NEAR EAST UNIVERSITY
LIBRARY
1988 - LEFKOŞA

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ OSMANLI PALEOGRAFYASI VE ARŞİVCİLİK
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

M.1593/H.1001-M.1864/H.1280 YILLARI ARASI KIBRIS TÜRK VAKFİYELERİNDEN ÖRNEKLER (45 BELGE)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emrullah Sevgi

Lefkoşa
Mayıs, 2011

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ OSMANLI PALEOGRAFYASI VE ARŞİVCİLİK
EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

M.1593/H.1001-M.1864/H.1280 YILLARI ARASI KIBRIS TÜRK VAKFİYELERİNDEN ÖRNEKLER (45 BELGE)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emrullah Sevgi

Danışman: Prof. Dr. Habib Derzinevesi

Lefkoşa
Mayıs, 2011

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Habib DERZİNEVESİ

Üye: Prof. Dr. Orhan ÇİFTÇİ

Üye: Doç. Dr. Ali Efdal ÖZKUL

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

16/07/2011

Prof. Dr. Cem BİROL

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....I-II

Kısaltmalar.....III

Giriş.....IV-IX

Vakfiyelerin Konu Başlıkları Tablosu.....X-XI

Vakıf Belgeleri ve Transkripsiyonu.....1-189

Sonuç.....190

Sözlükçe.....191-239

Kaynakça.....240

Dizinler.....241-276

ÖNSÖZ

Vakfiyeler, Orta ve Yeni Çağlar Türk ve İslâm dünyasını tetkik için birinci derecede önemli yazılı belgelerdir. Tezimizin konusu olan Kıbrıs'taki vakfiyeler Osmanlı Türk tarihinin geçmişini aydınlatacak ve Kıbrıs özelinde araştırma yapmak isteyen ilim ehline yol gösterecek niteliktedir. Aynı zamanda vakıf vesikaları Müslüman Türk toplumunun iç bünyesini, çeşitli sosyal tabakaların yaşam tarzlarını, içtimai münasebetlerini; şehirlerin yapısını, dönemin sanatlarını, kullanılan paraların cinsini, üretilen ürünlerini vb. ele veren önemli tarihi kaynaklardır.

Vakıflar, insanoğlunda doğuştan var olan iyilik, güzellik, şefkat ve yardımlaşma gibi hasletlerin yaşanır hale gelmesinden doğan müesseselerdir. Bir sosyal yardımlaşma müessesesi olan vakıfların Türk-İslam medeniyetinde yaygın bir şekilde bulunmuş olması Müslüman Türk milletinin hayırseverliğinin ve kadirşinaslığının bir tezahürüdür.

Bizler âcizane yaptığımız çalışmada Kıbrıslı Müslüman Türklerin iyilikte ve cömertlikte yarışını ifade eden vakıf belgelerinin (vakfiyelerin), Osmanlıca aslından bugünkü Türkçeye transkripsiyonunu yapmaya çalıştık. Kıbrıs'taki vakfiyelerle ilgili bu çalışmamızın, değerli dostum ve meslektaşım olan Mehmet Sakat kardeşimin vakıf belgeleriyle ilgili yaptığı tez çalışmasıyla beraber ilk olması önemlidir. Bu vesileyle bizlere ağır bir sorumluluk yüklemiştir. Bu nedenle belgelerin Türkçeye transkrip edilmesinde titiz davrandığımı ifade edebilirim. Olabildiğince Türkçeye sadık kalarak çevirmeye gayret ettim. Eserde hata yoktur demek mümkün değildir. Kuşkusuz hatalar olacaktır. Gönlümüz gelecekte daha güzel çalışmaların olmasını arzu etmektedir.

Çalışmamızda M.1593/H.1001-M.1864/H.1280 yılları arasında yer alan kırk beş adet vakıf vesikaları (vakfiyeler) transkrip edilmiştir. Burada H.1001 ile H.1280 yılları arasındaki bütün vakıf belgeleri incelenmiş değildir. Sadece 45 adet vakıf belgesi incelenmiştir. Ayrıca eserimize aldığımız vakfiyeler farklı tarihlerde yazılmıştır. Tez çalışmamızda vakfiyelerin tarih sırasına göre hazırlanmadığını da ifade etmek isterim. Vakfiyelerin sahipleri, vakfedilen mallar ve vakfiyelerin tarihleri giriş bölümünün sonunda tablo halinde araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Eserin sonunda belgelerde geçen şahıs isimleri, yer adları, lakaplar ve ünvanlar alfabetik olarak verilmiştir.

Bu eserin hazırlanmasında katkıda bulunan, desteğini ve kıymetli vakitlerini bizden esirgemeyen hocam Pr. Dr. Habib DERZİNEVESİ'ye, seminerlerin hazırlanması aşamasında yardımlarından istifade ettiğim Pr. Dr. Orhan ÇİFTÇİ hocama, tez dönemi boyunca maddi ve manevi yardımlarını gördüğüm arkadaşlarıma ve özellikle aileme teşekkür etmeyi ifası gerekli bir vazife telakki ederim.

Emrullah SEVGİ

Lefkoşa-Nisan 2011

KISALTMALAR

a.g.e.	: adı geçen eser
a.s.	: aleyhi's-selâm
b.	: bin
bkz.	: bakınız
C.	: cilt
H.	: hicrî
Hz.	: Hazreti
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
M.	: milâdî
mad.	: madde
r.a	: radiya'l-lâhu anh
s.	: sayfa
S.	: sayı
s.a.v	: salla'l-lâhu aleyhi ve sellem
vb.	: ve benzeri
vs.	: ve saire
yay.	: yayınları

GİRİŞ

Vakıf, bir malın veya mülkün gelirinin tamamen insanların yararına olarak, kişilerin sahip çıkmalarına imkan bırakmaksızın hayır işine tahsis ve terkine denmektedir (Şeker, 2007, 187). Tanımdan da anlaşılacağı gibi vakfedilen mal, sahibinin mülkünden çıkar. Satılamaz, bağışlanamaz, miras bırakılamaz. Vakıf mallarının satılamaz, dokunulamaz ve miras bırakılamaz olması ve uluslar arası yasalarla güvence altına alınması (Ahkâmü'l-Evkâf, 2003, V), vakıf belgelerini (vakfiyeleri) Kıbrıslı Müslüman Türkler açısından son derece önemli kılmaktadır. Vakıf vesikalarının tozlu raflardan, nemli ortamlardan himmetli ellerle gün yüzüne çıkarılması Kıbrıs Türkünün zengin bir vakıf mirasına sahip olduğunun belgeleri olacaktır. Biz de tez çalışmamızda bu amaca hizmet etmeye çalıştık. Tezimin konusu olan vakıf belgelerinin orijinalleri Kıbrıs Türk Evkaf Dairesi Arşivi'nde bulunmaktadır.

A) VAKFIN TARİHÇESİ

Vakfın menşeini en eski devirlere kadar götürenler vardır. Vakfın başlangıcı konusunda kesin bir tarih vermeye imkân yoktur. İslama göre ilk vakıf İbrahim (a.s.) tarafından Ka'be-i Muazzama'nın vakfedilmesiyle başlar. Eski kavimlerde vakıflar mevcut idi. İskenderiye kütüphanesi, Kudüs havuzları, Zemzem kuyusu, yollar, köprüler, mabetler birer vakıftır. Bütün bunlar menafiinden halkın istifade etmesi için yapılmışlardır (Şeker, 2007, 199).

Vakıf müessesesi İslam dünyasında önemli bir aşamadır (Gazioğlu, 2000, 243). Kur'ân-ı Kerim'de vakıf ibaresine rastlanmamakla birlikte genel anlamda iyilik yapmayı, sadaka vermeyi ve ihsanda bulunmayı teşvik eden ayetlerin dolaylı olarak vakfı teşvik ettikleri söylenebilir (Şeker, 2007, 194). İslam Peygamberi Hz. Muhammet (a.s.)'ın sözlerinde ve bizzat hayatında vakıfla ilgili uygulama görmek mümkündür. Hz. Peygamber yedi adet hurma bahçesini gelirini İslam savunmasına şart koşarak vakfetmek suretiyle Medine'de vakfın ilk temelini atmıştır. Yine Hz. Peygamber Fedek ve Hayber hurmalığını fakir yolculara vakfetmiştir (Altan, 1986, 2, 3). Ayrıca Hz peygambere fey olarak tahsis olunan Kureyza, Nadir, Fedek ve Hayber arazilerinin gelirlerinin hanımlarının nafakası ve işçilerinin ücretlerinden geri kalanının vakıf olduğunu söylemiştir (Şeker, 2007, 196).

Ancak hukuki olarak ilk vakıf, Hz. Ömer'in vakfettiği Semğ (Temğ) arazisidir (Şeker, 2007, 196). Hz. Ömer gibi pek çok sahabinin böyle vakıfları vardır. Kur'ân'ı Kerim'den, peygamberimiz ve ashabından ilham alan pek çok müslüman milletler vakıf eserleri vücuda getirmişlerdir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu coğrafyasında devlet adamları ile diğer varlıklı kişilerin vakıflar kurmaları sonucu İslam dünyasında vakıf eserleri çok yaygınlaşmış ve büyük önem kazanmıştır. (Şeker, 2007, 201). Bu vakıf eserlerinden bir tanesi de tez çalışmamızın ilk belgesi (vakfiye) olan Kıbrıs Valisi Ebu Bekir Paşa'nın Tuzla'daki vakıfları ile ilgili vakfiyesidir.

Kıbrıs'taki vakıfların temeli 1571'de tamamlanan fetihle birlikte atılmıştır. İlk vakıfları yapanların başında Padişah II. Selim, Başkomutan Lala Mustafa Paşa, Arap Ahmet Paşa, Pertev Paşa, Ağa Cafer Paşa gibi seçkin hayırsever yöneticiler bulunmaktadır. Bu seçkin kişilerin başlattığı vakıf hareketi varlıklı hayırsever kişiler tarafından devam ettirilmiş ve Kıbrıs Vakıfları güçlenip kökleşmiştir (Gazioğlu, 2000, 244).

Kıbrıs'taki evkaf işleri oluşturulan müdürlükten sonra tayin edilen müdürler bazen de muhasebeciler eliyle yürütülmüştür. Ünlü Kıbrıslı Sadrazam Kamil Paşa' nın da 1860 yılında Evkaf müdürü olarak atandığı ve bu görevde iki yıl beş ay kaldığı bilinmektedir (Gazioğlu, 2000, 245).

B) VAKIFLARIN KIBRIS TARİHİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Vakıf, tanrının rızası gözetilmek üzere bir malın insanlık yararına bırakılmasıdır. Temelinde Allah rızası, hayır duygusu, insanlık sevgisi yatan vakıfların Müslüman Türk dünyasında yaygınlık kazanmasının sebebi İslam dininin hayrî ve içtimai hizmetlere verdiği önemdir. Bu nedenle vakıflar Kıbrıs Türkünün inancını, dünya görüşünü ve kültürünün dayandığı temel değerleri yansıtmaktadır.

Vakıflar sosyal dayanışma ve yardımlaşma müesseseleridir. Vakıflar Kıbrıs Türk toplumunun birbirleriyle kenetlenmesinde, değerlerini ve kültürlerini koruyarak bugüne gelmesinde büyük rolü olmuştur.

Vakıflar, insanların toplu olarak yaşadıkları şehir, köy ve kasaba gibi yerleşim yerlerinin oluşmasında önemli rol oynamışlardır. Fethedilen yerlerde devlet adamlarının ve zengin hayırseverlerin yaptıkları camiler, medreseler, hanlar,

hamamlar, çeşmeler, tekkeler, imaretler vb. sayesinde buralara Türk göçmenler yerleşiyor ve böylece yeni şehirler oluşuyordu. Artan Türk nüfus ile de Türkleşme ve İslamlaşma sağlanıyordu. Fethettiği her yere vakıf medeniyetini götüren Osmanlı, 1571'de Kıbrıs'ın fethedilmesiyle bu medeniyeti buraya getirmiş ve Kıbrıs'ta vakıf kurumunun temelini atarak vakıflar vesilesiyle Türkleşme ve İslamlaşma yolunda büyük bir adım atmıştır.

4 Haziran 1878'de İngiltere ile Osmanlı Devleti arasında yapılan anlaşma ile Kıbrıs'ın İngilizlere kiralanmasıyla vakıfların yönetiminin İngilizlere geçmesinden (Altan, 1986, 267), 15 Nisan 1956'da vakıfların yönetiminin tekrar Kıbrıs Türklerine devri ile beraber Kıbrıs Türkü büyük bir bayram yaşamıştır. Evkafın kayıtsız şartsız Kıbrıs Türküne teslimi ile beraber Müslümân Türkler arasında birlik ve beraberlik ruhu yeniden canlanmıştır. (Altan, 1986, 1096).

Nihayet Adada Müslüman Türklerin var olma mücadelesinde ve sahip olduğu mal varlığının korunmasında vakıfların önemli rolü olmuştur.

Kıbrıs evkaf tarihine kaynaklık teşkil eden vesikalar mühimme kayıtları, vakfiyeler, şer'i mahkeme sicilleri, tutanaklar, resmi yazışmalar, tapu kayıtları vb. sayılabilir. Bu belgelerin yanı sıra Kıbrıs Evkaf Arşivi'nde yer alan şer'i mahkeme sicilleri ve diğer kayıtlar Kıbrıs vakıf tarihini aydınlatacak güçte ve niteliktedir (Altan, 1986, 75). Kıbrıs'ın Osmanlılar tarafından 1571 yılında fethinden 1878 yılında İngilizlere devrine kadar vakıflar, evkaf idaresine tayin edilen müdürler bazen de muhasebeciler tarafından yönetilmiştir. Kıbrıs vakıflarının tüm işlemleri vakıflar yönetiminin en büyük dayanağı ve vakıflar anayasası hükmünde olan "Ahkâmü'l-Evkaf" yasalarına göre yönetilmiştir (Gazioğlu, 2000, 247, 248; Altan, 1986, 7).

Evkaf müdürlüğünün oluşturulmasından itibaren, Kıbrıs'ın İngilizlere devrine kadar görev yapmış olan evkaf müdürleri şunlardır: Müderris el-Hacc Mehmet efendi (1840), es-Seyyid Osman İzzi Efendi (1842), el-Hacc Osman İzzi Efendi (1843-49), İsmail Efendi (1845-53), el-Hacc İbrahim Efendi (1856), el-Hacc Ahmet Rıfat Efendi (1857-59), Ahmet Raşit Bey (1859-60), Mehmet Kamil Efendi (1860-62), Arif Efendi (1862), Mehmet Bahaettin Efendi (1869-72), Mehmet Salim Efendi (1872), Hüseyin Edip Efendi (1874), Ahmet Hulusi (1876-78) (Gazioğlu, 1994, 244-245).

Kıbrıs'ın fethi sonrasında yapılan ilk vakıflar ve daha fazlası ile ilgili bilgi edinmek isteyenler bu alanda yazılmış en çaplı eser olan Mustafa Haşim Altan'ın Belgelerle Kıbrıs Türk Vakıflar Tarihi adlı iki ciltlik esere bakabilirler.

C) VAKIF BELGELERİYLE İLGİLİ ÇALIŞMANIN BİÇİMSEL YÖNDEN İNCELENMESİ

Genel olarak Osmanlıcada kullanılan farklı yazı stilleri (hatt) vardır. Bunlar sülüs, nesih, divani, divani celi, talik, rik'a, kûfi, icazet ve siyakattir (Eminoğlu, 2008, 64). Tezimin konusu olan vakıf belgelerinin hattı matbu, rik'a, divani, siyakat gibi farklı yazı çeşitlerinden oluşmaktadır. Böylece vakıf belgelerini araştırma konusu yapanlar farklı yazı stillerini de inceleme imkanı bulmaktadırlar.

Vakıf belgeleri transkrip edilirken Türkçedeki bir harfin Arapça ya da Osmanlıca'da farklı harflerle karşılığı olması sebebiyle birbirinden ayırmak için harflerin altına ya da üstüne nokta ve kısa çizgi işareti konmamıştır. Metnin Türkçeye çevirisinde 12 punto ve Time New Roman yazı karakteri kullanılmıştır.

Vakıf belgesinden önce vakfiyenin içinde geçen vakıf sahibi ya da sahiplerinin ismi, vakfın konusu yani vakfedilen mal ya da mallar ve vakfiyenin numarası belirtilmiştir. Her belge (vakfiye) ayrı ayrı sıra ile numaralandırılmıştır. Daha sonra belgenin metni ve ardından da Türkçe transkripsiyonu gelmektedir.

Vakfiyelerin metinleri rakamlarla maddelendirilmiş ve çevirisinde aynı rakamlar verilerek transkripsiyon yapılmıştır. Orijinal metinlerde maddelendirme yoktur.

Vakıf belgelerinin içinde geçen ayet ve hadislerin kaynakları orijinal metinde olmadığından dipnot tekniği tercih edilerek tasarrufta bulunulmuştur.

Vakıf belgeleri içinde yer alan Osmanlıca ve Farsça asıllı kelimeler Ferit Devellioğlu'nun (2008) hazırlamış olduğu Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat esas alınarak yazılmaya çalışılmıştır. Aynı eserden faydalanılarak Osmanlıca-Farsça kelimelerin anlaşılması için eserin sonunda yaklaşık elli sahifelik bir de sözlük oluşturulmuştur. Ali Aktan'ın (1995) Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar adlı eserden de istifade edilmiştir.

D) VAKFİYE NEDİR VE VAKFIN UNSURLARI

Vakfiye, vakfa dair vakfın takrir ve hâkimin tescilini havi tanzim olunan huccet-i şer'iyyedir (Altan, 1986, 11).

Bir başka tanım: Vâkıf'ın resmen bir yazı ile müracaatı üzerine hâkimin de yüzleştirerek (mürâfaa) hükmünü verdiğini belirten senede vakfiye (huccet) denir (Şeker, 2007, 191).

Her Vakıf Olayının Her Zaman Vazgeçilmez Beş Unsuru Vardır:

Vâkıf: Vakfeden yani vakıf konusu mülkün sahibi.

Mevkûf: Vakfedilen mal, mülk ya da gelir kaynağı.

Mütevelli (Vakıf Emini): Vakfeden kişinin söz konusu mülk ya da gelir kaynağının belirli biçimde yönetilmesiyle görevlendirdiği kişi.

Mevkûfu'n-Aleyh: Mütevellinin yönetiminde vakfın doğuracağı gelir akımından belirli biçimde yararlanacak kişi, yer ya da hizmet.

Vakfiye: Bütün bunların vakfeden tarafından açık ve ayrıntılı biçimde belirtildiği tek taraflı sözleşme metni veya belgesi olarak vakıf senedi (Ana Britannica, vakıf maddesi).

Vakfiyeler Genellikle Aşağıdaki Bölümlerden Oluşur:

1) Allah'a hamd ve sena (övgü). Örnek: "*Hamd ü sipâs bî-hadd ü kıyâs ol vâhibü'l-âmâl olan hâliku'l-erzi ve's-semâvât ve ol müvaffiku'l-ıbâdi ile'l-hayrât olan îzid-i müteâl, tenezzehet ani'ş-şebîhi ve'l-misâl hazretine olsun*" (vakfiye no: 1, S. 1) ya da "*el-hamdüli'l-lâhi'l-lezî erşede ibâdehü'l-mü'minîne ve'l-mü'minâti ilâ a'mâli's-sâlihâti ve eşâra ile'l-müslimîne ve'l-müslimâti bi ef'âli'l-hayrât*" (vakfiye no: 3, S. 38).
2) Ayet ve hadisler. Örnek: "*Va'l-lâhü yed'ü ilâ dâri's-selâm*" (vakfiye no: 1, S. 1).
3) Vakıf yapanın adı. Örnek: "*Zenciye Alîme bint-i Abdullah nâm hâtûn*" (vakfiye no: 3, S. 38).
4) Vakıf olan mallar. Örnek: "*Fevkânî bir bâb oda ve tahtânî bir bâb oda ve bir mikdâr havlu ve derûnında bir bi'r-i mâ-i lezîzi muhtevî mülk cemî-i menzilimi mülkümden ifrâz berleh-i âmme-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve merâfıkı ile*" (vakfiye no: 3, S. 39).
5) Ne türlü masraflar yapılacağı ve gelirlerin sarf yeri. Örnek: "*Menzil-i mezbûrun ğallası, mahalle-i merkûme mescidinde imâm olanlara meşrût olub leyâli-yi mübârekelerde bir aşr Kur'ân-ı Azîmü'ş-Şân tilâvet idüb sevâbını âmme-i ervâh-ı mü'minîne ve ben dahî intikâl-i dâr-ı bekâ eylediğimde hâssaten rûhıma ihdâ eyleye*" (vakfiye no: 3, S. 39).
6) Vakfın kimler tarafından idare edileceği. Örnek: "*Vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan mahrûse-i mezbûre cevâmi'lerinden, Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîf'i Hatîbi ve Mütevellîsi Ahmed Efendî ibn-i Mustafa*" (vakfiye no: 4, S. 41).

7) Hakimin, vakfın sıhhat ve lüzumuna dair hükmü. Örnek: "*Hâkim-i mevki', sadr-ı kitâb, tûbâ lehû ve husn-i meâb hazretleri ba'de'l-mürâfea ve't-teemmül, âlimen bi'l-hilâf cânib-i vakfı ûlâ ve ührâ görmeğin*" (vakfiye no: 4, S. 43).

8) Sonunda tarih ile mühür ve şahitler.

E) VAKFİYELERİN KONU BAŞLIKLARI TABLOSU

No	Vakfiye sahibinin Adı	Vakfın Konusu ve Tarihi
1	Kıbrıs Valisi Ebu Bekir Paşa b. İbrahim	Dükkan, değirmen, su kuyusu, bağ-bahçe ve arazi (H.1161/M.1748)
2	Sabıkan Baf Sancağı Beyi Muhammet b. Ebu Bekir	Hamam, dükkan, bağ-bahçe, değirmen ve tarla (H.1001/M.1593)
3	Zenciye Alime bint-i Abdullah	Ev ve ekleri (H.1229/M.1814)
4	İbrahim Ağa zevcesi Fatıma	Dükkan (H.1229/M.1814)
5	Emir Ağazade Ali Ağa	Para (H.1150/M.1738)
6	28 Kişiden oluşan vakfiye sahipleri	Para (H.1212/M.1798)
7	Hasan Ağa b. İsmail Ağa	Tarla ve su (H.1155/M.1742)
8	İmam oğlu Muhammet	Hamam (H.1215/M.1801)
9	Emetullah bint-i Mevlüd	Ev ve ekleri (H.1214/M.1800)
10	Fatıma bint-i Hüseyin	Para (H.1023/M.1614)
11	Emine bint-i Ahmed	Para (H.1224/M.1809)
12	Kara Aişe bint-i Derviş	Ev ve ekleri (H.1181/M.1768)
13	Fatıma bint-i Muhammet	Para (H.1217/M.1803)
14	Muhammet Ağa b. İsmail	Dini kitap ve para (H.1225/M.1810)
15	Fatıma bint-i Mehmet	Ev ve ekleri (H.1227/M.1812)
16	Morvi Muhammet b. İbrahim	Para (H.1217/M.1802)
17	Basmacı Sarı İbrahim	Para (1228/M.1813)
18	Feyzi b. Abdullah ve Mehmet b. Feyzullah	Para (H.1225/M.1810)
19	Abide bint-i Hasan	Ev ve ekleri (H.1226/M.1811)
20	Mü'mine bint-i Mustafa	Para (Tarih yok)
21	Basmacı Mehmet b. Abdurrahman	Para (H.1214/M.1800)

(Tablo-1)

(Tablo 1'in devamı)

22	Fatıma bint-i Şaban	Ev ve zeytin ağaçları (H.1239/M.1824)
23	Emetullah bint-i Ömer Ağa	Zeytin ağaçları (H.1280/M.1864)
24	Ahmet b. Osman	Para (H.1133/M.1721)
25	Ümmühani bint-i Mehmet	Dükkan (H.1101/M.1690)
26	Emine bint-i Mustafa	Para (H.1210/M.1796)
27	Hanım bint-i Halil	Para (H.1139/M.1727)
28	İsmail Ağa b. Ramazan	Tarla, bahçe ve zeytin ağacı (H.1134)
29	Durdı bint-i Hasan	Para (H.1144/M.1732)
30	Mustafa b. Avaz	Para (H.1137/M.1725)
31	Muhassıl-ı Emval Mehmet Emin	Para (H.1232/M.1817)
32	Ahmet b. Mehmet	Para, bağ ve zeytin ağaçları (H.1245)
33	Cemile bint-i Abdülkerim	Para (H.1221/M.1806)
34	Hüseyin b. Veli	Bağ ve zeytin ağaçları (H.1244/M.1829)
35	Musaddık b. Hasan	Para (H.1228/M.1813)
36	Lefkoşa Kadısı Ahmet b. Sadettin	Evler, tarlalar ve değirmen (H.1052)
37	11 Kişiden oluşan vakfiye sahipleri	Para (H.1231/M.1816)
38	Ali Efendi b. Abdülhadi	Para (H.1228/M.1813)
39	Muhassıl-ı Emval Osman b. Ahmet	Zeytin ağaçları (H.1151/M.1739)
40	Fatıma bint-i Hüseyin	Para (H.1159/M.1747)
41	Hasan b. Mahmut	Dükkan (H.1151/M.1739)
42	Gülden bint-i Abdullah	Ev (H.1158/M.1746)
43	Mustafa Sükker b. Ali	Ev, dükkan, arsa, su kuyusu (H.1210)
44	Tüccar Muhammet Ağa b. İsmail	Para (H1229/M.1814)
45	Mustafa b. Mehmet	Para (H.1173/M.1760)

VAKIF BELGELERİ VE TRANSKRİPSİYONU

Vakfiye Sahibi: Kıbrıs Vâlisi el-Hâcc Ebû Bekir Pâşâ ibn-i İbrâhîm

Vakfın Konusu: Dükkânlar, Değirmenler, Su Kuyuları, Bâğ-bahçe ve Arâzîler

Vakfiye No: 1/1

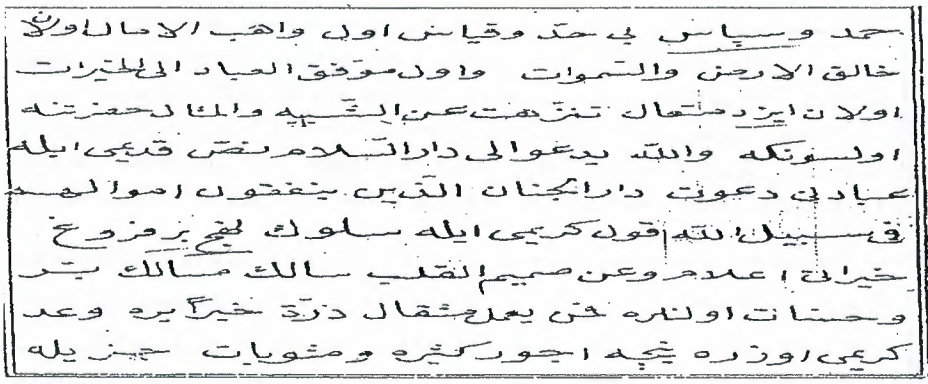

1) Hamd ü sipâs bî-hadd ü kıyâs ol vâhibü'l-âmâl olan
2) hâliku'l-erzi ve's-semâvât ve ol müvaffiku'l-ıbâdi ile'l-hayrât
3) olan îzid-i müteâl, tenezzehet ani'ş-şebîhi ve'l-misâl hazretine
4) olsun ki "va'l-lâhü yed'û ilâ dâri's-selâm"[1] nass-ı kadîmi ile
5) ıbâdını da'vet-i dârü'l-cinâna, "el-lezîne yünfikûne emvâlehüm
6) fî sebîli'l-lâh"[2] kavl-i kerîmi ile sülûk-i nehc-i ber-fürûğ-i
7) hayrâti i'lâm ve an samîmi'l-kalb sâlik-i mesâlik-i birr ü hasenât
8) olanlara, "femen ya'mel miskâle zerrattin hayran yerah"[3]
9) va'd-i kerîm-i üzre nice ücûr-i kesîra ve mesûbât-i cezîle

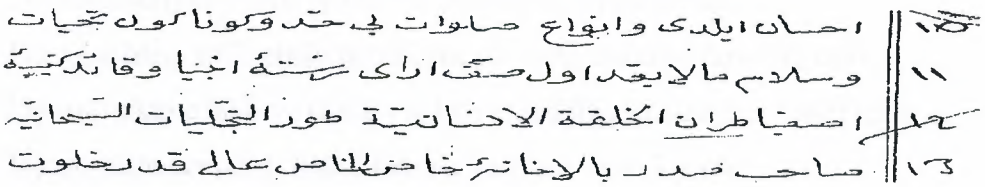

10) ihsân eyledi ve envâ'-ı salavât-i bî-hadd ve gûnâ-gûn tahiyyât
11) ve selâm-ı mâlâ yüadd, ol saff-ı ârây-i rişte-i enhbiyâ ve kâid-i ketîbe-i
12) asfiyâ, tarânü'l-hilkati'l-insâniyye, tûru't-tecelliyâti's-sübhâniyye,
13) sâhib-i sadr-ı bâlâ-hâne-i hâssu'l-hâss, âlî-kadr-i halvet-serây-i ihtisâs,

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Yunus, 25
[2] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 261
[3] **Kur'an-ı Kerim,** Zilzal, 7

Vakfiye No: 1/2

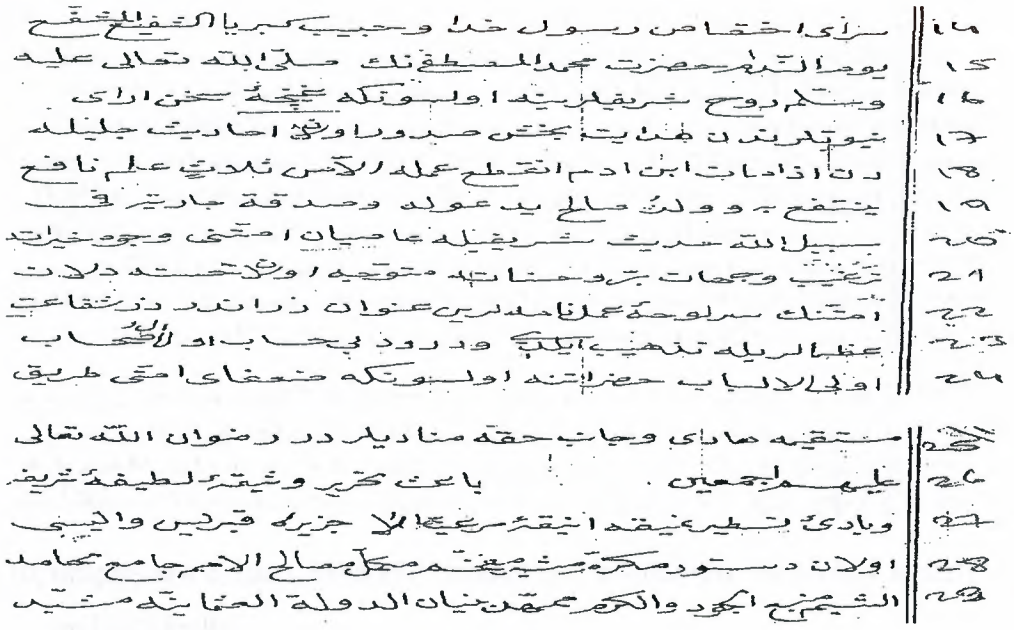

14) rasûl-i hudâ ve habîb-i kibriyâ, eş-şefîu'l-müşeffe'ı

15) yevmü'n-nedâm, Hazreti Muhammedü'l-Mustafa'nın (sallallâhü aleyhi

16) ve selem) rûh-i şerîflerine olsun ki gonce-i sahn-i ârây-i

17) nübüvvetlerinden hidâyet-i bahş-i sudûr olan ehâdîs-i celîleden:

18) "İzâ mâte-bnü âdeme inkata'a amelühû illâ min selâsin: Ilmün nâfiun

19) yüntefe'u bih ve veledün sâlihun yed'û leh ve sadakatün câriyetün fî

20) sebîli'l-lâh"[1] hadîs-i şerîfiyle âsıyân ümmetini vücûh-i hayrâta

21) terğîb ve cihât-i birr ü hasenâta müteveccih olan haste-dilân

22) ümmetin, ser-levha-i amel-nâmelerin unvân-ı zer-ender-zer şefâat-i

23) uzmâlarıyla tezhîb eyledi. Ve dürûd-i bî-hisâb, ol âl

24) ve ashâb-ı üli'l-elbâb hazerâtına olsun ki zuafây-ı ümmeti, tarîk-i

25) müstekîme hâdî ve cânib-i hakka münâdîlerdir (rızvânu'l-lâhi teâlâ

26) aleyhim ecmaîn). Bâis-i tahrîr-i vesîka-i latîfe-i şerîfe

27) ve bâdi-i testîr-i nemîka-i enîka-i mer'ıyye, hâlen Cezîre-i Kıbrıs Vâlîsi

28) olan düstûr-i mükerrem, müşîr-i müfahham, mükemmil-i mesâlihu'l-ümem, câmi'-i mehâmidü'ş-şîm,

29) menbeu'l-cûdi ve'l-kerem, mümehhid-i bünyânü'd-devleti'l-osmâniyye,

---

[1] **Mehmet Sofuoğlu,** Sahih-i Müslim ve Tercemesi, C. 5, S. 182-183, İstanbul, 1969

Vakfiye No: 1/3

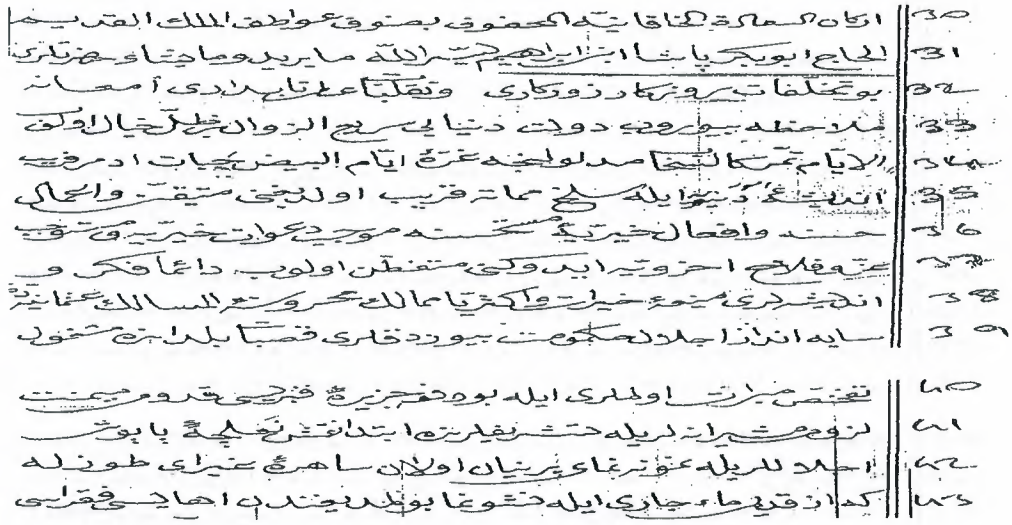

30) müşeyyid-i erkânü's-seâdeti'l-hâkâniyye, el-mahfûfü bi-sunûf-i avâtıfi'l-meliki'l-kadîm,

31) el-Hâcc Ebû Bekir Pâşâ ibn-i İbrâhîm (yessera'l-lâhü mâ yürîdü ve mâ yeşâ) Hazretleri,

32) bu tahallüfât-ı rûz-gâr-ı zûr-kârı ve tekallübât-ı âlem-i tâb-dârı im'âna

33) mülâhaza buyurub, devlet-i dünyâyı serîu'z-zevâl, bir zıll-i hayâl olub,

34) el-eyyâmü temürru ke's-sehâb medlûlınca ğurre-i eyyâmü'l-bîz, hayât-ı âdem-ferîb,

35) endîşe-i ümûr-i dünyeviye ile selh-i memâta karîb oldığını müteyakkın ve a'mâl-i

36) hasene ve ef'âl-i hayriyye-i müstahsene ve müstevcib-i

37) ızz ü felâh-ı uhreviyye idüğını mütefattın olub, dâimâ fikr u

38) endîşeleri, menîa-i hayrât ve ekseriya memâlik-i mahrûsei'l-mesâlik-i osmâniyyede

39) sâye-endâz-i iclâl-i hukûmet buyurdıkları kasabât-ı büldânda, meşğûl-i

40) tefehhus-ı mîrâs olmaları ile bu def'a Cezîre-i Kıbrısı kudûm-i meymenet,

41) lüzûm-i müşîrâneleriyle teşrîflerinde ibtidâ, nakş-ı na'lçe-i pâ-pûş

42) iclâlleriyle nümûne-i nemây-ı perniyân olan sâhire-i ğayrây-ı tuzla

43) ki, ez-kadîm-i mâ-i cârî ile neşv ü nemâ bulmadığından, ahâlîsi fukarâsı

Vakfiye No: 1/4

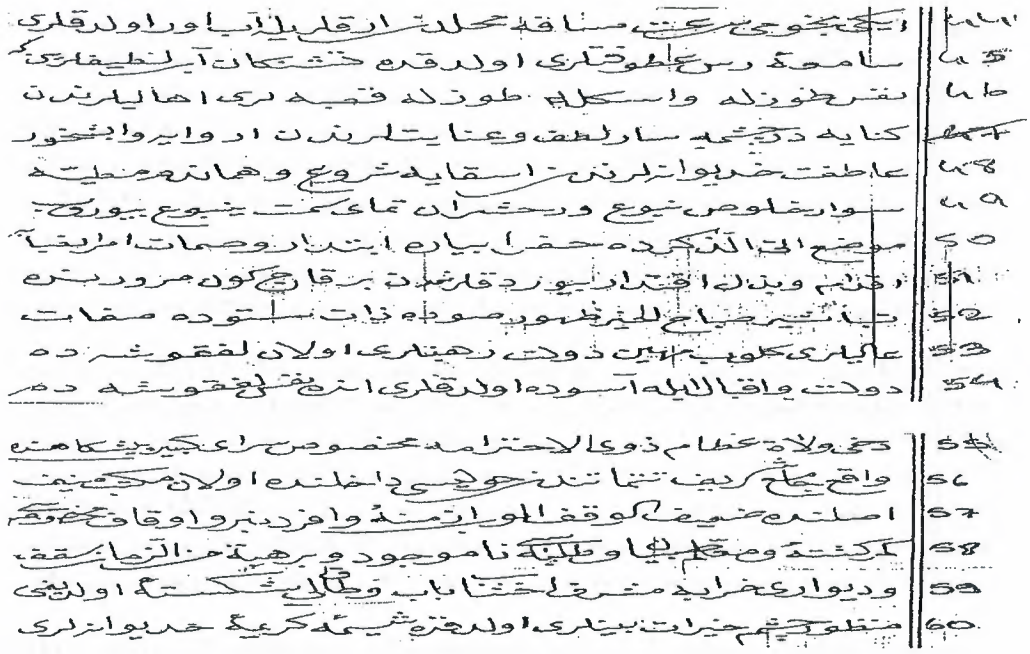

44) iki nücûmi sür'at-i mesâfe mahalden arkalarıyla âb-âver oldıkları

45) sâmi'a-res utûfetleri oldık da teşne-gân-ı âb latîflerin ki

46) -Nefs-i Tuzla ve İskele Tuzla Kasabaları ahâlîlerinden

47) kinâyedir- çeşme-i sâr lutf ü inâyetlerinden ervâye ve âbişhor

48) âtıfet-i hıdîvânelerinden iskâya şürû' ve hem-ân-dem matıyye-

49) süvâr hulûs-ı nübû' ve rahş-rân-ı temây-ı semt-i yenbû' buyurub,

50) mevzi'-i âti'z-zikrde hafr-ı ebyâra ibtidâr ve samât-i emr-i insıbâba

51) ikdâm ve bezl-i iktidâr buyurdıklarından birkaç gün mürûrında

52) tebâşîr-i sabâhu'l-hayr zuhûr-sûde, zât-i sütûde sıfât-i

53) âlîleri gelüb mehîn-i devlet-i rehînleri olan Lefkoşa'da

54) devlet ve ikbâl ile âsûde oldıkları anda Nefs-i Lefkoşa'da

55) dahî vülât-ı ızâm zevi'l-ihtirâma mahsûs serây-ı kebîre-i pîş-gâhında

56) vâkı', câmi-i şerîf tetimmâtından havlisi dâhilinde olan mekteb-i münîf,

57) aslında zaîfü'l-vakf olub ezmine-i vâfirden beru evkâf-ı mahsûsası

58) kemer-küşte ve muallim-i sıbyân ve talebesi nâ-mevcud ve bir hibetü'm-mine'z-zamân

59) sakf ü dîvârı harâbe müşrif, ahşâb-ı bâb ve tâkâlı şikeste oldığı

60) manzûr çeşm-i hayrât beynleri oldık da şîme-i kerîme-i hıdîvâneleri

Vakfiye No: 1/5

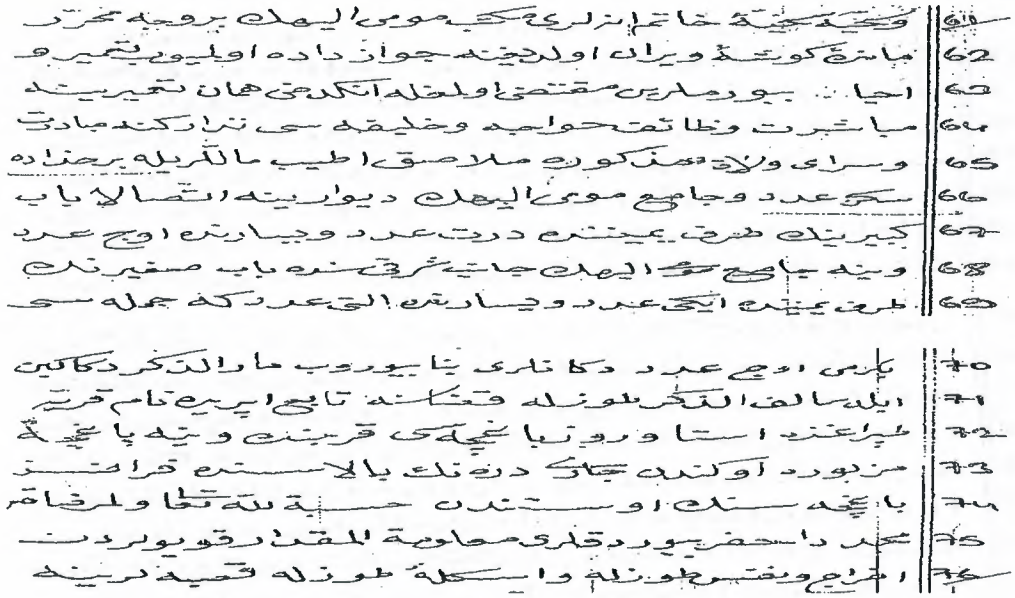

61) ve seciyye'i sehiyye-i hâtimâneleri mekteb-i mûmâ ileyhin ber-vech-i muharrer

62) mânde-i gûşe-i vîrân oldığına cevâz-dâde olmayub ta'mîr u

63) ihyâ buyurmaların muktezî olmağla anın dahî hemân ta'mîrine

64) mübâşeret, vezâif-i hâce ve halîfesi tedârikine mübâderet

65) ve serây-ı vülât-ı mezkûre melâhık-ı etyab mallarıyla bir hizâda

66) sekiz aded ve câmi'-i mûmâ ileyhin dîvârına ittisâlâ, bâb-ı

67) kebîrinin taraf-ı yemîninde dört aded ve yesârında üç aded

68) ve yine câmi'-i mûmâ ileyhin cânib-i şarkîsinde bâb-ı sağîrinde

69) taraf-ı yemîninde iki aded ve yesârında altı aded ki cümlesi

70) yirmi üç aded dükkânları binâ buyurub, mârrü'z-zikr dekâkîn

71) ile sâlifü'z-zikr Tuzla Kazâsı'na tâbi' Apride nâm karye

72) toprağında İstavroz Bâğçesi kurbında ve bâğçe-i

73) mezbûre önünden cârî derenin bâlâsında Fransız

74) Bâğçesi'nin üstünden, hasbeten li'l-lâhi teâlâ ve li-merzât,

75) müceddeden hafr buyurdıkları ma'lûmâtü'l-mikdâr kuyulardan

76) ihrâc ve Nefs-i Tuzla ve İskele-i Tuzla Kasabalarına

Vakfiye No: 1/6

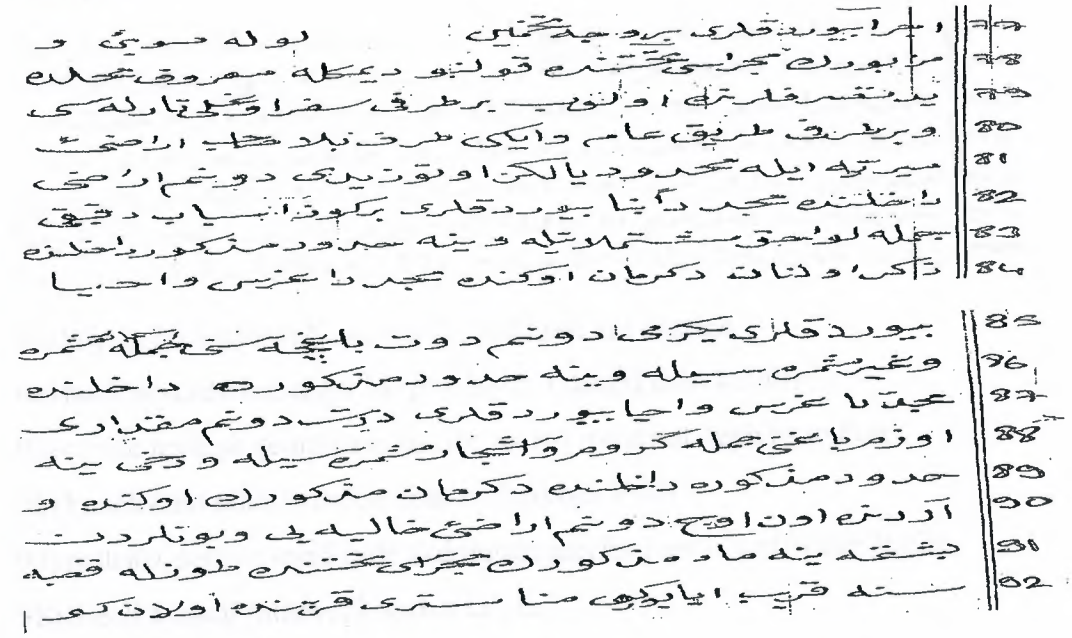

77) icrâ buyurdıkları ber-vech-i tahmîn lüle suyı ve

78) mezbûrın mecrâsı tahtında, Kulunbu dimekle ma'rûf mahallede

79) yed-i tasarruflarında olub, bir tarafı Sefer oğlu tarlası

80) ve bir tarafı tarîk-ı âmm ve iki tarafı bilâ sâhib arâzî-i

81) mîriyye ile mahdûd, yalnız otuz yedi dönüm arâzî

82) dâhilinde müceddeden binâ buyurdıkları bir göz âsyâb-ı dakîkî,

83) cümle levâhık-ı müştemilâtiyle ve yine hudûd-ı mezkûr dâhilinde

84) zikr olunan değirmân önünde müceddeden ğars ü ihyâ

85) buyurdıkları yirmi dönüm dut bâğçesini cümle esmâr-ı müsmere

86) ve ğayr-i müsmeresiyle, hudûd-ı mezkûre dâhilinde

87) mücededen ğars ü ihyâ buyurdıkları dört dönüm mikdârı

88) üzüm bâğını, cümle kürûm-i eşcâr-ı müsmeresiyle ve dahî yine

89) hudûd-i mezkûre dâhilinde değirmân-ı mezkûrin önünde ve

90) ardında on üç dönüm arâzî-i hâliyeyi ve bunlardan

91) başka yine mâ-i mezkûrin mecrâsı tahtında, Tuzla Kasabası'na

92) karîb Ayayorgi Manastırı kurbında olan

Vakfiye No: 1/7

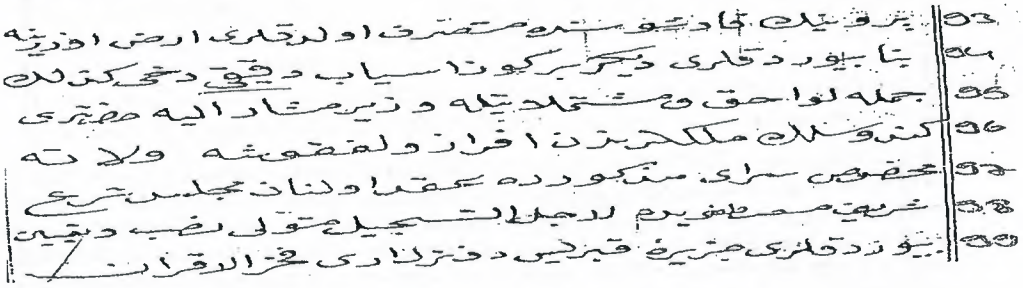

93) köprünün karşısında mütesarrif oldıkları arz üzerine

94) binâ buyurdıkları diğer bir göz âsyâb-ı dakîki dahî kezâlik

95) cümle levâhık ve müştemilâtiyle vezîr-i müşârun ileyh hazretleri

96) kendüsinin mülklerinden ifrâz ve Lefkoşa Vülât'a

97) mahsûs, serây-ı mezkûrde akdolunan meclis-i şer'-i şerîf-i mesâhifde,

98) li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn

99) buyurdıkları Cezîre-i Kıbrıs Defterdârı, Fahrü'l-Akrân

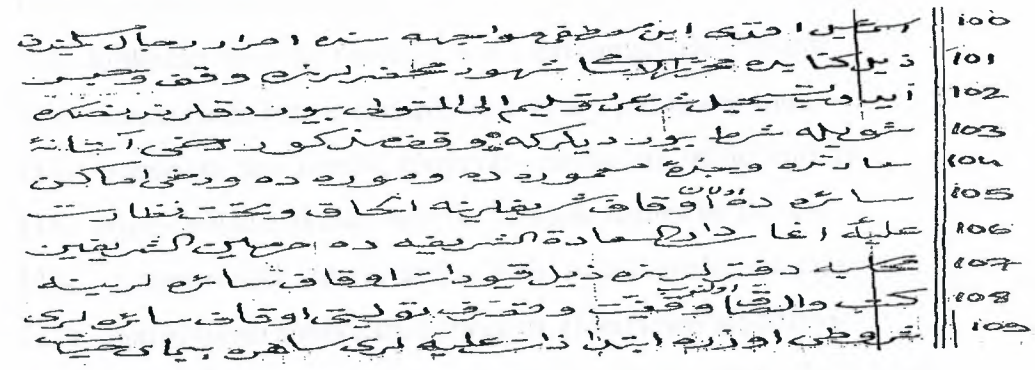

100) İsmâîl Efendi ibn-i Mustafâ müvâcehesinde ahrâr-ı ricâl-i müslimînden,

101) zeyl-i kitabda muhaü'l-esâmî şühûd-i mahzerlerinde vakf ü habs

102) idüb, tescîl-i şer'î ve teslîm-i ile'l-mütevellî buyurdıklarından sonra

103) şöyle şart buyurdılar ki: Vakf-ı mezkûr dahî Âstâne-i

104) Seâdet'de, Vecde-i Ma'mûre'de ve Mora'da ve dahî emâkin-i

105) sâirede olan evkâf-ı şerîflerine ilhâk ve taht-ı nezâret-i

106) âliye ağası dârü's-seâdeti'ş-şerifede,Harameyni'ş-Şerîfeyn

107) muhâsebe defterlerinde zeyl-i kuyûdât evkâf-ı sâirelerine

108) ketb ü ilsâk olunub, vakfiyyet ve tasarruf-ı tevliyyeti evkâf-ı sâireleri

109) şurûtı üzre ibtidâ, zât-ı aliyyeleri peymây-ı hayât

Vakfiye No: 1/8

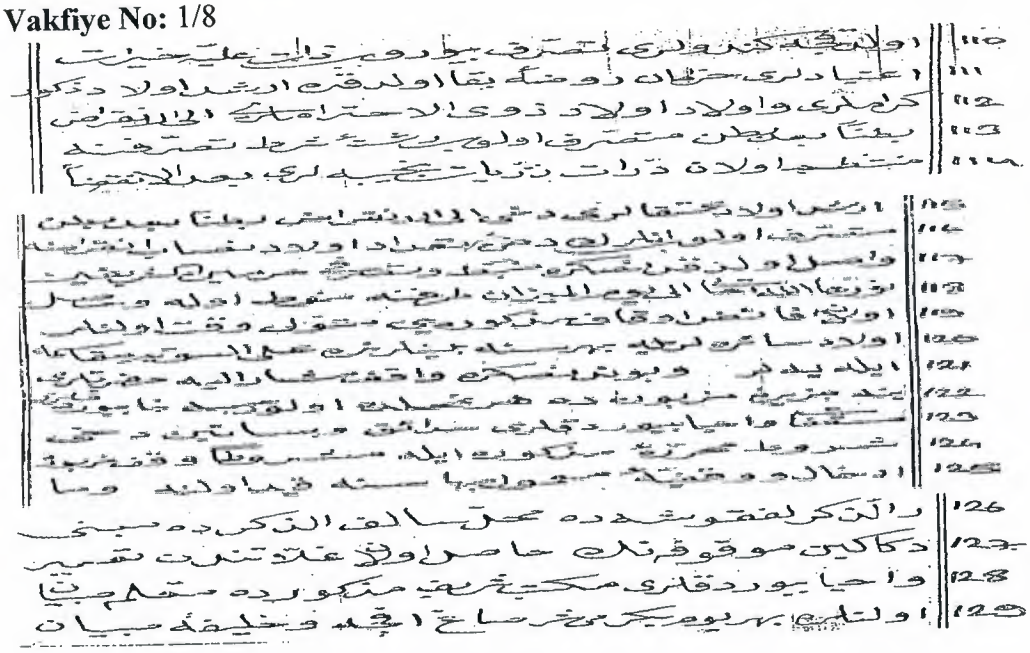

110) oldıkca kendüleri tasarruf buyurub zât-ı aliyye hayrât

111) i'tiyâdları hurâmân ravza-i bekâ oldıkda erşed-i evlâd-ı zükûr-i

112) kirâmları ve evlâd-ı evlâd-ı zevi'l-ihtirâmları, ile'l-inkırâz

113) batnen ba'de batn mütesarrif olub rişte-i şart tasarrufuna

114) muntazam olan zerrât-ı zürriyyât-ı necîbeleri, ba'de'l-inkızâ

115) erşed-i evlâd-ı ıtkâları dahî ile'l-inkırâz batnen ba'de batn

116) mutasarrıf olub anların dahî ta'dâd-i evlâd-ı nisâb, inkırâza

117) vâsıl oldıktan sonra zabt ü tasarrufı, Harameyni'ş-Şerîfeyn

118) (nevverellâhü teâla ilâ yevmi'l-mîzân) tarafına menût ola ve hâsıl

119) olan fâiz-i evkâf-ı mezkûresi, mütevellî vakt olanlar

120) evlâd-ı sâireleriyle beher sene beynlerinde ale's-seviye mukâseme

121) eyleyeler ve bundan sonra vâkıf-ı müşârun ileyh hazretleri

122) yine cezîre-i mezbûrede her ne mahallede olursa binâ buyurdıkları

123) müsekkafât ve ihyâ buyurdıkları hadâik u besâtîn dahî

124) şurût-ı muharrere-i mezkûre ile meşrûtan vakf-ı mezbûre

125) idhâl ve vakfiyye-i ma'mûl bahâsına kaydoluna

126) ve mârrü'z-zikr Lefkoşa'da, mahall-i sâlifü'z-zikrde mebnî

127) dekâkîn-i mevkûfenin hâsıl olan ğallâtından ta'mîr u ihyâ

128) buyurdıkları mekteb-i şerîf-i mezkûrde muallim-i sıbyân

129) olanlara beher yevm yirmişer sâ' akçe ve halîfe-i sıbyân

Vakfiye No: 1/9

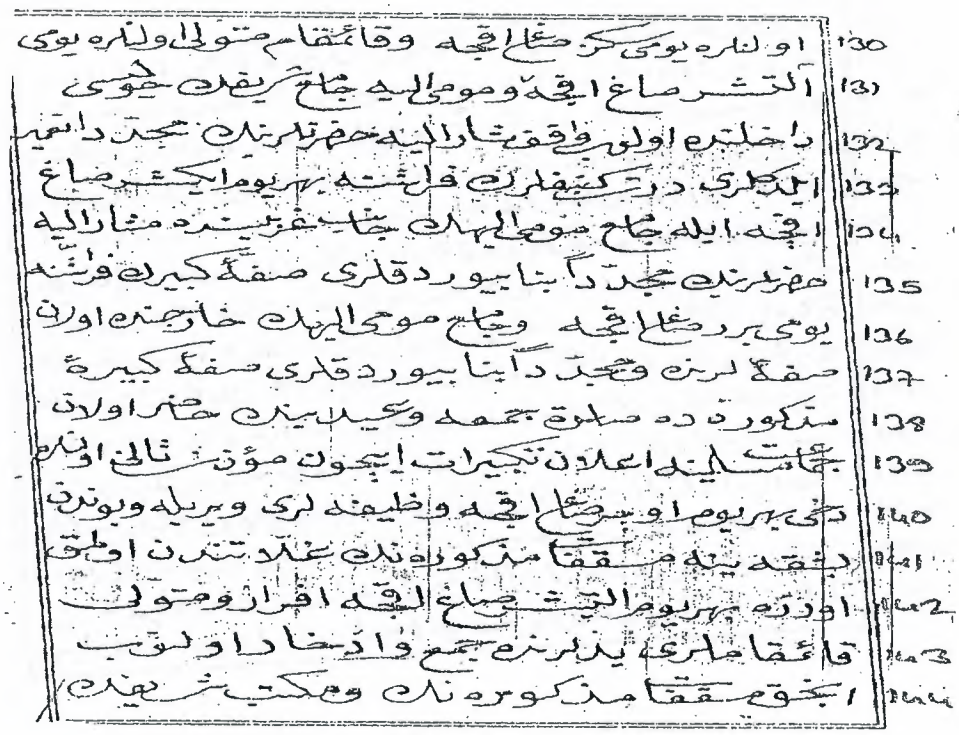

130) olanlara yevmî sekiz sâ' akçe ve kâim-mekâm-ı mütevellî olanlara yevmî

131) altışar sâ' akçe ve mûmâ ileyh câmi'-i şerîfin havlisi

132) dâhilinde olub, vâkıf-ı müşârun ileyh hazretlerinin müceddeden ta'mîr

133) eyledikleri dört kenîflerin ferrâşına beher yevm ikişer sâ'

134) akçe ile câmi'-i mûmâ ileyhin cânib-i ğarbinde, müşârün ileyh

135) hazretlerine müceddeden binâ buyurdıkları suffe-i kebîrin ferrâşına

136) yevmî birer sâ' akçe ve câmi'-i mûmâ ileyhin hâricinde olan

137) suffelerinde ve müceddeden binâ buyurdıkları suffe-i kebîre-i

138) mezkûrede salât-ı cum'â ve îdeynde hâzır olan

139) cemâat-i müslimîne i'lân-ı tekbîrât içün müezzin-i tâlî olanlara

140) dahî beher yevm üçer sâ' akçe vazîfeleri virile ve bundan

141) başka yine müsekkafât-ı mezkûrenin ğallâtından olmak

142) üzre beher yevm altışar sâ' akçe ifrâz ve mütevellî-i

143) kâim-mekâmları yedlerinde cem' u iddihâr olunur;

144) ancak müsekkafât-ı mezkûrenin ve mekteb-i şerîfin

Vakfiye No: 1/10

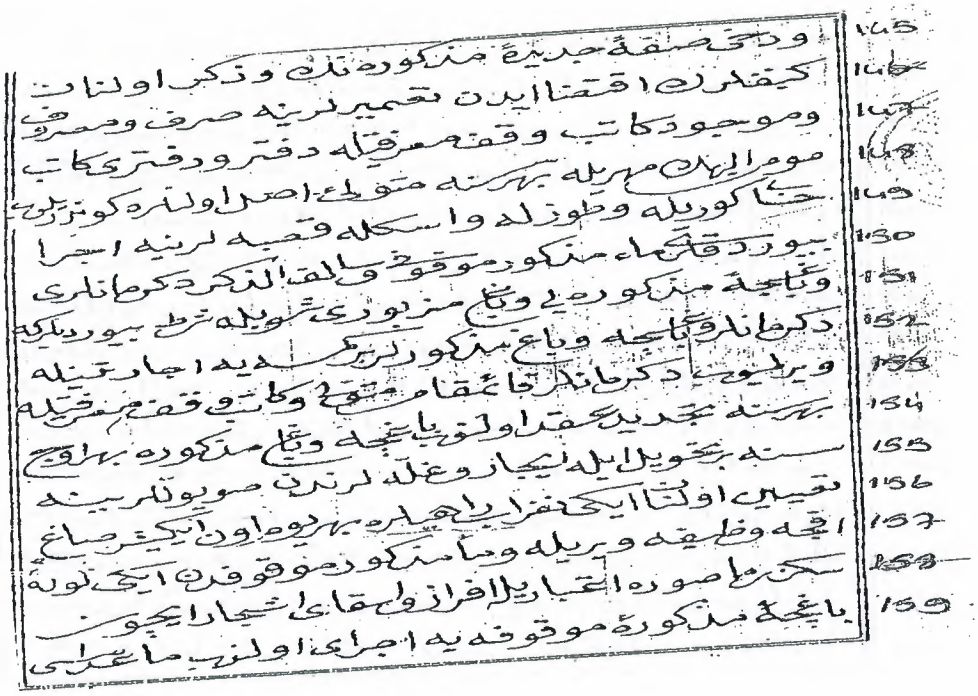

145) ve dahî suffe-i cedîde-i mezkûrenin ve zikr olunan

146) kenîflerin iktizâ iden ta'mîrlerine sarf ü masrûf

147) ve mevcûd kâtib-i vakf ma'rifetiyle defterû defterî, kâtib-i

148) mûmâ ileyhin mühriyle beher sene mütevellî-i asl olanlara gönderilüb,

149) hisâbı görile ve Tuzla ve İskele Kasabaları'na icrâ

150) buyurdıkları mâ-i mezkûr-i mevkûfî ve sâlifü'z-zikr değirmenleri

151) ve bâğçe-i mezkûreyi ve bâğ-ı mezbûri şöyle şart buyurdılar ki:

152) Değirmenler ve bâğçe ve bâğ-ı mezkûrler, bir kimseye icâreteynle

153) virilmeyüb değirmenler, kâim-mekâm-ı mütevellî ve kâtib-i vakf ma'rifetiyle

154) beher sene tecdîd akd olunub, bâğçe ve bâğ-ı mezkûre beher üç

155) sene bir tahvîl ile îcâr ve ğallelerinden, su yollarına

156) ta'yîn olunan iki nefer abrâhîlere beher yevm on ikişer sâ'

157) akçe vazîfe virile ve mâ-i mezkûr-i mevkûfdan iki lüle

158) sekizer mâsûra i'tibâriyle ifrâz ve iskây-ı eşcâr içün

159) bâğçe-i mezkûre-i mevkûfeye icrây olunub, mâ adâsı

Vakfiye No: 1/11

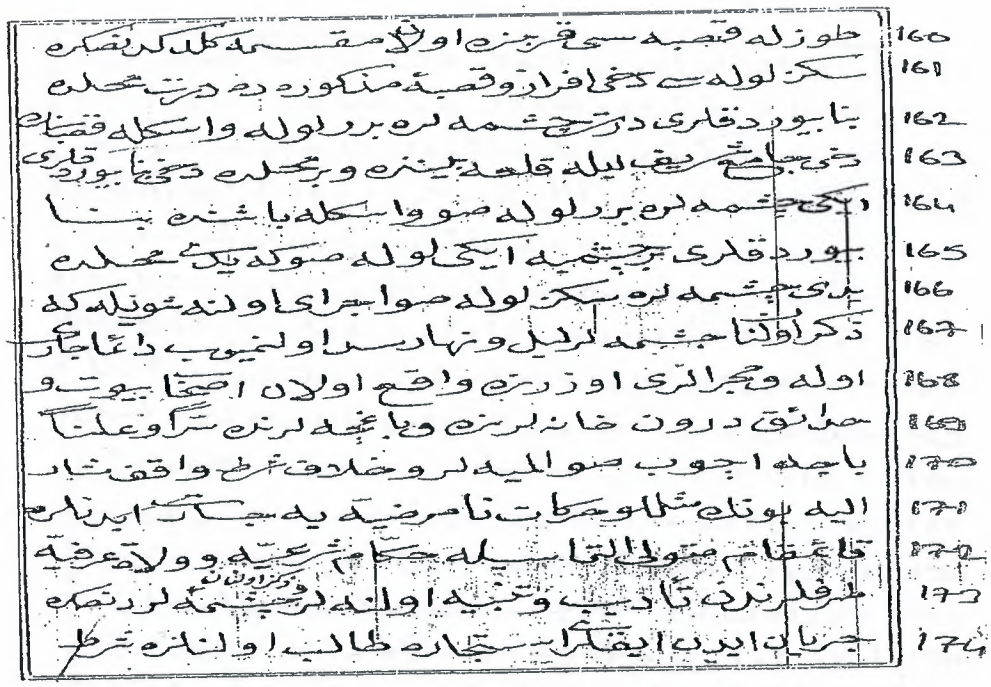

160) Tuzla Kasabası kurbında olan mukassime geldikten sonra

161) sekiz lülesi dahî ifrâz ve kasaba-i mezkûrede dört mahallede

162) binâ buyurdıkları dört çeşmelere birer lüle ve İskele Kasabası'nın

163) dahî câmi'-i şerîf ile kal'a beyninde ve bir mahallede dahî binâ buyurdıkları

164) iki çeşmelere birer lüle su ve İskele başında binâ

165) buyurdıkları bir çeşmeye iki lüle su ki, yedi mahallede

166) yedi çeşmelere sekiz lüle su icrâ oluna. Şöyle ki:

167) Zikr olunan çeşmeler leyl ü nehâr sedd olunmayıb dâimâ cârî

168) ola ve mecrâları üzerinde vâkı' olan ashâb-ı büyût ve

169) hadâik-ı derûn-i hânelerinde ve bâğçelerinde sırran ve alenen

170) baca açub su almayalar ve hilâf-ı şart vâkıf-ı müşârun

171) ileyh bunun mesellü harekât-ı nâmerzıyyeye cesâret idenlere,

172) kâim-mekâm-ı mütevellî iltimâsıyla hükkâm-ı şer'iyye ve vülât-ı örfiyye

173) taraflarından te'dîb ü tenbîh olunalar ve zikr olunan çeşmelerden sonra

174) cereyân iden ayakları, isticâre tâlib olanlara

Vakfiye No: 1/12

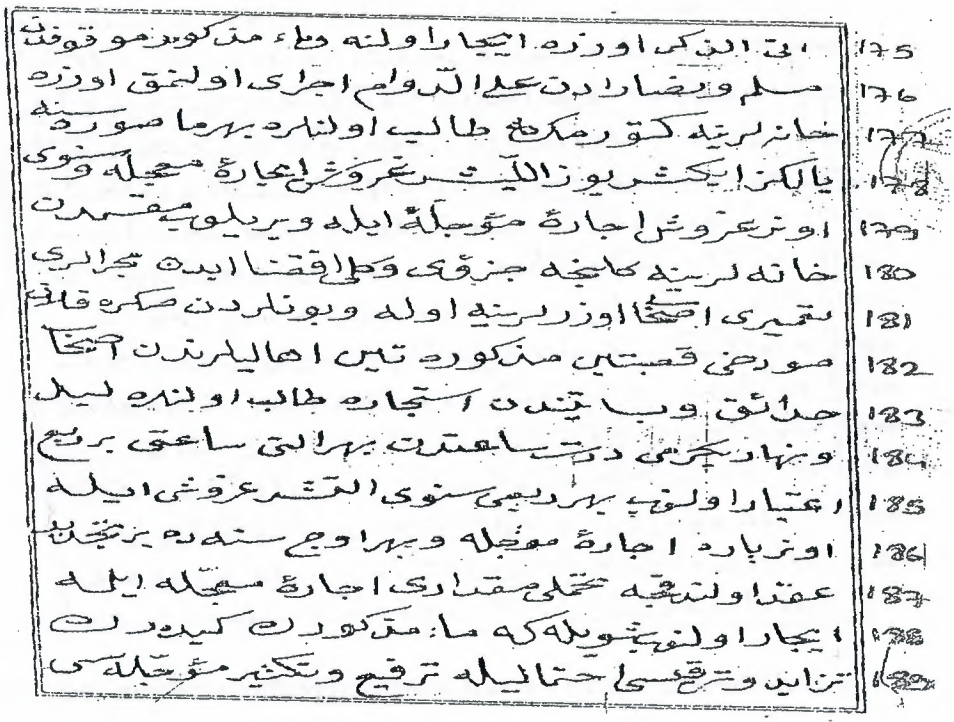

175) şart-ı âti'z-zikr üzre îcâr oluna ve mâ-i mezkûr-i mevkûftan

176) müslim ve nesârâdan ale'd-devâm icrây olunmak üzre

177) hânelerine götürmeğe tâlib olanlara beher mâsûrasına

178) yalnız ikişer yüz ellişer ğurûş îcâre-i muaccele ve

179) senevî onar ğurûş îcâre-i müeccele ile virilüb, mukassimden

180) hânelerine gelince, cüz'î ve küllî iktizâ iden mecrâları

181) ta'mîri, ashâbı üzerlerine ola ve bunlardan sonra kalan

182) su dahî kasabateyni mezkûreteyn ahâlîlerinden, ashâb-ı

183) hadâik ve besâtînden isticâre tâlib olanlara leyl ü nehâr

184) yirmi dört sâatden beher altı sâati bir rubu'

185) i'tibâr olunub beher rubu'i, senevî altışar ğurûş ile

186) onar pâre, icâre-i müeccele ve beher üç senede bir tecdîd

187) akd olundıkça, tahammüli mikdârı icâre-i muaccele ile

188) îcâr olunub, şöyle ki: Mâ-i mezkûrün giderek

189) tezâyüd ü terakkîsi ihtimâliyle terfî' u teksîr müeccelesi,

Vakfiye No: 1/13

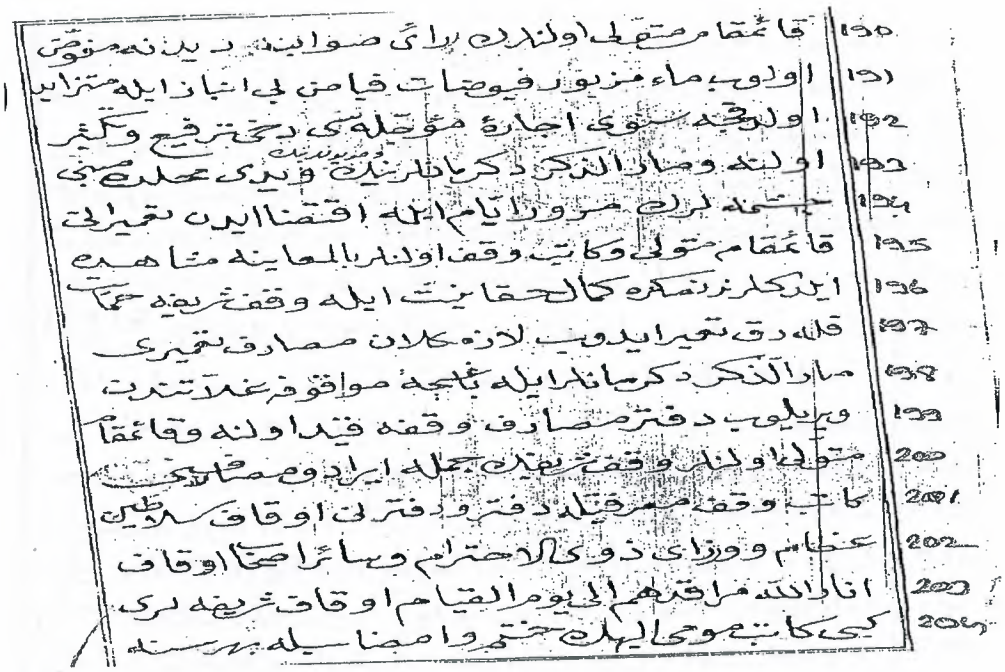

190) kâim-mekâm-ı mütevellî olanların ra'y-ı savâbı idene müfevvız

191) olub mâ-i mezbûr, fuyûzât-ı feyyâz-ı bî- enbâz ile mütezâyid

192) oldıkça, senevî icâre-i müeccelesi dahî terfî' u teksîr

193) oluna ve mârrü'z-zikr değirmenlerinin ve su yollarının ve yedi mahallede mebnî

194) çeşmelerin murûr-ı eyyâm ile iktizâ iden ta'mîrâtı,

195) kâim-mekâm-ı mütevellî ve kâtib-i vakf olanlar, bi'l-muâyene müşâhede

196) eylediklerinden sonra kemâl-i hakkâniyet ile vakf-ı şerîfe himâyet

197) kılarak ta'mîr idüb, lâzım gelen masârif-i ta'mîrî,

198) mârrü'z-zikr değirmenler ile bâğçe-i mevkûfe ğallâtından

199) virilüb, defter-i mesârif-i vakfe kaydoluna ve kâim-mekâm-ı

200) mütevellî olanlar, vakf-ı şerîfin cümle îrâd ü mesârifini,

201) kâtib-i vakf ma'rifetiyle defter ve defterini, evkâf-ı selâtîn-i

202) ızâm ve vüzerây-ı zevi'l-ihtirâm ve sâir ashâb-ı evkâf

203) (enâre'l-lâhü merâkıdehüm ilâ yevmi'l-kıyâm), evkâf-ı şerîfeleri

204) gibi kâtib-i mûmâ ileyhin hatm ü imzâsıyle beher sene

Vakfiye No: 1/14

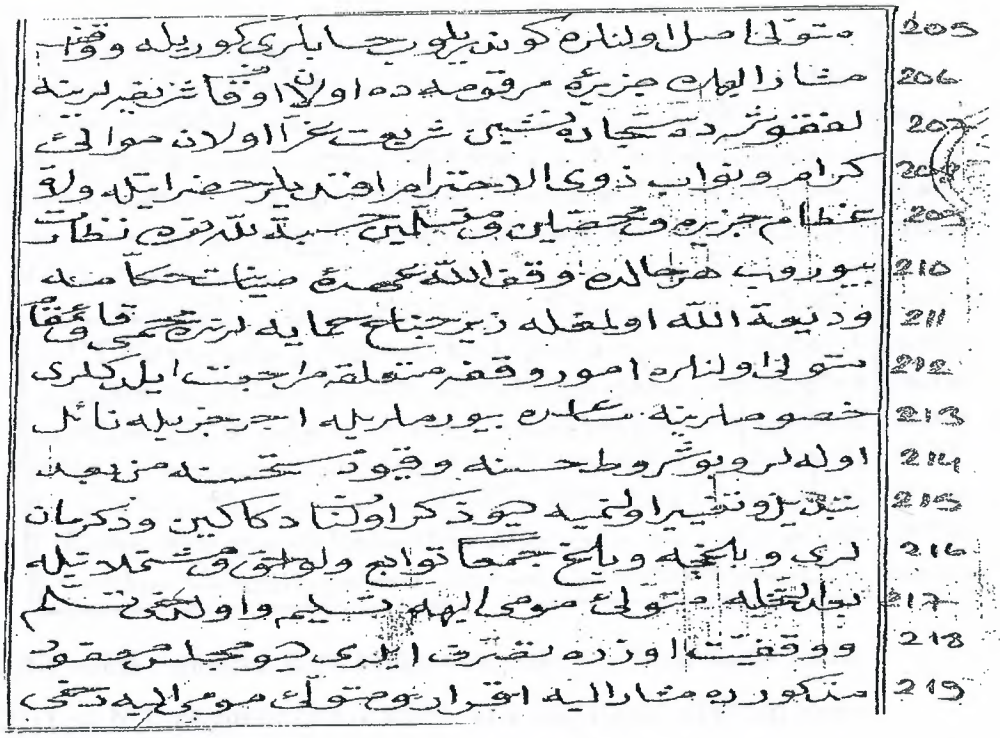

205) mütevellî-i asl olanlara gönderilüb hisâbları görile

206) ve vâkıf-ı müşârun ileyhin cezîre-i merkûmede olan evkâf-ı şerîfelerine,

207) Lefkoşa'da seccâde-nişîn-i şerîat-ı ğarrâ olan mevâlî-i kirâm

208) ve nüvvâb-ı zevi'l-ihtirâm efendiler hazerâtıyla, vülât-ı ızâm-ı cezîre

209) ve muhassılîn ve mütesellimîn hasbeten li'l-lâhi teâlâ

210) buyurub, herhâlde vakfu'l-lâh, ahde-i sıyânet-i hukkâma

211) vedî'atu'l-lâh olmağla zîr-i cenâh himâyelerinde mahmî ve kâim-mekâm-ı

212) mütevellî olanlara, ümûr-ı vakfe-i muteallika mürâcaat eyledikleri

213) husûslarına müsâade buyurmalarıyla ecr-i cezîle nâil

214) olalar ve bu şurût-ı hasene ve kuyûd-ı müstahsene, min ba'di

215) tebdîl ve tağyîr olunmaya deyû zikr olunan dekâkîn ve değirmenleri

216) ve bâğçe ve bâğ, cem'an tevâbi' ve levâhık ve müştemilâtıyle

217) ba'de't-tahliye, mütevellî-i mûmâ ileyhe teslîm ve ol dahî tesellüm

218) ve vakfiyyet üzre tasarruf eyledi deyû meclis-i ma'kûd-ı mezkûrde

219) müşârun ileyh ikrâr ve mütevellî-i mûmâ ileyh dahî

Vakfiye No: 1/15

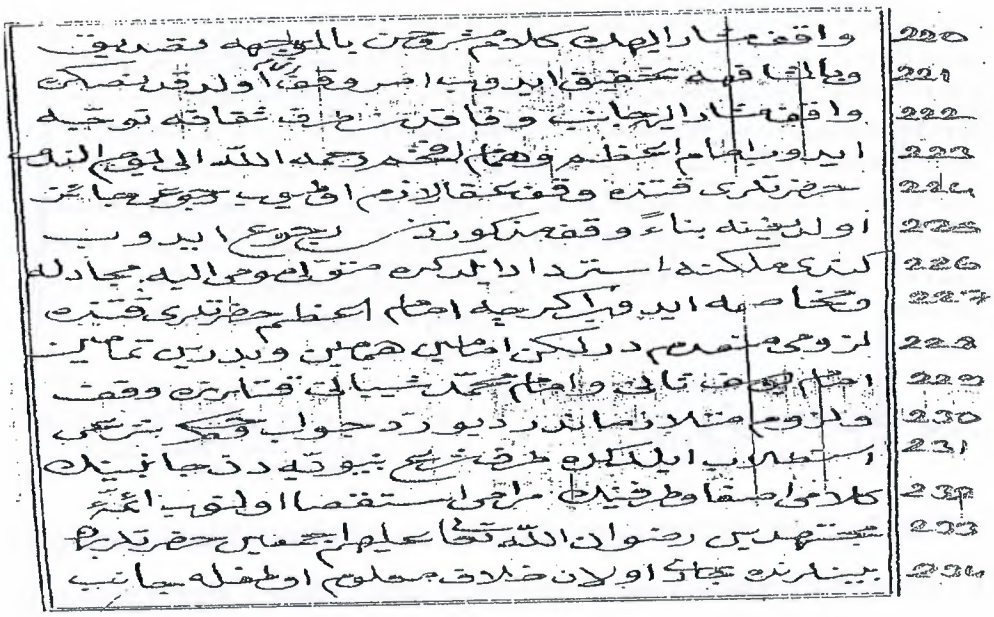

220) vâkıf-ı müşârun ileyh kelâm-ı meşrûhını bi'l-müvâcehe tasdîk

221) ve bi'l-müşâfehe tahkîk idüb emr-i vakf itmâm oldıktan sonra

222) vâkıf-ı müşârun ileyh, cânib-i fâkıdın taraf-ı şikâka teveccüh idüb,

223) İmâm-ı A'zam ve Hümâm-i Efham (rahimehü'l-lâhü ilâ yevmi'n-nidâ)

224) Hazretleri katında vakf-ı akâr, lâzım olmayıb rucû'î câiz

225) oldığına binâen vakf-ı mezkûrdan rucû' idüb

226) kendi mülküne istirdâd eyledik de mütevellî-i mûmâ ileyh, mücâdele

227) ve muhâsame idüb eğerçi İmâm-ı A'zam Hazretleri katında

228) lüzûm-ı mün'adimdir; lâkin İmâmeyn-i Hümâmeyn ve Bedreyn-i Temâmeyn

229) İmâm-ı Yûsuf-ı Sânî ve İmâm-ı Muhammed Şeybânî katlarında vakf

230) ve lüzûm-ı mütelâzımândır deyû redd-i cevâb ve hükm-i şer'î

231) istitlâb eyledik de taraf-ı şer'-i nebeviyyeden, cânibinin

232) kelâmı isğâ ve tarafının merâmı istiksâ olunub, eimme-i

233) müctehidîn (rızvânü'l-lâhi teâlâ aleyhim ecmaîn) hazretlerinin

234) beynlerinde cârî olan hilâf-ı ma'lûm olmağla,

Vakfiye No: 1/16

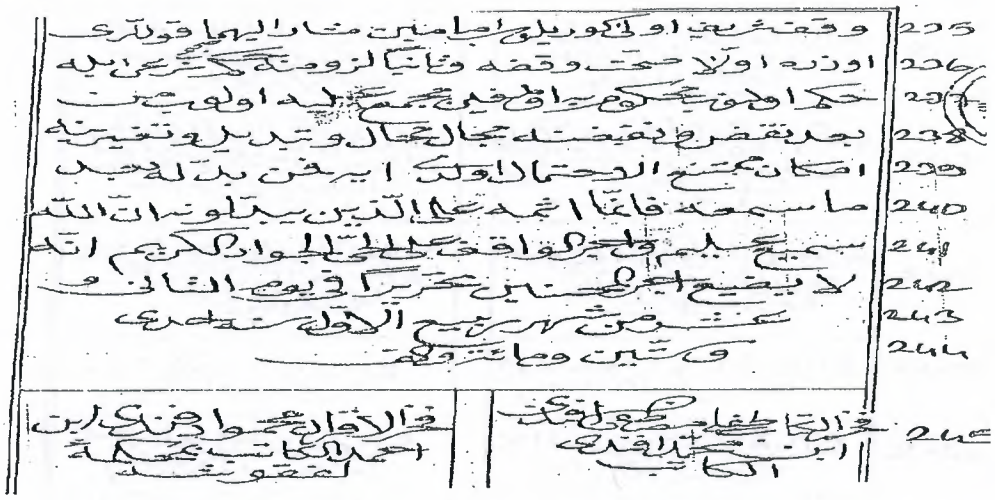

235) cânib-i vakf-ı şerîf-i ûlâ görilüb, imâmeyn-i müşârun ileyhimâ kavilleri

236) üzre evvelâ, sıhhat-ı vakfe ve sâniyen, lüzûmına hükm-i sahîh-i şer'î ile

237) hükmolunub mahkûm bih olmağın mücmeun aleyh olub, min

238) ba'di nakz u nakîzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîrine

239) imkân-ı mümteniu'l-ihtimâl oldı. Ayet: "Femen beddelehû ba'de

240) mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe

241) semî'un alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. "İnnehû

242) lâ yüzî'u ecre'l-muhsinîn."[2] Tahrîran: Fî yevmi's-sânî

243) ve aşera min şehr-i rabî'ıl-evvel.

244) Sene: İhdâ ve sittîne ve mietin ve elf. (12 Rabî'ul-evvel 1161).

245) Fahru'l Küttâb Tıflı Mustafâ Efendî İbni Muhammed Efendî, el-Kâtib. Fahru'l-Akrân Mahmûd Efendî ibn-i Ahmed, el-Kâtib bi-Mahkeme-i Lefkoşa.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

[2] **Kur'an-ı Kerim,** Yusuf, 90

Vakfiye No: 1/17

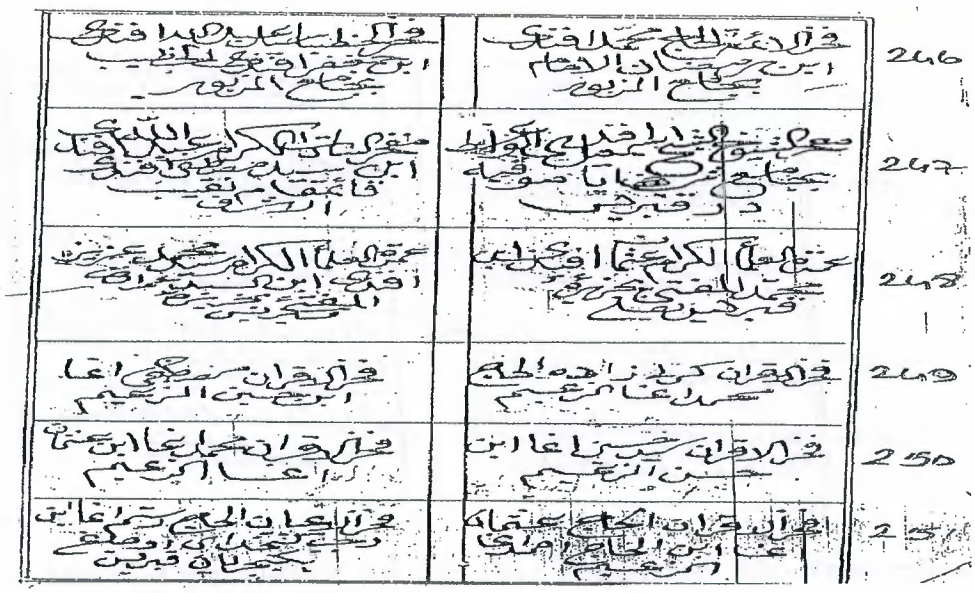

246) Fahru'l-Eimme el-Hâcc Muhammed Efendî ibn-i Ramazân, el-İmâm bi-câmi'il-mezbûr. Fahru'l-Hutabâ Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Ca'fer Efendi, el-Hatîb bi-câmi'il-mezbûr.

247) Müfahhirrü'ş-Şuyûh eş-Şeyh İsmail Efendi, el-Vâiz bi-Câmi'-i Şerîf-i Ayasofya, der-Kıbrıs. Müfahhirü's-Sâdâti'l-Kirâm Abdullâh Efendi ibn-i Seyyid Mustafâ Efendi, Kâim-mekâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf.

248) Umdetü'l-Ulemâi'l-Kirâm Osman Efendi İbn-i Muhammed, el-Müftî bi-Cezîre-i Kıbrıs, Baflı. Umdetü'l-Ulemâi'l-Kirâm, Seyyid Muhammed Azîz Efendi ibn-i Seyyid Ömer Ağa, el-Müftî bi-Cezîre-i Kıbrıs.

249) Fahru'l-Akrân Kerlî-zâde el-Hâcc Muhammed Ağa, ez-Zaîm. Fahru'l-Akrân Mustafâ Ağa İbn-i Hüseyin, ez-Zaîm.

250) Fahru'l-Akrân Seyyid Hüseyin Ağa ibn-i Hasan, ez-Zaîm. Fahru'l-Akrân Muhammed Ağa İbn-i Osmân Ağa, ez-Zaîm.

251) Fahru'l-Akrân el-Hâcc Osman Ağa İbnü'l-Hâcc Ahmed Ağa, ez-Zaîm. Fahru'l-A'yân el-Hâcc Rüstem Ağa İbn-i Receb, Ket-hudây-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs.

Vakfiye No: 1/18

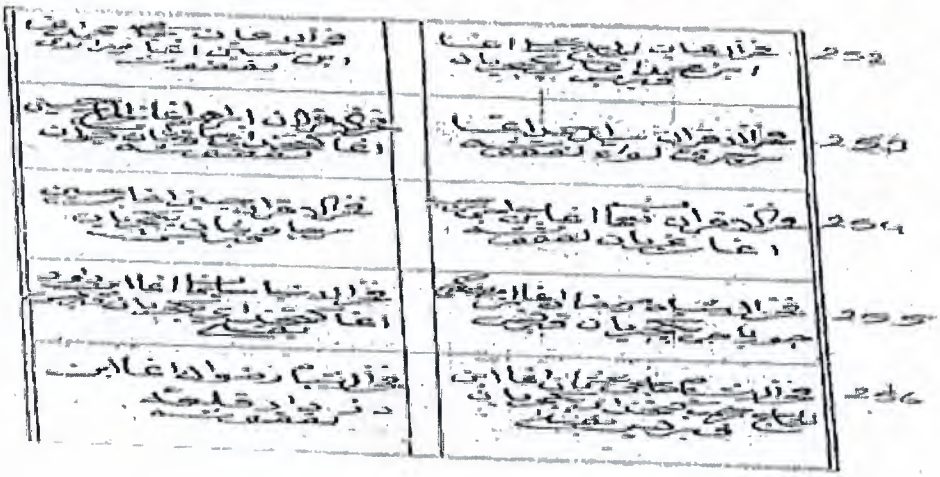

252) Fahru'l-A'yân el-Hâcc Ali Ağa İbn-i Muhammed Ağa, Yenîçeryân-ı Kıbrıs. Fahru'l-A'yân Hâcı Muhammed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa, Mîr-alây-ı Lefkoşa.

253) Fahru'l-Akrân Seyyid Ahmed Ağa, ser-Çirî-i Livâ-i Lefkoşa. Fahru'l Akrân İbrahim Ağa ibnü'l Hâcc Hüseyin Ağa, Ket-hudây-ı Çâvişân-i Cevân-i Lefkoşa.

254) Fahru'l-Akrân Nu'mân Ağa ibn-i Hâcı Receb Ağa, Ğarbân-i Lefkoşa. Fahru'l Akrân Hüseyin Ağa ibn-i Hüseyin, ser-Çavişân-ı Yenîçeryân-ı Kıbrıs.

255) Fahru'l-Eşbâh Ramazân Ağa İbn-i Mustafa, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs. Fahru'l-Enbâ Süleyman Ağa İbn-i Dâvûd Ağa, Ket-hudây-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs, Baflı.

256) Fahru'l-Eşbâh Hâcı Osman Ağa İbnü'l-Hâcc Receb, Ket-hudây-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs, Baflı. Fahru'l-Eşbâh Rızvân Ağa ibn-i Diz-dâr-ı Kal'a-i Lefkoşa.

Vakfiye No: 1/19

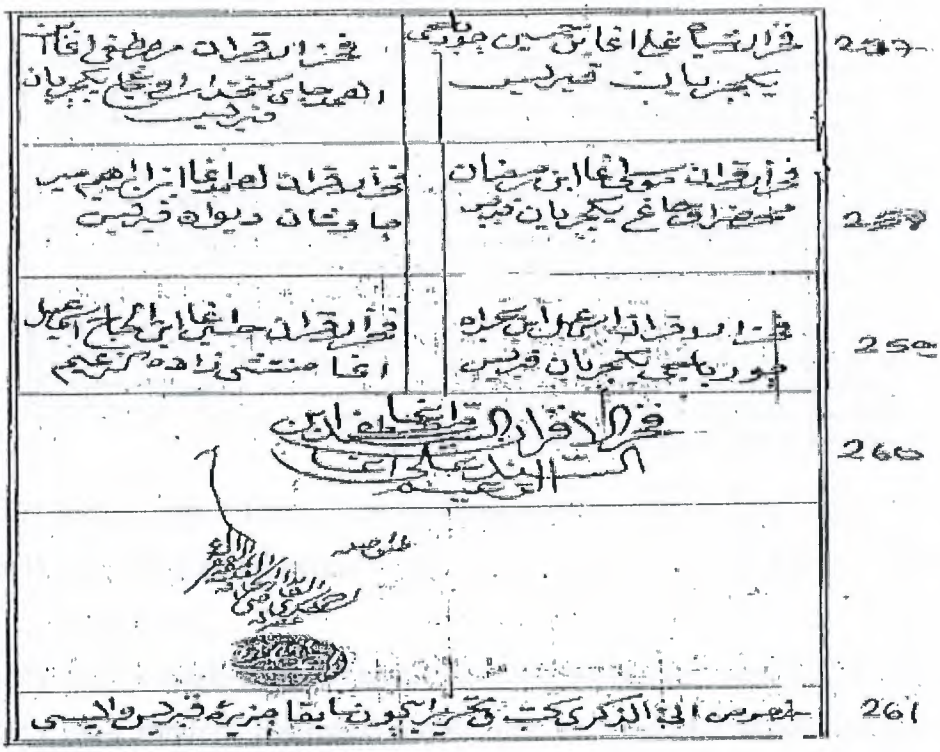

257) Fahru'l-Eşbâh Ali Ağa ibn-i Hüseyin, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs. Fahru'l-Akrân Mustafa Ağa ibn-i Ahmed, Ket-hudây-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs.

258) Fahru'l-Akrân Musa Ağa ibn-i Ramazan, Muhzır-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs. Fahru'l-Akrân Ahmed Ağa ibn-i İbrahim, mîr-Çâvişân-i Dîvân-ı Kıbrıs.

259) Fahru'l-Akrân İsmail ibn-i Abdullah, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs. Fahru'l-Akrân Hüseyin Ağa ibnü'l-Hâcc İsmail Ağa, Menteşî-zâde, ez-Zaîm.

260) Fahru'l-Akrân es-Seyyid Mustafa Ağa ibnü's-Seyyid Ali Ağa, ez-Zaîm.

261) Husûs-ı âti'z-zikri ketb ü tahrîr içün sâbıkan Cezîre-i Kıbrıs Vâlisi

Vakfiye No: 1/20

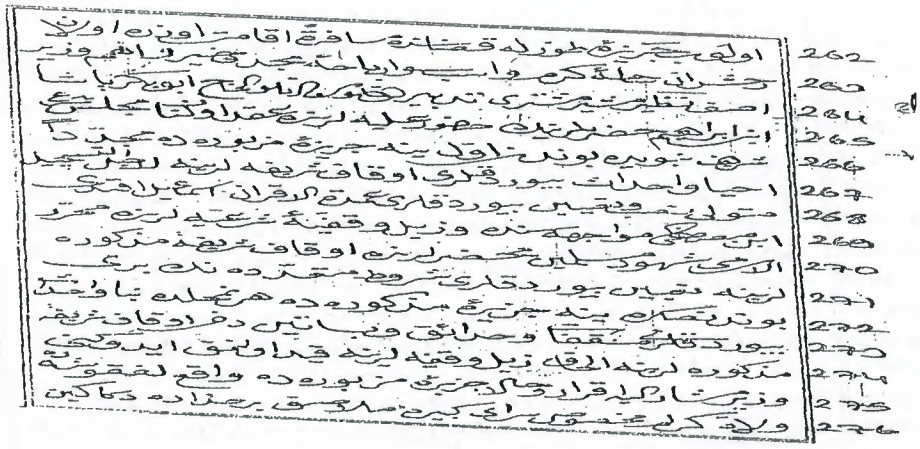

262) olub Cezîre-i Tuzla Kazâsı'nda müsâferaten ikâmet üzre olan,

263) rahş-rân-ı sâha-i kerem ve esb-i süvâr-i bâha-i mecd ü hayr ve ehemm-i vezîr-i âsaf,

264) nazîr-i müşîr-i müşterî tedbîr, devletlû, seâdetlû el-Hâcc Ebû Bekir Paşa

265) ibn-i İbrahim Hazretleri'nin huzûr-ı aliyyelerinde akdolunan meclis-i şer'-i şerîf-i nebeviyyede

266) bundan evvel yine cezîre-i mezbûrede müceddeden

267) ihyâ ü ihdâs buyurdıkları evkâf-ı şerîfelerine, li-ecli't-tescîl

268) mütevellî nasb ü ta'yîn buyurdıkları, Umdetu'l-Akrân İsmail Efendi

269) ibn-i Mustafa müvâcehesinde ve zeyl-i vakfiyye-i şer'iyyelerinde muharreru'l-esâmî

270) şuhûd-i müslimîn mahzerlerinde evkâf-ı şerîfe-i mezkûrelerine

271) ta'yîn buyurdıkları şurût-ı müteaddidenin biri,

272) bundan sonra yine cezîre-i mezkûrede her ne mahallede binâ ü ihdâs

273) buyurdıkları müsekkafât ü hadâik u besâtîn dahî evkâf-ı şerîfe-i

274) mezkûrelerine ilhâk, zeyl-i vakfiyyelerine kaydolunmak idüğini,

275) vezîr-i müşârun ileyh ikrâr ve hâlen cezîre-i mezbûrede vâkı' Lefkoşa'da,

276) vülât-ı kirâma mahsûs, serây-ı kebîre melâhık bir hizâda

Vakfiye No: 1/21

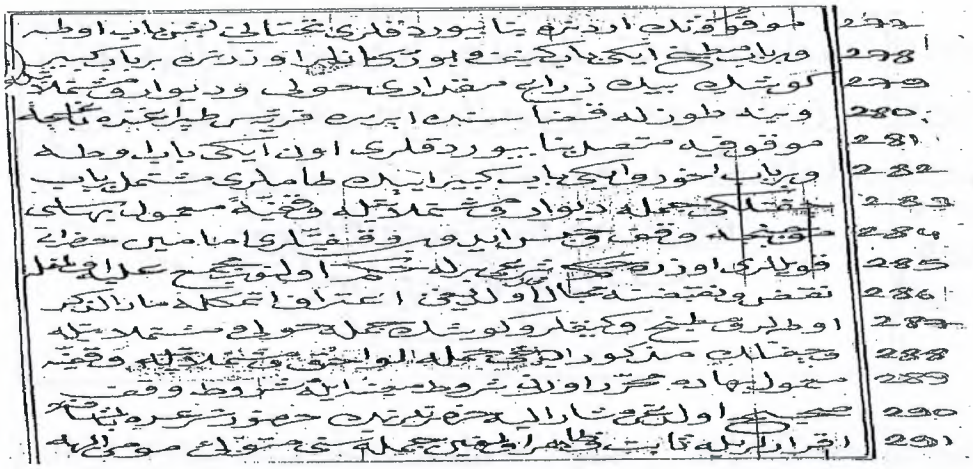

277) dekâkîn-i mevkûfesinin ardında binâ buyurdıkları tahtânî beş bâb oda

278) ve bir bâb matbah, iki bâb kenîf ve bu dükkanlar üzerinde bir bâb kebîr köşk,

279) bin zirâ' mikdârı havlî ve dîvâr ve müştemilâtıyle ve

280) yine Tuzla Kazâsı'nda Apride Karyesi toprağında,

281) bâğçe-i mevkûfeye muttasıl binâ buyurdıkları on iki bâb oda

282) ve bir bâb ahûr ve iki bâb kebîr ipek damları müştemil bir bâb

283) çiftliği cümle dîvâr ve müştemilâtıyla, vakfiyye-i ma'mûl bahâsı

284) mûcibince vakf ü habs idüb, vakfiyyetleri imâmeyn hazerâtı

285) kavilleri üzre hükm-i şer'î ber-leh hükmolunub mücmeun aleyh olmağla

286) nakz u nakîzına mecâl-i muhâl oldığını i'tirâf itmekle, mârrü'z-zikr

287) odalar ve matbah ve kenîfler ve köşk cümle havlî ve müştemilâtıyle

288) ve çiftliğ-i mezkûr dahî cümle levâhık ve müştemilâtıyle vakfiye-i

289) ma'mûl bahâda müharrer olan şurût-ı muayyene ile meşrût vakf,

290) sahîh oldığı müşârun ileyh hazretlerinin huzûr-ı şer'ide bi'l-müşâfehe

291) ikrârlarıyle sâbit ü zâhir olmağın, cümlesini mütevellî-i mûmâ ileyh

Vakfiye No: 1/22

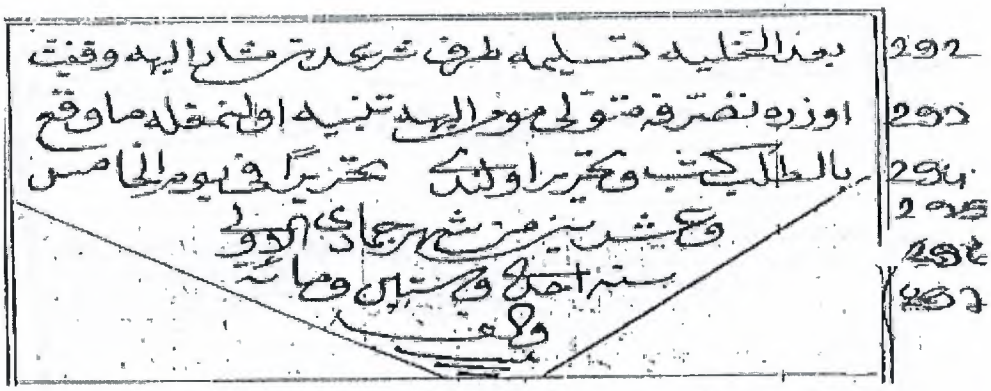

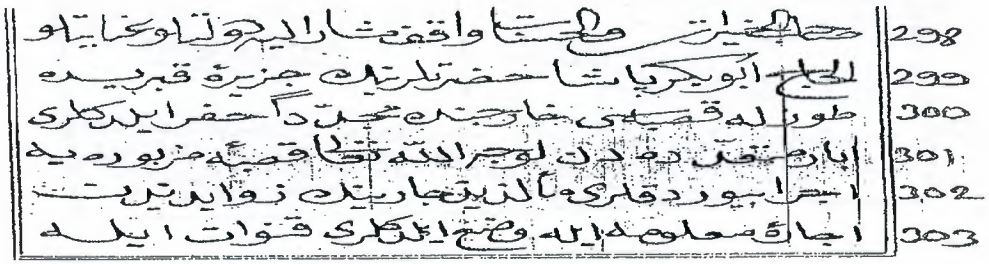

292) ba'de-t-tahliye teslîme, taraf-ı şer'iden müşârun ileyhe vakfiyyet

293) üzre tasarrufa, mütevellî-i mûmâ ileyhe tenbîh olunmağla, mâ veka'a

294) bi't-taleb ketb ü tahrîr olındı. Tahrîran: Fî yevmi'l-hâmisi

295) ve işrîne min şehr-i cumâdi'l-ûlâ.

296) Lisene: İhdâ ve sittîne ve mietin

297) ve elf. (25 Cumâdi'l-ûlâ 1161).

298) Sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât, vâkıf-ı müşârun ileyh, devletlû, inâyetlû,

299) el-Hâcc Ebû Bekir Paşa Hazretleri'nin Cezîre-i Kıbrıs'da

300) Tuzla Kasabası hâricinde müceddeden hafr eyledikleri

301) âbâr-ı müteaddideden, li-vechi'l-lâhi teâlâ, kasaba-i mezbûreye

302) icrâ buyurdıkları mâ-i lezîz-i cârînin zevâyidinden,

303) icâre-i ma'lûma ile vaz' eyledikleri kanavât ile

Vakfiye No: 1/23

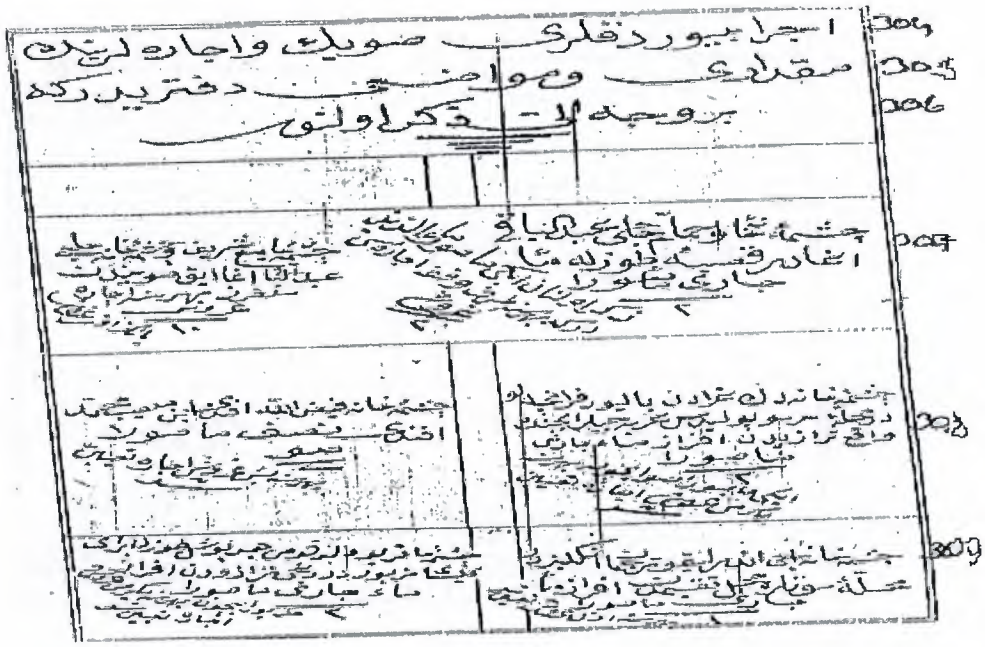

304) icrâ buyurdıkları suyun ve icârelerinin

305) mikdârı ve mevâzı'ı defteridir ki

306) ber-vech-i âtî zikrolunur:

307) Çeşme-hâne-i ve Hammâm-ı Hâcı Abdulbâkî Ağa'dır, Kasaba-i Tuzla, mâ-i cârî 2 masura, zikrolunan iki masura-ı mâ-i lezîzdir ki, beher sene taraf-ı vakfe icâresi 20 ğuruş. Çeşme-i câmi-i şerîf, Çeşme-hâne-i Hâci Abdulbâkî Ağa, ayık suyundan münferiz, beher sene icâre 10 ğurûş, yalnız on ğurûş.

308) Çeşme-hânenin Ğaradan Balyoz Françidlü, der-Mahalle-i Harsü Polidis, arabacılar içinde vâkı' terâziden ifrâz mâ-i cârî 2 masura, iki masura su içün beher sene yirmi ğuruş icâre ta'yîn, şüd. Çeşme-hâne-i Feyzullâh Efendi ibn-i Musayyib Muhammed Efendi, nısf-ı masura, beher sene beş ğuruş icâre ta'yîn, şüd.

309) Çeşme-hâne-i Acı Anderliko, Tercümân-ı İngiliz, der- Mahalle-i Sütlere, mahall-i taksîmden ifrâz mâ-i cârî 1 masura, beher sene on ğuruş ta'yîn, şüd. Çeşme-i Makaryo, Veled-i Kormi Cemdipuş, Tuzla-i İbrây-ı Kilisây-ı Mezbûr, dördüncü terâzüden ifrâz mâ-i cârî 2 masura, mezbûr içün beher sene yirmi ğuruş icâre ta'yîn, şüd.

Vakfiye No: 1/24

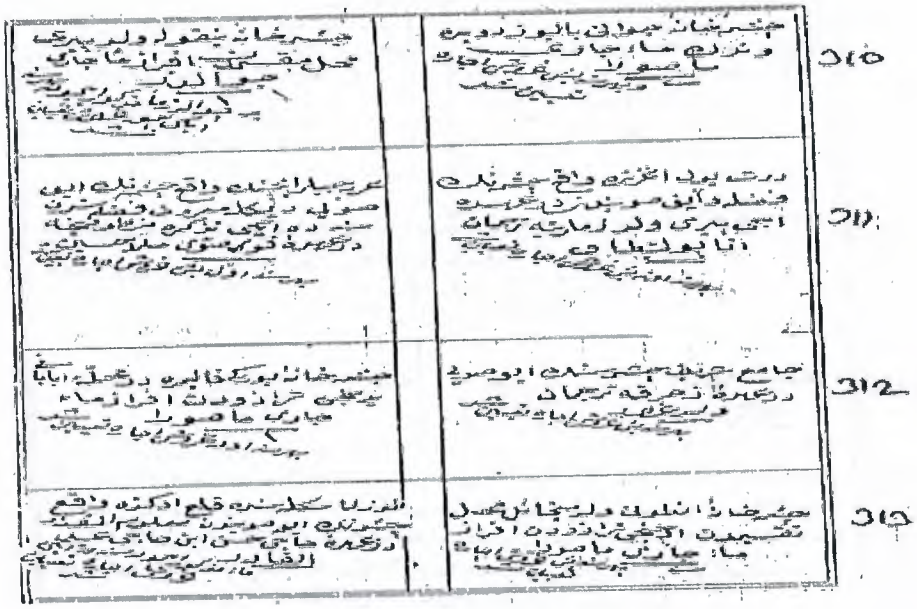

310) Çeşme-hâne-i Covani, Balyoz Dobra Venedik, mâ-i cârî 0,5 masura ve beher sene beş ğuruş icâre ta'yîn, şüd. Çeşme-hâne-i Nikola Veled-i Pîri, mahall-i mukassimden ifrâz mâ-i cârî 1 cuvaldız, bir cuvaldız mâ-i mezkûr içün beher sene iki buçuk ğuruş ta'yîn, şüd.

311) Dörtyol ağzında vâkı' çeşmenin fazla ve ayık suyundan der-uhde-i Acı Pîri, Veled-i Zimarine, Tercümân-ı Anapolitan, beher sene on beş ğuruş icâre ta'yîn, şüd. Arabacılar içinde vâkı' çeşmenin ayık suyi dimekle ma'rûf fazlasından senede iki tezkere mantûkınca der-uhde-i kuyı suyı, Molla Hüseyin, beher sene on beş ğuruş ta'yîn, şüd.

312) Câmi-i şerîf çeşmesinin ayık suyı der-uhde-i Zehraka, Tercümân-ı Veled-i Ğûr, beher sene beş ğuruş icâre ta'yîn, şüd. Çeşme-hane-i Yorgi Kalimra, der-Mahalle-i Ayayani, yedinci terâzuden ifrâz mâ-i cârî 1 masura, beher sene on ğuruş icâre ta'yîn, şüd.

313) Çeşme-hâne-i Antoni, Veled-i Mihail, mahall-i taksîmden üçüncü terâzüden ifrâz mâ-i cârî 0,5 masura, beher sene beş ğuruş icâre ta'yîn, şüd. Tuzla İskelesi'nde kal'a önünde vâkı' çeşmenin ayık suyundan ma'lûmu'l-mikdâr, der-uhde-i Hâcı Hasan ibn-i Hâci Abdulkâdir, mâ-i mezkûr içün senede iki ğuruş icâre ta'yîn, şüd.

Vakfiye No: 1/25

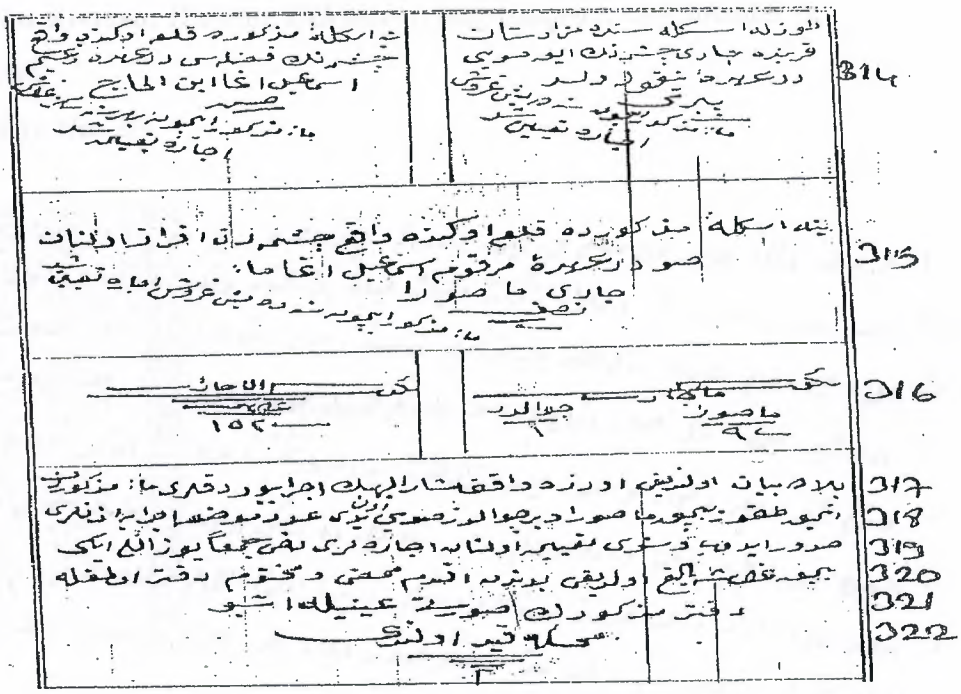

314) Tuzla İskelesi'nde, mezâristân kurbinde cârî çeşmenin ayık suyı, der-uhde-i Nikola, Veled-i Pîri, mâ-i mezkûr içün senede beş ğurûş icâre ta'yîn, şüd. Yine İskele-i mezkûrda, kal'a önünde vâkı' çeşmenin fazlası, der-uhde-i Zaîm İsmail Ağa ibnü'l-Hâcc Hasan, mâ-i mezkûr içün beher sene sekiz ğurûş icâre ta'yîn, şüd.

315) Yine İskele-i mezkûrde, kal'a önünde vâkı'çeşmeden ifrâz olunan su, der-uhde-i Merkûm İsmail Ağa, mâ-i cârî nısf masura, mâ-i mezkûr içün senede beş ğurûş icâre ta'yîn, şüd.

316) Yekûn: Mâ-i cârî 9,5 masura, 1cuvaldız. Yekûn: 152,5 ğuruş.

317) Bâlâda beyân oldığı üzre vâkıf-ı müşârun ileyhin icrâ buyurdıkları mâ-i mezkûrden

318) ancak dokuz buçuk masura ve bir cuvaldız suyı, onyedi aded mevzı'a icrâya izinleri

319) sudûr idüb ve senevî ta'yîn olunan icâreleri dahî cem'an yüz elli iki

320) buçuk ğurûşa bâliğ oldığı, bundan akdem mumzî ve mahtûm defter olmağla,

321) defter-i mezkûrın sûreti ayniyle iş bu

322) mahalle kayd olundı.

Vakfın Sahibi: Muhammed bin Ebû Bekir.

Vakfın Konusu: Hamam, Dükkânlar, Bâğ-bahçeler, Değirmenler ve Tarlalar.

Vakfiye No: 2/1

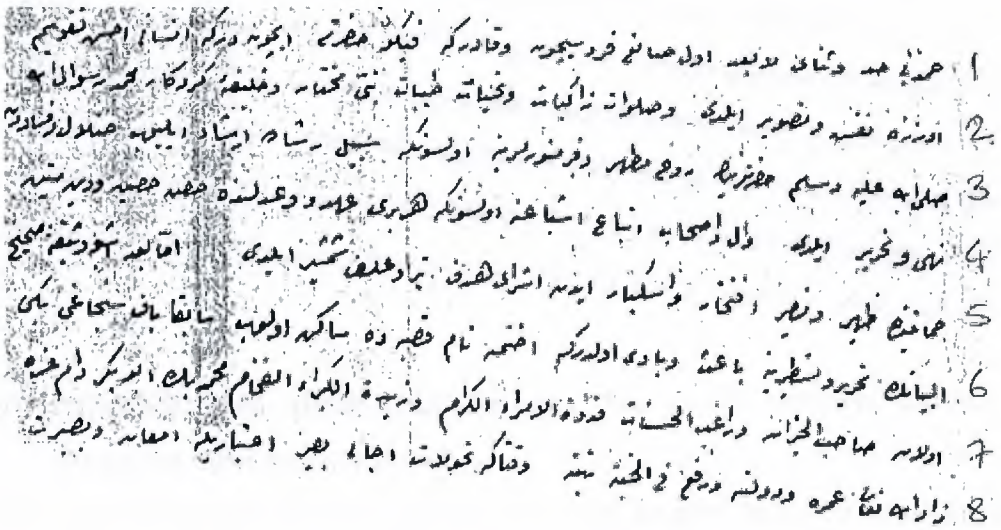

1) Hamd-i bî hadd ve senây-ı lâ yuadd, ol sâni'-i ferdi içün ve kâdir ki feyekûn hazreti içündır ki insanı ahsen-i takvîm
2) üzre nakş ü tasvîr eyledi. Ve salavât-ı zâkiyât ve tahıyyât-ı tayyibât Nebiy-yi Muhtâr ve Halîfe-i Kird-gâr Muhammedün Rasülü'l-lâhi (s.a.v)
3) Hazretleri'ne, rûh-i mutahhar ve kabr-i münevverlerine olsun ki sebîl-i reşâde irşâd eyleyüb zalâl ü fesâddan
4) nehy ü tahrîr eyledi. Ve âl ve ashâba, etbâ-ı etbâına olsun ki her biri ahd ü va'dinde hısn-ı hasîn ve dîn-i metîn,
5) himâyetinde zahîr ve nasîr iftihâr ve istikbâr iden iştirây-ı hedef-i tîr ve alef-ı şemşîr eyledi. Amma ba'd: İş bu vesîka-i sahîhü'l-beyânın
6) tahrîr ve testîrine bâis ve bâdî oldur ki Ahtime nâm kasabada sâkin olub sâbikan Baf Sancâğı Beyi
7) olan sâhibü'l-hayrât ve râğibü'l-hasenât, kudvetü'l-ümerâi'l -kirâm ve zübdetü'l-küberâi'l-fihâm Muhammed bin Ebû Bekr (dâme ızzehû
8) zâde'l-lâhü umrahû ve devletehû ve rafe'a fi'l-cenneti rutbeteh), vaktâki tahavvülât-ı âcâli basîr i'tibârıyle im'ân ve basîret

Vakfiye No: 2/2

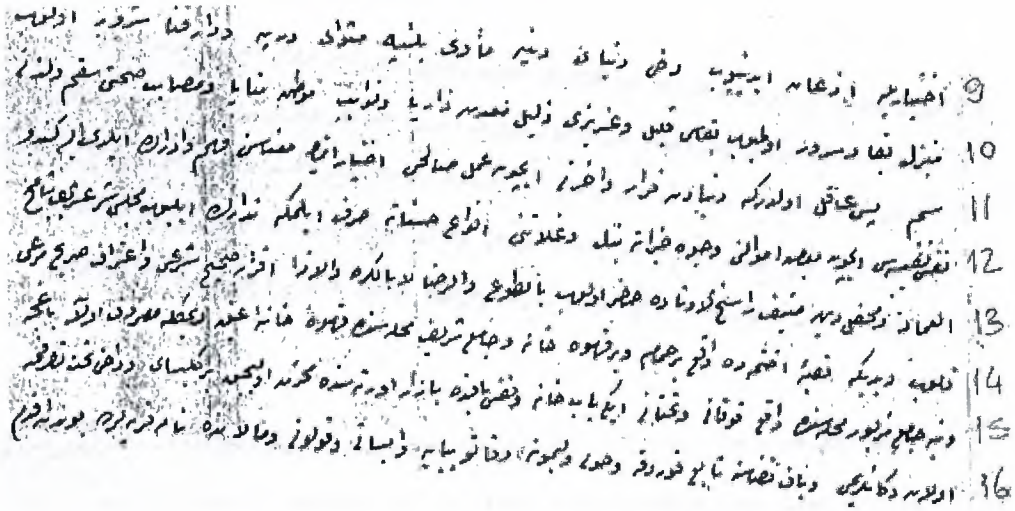

9) ihtibârıyle iz'ân idinüb dahî dünyây-ı dîne meâdi bel'iyye, mesvây-ı deriyye ve dâr-ı fenâ şürûr olub

10) menzil-i bekâ ve sürûr olmayub bekâsı kalîl ve azîzi zelîl, ma'den-i zâriya ve nevâyib-i mevtın-i metâya ve mesâyib-i sıhhati, sukm ü lezzeti

11) semm pes âkıl oldur ki dünyâdan firâr ve âhireti içün amel-i sâlihi ihtiyâr itmek ma'nasını fehm ü idrâk eyledi ise kendü

12) nefs-i nefîsesi içün ba'zı emvâlini vücûh-i hayrâta tebettül ve ğallâtını envâ-i hasenâta sarf eylemeye tedârik eyleyüb meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihü'l-ımâd

13) ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtada hâzır olub bi't-tav'ı ve'r-rızâ lâ bi'l-kerhi ve'l- izâ ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î

14) kılub didi ki: Kasaba-i Ahtime'de vâkı' bir hammâm ve bir kahvehâne ve Câmi-i Şerîf Mahallesi'nde Kahvehâne-i Atîk dimekle ma'rûf olan bâğçe

15) ve yine câmi-i mezbûr mahallesinde vâkı' fevkânî ve tahtânî iki bâb hâne ve Nefs-i Baf'da bazar ortasında mahzen olıcak bir kilisa ve dahî tahte tasarrufumda

16) olan dükkânlarımı ve Baf Kazası'na tâbi' Kurduka ve havli ve Leymosun ve Katupyaye ve Absati ve Kuluni ve Malanda nâm karyelerde bundan akdem

Vakfiye No: 2/3

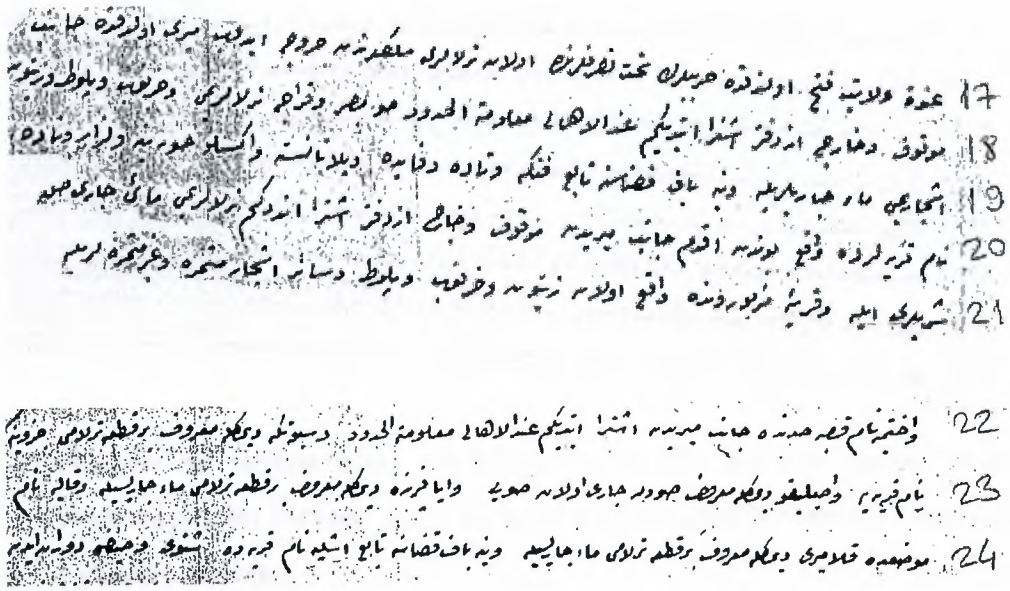

17) indet-i vilâyeti feth olundık da harbîlerin tahte tasarruflarında olan tarlaları mülklerinden hurûc idüb mîrî oldık da cânib-i mevkûf

18) ve hâric-i ez-defter iştirâ itdiğim inde'l-ehâlî ma'lûmâtü'l-hudûd su basar ve kıraç tarlalarımı ve harnûb ve pelût ve zeytûn

19) eşcârımı mâ-i cârîleriyle ve yine Baf Kazası'na tâbi' Fetke ve Tade ve Fayda ve Platansete ve Akselühurine ve Lezaronade

20) nâm karyelerde vâkı' bundan akdem cânib-i mîrîden mevkûf ve hâric-i ez-defter iştirâ itdiğim tarlalarımı mâ-i cârî hakkı

21) şurbları ile ve karye-i mezbûrında vâkı' olan zeytûn ve harnûb ve pelût ve sâir eşcâr-ı müsmere ve ğayr-i müsmereleriyle

22) ve Ahtime nâm kasaba haddinde cânib-i mîrîden iştirâ itdiğim inde'l – ahâlî ma'lûmâtü'l-hudûd Despotke dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlamı, Cezvine

23) nâm karyeye Vasiliko dimekle ma'rûf sudan cârî olan suyı ve Ayafirinde dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlamı mâ-i cârîsiyle, Vekaliye nâm

24) mevzi'de Kalamiri dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlamı mâ-i cârîsiyle ve yine Baf Kazası'na tâbi' Aşliye nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden

Vakfiye No: 2/4

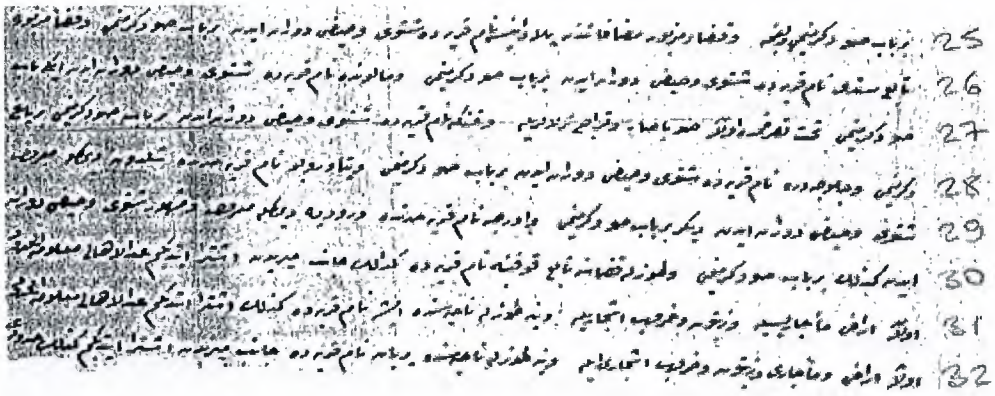

25) bir bâb su değirmenimi ve bâğçe ve kazâ-i mezbûr muzâfâtından Pladansiye nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden bir bâb su değirmeni ve kazâ-i mezbûre

26) tâbi' Sindi nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden bir bâb su değirmeni ve Malonde nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden iki bâb

27) su değirmenimi tahte tasarrufumda olan su basar ve kıraç tarlalarıyle ve Fetke nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden bir bâb su değirmenimi, bir yâğ

28) değirmenimi ve Culucedere nâm karyede şitevî ve sayfî deverân iden bir bâb su değirmenimi ve Patavrobu nâm karye haddinde Şaldun dimekle ma'rûf

29) şitevî ve sayfî deverân iden diğer bir bâb su değirmenimi ve Orca nâm karye haddinde Vurudiye dimekle ma'rûf ve meşhûr şitevî ve sayfî deverân

30) iden kezâlik bir bâb su değirmenimi ve Tuzla Kazâsı'na tâbi' Kofenye nâm karyede kezâlik cânib-i mîrîden iştirâ itdiğim inde'l-ehâlî ma'lûmâtü'l-hudûd

31) olan arâzî mâ-i cârîsiyle ve zeytûn ve harûb eşcâriyle ve yine Tuzla Nâhiyesi'nde İşe nâm karyede kezâlik iştirâ itdiğim inde'l-ehâlî ma'lûmâtü'l-hudûd

32) olan arâzî ve mâ-i cârî ve zeytûn ve harûb eşcâri ile ve yine Tuzla Nâhiyesi'nde Peryân nâm karyede cânib-i mîrîden iştirâ itdiğim kezâlik hudûdı

Vakfiye No: 2/5

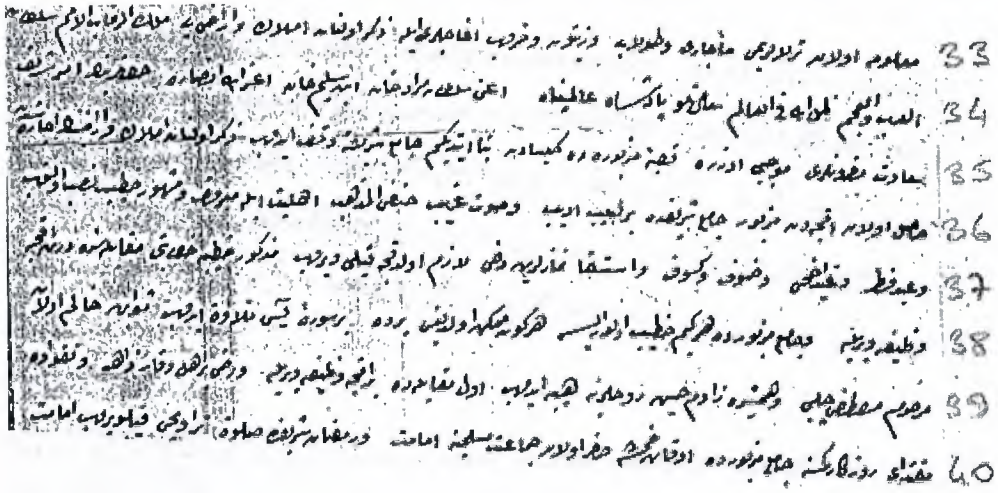

33) ma'lûm olan tarlalarımı mâ-i câri ve dolabı ve zeytûn ve harûb ağaçları ile zikr olunan emlâk ve arâzîyi, mülkü'r-rikâbi'l-ümem, sultânü'l

34) arabi ve'l-acem, zıllu'l-lâhi fi'l-âlem, seâdetlû pâdişâh-ı âlem-penâh, e'nâ Sultân Murâd-hân ibn-i Selîm-hân (eazze'l-lâhü ensârahû) Hazretleri'nin emr-i şerîf-i

35) seâdet makrûnları mûcibi üzre kasaba-i mezbûrede kiliseden binâ itdiğim câmi-i şerîfe vakf idüb zikr olunan emlâk ve arâzînin icâresinden

36) hâsıl olan akçeden mezbûr câmi-i şerîfde bir lebîb-i edîb ve savt-ı ğarîb, hanefiyyü'l-mezheb ehliyet ile ma'rûf ve meşhûr hatîb nasb olunub

37) ve îd-i fıtr ve îd-i edhâ ve husûf ve kusûf ve istiskâ namazların dahî lâzım oldıkca kılıvirüb mezkûr hatîbe hitâbeti mukâbelesinde dört akçe

38) vazîfe virile ve câmi-i mezbûrda her kim hatîb olur ise her gün mümkin oldığı yerde bir Sûre-i Yâsîn tilâvet idüb sevâbını hâlî olan

39) merhûm Mustafa Çelebi ve hemşire-zâdem Hüseyin rûhlarına hîbe idüb ol mukâbelede bir akçe vazîfe virile ve dahî bir ehl-i vükâr, zâhid ve takvâda

40) muktedây-ı rüzgâr kimesne câmi-i mezbûrda evkât-ı hamsede hâzır olan cemâat-i müslimîne imâmet ve ramazân-ı şerîfde salât-ı terâvîhi kılıvirüb, imâmet

Vakfiye No: 2/6

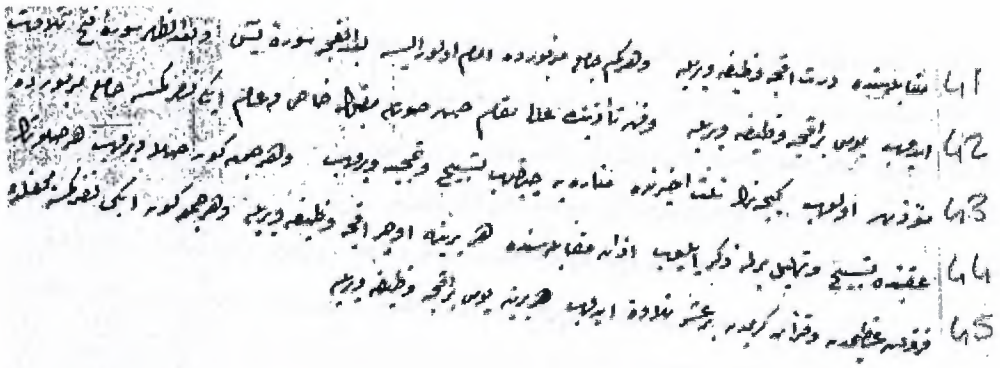

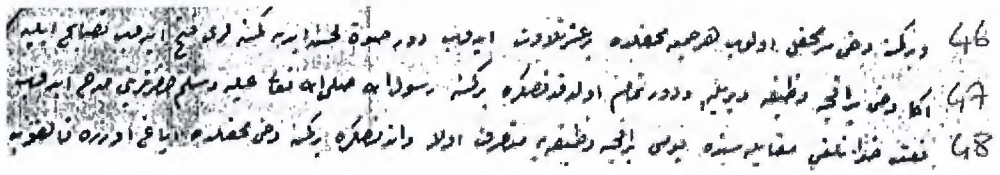

41) mukâbelesinde dört akçe vazîfe virile ve her kim câmi-i mezbûrde imâm olur ise ba'de'l-fecr Sûre-i Yâsîn ve ba'de'z-zühr Sûre-i Feth tilâvet

42) idüb yevmî bir akçe vazîfe virile. Vakt-ı te'zînde âlî mekâm hüsn-i savtle makbûl-i hâss ve âmm iki nefer kimse câmi-i mezbûrda

43) müezzin olub gicenin sülüs-ı ahîrinde menâraye çıkub tesbîh ve temcîd virüb ve her cum'a günü salâ virüb her salânın

44) akabinde tesbîh ve tehlîl ve bir de zikr idüb ezân mukâbelesinde her birine üçer akçe vazîfe virile ve her cum'a günü iki nefer kimesne mahfilde

45) Furkân-ı Azîm'den ve Kur'ân-ı Kerîm'den bir aşr tilâvet idüb her birine yevmî birer akçe vazîfe virile.

46) Ve bir kimesne dahî ser-mahfil olub her cum'a mahfilde bir aşr tilâvet idüb devr-i salâtü'l-hüsn iden kimesneleri feth idüb nesâyih eyleye,

47) ana dahî bir akçe vazîfe virile ve devr tamâm oldıkdan sonra bir kimesne Rasûlü'l-lâh (sallallâhü teâlâ aleyhi ve selem) Hazretleri'ni medh idüb

48) na't-hânlığı mukâbelesinde yevmî bir akçe vazîfeye mütesarrif ola ve andan sonra bir kimesne dahî mahfilde ayak üzre kalkub

Vakfiye No: 2/7

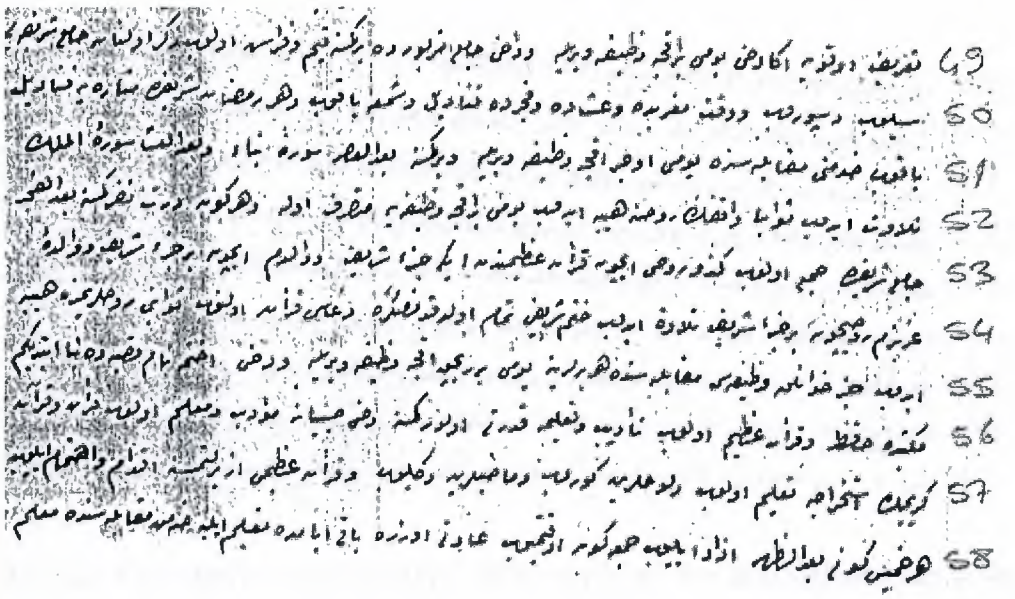

49) ta'rîf okuyana dahî yevmî bir akçe vazîfe virile ve dahî câmi-i mezbûrde bir kimesne kayyim ve ferrâş olub zikr olunan câmi-i şerîfeyi

50) silüb ve süpürüb ve vakt-i mağrıbda ve ışâda ve fecrde kanâdîl ve şem'a yakub ve her ramazân-ı şerîfde menâreye kanâdîl

51) yakub hidmeti mukâbelesinde yevmî üçer akçe vazîfe virile ve bir kimesne ba'de'l-asr Sûre-i Nebe' ve ba'de'l-işâ Sûre-i Mülk

52) tilâvet idüb sevâbı vâkıfın rûhuna hîbe idüb yevmî bir akçe vazîfeye mutesarrıf ola ve her gün dört nefer kimesne ba'de'l-fecr

53) câmi-i şerîfde cem' olub kendü rûhi içün Kur'ân-ı Azîm'den iki cüz'-i şerîf ve vâlidem içün bir cüz'-i şerîf ve vâlide-i

54) azîzim rûhi içün bir cüz'-i şerîf tilâvet idüb hatm-i şerîfi tamâm oldıktan sonra duâs-ı kırâat olunub sevâbını rûhlarımıza hîbe

55) idüb cüz-hânların vazîfesi mukâbelesinde her birlerine yevmî birer buçuk akçe vazîfe virile ve dahî Ahtime nâm kasabada binâ itdiğim

56) mektebde hâfız ve kırâat-i azîm olub te'dîb ve ta'lîme kudreti olan kimesne dahî sıbyâna müeddib ve muallim olub kırâat ve Kur'ân-ı

57) Kerîm'den istihrâca ta'lîm olub ve levhaların görüb ve mâzîlerin dinliyüb ve Kur'ân-ı Azîmi ezberletmesine ikdâm ve ihtimâm eyleyüb

58) her hamîs günü ba'de'z-zühr âzâd eyleyüb cum'a günü okutmayub âdeti üzre bâkî eyyâmda ta'lîm eyleye. Hidmet mukâbelesinde muallim

Vakfiye No: 2/8

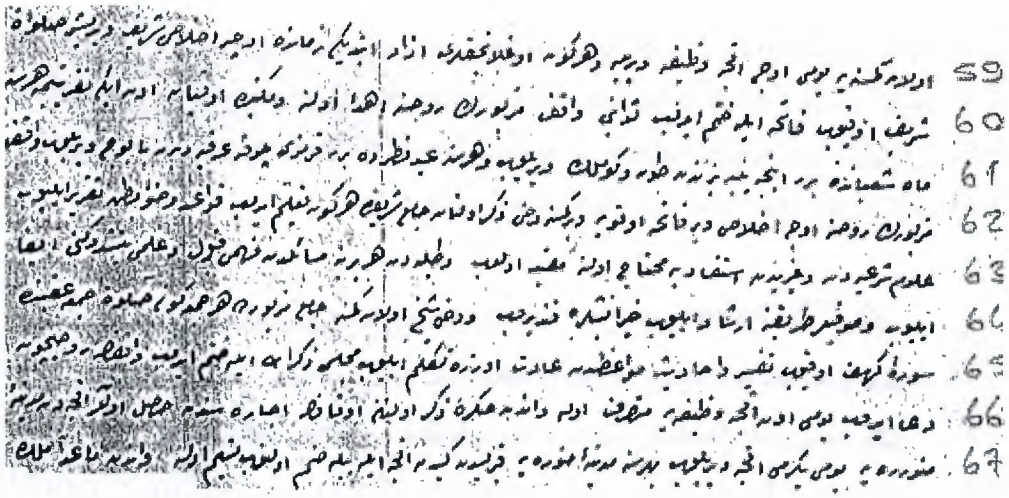

59) olan kimesneye yevmî üç akçe vazîfe virile ve her gün oğlancıkları âzâd itdiği zamanda üçer İhlâs-ı Şerîf ve yedişer Salavât-ı Şerîfe

60) okuyub Fâtiha ile hatm idüb sevâbını vâkıf-ı mezbûrın rûhuna ihdâ oluna ve mektebde okuyan on iki nefer yetîme her sene

61) mâh-i şa'bânda birer ince penbe bezinden don ve gömlek virilüb ve her sene îd-i fıtrda birer kırmızı çûha-i örfiyye ve birer bâbûc virilüb

62) vâkıf-ı mezbûrın rûhına üç İhlâs ve bir Fâtiha okuya ve bir kimesne dahî zikr olunan câmi-i şerîfde her gün ta'lîm idüb, kavâid ve zavâbıtın takrîr eyleyüb

63) ulûm-i şer'iyyeden ve ğayriyyeden istifâdeye muhtâc olana müfîd olub ve talebeden her birine mesâilden fehmi kabul ve ilmi yetişdüğini îfâ

64) eyleyüb ve sûfîler tarîkine irşâd eyleyüb hayır işlere kandırub ve dahî şeyh olan kimesne câmi-i mezbûrda her cum'a günü salât-ı cum'a akabinde

65) Sûre-i Kehf okuyub tefsîr ve ehâdîs-i mev'ızadan âdet üzre tekellüm eyleyüb meclis zikru'l-lâh ile hatm idüb vâkıfın rûhi içün

66) duâ idüb yevmî on akçe vazîfeye mutasarrif ola ve andan sonra zikr olunan evkâfın icâresinden hâsıl olan akçeden Medîne-i

67) Münevvere'ye yevmî yirmi akçe virilüb beher sene Medîne-i Münevvere'ye Kıbrıs'dan giden akçe ile bile zamm olunub teslîm oluna ve ondan mâ adâ

Vakfiye No: 2/9

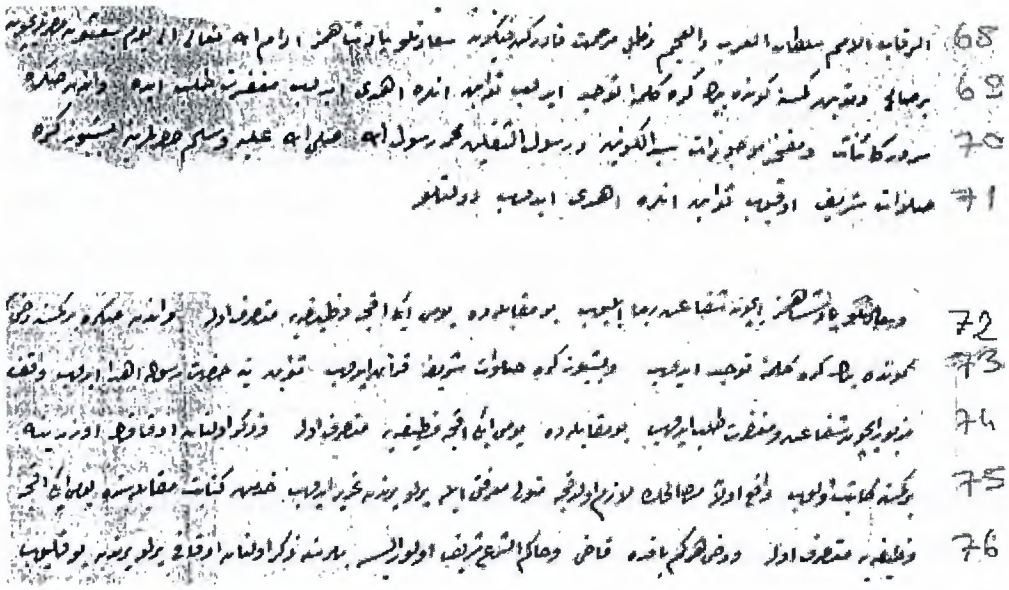

68) mülkü'r-rikâbi'l-ümem, sultânü'l-arabi ve'l-acem ve zıll-i merhamet, kâdir-i kün feyekûn, seâdetlû pâdişâhımız (edâme'l-lâhü teâlâ yevme yüb'asûn) hazretleri içün

69) bir sâlih ve mütedeyyin kimesne günde bin kere Kelime-i Tevhîd idüb sevâbın anda ihdâ idüb mağfiret taleb ide ve andan sonra

70) server-i kâinât ve mefhar-i mevcûdât, seyyidü'l-kevneyn ve rasûlü's-sekaleyn muhammedün rasûlü'l-lâhi (s.a.v) hazretlerine beş yüz kere

71) Salavât-ı Şerîfe okuyub sevâbın anlara ihdâ idüb devletlû

72) ve seâdetlû pâdişâhımız içün şefâat recâ eyleyüb, bu mukâbelede yevmî iki akçe vazîfeye mutesarrif ola ve andan sonra bir kimesne dahî

73) günde bin kere Kelime-i Tevhîd idüb ve beş yüz kere Salavât-ı Şerîf'e kırâat idüb sevâbı yine Hazreti Rasûl'e ihdâ idüb vâkıf-ı

74) mezbûr içün şefâat ve mağfiret taleb idüb bu mukâbelede yevmî iki akçe vazîfeye mutesarrif ola ve zikr olunan evkâfın üzerine

75) bir kimesne kâtib olub vâkı' olan mesâlihin lâzım oldıkca mütevellî ma'rifeti ile yerlü yerinden tahrîr idüb hidmet-i kitâbet mukâbelesinde yevmî iki akçe

76) vazîfeye mütesarrif ola ve dahî her kim Baf'da kâzî ve hâkimü'ş-şer'-i şerîf olursa beher sene zikr olunan evkâfı yerlü yerinden yoklıyub,

Vakfiye No: 2/10

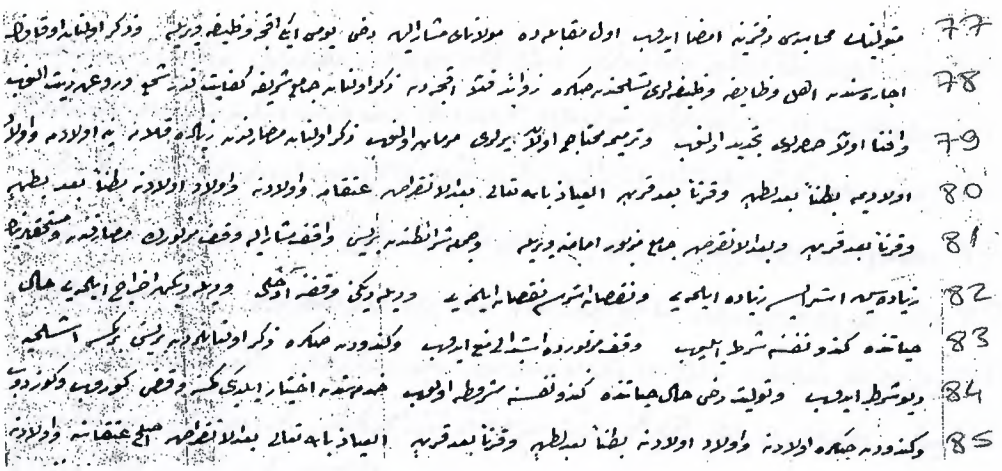

77) mütevellînin muhâsebesi defterine imzâ idüb, ol mukâbelede mevlânây-ı müşârun ileyhe dahî yevmî iki akçe vazîfe virile ve zikr olunan evkâfın

78) icâresinden ehl-i vezâyife vazîfeleri teslîminden sonra zevâid kalan akçeden zikr olunan câmi-i şerîfe kifâyet kadar şem' ve rôğan-i zeyt alınub

79) ve ifnâ olan hasırları tecdîd olunub ve termîme muhtâc olan yerleri meremmât olunub, zikr olunan mesârifden ziyâde kalan yine evlâdıma ve evlâd-ı evlâdıma

80) batnen ba'de batn ve karnen ba'de karn (el-ıyâzü bi'l-lâhi teâlâ) ba'de'l-inkırâz ıtkâm ve evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batn

81) ve karnen ba'de karn ve ba'de'l-inkırâz câmi-i mezbûr imâmına virile ve cümle şerâitinden birisi vâkıf-ı müşârun ileyh vakf-ı mezbûrun mesârifinin ve müstehaklarının

82) ziyâdesin ister ise ziyâde eylemeyi ve noksân isterse noksân eylemeyi ve dilediğini vakfına idhâli ve dilediğin ihrâc eylediği hâl-i hayâtında

83) kendi nefsine şart eyleyüb vakf-ı mezbûrda iştirâyı men' idüb ve kendüden sonra zikr olunanlardan birisi bir kimse işlemeye

84) deyü şart idüb ve tevliyet dahî hâl-i hayâtında kendü nefsine meşrût olub hademesinden ihtiyâr eylediği kimesne vakfı görüb ve gözedüb

85) ve kendüden sonra evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batn ve karnen ba'de karn, el-ıyâzü bi'l-lâhi teâlâ, ba'de'l-inkırâz aslah-i ıtkâsına ve evlâdına ve evlâd-ı evlâdına,

Vakfiye No: 2/11

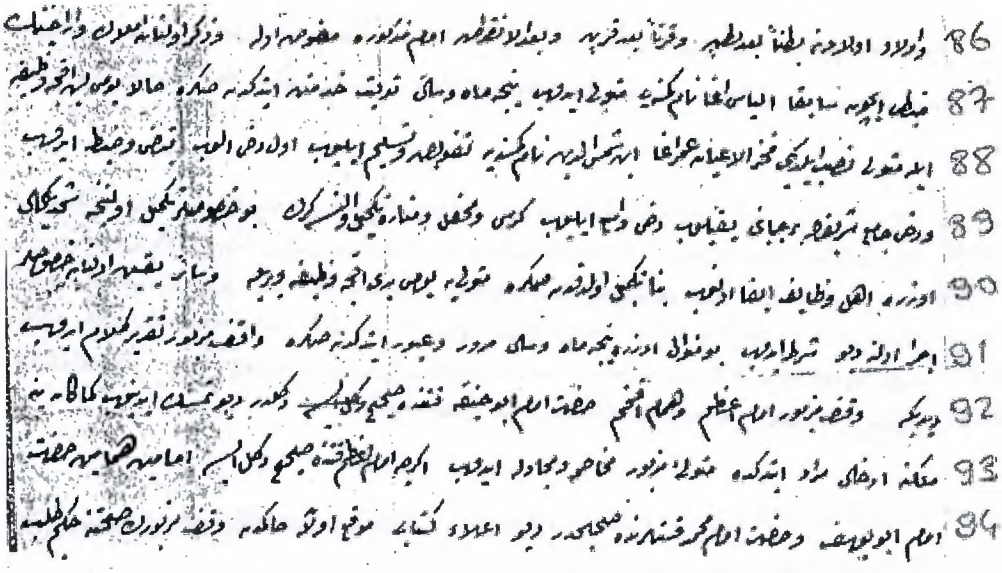

86) batnen ba'de batn ve karnen ba'de karn ve ba'de'l-inkırâz imâm-ı mezkûre müfevviz ola ve zikr olunan emlâk ve arâzînin

87) zabtı içün sâbıkan İlyas Ağa nâm kimesneyi mütevellî idüb nice mâh ve sâl-i tevliyet hidmeti itdikten sonra hâlen yevmî beş akçe vazîfe

88) ile mütevellî nasb eylediği Fahru'l-A'yân Ömer Ağa ibn-i Şemseddin nâm kimesneye tefvîz ve teslîm eyleyüb ol dahî alub kabz ü zabt idüb

89) ve dahî câmi-i şerîfin bir cânibi yıkılub dahî vâsi' eyleyüb kürsî ve mahfil ve menâre tekmîl olunsa gerek. Bu hususlar tekmîl olununca şimdiki hâli

90) üzre ehl-i vezâyife ibkâ olunub, binâ tekmîl oldıktan sonra mütevellîye yevmî yedi akçe vazîfe yakîn olunan husûslar

91) icrâ oluna deyü şart idüb bu minvâl üzre nice mâh ve sâl-i mürûr u ubûr itdikten sonra vâkıf-ı mezbûr takrîr-i kelâm idüb

92) didi ki: Vakf-ı mezbûr İmâm-ı A'zam ve Hümâm-ı Efham Hazreti İmâm Ebû Hanîfe katında sahîh değil ise değildir deyü temessük idünüb kemâ kân yine

93) mülküne idhâli murâd itdikde mütevellî-i mezbûr muhâsame ve mücâdele idüb eğerçi İmâm-ı A'zam katında sahîh değil ise İmâmeyn-i Hümâmeyn Hazreti

94) İmâm-ı Ebû Yûsuf ve Hazreti İmâm-ı Muhammed katlarında sahîhdir deyû i'lâ-i kitâbı mevkı' olan hâkimden vakf-ı mezbûrun sıhhatine hükm taleb

Vakfiye No: 2/12

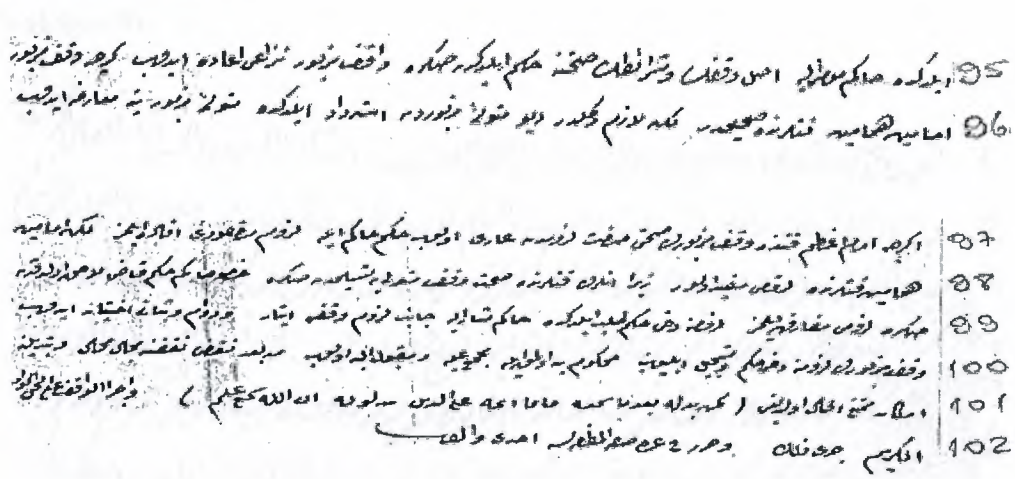

95) eyledik de hâkim-i mûmâ ileyh asl-ı vakfın ve şerâitin sıhhatine hükm eyledikten sonra vâkıf-ı mezbûr nizâ'î iâde idüb gerçe vakf-ı mezbûr

96) imâmeyn-i hümâmeyn katlarında sahîhdir, lâkin lâzım değildir deyû mütevellî-i mezbûrdan istirdâd eyledik de mütevellî-i mezbûr yine muâraza idüb

97) eğerçi İmâm-ı A'zam katında vakf-ı mezbûrun sıhhati hırfet-i lüzûmundan ârî olub hükm-i hâkim ile lüzûm-i maksûri ifâde eylemez. Lâkin

98) imâmeyn-i hümâmeyn katlarında lüzûmi müfîd olur; zîrâ anların katlarında sıhhat, vakf-ı mütevellîye teslîmden sonra husûsan kim hükm-i kâzî lâhık oldıkdan

99) sonra lüzûmi müfârakat eylemez, lüzûmuna dahî hükm taleb eyledik de hâkim-i muşârun ileyh cânib-i lüzûm-i vakfî îsâr ve devâm ve sebâti ihtiyâr idüb

100) vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahî hükm ü tescîl eyleyüb mahkûm bih olmak ile mücmeun aleyh ve makbûlün ileyh olub min ba'di nakz-ı nakîzıne mecâl-i muhâl ve tebdîline

101) imkân-ı mümteniu'l-hâl oldığı "femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm.

102) Cerâ zâlik ve harara fî ğurre-i saferi'l-muzaffer. Lisene: İhdâ ve elf. (Safer 1001).

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Zenciye Alîme bint-i Abdullah
Vakfın Konusu: Menzil ve Müştemilatı
Vakfiye No: 3/1

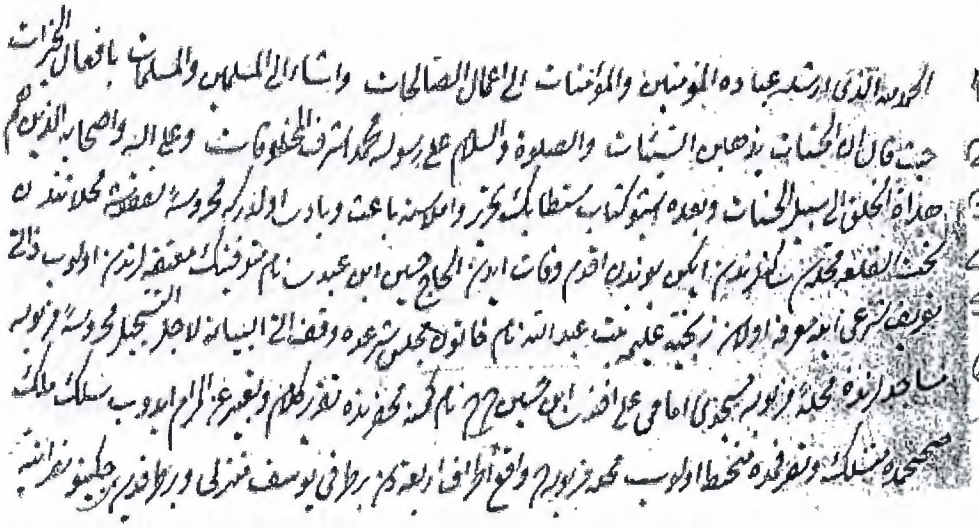

1) El-hamdüli'l-lâhi'l-lezî erşede ibâdehü'l-mü'minîne ve'l-mü'minâti ilâ a'mâli's-sâlihâti ve eşâra ile'l-müslimîne ve'l-müslimâti bi ef'âli'l-hayrât.
2) Haysü kâle: "İnne'l-hasenâti yüzhibne's-seyyiât."[1] Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûlihî muhammedin eşrafi'l-mahlûkâti ve alâ âlihî ve eshâbihi'l-lezîne hüm
3) hüdâtü'l-hâlkı ilâ sebîli'l-hasenât. Ve ba'de iş bu kitâb-ı mustetâbın tahrîr ve imlâsına bâis ve bâdî oldır ki Mahrûse-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan
4) Tahtelkale Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden el-Hâcc Hüseyin ibn-i Abdi nâm müteveffânın mu'tekalarından olup zâtı
5) ta'rîf-i şer'î ile muarrefe olan Zenciye Alîme bint-i Abdullah nâm hâtûn, meclis-i şer'ide vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl, mahrûse-i mezbûre
6) mesâcidlerinde mahalle-i mezbûr mescidi imâmı Ali Efendi ibn-i Hüseyin nâm kimesne mahzerinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb silk-i mülk-i sahîhimde
7) münselik ve tasarrufumda munhabit olub mahalle-i mezbûrede vâkı' etrâf-ı erbeadan bir tarafı Yûsuf Menzili ve bir tarafdan Cefkinu Nasrâniyye

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Hud, 114

Vakfiye No: 3/2

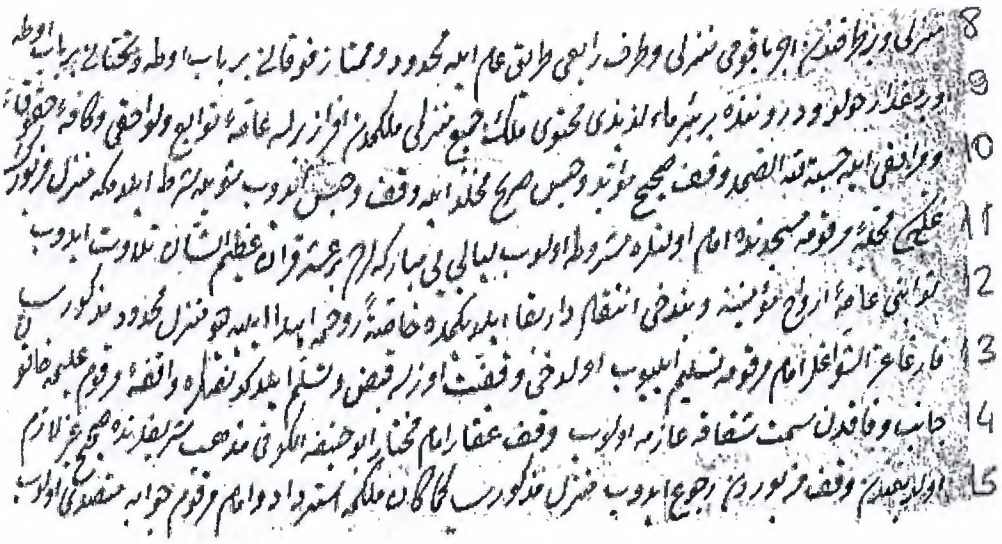

8) Menzili ve bir tarafdan Aci Yakomi Menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz fevkânî bir bâb oda ve tahtânî bir bâb oda

9) ve bir mikdâr havlu ve derûnında bir bi'r-i mâ-i lezîzi muhtevî mülk cemî-i menzilimi mülkümden ifrâz berleh-i âmme-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk

10) ve merâfıkı ile hasbeten li'l-lâhi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhâlled ile vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki: Menzil-i mezbûrun

11) ğallası, mahalle-i merkûme mescidinde imâm olanlara meşrût olub leyâli-yi mübârekelerde bir aşr Kur'ân-ı Azîmü'ş-Şân tilâvet idüb

12) sevâbını âmme-i ervâh-ı mü'minîne ve ben dahî intikâl-i dâr-ı bekâ eylediğimde hâssaten rûhıma ihdâ eyleye deyû menzil-i mahdûd-ı mezkûri

13) fâriğan ani'ş-şevâğili imâm-ı merkûme teslîm eyleyüb ol dahî vakfiyyet üzre kabz ü tesellüm eyledikden sonra vâkıfe-i merkûm Alîme Hâtûn

14) cânib-i vifâkdan semt-i şikâka âzime olub vakf-ı akâr, İmâm-ı Muhtâr Ebû Hanîfe el-Kûfî mezheb-i şerîflerinde sahîh-i ğayr-i lâzım

15) oldığından vakf-ı mezbûrdan rucû' idüb menzil-i mezkûri kema kân mülküme istirdâd ve imâm-ı merkûm cevâba mütesaddî olub

Vakfiye No: 3/3

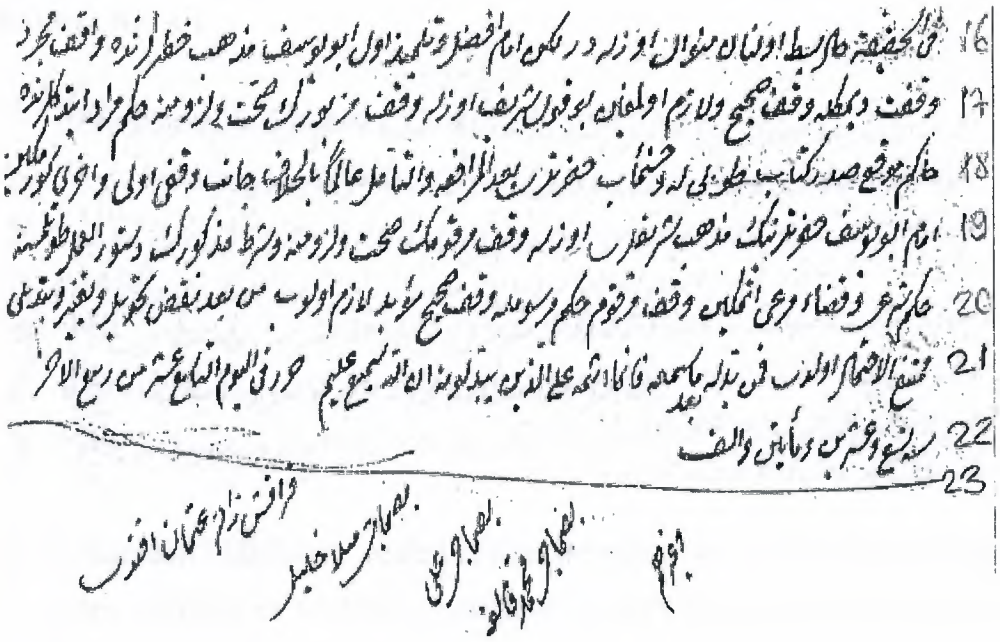

16) fi'l-hakîka hâl bast olunan minvâl üzredir. Lâkin İmâm-ı Efzal ve Tilmîz-i Evvel Ebû Yûsuf mezheb-i hatîrlerinde vâkıf-ı mücerred

17) vakfet dimekle vakf, sahîh ve lâzım olmağın bu kavl-i şerîf üzre vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm murâd itdiklerinde,

18) hâkim-i mevki', sadr-ı kitâb, tûbâ lehû ve husn-i meâb hazretleri ba'de'l-mürâfea ve't-teemmül, âlimen bi'l-hilâf cânib-i vakfı ûlâ ve ührâ görmeğin

19) İmâm-ı Ebû Yûsuf Hazretleri'nin mezheb-i şerîfleri üzre vakf-ı merkûmun sıhhat ve lüzûmına ve şart-ı mezkûrın düstûru'l-amel tutulmasına

20) hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î itmeğin vakf-ı merkûm hükm-i mersûmla vakf-ı sahîh-i müebbed lâzım olub min ba'di nakz-ı tahvîl ve tağyîr u tebdîli

21) mümteniu'l-ihtîmâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh, inne'l-lâhe semîun alîm."[1] Harrara fi'l-yevmi't-tâsi'i aşera min rebî'il-âhir. Lisene: Tis'in ve işrîne ve mieteyni ve elf. (19 Rebî'ul-âhir 1229).

22) Şühûdü'l-hâl: Karakaş-zâde Osmân Efendi. Basmacı Monla Hâlil. Basmacı Ali. Basmacı Muhammed, Kalfa. Ve ğayrühüm.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc İbrahim Âğa Zevcesi Fâtıma
Vakfın Konusu: Dükkan
Vakfiye No: 4/1

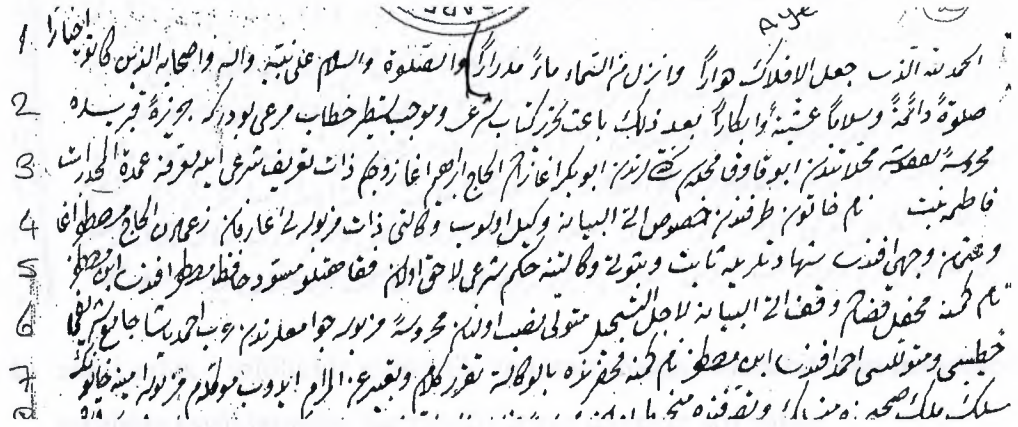

1) El-hamdüli'l-lâhi'l-lezî ceale'l-eflâke devvâran ve enzele mine's-semâi mâen midrâran ve's-salâtü ve's-selâmü alâ nebiyyihî ve âlihî ve eshâbihi'l-lezîne kânû ehyâran,
2) salâten dâimeten ve selâmen aşiyyeten ve ebkârâ. Ba'de zâlike, bâis-i tahrîr-i kitâb-ı şer'î ve mûcib-i tastîr-i hitâb-ı mer'î budur ki: Cezîre-i Kıbrıs'da
3) Mahrûse-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ebû Kavuk Mahallesi sâkinlerinden Ebû Bekir Ağa-zâde el-Hâcc İbrahim Ağa Zevcesi zât-ı ta'rîf-i şer'î ile muarrefe Umdetü'l-Muhadderât
4) Fâtıma bint-i nâm hâtûn tarafından husûs-i âti'l-beyâna vekîl olub vekâleti zât-ı mezbûresi ârifân zuamâlarından el-Hâcc Mustafa Ağa
5) ve Osmân Vechi Efendî şehâdetleriyle sâbit ve subûti vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Fakâhetlü Müsevvid Hâfız Mustafa Efendî ibn-i Mustafa
6) nâm kimesne mahfel-i kazâda vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan mahrûse-i mezbûre cevâmi'lerinden, Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîf'i
7) Hatîbi ve Mütevellîsi Ahmed Efendî ibn-i Mustafa nâm kimesne mahzerinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i âni'l-merâm idüb müvekkilem-i mezbûre Emine Hâtûnun

Vakfiye No: 4/2

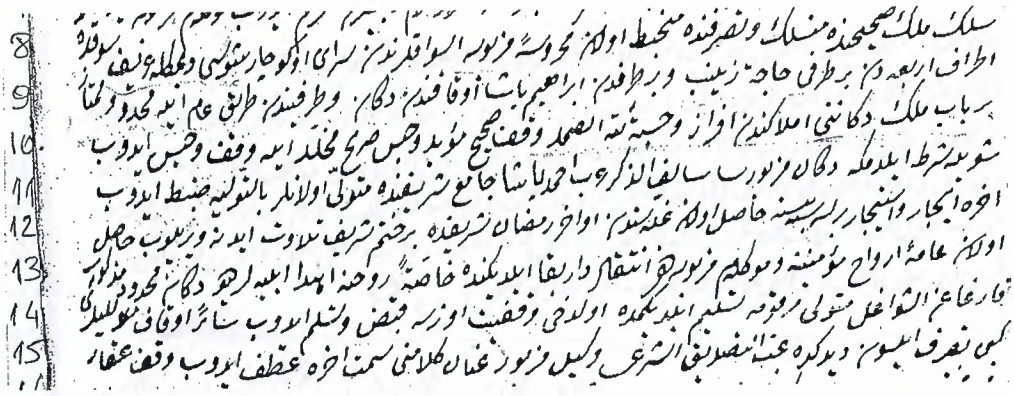

8) silk-i mülk-i sahîhinde münselik ve tasarrufunda munhabit olan mahrûse-i mezbûre esvâklarından Sarâyönü Çarşısı dimekle arîf sûkda

9) etrâf-ı erba'adan bir tarafı Hâce Zeyneb ve bir tarafdan İbrahim Pâşâ Evkâfı'ndan dükkân ve tarafeynden tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz

10) bir bâb mülk dükkânını emlâkından ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i mühâlled ile vakf ü habs idüb

11) şöyle şart eyledim ki: Dükkân-ı mezbûrı sâlifü'z-zikr Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîfi'nde mütevellî olanlar bi't-tevliye zabt idüb

12) âhire îcâr ve istîcâr ber-leh beher sene hâsıl olan ğallesindan evâhîr-i ramazân-ı şerîfde bir hatm-i şerîf tilâvet idene virilüb hâsıl

13) olan, âmme-i ervâh-ı mü'minîne ve müvekkilem mezbûre dahî intikâl-i dâr-ı bekâ eylediğinde hâssaten rûhuna ihdâ eyleyeler deyû dükkân-ı mahdûd-ı mezkûri

14) fâriğan ani'ş-şevâğili mütevellî-i merkûme teslîm eylediğimde ol dahî vakfiyyet üzre kabz u tesellüm idüb sâire evkâf-ı müvekkilleri

15) gibi tasarruf eylesün didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i mezbûr ınân-ı kelâmını semt-i âhara atf idüb vakf-ı akâr

Vakfiye No: 4/3

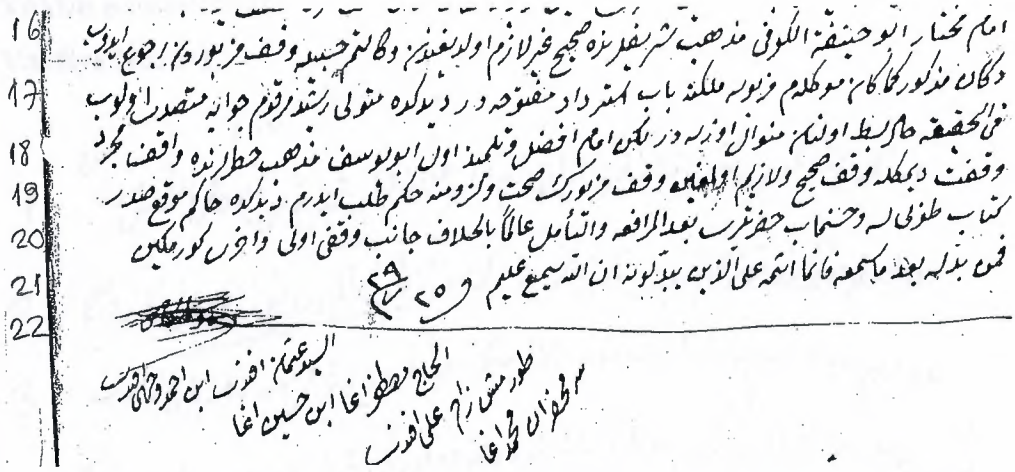

16) İmâm-ı Muhtâr Ebû Hanîfe el-Kûfî mezheb-i şerîflerinde sahîh-i ğayr-i lâzım oldığından vekâletim hasbiyle vakf-ı mezbûrdan rucû' idüb

17) dükkân-ı mezkûr kemâ kân müvekkilem-i mezbûre mülküne bâb-ı istirdâd-ı meftûhadır didik de mütevellî reşîd-i merkûm cevâba mütesaddî olub

18) fi'l-hakîka hâl bast olunan minvâl üzredir. Lâkin İmâm-ı Efzâl ve Tilmîz-i Evvel Ebû Yûsuf mezhebi hatîrlarında vâkıf-ı mücerred

19) vakfet dimekle vakf, sahîh ve lâzım olmağın vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm taleb iderem didik de hâkim-i mevkı', sadr-ı

20) kitâb, tûbâ lehû ve hüsn-i meâb hazretleri ba'de'l-mürâfea ve't-teemmül, âlimen bi'l-hilâf cânib-i vakfı ûlâ ve uhrâ görmeğin.

21) "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Fî 25 Receb 1229.

22) Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid Osman Efendi ibn-i Ahmed Vechi Efendi. el-Hâcc Mustafa Ağa ibn-i Hüseyin Ağa. Durmuş-zâde Ali Efendi. Ser-muhzırân Muhammed Ağa.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Emir Ağa-zade es-Seyyid Ali Ağa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 5/1

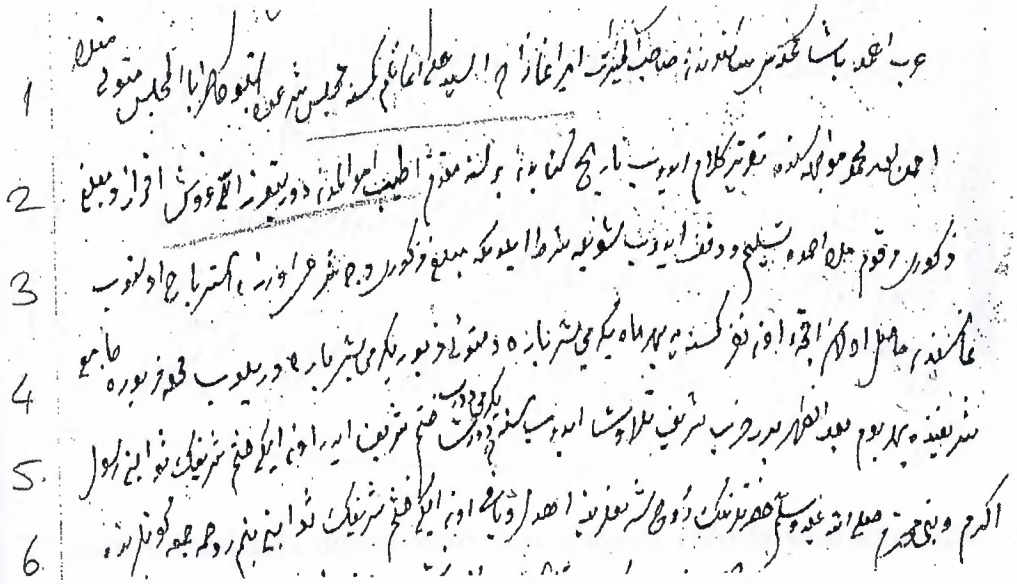

1) Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi sâkinlerinden sâhibu'l-hayrât Emîr Ağa-zâde es-Seyyid Ali Ağa nâm kimesne meclis-i şer'ide iş bu hâzıran bi'l- meclis mütevellîsinde
2) Ahmed bin Mehmed müvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem etyab-ı emvâlimden dört yüz elli ğurûş ifrâz ve meblağ-i
3) mezkûri merkûm Molla Ahmed'e teslîm ve vakf idüb şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezkûri vech-i şeref üzre istirbâh olunub
4) nemâsından hâsıl olan akçe, on nefer kimesneye beher mâh yirmişer para ve mütevellî-i mezbûr yirmişer para virilüb mahalle-i mezbûra câmi'-i
5) şerîfinde beher yevm ba'de'z-zuhr birer hizb-i şerîf tilâvet idüb senede devri yirmi dört hatm-i şerîf ider, on iki hatm-i şerîfin sevâbını Rasûl-i
6) Ekrem ve Nebiyyi Muhterem (salla'l-lâhü aleyhi ve selem) Hazretleri'nin rûh-i şerîflerine ihdâ ve bâki on iki hatm-i şerîfin sevâbını benim rûhuma cum'a günlerinde

Vakfiye No: 5/2

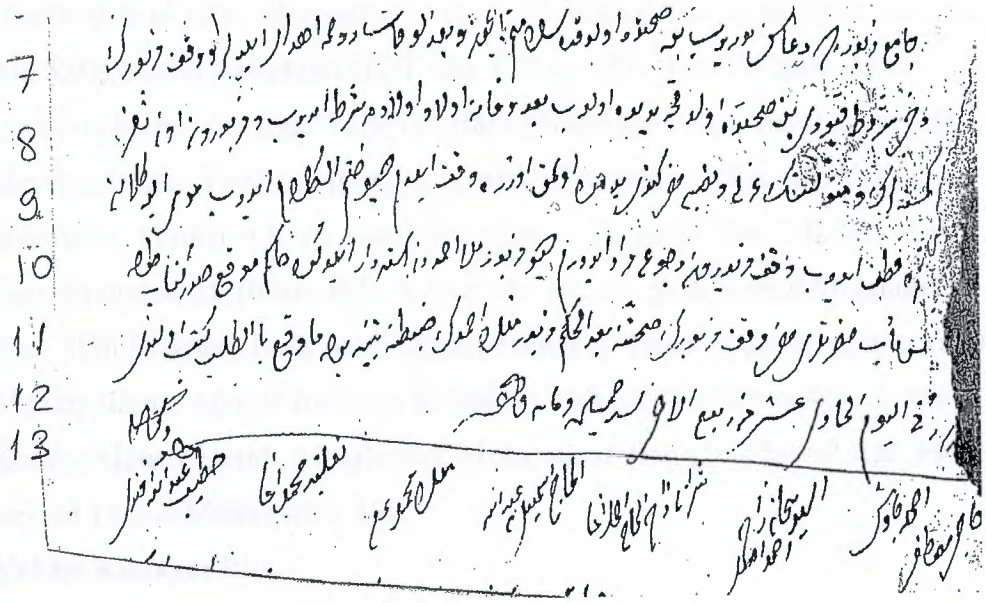

7) câmi'-i mezbûrda duâsın virüb ben sıhhatde oldıkda selâmetim içün ve ba'de'l-vefât rûhuma ihdâlar eyleyeler ve vakf-ı mezbûrun

8) dahî şurût-ı kuyûdı ben sıhhatde oldıkca yedinde olub ba'de vefâtihî evlâd-ı evlâdıma şart idüb ve mezbûrun on nefer

9) kimesnelerin ve mütevellîsinin azl ü nasb hakkı kendi yedinde olmak üzre vakf eyledim deyû hatmü'l-kelâm idüb, mûmâ ileyh kelâmına

10) atf idüb vakf-ı mezbûruna rucû' murâd idürem deyû mezbûr Molla Ahmed'den istirdâd eyledik de hâkim-i mevki', sadr-ı kitâb, tûbâ

11) lehû ve hüsn-i meâb hazretleri vakf-ı mezbûrun sıhhatine, ba'de'l-hükm mezbûr Monla Ahmed'in zabtına tenbîh bi-vechi mâ veka'a bi't-taleb ketb olundı.

12) Fi'l-yevmi'l-hâdî aşera min rabî'i-l-âhir. Lisene: Hamsîne ve mietin ve elf. (11 Rabî'ul-âhir 1150).

13) Şühûdü'l-hâl: Hatîb Abdullah Efendi. Na'lband Muhammed Ağa. Monla Muhammed Ali. el-Hâcc İsmail bin Abdullah. Şarâbi-zâde el-Hâcc Ahmed Ağa. es-Seyyid Meyhâne-zâde Ahmed Efendî. Ahmed Çâviş. Hacı Mustafa.

Vakfiye Sahipleri: Abdulhâdî Efendî-zâde el-Hâcc Ali Efendî. Mahmûd Efendî-zâde el-Hâcc Muhammed Efendi. Mahkeme Kâtibi Osman Efendi bin Ali. Sâbıkan Kul Kethüdâsı Hâlil Ağa. Edhem-zâde Seyyid Hasan Ağa. Çorbacı el-Hâcc Ali Ağa. Yeğen el-Hâcc Muhammed Ağa. Bafcı Muhammed. Meryem Hâtûn. Yorğancı İbrahim. Yemenici Seyyid el-Hâcc Ali. Yorğancı Süleyman. Yemenici Kara Yûsuf Memi Beşe. Yorğancı Kara Ali. Morvî el-Hâcc Muhammed. Horoz-zâde el-Hâcc Ali Efendi. Şallı Seyyid Muhammed Ağa. Telli Hüseyin. Emîr Sâlih. Abbas Efendi. el-Hâcc Abdurrahman Zevcesi Memuş Hâtûn. Ahmed Kethudâ. Kazbafan İmâmı Abdulkerim Ağa. Serrâc Kemiş. Ahmed Efendi. Mısırlı-zâde Muhammed. Baş-çâviş İsmail Ağa. es-Seyyid Tüccâr Muhammed Ağa.

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 6/1

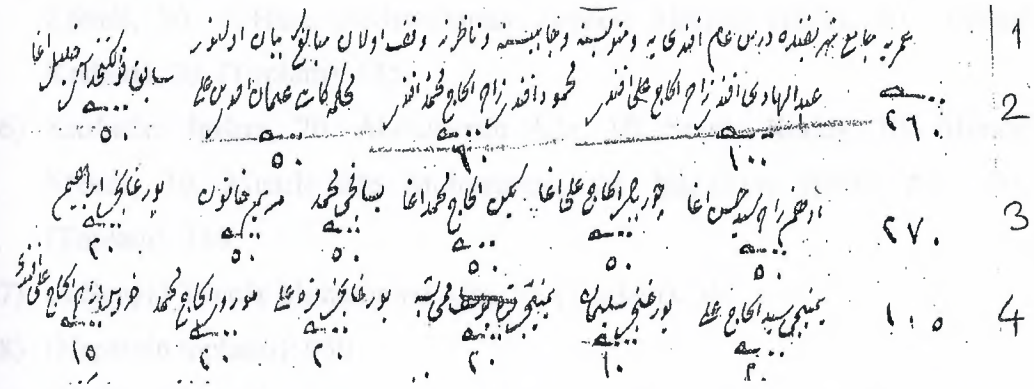

1) Ömeriye Câmi'-i Şerîfi'nde ders-i âmm efendiye ve mütevellîsine ve câbîsine ve nâzırına vakf olan mebâliğ beyân olunur:
2) Abdulhâdî Efendî-zâde el-Hâcc Ali Efendî, 100. Mahmûd Efendî-zâde el-Hâcc Muhammed Efendi, 60. Mahkeme Kâtibi Osman Efendi bin Ali, 50. Sâbıkan Kul Kethüdâsı Hâlil Ağa, 50. (Toplam): 260.
3) Edhem-zâde Seyyid Hasan Ağa, 50. Çorbacı el-Hâcc Ali Ağa, 50. Yeğen el-Hâcc Muhammed Ağa, 50. Bafcı Muhammed, 50. Meryem Hâtûn, 50. Yorğancı İbrahim, 20. (Toplam): 270.
4) Yemenici Seyyid el-Hâcc Ali, 20. Yorğancı Süleyman, 10. Yemenici Kara Yûsuf Memi Beşe, 20. Yorğancı Kara Ali, 20. Morvî el-Hâcc Muhammed, 20. Horoz-zâde el-Hâcc Ali Efendi, 15. (Toplam): 105.

Vakfiye No: 6/2

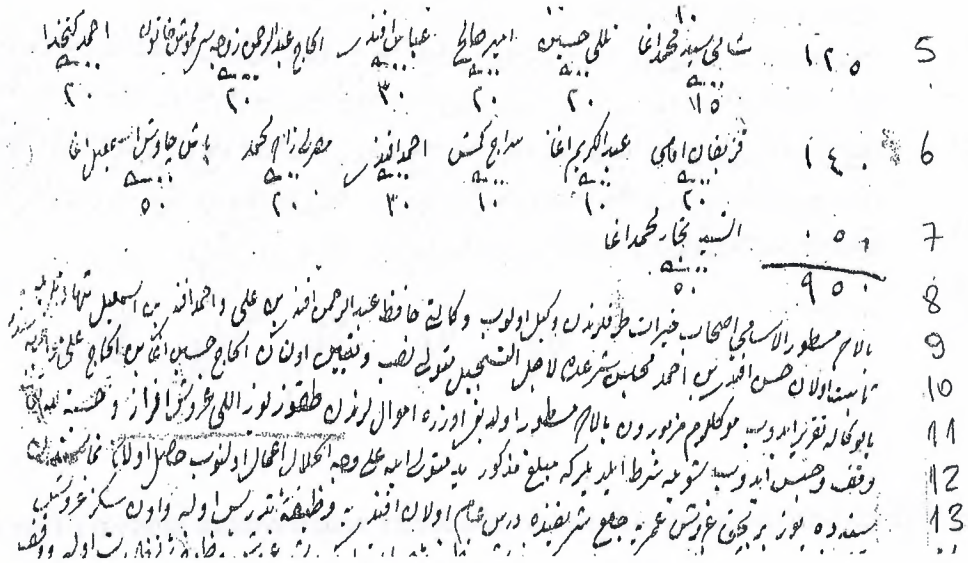

5) Şallı Seyyid Muhammed Ağa, 15. Telli Hüseyin, 20. Emîr Sâlih, 20. Abbas Efendi, 30. el-Hâcc Abdurrahman Zevcesi Memuş Hâtûn, 20. Ahmed Kethudâ, 20. (Toplam): 135.

6) Kazbafan İmâmı, 20. Abdulkerim Ağa, 10. Serrâc Kemiş, 10. Ahmed Efendi, 30. Mısırlı-zâde Muhammed, 20. Baş-çâviş İsmail Ağa, 50. (Toplam): 140.

7) es-Seyyid Tüccâr Muhammed Ağa, 50. (Toplam): 50.

8) (Hepsinin toplamı): 950

9) Bâlâda mestûru'l-esâmî ashâb-ı hayrât taraflarından vekîl olub vekâleti Hâfız Abdurrahman Efendi bin Ali ve Ahmed Efendi bin İsmail şehâdetleriyle

10) sâbit olan Hasan Efendi bin Ahmed meclis-i şer'ide li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn olunan el-Hâcc Hüseyin Ağa ibnü'l-Hâcc Ali müvâcehesinde

11) bi'l-vekâle takrîr idüb müvekkilem-i mezbûrun bâlâda mestûr oldığı üzre emvâllerinden dokuz yüz elli ğurûş ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi teâlâ

12) vakf ü habs idüb şöyle şart eylediler ki: Meblağ-i mezkûr yed-i mütevellî ile alâ vechi'l-hâlâl i'mâl olunub hâsıl olan nemâsından

13) senede yüz bir buçuk ğurûş Ömeriye Câmi'-i Şerîfi'nde ders-i âmm olan efendiye vazîfe-i tedrîs ola ve on sekiz ğurûş

Vakfiye No: 6/3

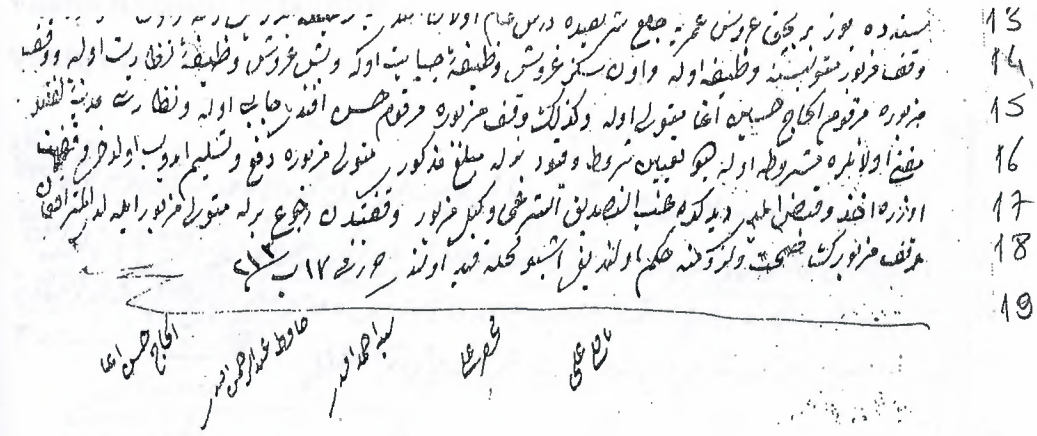

14) vakf-ı mezbûr mütevellîsine vazîfe ola ve on sekiz ğurûş vazîfe-i cibâyet ola ve beş ğurûş vazîfe-i nezâret ola ve vakf-ı mezbûra

15) merkûm el-Hâcc Hüseyin Ağa mütvellî ola ve kezâlik vakf-ı mezbûra merkûm Hasan Efendi câbî ola ve nezâreti Medîne-i Lefkoşa'da

16) müftî olanlara meşrût ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh meblağ-i mezkûri mütevellî-i mezbûra def' u teslîm idüb ol dahî vakfiyyet

17) üzre ahz ü kabz eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i mezbûr vakfından rucû' ber-leh mütevellî-i mezbûr ile lede'l-müterâfi'ân

18) vakf-ı mezbûrun sıhhat ve luzûmuna hükm olundığı iş bu mahalle kayd olundı. Harrara fî 17 Receb 1212.

19) Şühûdü'l-hâl: el-Hâcc Hasan Ağa. Hâfız Abdurrahman Efendi. Seyyid Ahmet Efendi. Muhzır Ali. Baf'lı Ali.

Vakfiye Sahibi: Hasan Ağa ibnü'l-Hâcc İsmail Ağa

Vakfın Konusu: Tarla ve Su

Vakfiye No: 7

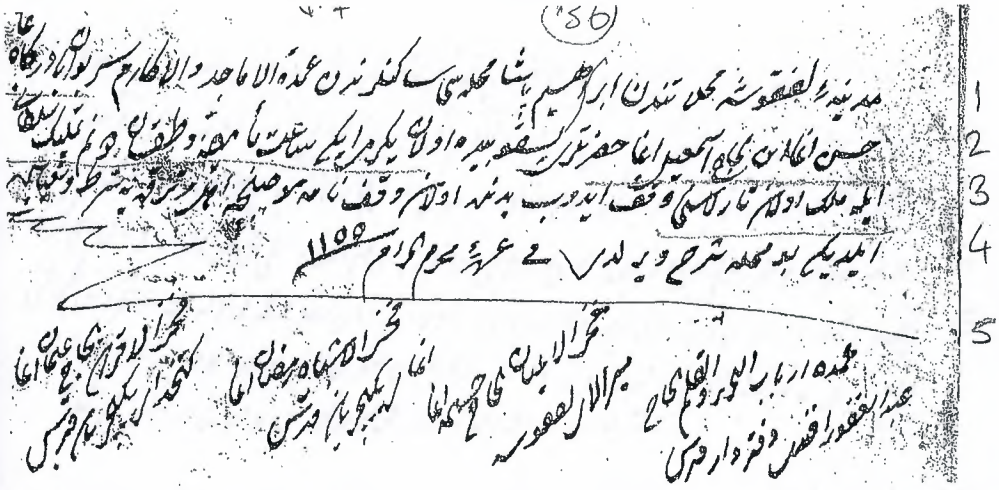

1) Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan İbrahim Pâşâ Mahallesi sâkinlerinden Umdetu'l-Emâcid ve'l-Ekârim Seryunaba Der-gâh-ı Âlî
2) Hasan Ağa ibnü'l-Hâcc İsmail Ağa Hazretleri Piskopide olan yirmi iki saat mâ-i muayyene ve doksan dönüm temlîk
3) ile mülk olan tarlasını vakf idüb yedinde olan vakıfnâme mûcibince ehl-i terekeye şart ve ta'yîn
4) eylediği bu mahalle şerh virildi. Fî ğurre-i muharremi'l harâm. Lisene: 1155. (Muharrem 1155).
5) Şühûdü'l-hâl: Umdet-i Erbâbü't-Tahrîr ve'l-Kalem el-Hâcc Abdülğafûr Efendi, Defterdar-ı Kıbrıs. Fahrü'l-A'yân el-Hâcc Hüseyin Ağa, Mîr-Alây-ı Lefkoşa. Fahrü'l-Eşbâh Ramazan Ağâ, Ağây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs. Fahrü'l-Akrân el-Hâcc Osman Ağâ, Kethüdây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs.

Vakfiye Sahibi: İmam oğlı el-Hâcc Muhammed

Vakfın Konusu: Hammam

Vakfiye No: 8/1

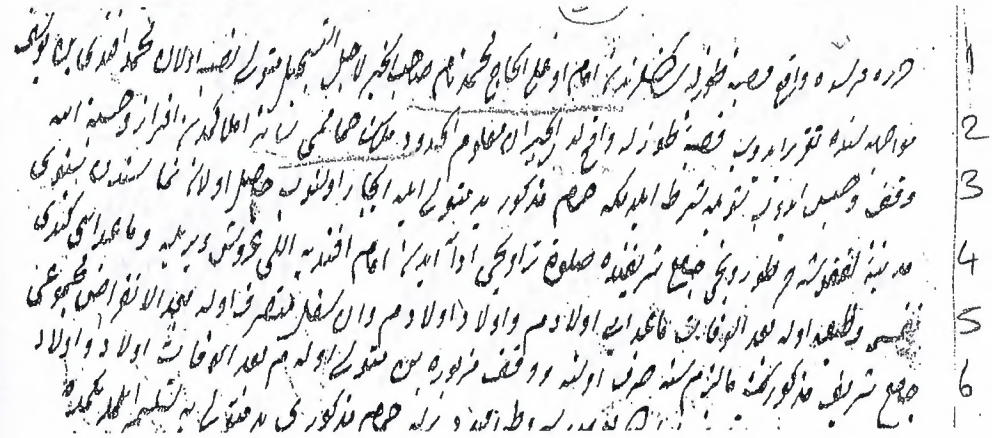

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâki' Kasaba-i Tuzla sâkinlerinden İmâm oğlu el-Hâcc Muhammed nâm sâhibü'l-hayr, li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olan Muhammed Efendi bin Yûsuf
2) müvâcehesinde takrîr idüb Kasaba-i Tuzla vâki' lede'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd olan mülk-i hammâmımı sâir emlâkımdan ifrâz ve hasbetu'l-lâh
3) vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki: Hammâm-ı mezkûr yed-i mütevellî ile îcâr olunub hâsıl olan nemâsından senevî
4) Medîne-i Lefkoşa'da Turuncu Câmi'-i Şerîfi'nde salât-ı terâvîhi idâme iden imâm efendiye elli ğurûş virile ve mâ adâsı kendi
5) nefsime vazîfe ola. Ba'de'l-vefât mâ adâsı evlâdım ve evlâd-ı evlâdımdan selefler mutasarrıf ola. Ba'de'l-inkırâz, mecmû'i
6) câmi'-i şerîf-i mezkûrun mâlzemesine sarf oluna ve vakf-ı mezbûre ben mütevellî olam. Ba'de'l-vefât evlâd ve evlâd-ı evlâdımdan

Vakfiye No: 8/2

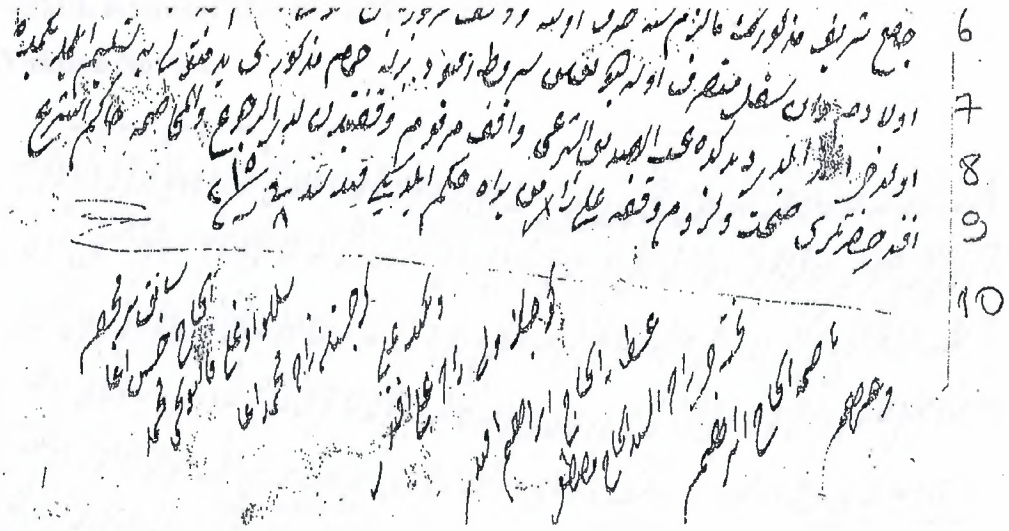

7) selefler mütesarrif ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh hammâm-ı mezkûri yed-i mütevellîye teslîm eylediğimde

8) ol dahî ahz eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı merkûm vakfından lede'r-rucû' ve'l-muhâsame hâkimü'ş-şer'

9) efendi hazretleri sıhhat ve luzûm-ı vakfe alâ ra'yı men yerâhü hükm eylediği kayd, şüd. Fi 8 Receb 1215.

10) Şühûdü'l-hâl: Sâbikan ser-Muhzır el-Hâcc Hasan Ağa. Sellü oğlu Faytoncu Muhammed. Gürcistan-zâde Muhammed Ağa. Bekir Ali. Küçük Veli-zâde Ali Efendi. Attâr el-Hâcc İbrahim Efendi. Tahtacı-zâde es-Seyyid el-Hâcc Mustafa. Basmacı el-Hâcc İbrahim. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: Emetullâh bint-i Mevlûd

Vakfın Konusu: Menzil ve Müştemilatı

Vakfiye No: 9/1

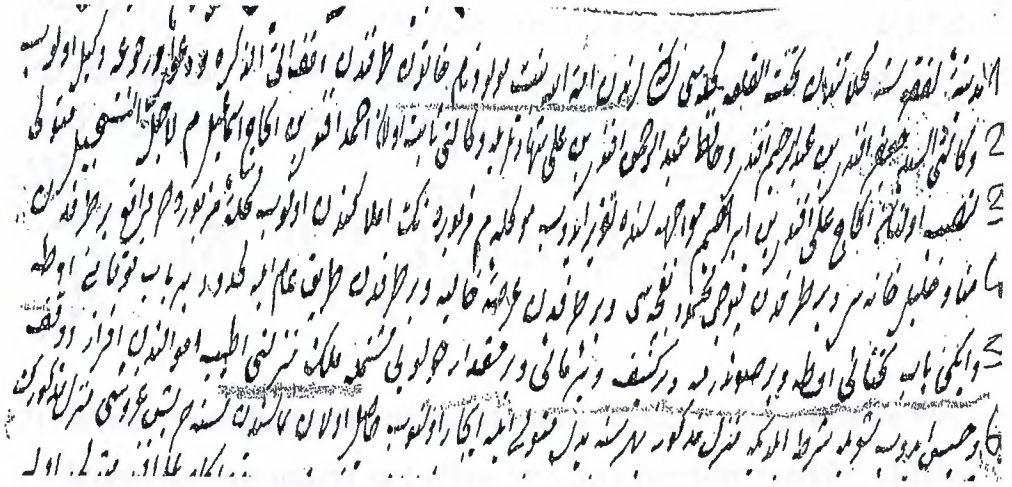

1) Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Tahtelkale Mahallesi sâkinlerinden Emetullâh bint-i Mevlûd nâm hâtûn tarafından vakf-ı âti'z-zikre ve da'vâya ve rucû'a vekîl olub
2) vekâleti es-Seyyid Cafer Efendi bin Abdurrahîm Efendi ve Hâfız Abdurrahman Efendi bin Ali şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Ahmed Efendi bin el-Hâcc İsmail li-ecli't-tescîl mütevellî
3) nasb olunan el-Hâcc Ali Efendi bin İbrahim müvâcehesinde takrîr idüb müvekkilem mezbûrenin emlâkından olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdan
4) binâ ve Hâlîl Hânesi ve bir tarafdan Kapucı Mahmud Bağçesi ve bir tarafdan arsa-i hâliye ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkâni oda
5) ve iki bâb tahtâni oda ve bir sundurma ve bir kenîf ve bi'r-i mâ-i ve bir mikdâr havluyı müştemile mülk-i menzilini, etyab-ı emvâlinden ifrâz ve vakf ü habs
6) idüb şöyle şart eyledi ki: Menzil-i mezkûr beher sene yed-i mütevellî ile îcâr olunub hâsıl olan nemâsından senede beş ğurûşı, menzil-i mezkûrun

Vakfiye No: 9/2

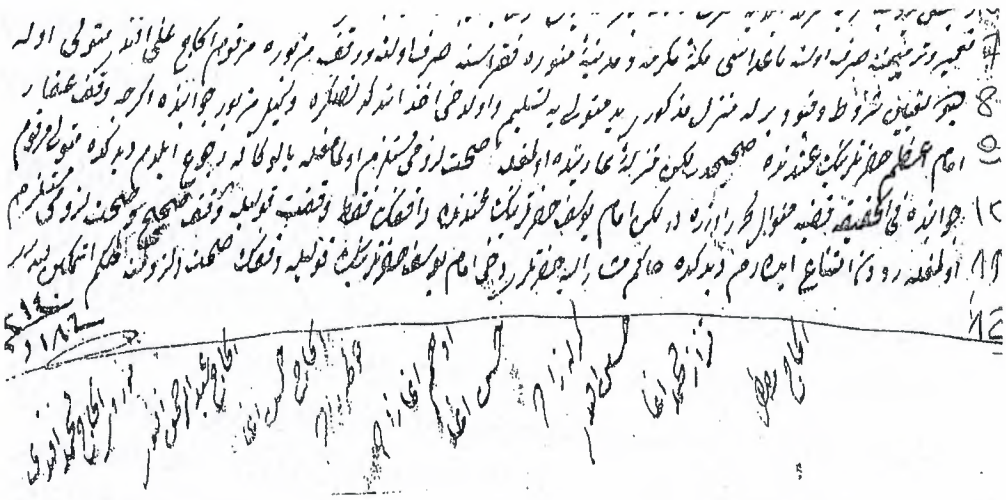

7) ta'mîr ve termîmine sarf oluna. Mâ adâsı Mekke-i Mükerreme ve Medîne-i Münevvere fukarâsına sarf oluna ve vakf-ı mezbûre merkûm el-Hâcc Ali Efendi mütevellî ola

8) deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh menzil-i mezkûri yed-i mütevellîye teslîm ve ol dahî ahz itdikten sonra vekîl-i mezbûr cevâbında, eğerçi vakf-ı akâr

9) İmâm-ı A'zam Hazretleri'nin indinde sahîhdir. Lâkin menzile-i âriyetde olmağla sıhhat-i lüzûmi müstelzim olmamağla bi'l-vekâle rucû' eyledim didik de mütevellî-i merkûm

10) cevâbında fi'l-hakîka kaziye minvâl-i muharrer üzredir. Lâkin İmâm-ı Yûsuf Hazretleri'nin indinde vâkıfın mutlak vakfet kavliyle vakf, sahîh ve sıhhat-i lüzûmi müstelzim

11) olmağla redden imtinâ' iderem didik de hâkim-i müşârun ileyh hazretleri dahî İmâm-ı Yûsuf Hazretleri'nin kavliyle vakfın sıhhat ve lüzûmuna hükm itmeğin didi. Fî 18 Receb 1214.

12) Şühûdü'l-hâl: Morvî el-Hâcc Muhammed Efendi. el-Hâcc Abdurrahman Efendi. el-Hâcc Hasan Ağa. Edhem Ağa-zâde Hasan Ağa. Gürle-zâde Hüseyin Efendi. Kazzâz Muhammed Ağa. el-Hâcc Mustafa.

Vakfiye Sahibi: Fatıma bint-i Hüseyin

Vakfın konusu: Para

Vakfiye No: 10/1

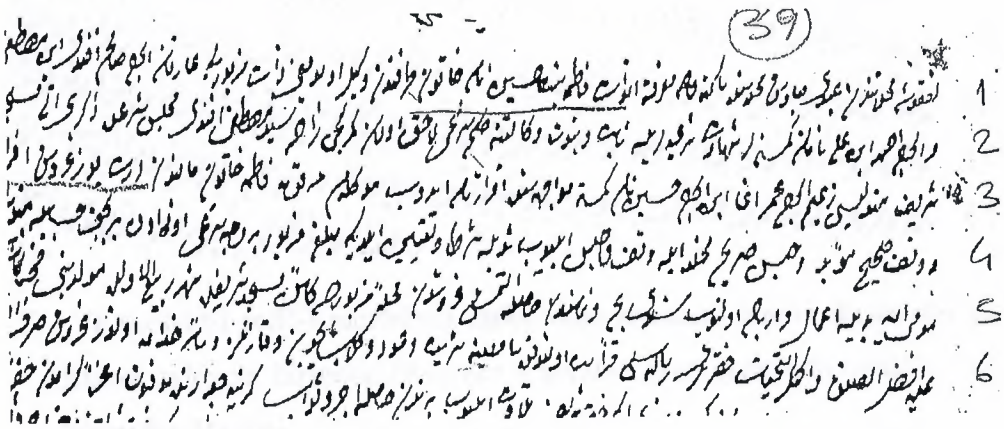

1) Lefkoşa Mahallâtı'ndan Abdi Çâviş Mahallesi'nde sâkinelerinden ma'rifetü'z-zât Fatıma bint-i Hüseyin nâm hâtûn tarafından vekîl oldığı zât-i mezbûreyi ârifân el-Hâcc Salih Efendi ibn-i Mustafa
2) ve el-Hâcc Ahmed ibn-i Ali nâmân kimesneler şehâdet-i şer'iyyeleriyle sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Gümrükçü-zâde Seyyid Mustafa Efendi meclis-i şer'ide zikr-i âtî mescid-i şerîf
3) mütevellîsi Zaîm el-Hâcc Ömer Ağa ibnü'l-Hâcc Hüseyin nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr-ı tâm idüb müvekkilem merkûme Fatıma Hâtûn mâlından dört yüz ğurûş ifrâz
4) ve vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i mühâlled ile vakf ü habs idüb şöyle şart ve ta'yîn eyledi ki: Meblağ-i mezbûr ber-vech-i şer'î onu on bir buçuk hesâbiyle mütevellî-i mûmâ ileyh
5) yediyle i'mâl ve irbâh olunub senevî ribh ü nemâsından hâsıl altmış ğurûşdan mahalle-i mezbûrda kâin mescid-i şerîfde şehr-i rabî'ul-evvelde mevlid-i nebî, fahr-i kâinât
6) aleyhi afzalu's-salavât ve ekmelü't-tahiyyât hazretleri risâlesini kırâat olundık da mâ-i muayyene şerbet ve ûd ve gülâb içün ve kârîlere vesâir hüddâma otuz ğurûş sarf oluna.

Vakfiye No: 10/2

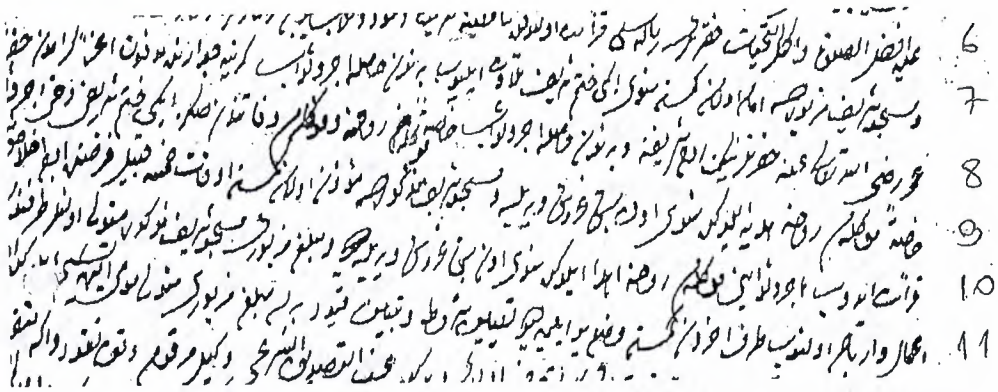

7) Ve mescid-i şerîf-i mezbûrda imâm olan kimesne senevî iki hatm-i şerîf tilâvet eyleyub, birinden hâsıl ecr ü sevâbı Girne civârında medfûn eazz-i kirâmdan Hazreti

8) Ömer (razıye'l-lâhü teâlâ anh) Hazretleri'nin rûh-i şerîfine ve birinden hâsıl ecr ü sevâbı hâssaten müvekkilemin rûhuna ve müvekkilem vefâtından sonra iki hatm-i şerîf dahî ecr ü sevâbı

9) hâssaten müvekkilem rûhuna hediye eyledik de senevî on beş ğurûş virile ve mescid-i şerîf-i mezkûrda müezzin olan kimesne evkât-ı hamse kable-i farzında üç İhlâs-ı Şerîf

10) kırâat idüb ecr ü sevâbını müvekkilem rûhuna ihdâ eyledik de senevî on beş ğurûş virile deyû ve meblağ-i mezbûri mescid-i şerîf-i mezkûre mütevellî olanlar tarafından

11) i'mâl ve irbâh olunub taraf-ı âhirden kimesne vaz'-ı yed eyleye deyû ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd ber-leh meblağ-ı mezbûri mütevellî-i mûmâ ileyhe teslîm eyledik de

Vakfiye No: 10/3

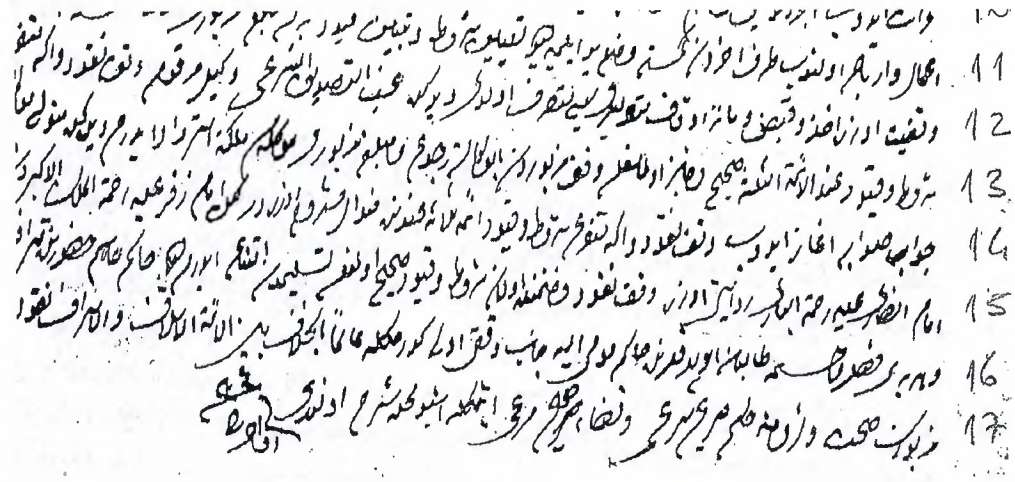

12) vakfiyet üzre ahz ü kabz ve sâir Evkâf-ı Mütevelliye-i Kıbrısı mutesarrıf oldı didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i merkûm vakf-ı nukûd ve ana teferrû'-i şurût

13) ve kuyûd ve inde'l-eimmeti's-selâse sahîh ve câiz olmakla vakf-ı mezbûrdan bi'l-vekâle rucû' ve meblağ-ı mezbûri müvekkilem mülküne istirdâd iderem didik de mütevellî-i mezkûr

14) cevâb-ı savâba ağâz idüb vakf-ı nukûd ve ana teferrû'-i şurût ve kuyûd eimme-i selâse indinde minvâl-i meşrûh üzredir. Lâkin İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetü'l-meliki'l-ekber)'den

15) İmâmü'l-Ensâri (aleyhi rahmetü'l bârî) rivâyeti üzre vakf-ı nukûd zımnında olan şurût ve kuyûd sahîh olmakla teslîmden imtinâ' iderem deyû hâkim huzûrunda müterâfian

16) ve her biri fasl u hasme tâlibân oldıklarında, hâkim-i mûmâ ileyh cânib-i vakfı evlâ görmekle âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti ve'l-eslâfi ve'l-eşrâf, nukûd-i

17) mezbûrın sıhhat ve lüzûmuna hükm-i sarîh-i şer'î ve kazâ-i sahîh-i mer'î itmekle iş bu mahalle şerh olundı. Fi evâhir-i rebîu'l-evvel 1023.

Vakfiye Sahibi: Emine bint-i Ahmed

Vakfın Konusu: Para ve Emlak

Vakfiye No: 11/1

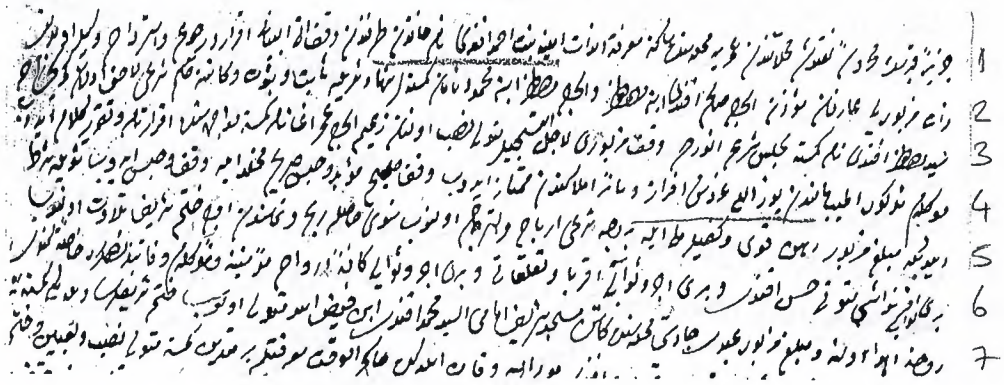

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Mahrûse-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ömeriye Mahallesi'nde sâkine ma'rifetü'z-zât Emine bint-i Ahmed Efendi nâm hâtûn tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâr ve rucû' ve istirdâda vekîl oldığı
2) zât-ı mezbûrey-i ârifân Müezzin, el-Hâcc Salih Efendi ibn-i Mustafa ve el-Hâcc Mustafa ibn-i Mahmud nâmân kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan
3) Seyyid Mustafa Efendi nâm kimesne, meclis-i şer'-i enverde vakf-ı mezbûri li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan Zaîm el-Hâcc Ömer Ağa nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm iden
4) müvekkilem mezkûre, etyab mâlından yüz elli ğurûş ifrâz ve sâir emlâkından mümtâz idüb vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ü habs idüb şöyle şart
5) eyledi ki: Meblağ-i mezbûr rehn-i kavî ve kefîl-i millî ile ber-vech-i şer'î irbâh ve istirbâh olunub senevî hâsıla ribh ü nemâsından üç hatm-i şerîf tilâvet olunub,
6) biri ecr ü sevâbını Mütevellî Hasan Efendi ve biri ecr ü sevâbı akrabâ ü taallukâtı ve biri ecr ü sevâbı kâffeten ervâh-ı mü'minîne ve müvekkilem vefâtından sonra hâssaten mütevellî
7) rûhuna ihdâ oluna ve meblağ-i mezbûr Abdi Çâviş Mahallesi'nde kâin mescid-i şerîf imâmı es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullâh mütevellî olub, hatm-ı şerîfleri ve mütevellî kimesneye kırâat itdire deyû ta'yîn-i şurût

Vakfiye No:11/2

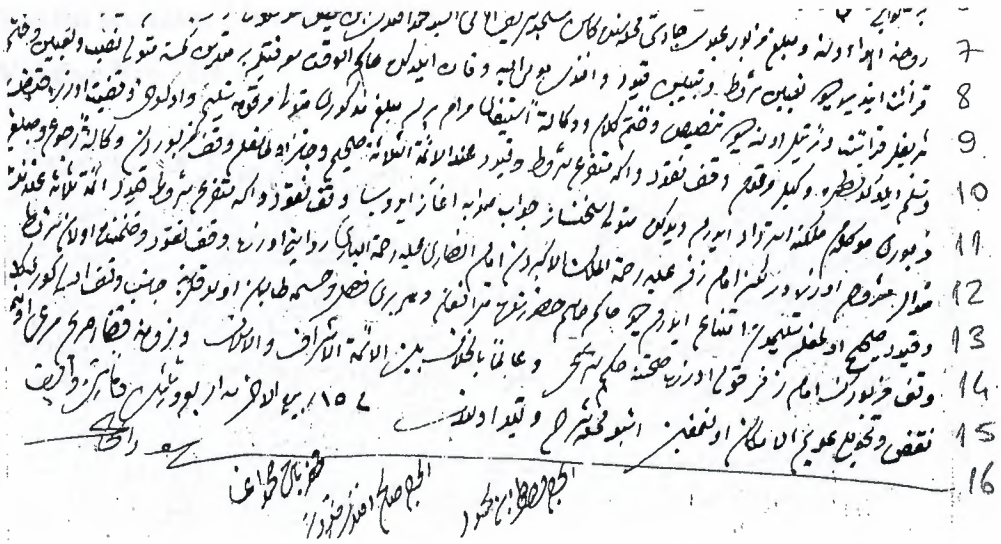

8) ve tebyîn-i kuyûd ve efendi-i mûmâ ileyh vefât eyledik de hâkimü'l-vakt ma'rifetiyle bir mütedeyyin kimesne mütevellî nasb ü ta'yîn ve hatm-i şerîfler kırâat ve tertîl oluna deyû tensîs ve hatm-i kelâm ve vekâleten
9) istifây-ı merâm ber-leh meblağ-ı mezkûri mütevellî-i merkûme teslîm ve ol dahî vakfiyyet üzre kabz u tesellüm eyledikden sonra vekîl-i merkûm
10) vakf-ı nukûd ve ana müteferri'-i şurût ve kuyûd, inde'l-eimmeti's-selâse sahîh ve câiz olmakla vakf-ı mezbûrdan vekâleten rucû' ve meblağ-i
11) mezbûri müvekkilem mülküne istirdâd iderem didik de mütevellî-i sühansâz cevâb-ı savâba ağâz idüb vakf-ı nukûd ve ana müteferri'-i şurût-ı kuyûd eimme-i selâse indinde minvâl-i meşrûh üzredir, lâkin
12) İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetu'l-meliki'l-ekber)'den imâmü'l-ensâri (aleyhi rahmetü'l-bârî) rivâyeti üzre vakf-ı nukûd ve zımnında olan şurût
13) ve kuyûd sahîh olmağla teslîmden imtinâ' iderem deyû hâkim huzûrunda müterâfi'ân ve her biri fasl u hasme tâlibân olduklarına cânib-i vakfı evlâ görmekle vakf-ı mezbûrın İmâm-ı Züfer kavli üzre sıhhatına hükm-i şer'î
14) ve âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eşrâfi ve'l-eslâf ve lüzûmüna kazâ-i sarîh-i mer'î olunmağın nakz u tahvîli
15) adîmü'l-imkân olmağın iş bu mahalle şerh ve kayd olundı. Fi 15 Rabîu'l-Âhir. Lisene: Erbain ve işrîne ve mieteyni ve elf. (15 rabîu'l-âhir 1224).
16) Şühûdü'l-hâl: Muhzır-zâde Muhammed Ağa. el-Hâcc Salih Efendi. el-Hâcc Mustafa ibn-i Mahmud.

Vakfiye Sahibi: Kara Aişe bint-i Derviş Hâtûn

Vakfın Konusu: Menzil ve Ekleri

Vakfiye No: 12/1

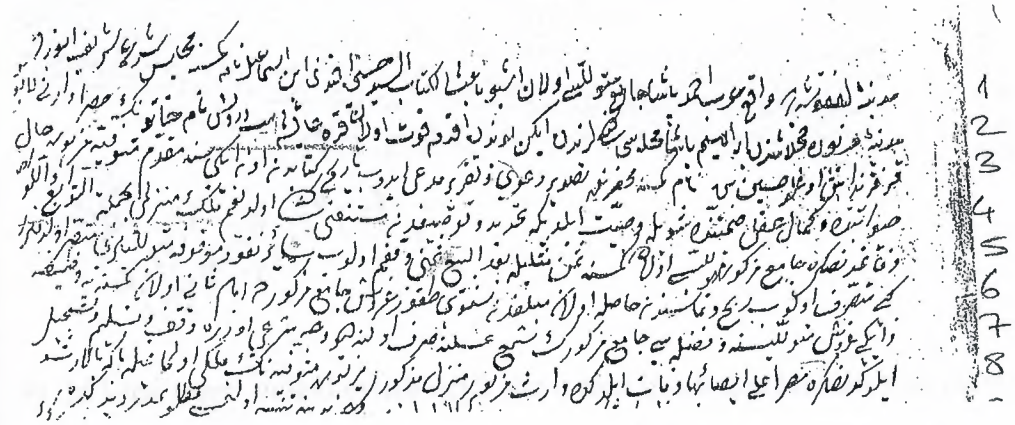

1) Medîne-i Lefkoşa'da vâki' Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Mütevellîsi olan iş bu bâisü'l-kitâb es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde
2) medîne-i mezbûr mahallâtından İbrahim Pâşâ Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Kara Aişe bint-i Derviş nâm hâtûnun hasran vârisi li-ebeveyn
3) kızkarındaşı oğlum Hüseyin Beşe nâm kimesne muhzıriyle tasvîr-i da'vâ ve takrîr-i müdde'î idüb târîh-i kitâbdan on iki sene mukaddem mütevellî-i mezbûra hâl-i hayatında
4) kemâl-i akl-ı sıhhatinde şöyle vasiyet eyledi ki: Tahdîd ve tavsîflerine müstenfî şâhid oldığım mülk-i menzîlimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık
5) vefâtımdan sonra câmi'-i mezkûr mütevellîsi olan kimesne semen-i mislile ba'de'l-bey' temennîy-i vakfım olub sâir nukûd-i mevkûfe mütevellîleri mütesarrif oldıkları gibi
6) mütesarrif olub ribh ü nemâsından hâsıl olan meblağlardan senevî dokuz ğurûş câmi'-i mezkûrde imâm-ı sânî olan kimesneye vazîfe
7) ve iki ğurûş mütevellîsine ve fazlası câmi'-i mezkûrun şem'i aseline sarf oluna deyû vech-i şer'î üzre vakf ü teslîm ve tescîl
8) eyledikten sonra musırran alâ îsâihâ vefât eyledik de vâris-i mezbûr, menzîl-i mezkûri, mezbûre müteveffîyenin mülki olmakla bana

Vakfiye No:12/2

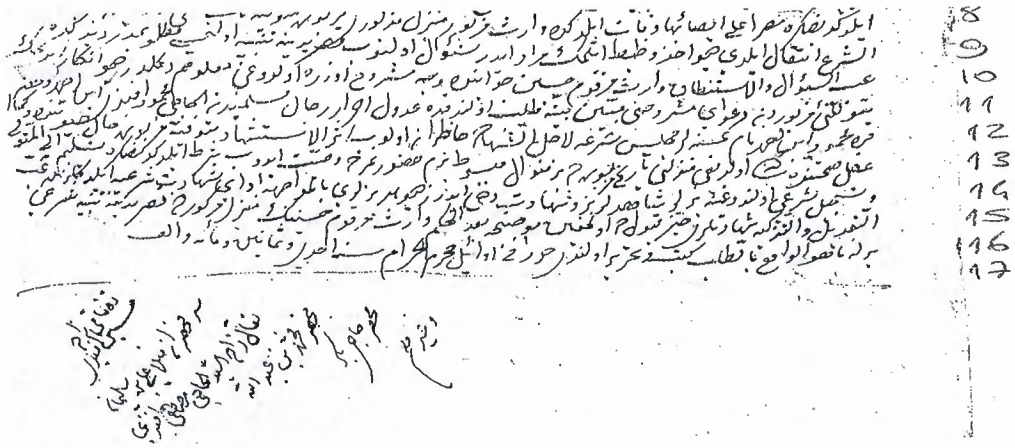

9) bi'l-irsi'ş-şer' intikâl eyledi deyû ahz ü zabt itmek murâdımdır suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunması matlûbumdır didik de

10) ğıbbe's-suâl ve'l-istintâk, vâris-i merkûm Hüseyin, hayatında vech-i meşrû' üzre oldığı ma'lûmum değildir deyû inkâr itmek

11) mütevellî-i mezbûrdan da'vây-ı meşrûhını mübeyyen beyyine taleb olundık da udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden el-Hâci Mahmud Efendi ibn-i Ahmed,

12) Kara Mahmud ibn-i Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli'ş-şehâde hâzıran olub eserü'l-istişhâd müteveffîye-i mezbûre, hâl-i hayatında ve kemâl-i akl-i sıhhatında

13) sâkin oldığı menzili târîh-i mezbûre ber-minvâl-i mebsût bizim huzûrumuzda vasiyet idüb şart eyledikden sonra teslîm ile'l-mütevellî

14) ve tescîl-i şer'î olundığına bizler şâhidleriz ve şehâdeti dahî ideriz deyû her birileri bi'l-müvâcehe edây-ı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ğıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye

15) şehâdetleri câiz-i kabul olmağın mûcibince ba'de'l- hükm, vâris-i merkûm Hüseyn'in menzil-i mezkûrda kasr-ı yedine tenbîh-i şer'î

16) ber-leh mâ vekaa'l-vâki'u bi't-taleb ketb ü tahrîr olındı. Harrara fî evâili muharremi'l-harâm. Sene: İhdâ ve semânîne ve mietin ve elf. (Muharrem 1181)

17) Şühûdü'l-hâl: Şafâki-zâde Hüseyin Efendi. ser-Muhzırân Monla Ali bin Süleyman. Teâlî-zâde es-Seyyid el-Haci Mustafa Efendi. Muhzır Muhammed bin Abdullah. Muhzır Haci Bekir. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: Fatıma bint-i Muhammed

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 13/1

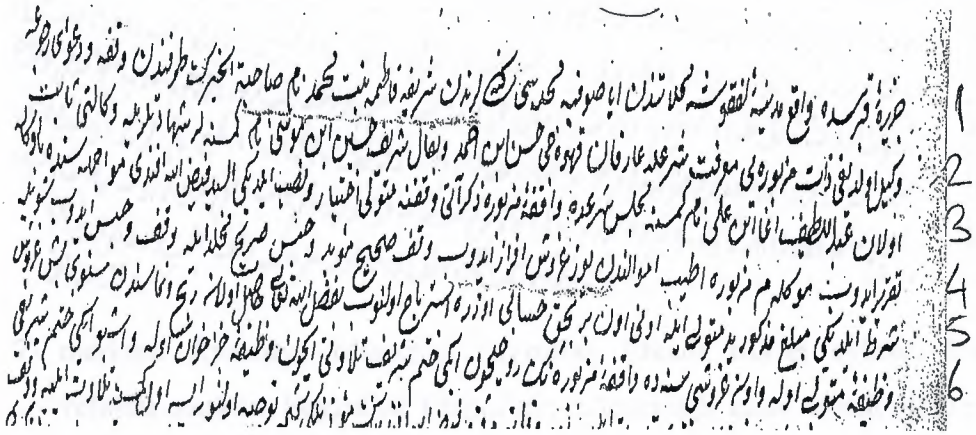

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâki' Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ayasofya Mahallesi sâkinlerinden Şerîfe Fatıma bint-i Muhammed nâm sahîbetü'l-hayrât tarafından vakfa ve da'vây-ı rucû'a
2) vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi, ma'rifet-i şer' ile ârifân Kahveci Hasan ibn-i Ahmed ve Bakkâl Şerîf Hüseyin ibn-i Musa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit
3) olan Abdullatif Ağa ibn-i Ali nâm kimesne meclis-i şer'ide, vâkıfe-i mezbûre zikr-i âtî vakfına mütevellî ihtiyâr ve nasb eylediği es-Seyyid Feyzullah Efendi müvâcehesinde bi'l-vekâle
4) takrîr idüb müvekkilem mezbûre, etyâb-ı emvâlinden yüz ğurûş ifrâz idüb vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ü habs idüb
5) şöyle şart eyledi ki: Meblağ-i mezkûr yed-i mütevellî ile onu on bir buçuk hesâbı üzre istirbâh olunub bi-fazli'l-lâhi teâlâ hâsıl olan ribh ü nemâsından senevî beş ğurûş
6) vazîfe-i mütevellî ola ve on ğurûşı senede vâkıfe-i mezbûrenin rûhi içun iki hatm-i şerîf tilâveti içun vazîfe-i cüzhân ola ve iş bu iki hatm-i şerîfi

Vakfiye No: 13/2

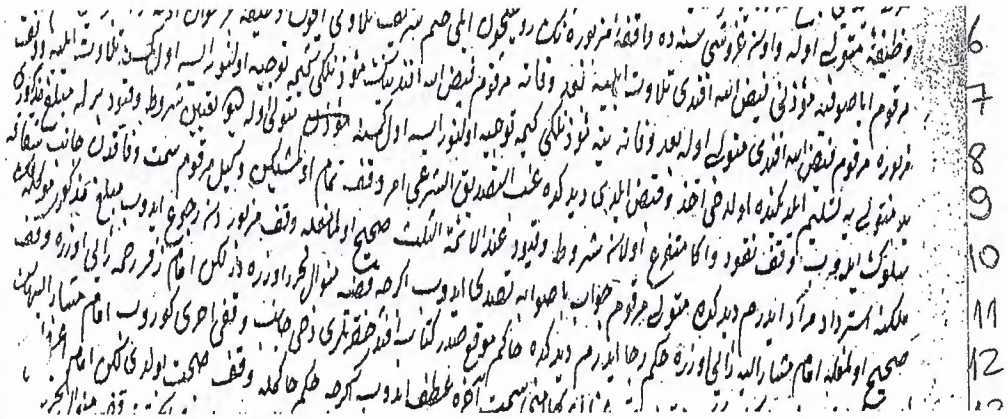

7) merkûm Ayasofya Müezzini Feyzullah Efendi tilâvet eyleye. Ba'de vefâtihi merkûm Feyzullah Efendi'nin müezzinliği kime tevcîh olunur ise ol kimesne tilâvet eyleye ve vakf-ı

8) mezbûra merkûm Feyzullah Efendi mütevellî ola. Ba'de vefâtihi yine müezzinliği kime tevcîh olunur ise ol kimesne müezzin-i mütevellî ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh meblağ-i mezkûri

9) yed-i mütevellîye teslîm eylediğinde ol dahî ahz ü kabz eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î emr-i vakf tamâm olmuş iken vekîl-i merkûm semt-i vifâkdan cânib-i şikâka

10) sülûk idüb vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd inde'l-eimmeti's-selâse sahîh olmamağla vakf-ı mezbûrdan rucû' idüb meblağ-i mezkûri müvekkilemin

11) mülküne istirdâda murâd iderem didik de mütevellî-i merkûm cevâb-ı bâ-savâba tesaddî idüb eğerçi kaziye minvâl-i muharrer üzredir. Lâkin İmâm-ı Züfer (rahimehû) ra'yı üzre vakf,

12) sahîh olmakla imâm-ı müşârun ileyh ra'yı üzre hükm-i recâ iderem didik de hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb efendi hazretleri dahî cânib-i vakfı ührâ görüb imâm-ı müşârun ileyhin

Vakfiye No: 13/3

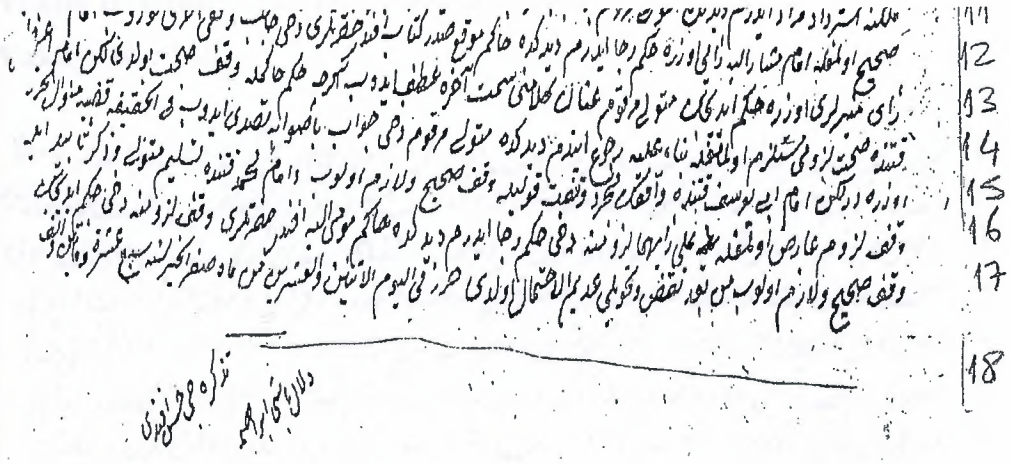

13) ra'y-ı münîrleri üzre hükm eylediğinde mütevellî-i merkûm ınân-ı kelâmını semt-i âharaatf idüb eğerçi hükm-i hâkimle vakf sıhhat buldı. Lâkin İmâm-ı A'zam

14) katında sıhhat, lüzûm-i müstelzim olmamağla binâen aleyh rucû' itdim didik de mütevellî-i merkûm dahî cevâb-ı bâ-savâba tesaddî idüb fi'l-hakîka kaziye minvâl-i muharrer

15) üzredir. Lâkin İmâm-ı Ebû Yûsuf katında vâkıfın mücerred vakfet kavliyle vakf, sahîh ve lâzım olub ve İmâm-ı Muhammed katında teslîm-i mütevellî ve zikr-i te'bîd ile

16) vakfa, lüzûm-ı ârız olmakla alâ râyihimâ lüzûmüna dahî hükm-i recâ iderem didik de hâkim-i mûmâ ileyh efendi hazretleri vakf-ı lüzûmüna dahî hükm idecek

17) vakf, sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz ve tahvîli adîmü'l-ihtimâl oldı. Harrara fi'l-yevmi'l-isneyn ve'l-ışrîne min mâh-i saferi'l-hayr. Lisene: Seb'i aşratin ve mieteyni ve elf. (22 Safer 1217).

18) Şühûdü'l-hâl: Tezkereci Hasan Efendi. Dellâl Başı İbrahim.

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Muhammed Ağa ibn-i İsmail

Vakfın Konusu: Çeşitli Dini Kitâblar ve Para

Vakfiye No: 14/1

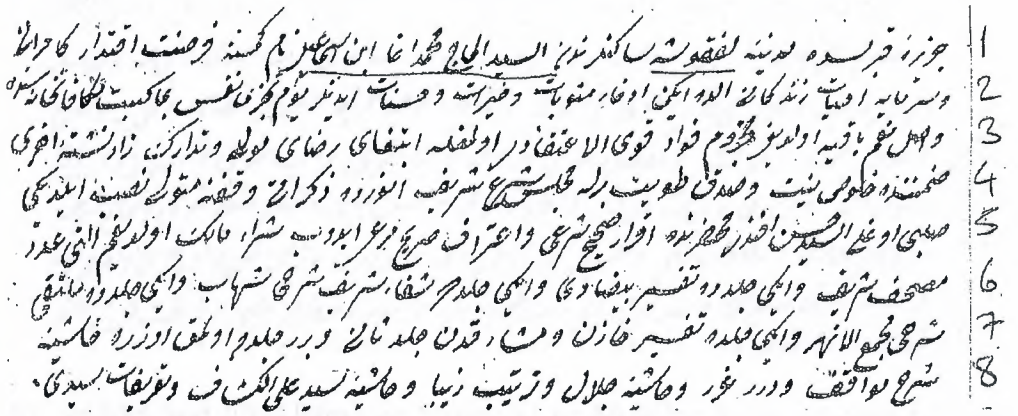

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa sâkinlerinden es-Seyyid el-Hâcc Muhammed Ağa ibn-i İsmail nâm kimesne fırsat-ı iktidâr-ı kâm-rânî
2) ve sermâye-i ihyâ-i zinde-gâni elde iki iddihâr-ı mesûbât ve hayrât ve hasenât idenler yevmün tüczâ nefsün bimâ kesebet mükâfât-hânesinde
3) ve asl-ı niam-ı bâkıye oldığı meczûm füâd-ı kaviyyü'l-i'tikâdî olmağla ibtiğây-ı rızây-ı mevlâ ve tedâruk-i zâd-ı neş'et-i uhrâ
4) zımnında hulûs-i niyyet ve sıdk-ı taviyyet ber-leh meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî vakfına mütevellî nasb eylediği
5) Sabî oğlu es-Seyyid Hasan Efendi mahzerinde ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb şirâ-i mâlik oldığım altı aded
6) Mushaf-ı Şerîf ve iki cild de Tefsîr-i Beyzâvî ve iki cild de Şifâ-i Şerîf şerhi Şihâb ve iki cild de Mültekâ
7) şerhi Mecmeu'l-Enhur ve iki cild de Tefsîr-i Hâzin ve Meşârık'dan cild-i sânî ve birer cild de olmak üzre Hâşiye-i Şerh-i Mevâkıf
8) ve Dürer-i Ğurer ve Hâşiye-i Celâl ve Tertîb-i Zîbâ ve Hâşiye-i Seyyid Aliyyü'l-Keşşâf ve Ta'rîfât-ı Seyyidî

Vakfiye No: 14/2

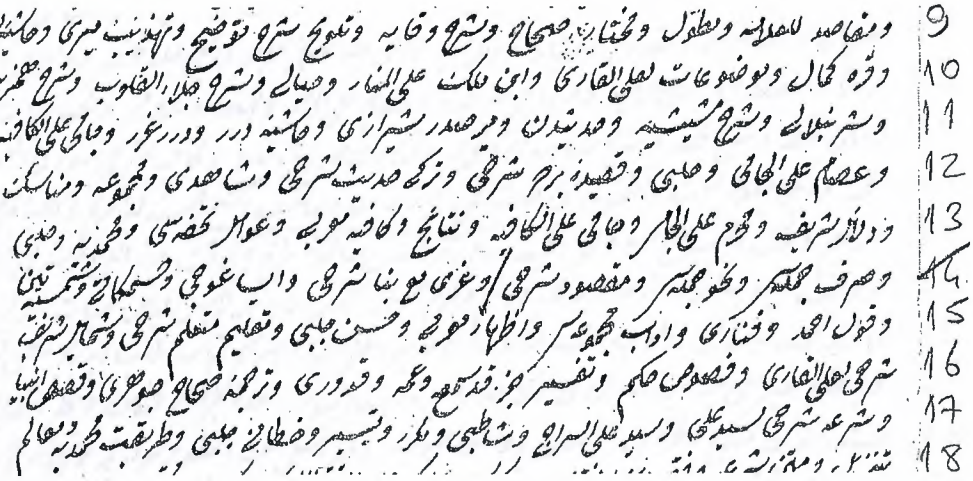

9) ve Mekâsıd li'l-Allâme ve Mutavvel ve Muhtâr-ı Sıhah ve Şerh-i Vikâye ve Telvîh-i Şerh-i Tevzîh ve Tehzîb-i Mîrî ve Hâşiye-i Dürer

10) ve Kara Kemâl ve Mevzûât-ı li-Aliyyi'l-Kârî ve ibn-i Melek ale'l-Menâr ve Hayâlî ve Şerh-i Celâü'l-Kulûb ve Şerh-i Hemziye

11) ve Şurunbilâlî ve Şerh-i Meşîşiyye ve hadisden ve Mîr Sadr-ı Şirâzî ve Hâşiye-i Dürer ve Dürer-i Ğurer ve Câmî ale'l-Kâfiye

12) ve Assâm ale'l-Câmi' ve Hâlebî ve Kasîde-i Bürde Şerhi ve Türkî Hadîs-i Şerhi ve Şâhidî ve Mecmûa ve Menâsik

13) ve Delâil-i Şerîf ve Muharrem ale'l-Câmî ve Câmî ale'l-Kâfiye ve Netâic ve Kâfiye-i Muarrebî ve Avâmil Tuhfesi ve Muhammediyye ve Halebî

14) ve Sarf Cümlesi ve Nahiv Cümlesi ve Maksûd şerhi ve Izzî mea Binâ şerhi ve Îsâğôcî ve Hasmekânî ve Şemsiyeteyn

15) ve Kavl-i Ahmed ve Fenârî ve Âdâb-ı Mecmûası ve İzhâr-ı Muarrebî ve Hasan Çelebi ve Ta'lîm-i Müteallim şerhi ve Şemâil-i Şerîf

16) şerhi li-Aliyyi'l-Kârî ve Fusûs-ı Hıkem ve Tefsîr-i Cüz'-i Kad Semi'a ve Amme ve Kudûrî ve Tercüme-i Sıhah-ı Cevherî ve Kısas-ı Enbiyâ

17) ve Şir'a şerhi Seyyid Ali ve Seyyid Aliyyü's-Sirâc ve Şâtibî ve Mükerrer ve Teysîr ve Hattânî Çelebi ve Tarîkat-ı Muhammediyye

Vakfiye No: 14/3

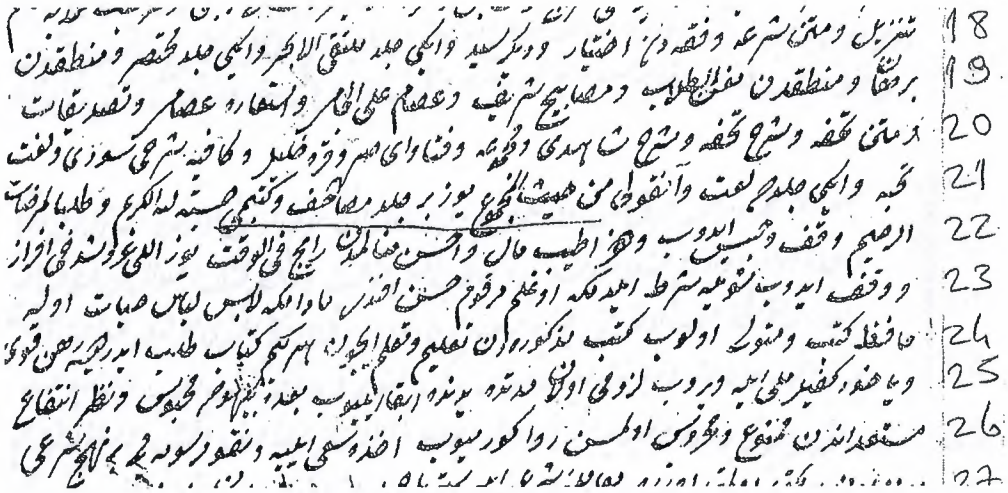

18) ve Meâlim-i Tenzîl ve Metn-i Şir'a ve fıkihdân İhtiyâr ve diğer Seyyid ve iki cild Mültekâ'l-Ebhur ve iki cild Muhtasar ve mantıkdan

19) Bürhân ve mantıkdan Muğni't-Tullâb ve Mesâbîh-i Şerîf ve Assâm ale'l-Câmî ve İstiâre-i Assâmî ve Tasdîkât

20) ve Metn-i Tuhfe ve Şerh-ı Tuhfe ve Şerh-ı Şâhidî ve Mecmûa ve Fetâvây-ı Sarı ve Kara Halil ve Kâfiye Şerhi Sûdî ve Lüğat-i Nühbe

21) ve ik cild de Lüğat ve Ankoli, min haysü'l-mecmû' yüz bir cild mesâhif ve kütübümi hasbeten li'l-lâhi'l-kerîm ve taleben li-merzâti'r-rahîm

22) vakf ü habs idüb ve dahî etyab-ı mâl ve ahsen-i menâlimden râyic-i fi'l-vakt yüz elli ğurûş dahî ifrâz

23) ve vakf idüb şöyle şart eyledim ki: Oğlum merkûm Hasan Efendi mademki lâbis-i libâs-ı hayât ola,

24) hâfız-ı kütüb ve mütevellî olub kütüb-i mezkûreden ta'lîm ve teallüm içün her kim kitâb taleb ider ise rehn-i kavî

25) ve yahud kefîl-i millî ile virüb lüzûmi olan müddetde yedinde ibkâ eyleyüb ba'de yekûn mahbûs ve nazar-ı intifâ'-ı

26) müste'ıddândan memnû' ve mahrûs olmasın revâ görmeyüb ahze sa'y eyleye ve nükûd-ı mersûmeyi ber-nehc-i şer'î

Vakfiye No: 14/4

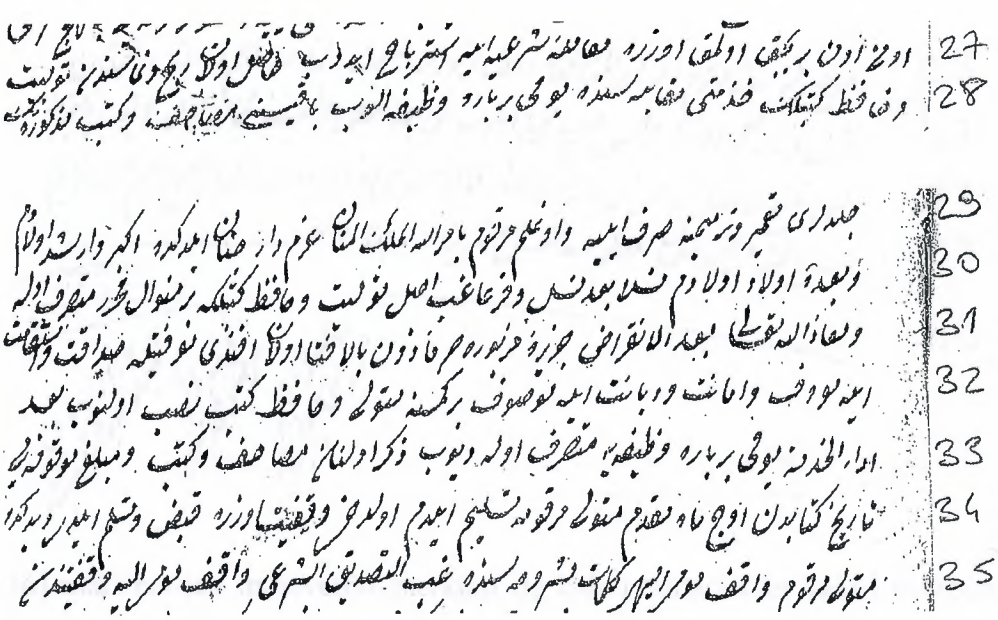

27) onu on bir buçuk olmak üzre muâmele-i şer'ıyye ile istirbâh idüb hâsıl olan ribh ü nemâsından tevliyet

28) ve hâfız-ı kütübin hidmeti mukâbelesinde yevmî bir para vazîfe olub bâkîsini mesâhif ve kütüb-i mezkûrenin

29) cildleri ta'mîr ve termîmine sarf eyleye ve oğlum merkûm bi-emri'l-lâhi'l-meliki'l-mennân azm-dâr-ı cinân eyledik de ekber ve erşed-i evlâdım

30) ve ba'de evlâd-ı evlâdım neslen ba'de nesl ve fer'an ğıb-i asl-i tevliyet ve hâfız-ı kütübin ber-minvâl-i muharrer mutesarrıf ola

31) ve meâze'l-lâhi teâlâ ba'de'l-inkırâz cezîre-i mezbûrede me'zûn bi'l-iftâ olan efendi ma'rifetiyle sadâkat ve istikâmet

32) ile ma'rûf ve emânet ve diyânet ile mevsûf bir kimesne mütevellî ve hâfız-ı kütüb nasb olunub, ba'de

33) edâi'l-hidmet yevmî bir para vazîfeye mütesarrif ola deyüb zikr olunan mesâhif ve kütüb ve meblağ-i mevkûfeyi

34) târîh-i kitâbdan üç mâh-i mukaddem mütevellî-i merkûme teslîm eyledim ol dahî vakfiyyet üzre kabz u tesellüm eyledi didik de

35) mütevellî-i merkûm vâkıf-ı mûmâ ileyhe kelimât-ı meşrûhasında ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı mûmâ ileyh, vakfiyyetinden

Vakfiye No: 14/5

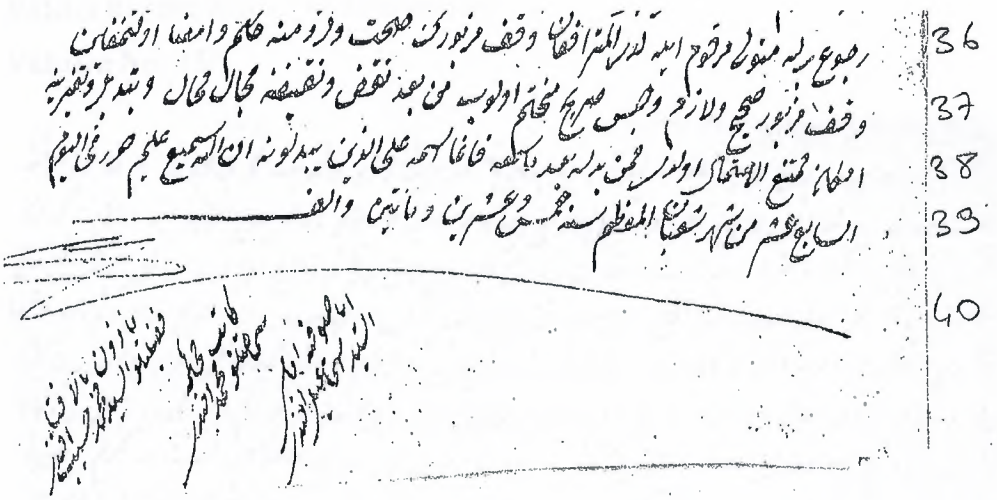

36) rucû' ber-leh mütevellî-i merkûm ile lede'l-müterâfi'ân vakf-ı mezbûrın sıhhat ve lüzûmına hükm ve imzâ olunmağın

37) vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve habs-ı sarîh-i muhtem olub min ba'di nakz u nakîzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîrine

38) imkân-i mümteni'ul-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh, inne'l-lâhe semîun alîm."[1] Harrara fi'l-yevmi's-sâbi'i aşera min şehri şa'bâni'l-muazzam.

39) Lisene: Hamsin ve ışrîne ve mieteyni ve elf. (17 Şaban 1225).

40) Şühûdü'l-hâl: Me'zûn bi'l-iftâ Fazîletlü es-Seyyid Mehmed Hasib Efendi. Kâtib-i Mahkeme, Semâhatlü Muhammed Efendi. Ayasofya İmâmı es-Seyyid İsmail Efendi.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiue Sahibi: Fatıma bint-i Mehmed bin Abdullah

Vakfın konus: Menzil ve Müştemilatı

Vakfiye No: 15/1

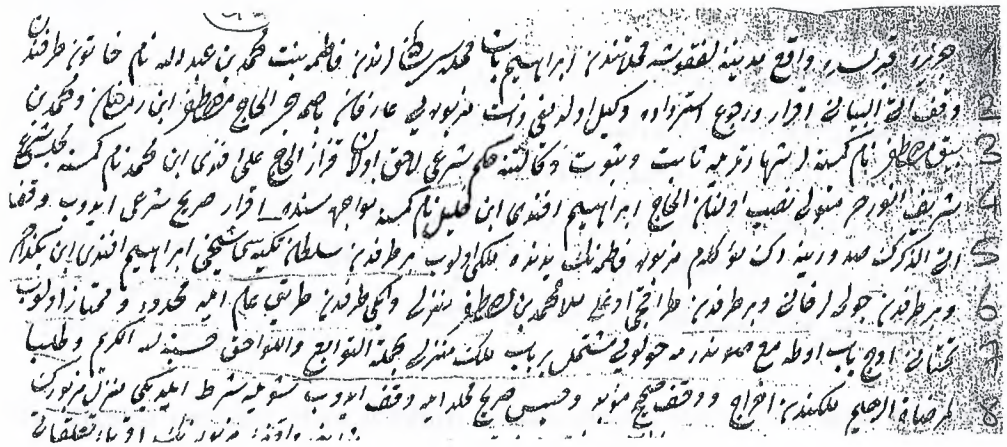

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâkı' Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan İbrahim Pâşâ Mahallesi sâkinlerinden Fatıma bint-i Mehmed bin Abdullah nâm hâtûn tarafından
2) vakf-ı âtil-beyânı ikrâr ve rucû'-i istirdâda vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi ârifân Basmacı el-Hâcc Mustafa ibn-i Ramazan ve Mehmed bin
3) Bıyık Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Kazâz el-Hâcc Ali Efendi ibn-i Muhammed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde
4) mütevellî nasb olunan el-Hâcc İbrahim Efendi ibn-i Hâlil nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr-ı sarîh-i şer'î idüb vakf-ı âti'z-zikrin
5) sudûrına dek müvekkilem mezbûre Fatıma'nın yedinde mülki olub bir taraftan Sultan Tekiyesi Şeyhi İbrahim Efendi ibn-i Bey-zâde
6) ve bir taraftan Çulhâlar Hanı ve bir tarafdan Tarakçı oğlı Molla Mehmed bin Mustafa Menzili ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olub
7) tahtânî üç bab oda mea sundurma, havluy-ı müştemil bir bâb mülk-i menzili bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık hasbeten li'l-lâhi'l-kerîm
8) ve taleben li-merzâti'r-rahîm mülkinden ihrâc ve vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i mühâlled ile vakf idüb şöyle şart eyledi ki: Menzil-i mezbûrın

Vakfiye No: 15/2

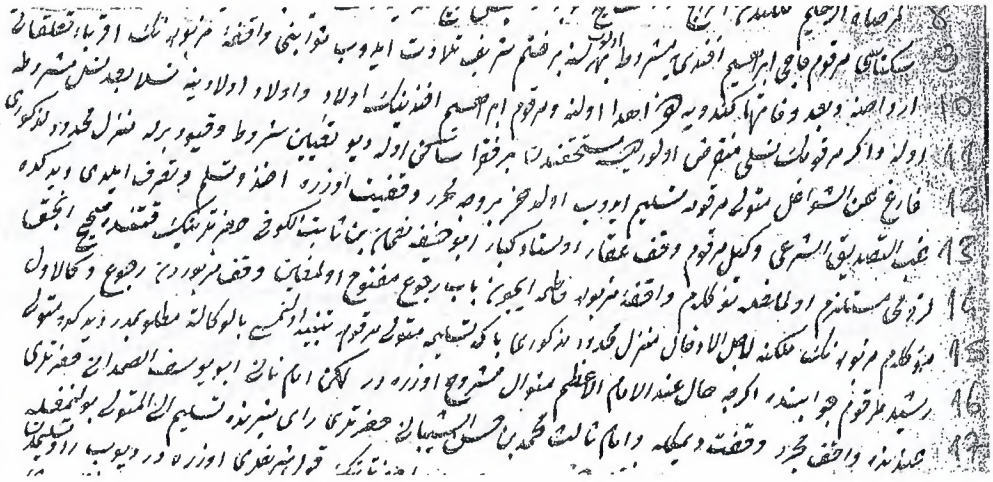

9) süknâsı merkûm Hâcı İbrahim Efendi meşrût olub beher sene bir hatm-i şerîf tilâvet idüb sevâbını vâkıfe-i mezbûrenin akrıbâ-i taallukâtı

10) ervâhına ve ba'de vefâtihâ kendiye dahî ihdâ oluna ve merkûm İbrahim Efendi'nin evlâd ve evlâd-ı evlâdına neslen ba'de nesl meşrût

11) ola ve merkûmın nesli münkariz olur ise müstahıkkından bir fukarâ sâkin ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh menzil-i mahdûd-i mezkûri

12) fâriğan ani'ş-şevâğili mütevellî-i merkûme teslîm idüb ol dahî ber-vech-i muharrer vakfiyyet üzre ahz ü tesellüm ve tasarruf eyledi didik de

13) ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i merkûm vakf-ı akâr Üstâd-ı Kibâr Ebû Hanîfe Nu'man bin Sâbit el-Kûfî Hazretleri'nin katında sahîh, ancak

14) lüzûmî müstelzim olmamakla müvekkilem vâkıfe-i mezbûre Fatıma içün bâb-ı rucû'-i meftûh olmağın vakf-ı mezbûrdan rucû' ve ke'l-evvel

15) müvekkilem mezbûrenin mülküne li-ecli'l-idhâl menzil-i mahdûd-i mezkûri bana teslîme mütevellî-i merkûme tenbîh olunması bi'l-vekâle matlûbımdır didik de mütevellî

16) reşîd-i merkûm cevâbında eğerçi hâl inde'l-İmâmi'l-A'zam minvâl-i meşrûh üzredir. Lâkin İmâm-ı Sânî Ebû Yûsuf es-Samedânî Hazretleri

17) indinde vâkıf-ı mücerred vakfet dimekle ve İmâm-ı Sâlis Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî Hazretleri ra'y-ı münîrde teslîm ile'l-mütevellî bulunmağla

Vakfiye No: 15/3

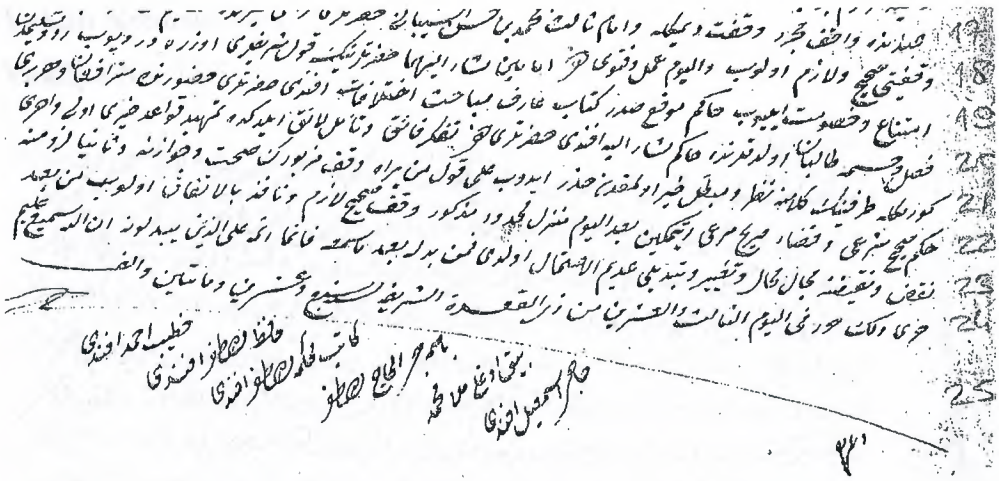

18) vakfiyyeti sahîh ve lâzım olub ve'l-yevm amel ve fetvâ dahî imâmeyn-i müşârun ileyhimâ hazretlerinin kavl-i şerîfleri üzredir deyûb redd ü teslîmden

19) imtinâ' ve husûmet eyleyüb hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb ârif-i mebâhis-i ihtilâfât efendi hazretleri huzûrunda müterâfi'ân ve her biri

20) fasl ü hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh efendi hazretleri dahî tefekkür-i fâık ve teemmül-i lâik eyledik de temhîd-i kavâid-i hayrî

21) ûlâ ve uhrâ görmekle tarafeynin kelâmına nazar ve mübtal-i hayr olmak-dan hazar idüb alâ kavli men yerâhü vakf-ı mezbûrın sıhhat ve cevâzına

22) ve sâniyen lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin bade'l-yevm menzil-i mahdûd-i mezkûr vakf, sahîh-i lâzım ve

23) nâfiz-i bi'l-ittifâk olub min ba'di nakz u nakîzına mecâl-i muhâl ve tağyîr ü tebdîli adîmü'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1]

24) Cerâ zâlik. Harrara fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-işrîne min zi'l-ka'deti'ş-şerîf. Lisene: Seb'in ve işrîne ve mieteyni ve elf. (23 Zilkade 1227).

25) Şühûdü'l-hâl: Hatîb Ahmed Efendi. Hâfız Mustafa Efendi. Kâtib-i Mahkeme Mustafa Efendi. Basmacı el-Hâcc Mustafa. Bıyık oğlu Molla Mehmed. Hacı İsmail Efendi. Ve ğayruhum.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Muhammed Efendi ibnü'l-Hâcc İbrahim

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 16/1

1) Medîne-i Lefkoşa sükkânından ashâb-ı hayrâtdan Morvî el-Hâcc Muhammed Efendi ibnü'l-Hâcc İbrahim, meclis-i şer'ide li-ecli't-tescîl taraf-ı şer'iden
2) mütevellî ta'yîn olunan Hatîb Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi müvâcehesinde takrîr idüb emvâlimdan üç yüz ğurûş ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi teâlâ vakf-ı müebbed ile
3) vakf ü habs idüb meblağ-i mezkûr yed-i mütevellî ile onu on bir buçuk hisâbı üzre istirbâh olunub senede hâsıl olan kırk beş ğurûş nemâsından
4) beher sene yirmi ğurûş ifrâz olunub leyle-i kadrde vâlideynimin ruhları içün iki hatm-i şerîf tilâvet ve sevâbını ihdâ iden
5) Arab Ahmed Câmi'-i Şerîfi'nin imâm-ı evvel ve sânîsine nısfiyyet üzre i'tâ oluna ve yine leyle-i berâtda vâlideynimin ruhları içün iki hatm-i şerîf
6) tilâvet ve sevâbını ihdâ iden câmi'-i şerîf-i mezkûr mektebinde muallim-i sıbyân olan kimesneye on altı ğurûş i'tâ oluna ve dokuz ğurûş
7) vazîfe-i tevliyet ola ve vakf-ı mezbûra câmi'-i şerîf-i mezkûre mütevellî olanlar mütevellî ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh meblağ-i mezkûri
8) mütevellî-i merkûme teslîm eyledik de ol dahî ahz ü kabz eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı merkûm semt-i vifâkdan cânib-i şikâka
9) âzim olmağla vakf-ı nükûd inde'l-eimmeti's-selâse sahîh olmağla ve vakfiyyetden rucû' eyledik de mütevellî-i merkûm cevâb-ı bâ-savâba

Vakfiye No: 16/2

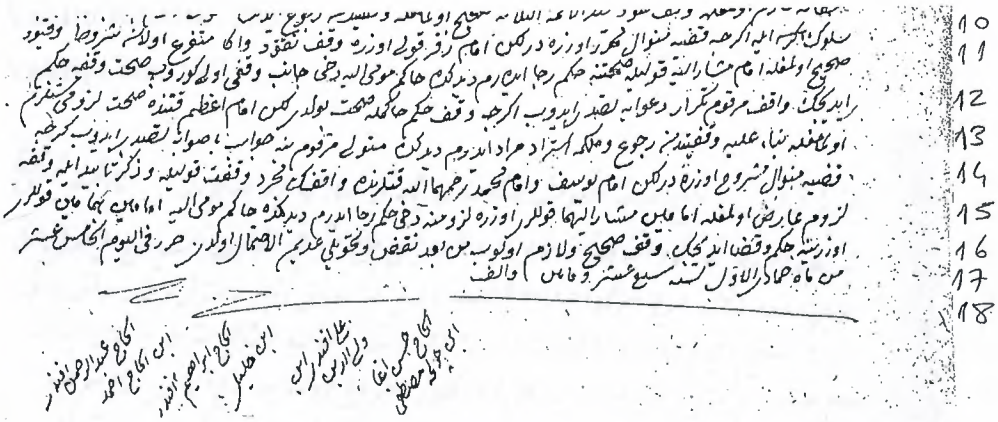

10) sülûk ile eğerçi kaziye minvâl-i muharrer üzredir. Lâkin İmâm-ı Züfer kavli üzre vakf-ı nükûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd

11) sahîh olmağla imâm-ı müşârun ileyh kavliyle sıhhatine hükm ü recâ iderem didik de hâkim-i mûmâ ileyh dahî cânib-i vakfı evlâ görüb sıhhat-i vakfe hükm idecek

12) vâkıf-ı merkûm tekrâr da'vâya tesaddî idüb eğerçi vakf, hükm-i hâkimle sıhhat buldı. Lâkin İmâm-ı A'zam katında sıhhat, lüzûmi müstelzim

13) olmağla binâen aleyh vakfiyyetden rucû' ve mülküme istirdâd murâd iderem didik de mütevellî-i merkûm yine cevâb-ı bâ-savâba tesaddî idüb gerçi

14) kaziye minvâl-i meşrûh üzredir. Lâkin İmâm-ı Yûsuf ve İmâm-ı Muhammed (rahimehümallâh) katlarında vâkıfın mücerred vakfet kavliyle ve zikr-i te'bîd ile vakfe

15) lüzûm-ı ârız olmağla imâmeyn-i müşârun ileyhimâ kavilleri üzre lüzûmına dahî hükm-i recâ iderem didik de hâkim-i mûmâ ileyh imâmeyn-i hümâmeyn kavilleri

16) üzerine hükm ü kazâ idecek vakf, sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz ve tahvîli adîmü'l-ihtimâl oldı.

17) Harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi aşera min mâh-i cumâdi'l-evvel. Lisene: Seb'ı aşera ve mieteyni ve elf. (15 Cumadil-evvel 1217).

18) Şühûdü'l-hâl: el-Hâcc Abdurrahman Efendi ibnü'l-Hâcc Ahmed. el-Hâcc İbrahim Efendi ibn-i Hâlil. Ali Efendi ibn-i Veliyyüddîn. el-Hâcc Hasan Ağa ibn-i Çulha Mustafa.

Vakfiye Sahibi: Basmacı Sarı İbrahim

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 17/1

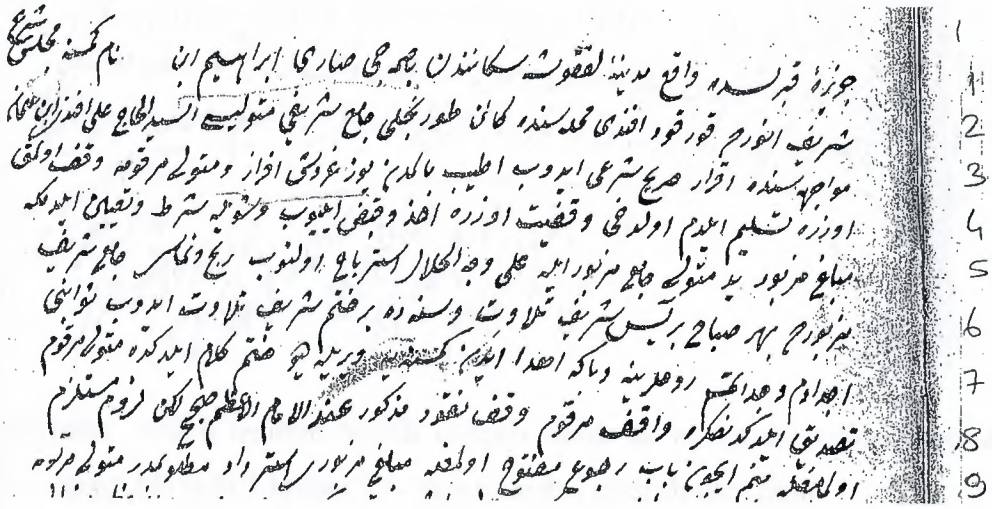

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâkı' Medîne-i Lefkoşa sükkânından Basmacı Sarı İbrahim ibn-i nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde
2) Korkud Efendi Mahallesi'nde kâin Turunçlu Câmi'-i Şerîf-i Mütevellîsi es-Seyyid el-Hâcc Ali Efendi ibni Osman
3) müvâcehesinde ikrâr-ı sarîh-i şer'î idüb etyab mâlından yüz ğurûş ifrâz ve mütevellî-i merkûma vakf olmak
4) üzre teslîm eyledim ol dahî vakfiyyet üzre ahz ü kabz eyleyüb ve şöyle şart ve ta'yîn eyledim ki:
5) Meblağ-i mezbûr yed-i mütevellî-i câmi'-i mezbûr ile alâ vechi'l-hâlâl istirbâh olunub ribh ü nemâsı câmi'-i şerîf-i mezbûrda
6) beher sabah bir Yâsîn-i Şerîf tilâvet ve senede bir hatm-i şerîf tilâvet idüb sevâbını
7) ecdâdım ve ceddâtım ruhlarına ve bana ihdâ iden kimesneye virile deyû hatm-i kelâm eyledik de mütevellî-i merkûm
8) tasdîk eyledikden sonra vâkıf-ı merkûm ve vakf-ı nükûd-i mezkûr inde'l-İmâmi'l-A'zam sahîh, lâkin lüzûm-i müstelzim
9) olmamağla benim içün bâb-ı rucû'-i meftûh olmağla meblağ-i mezbûri istirdâd matlûbımdır, mütevellî-i merkûma

Vakfiye No: 17/2

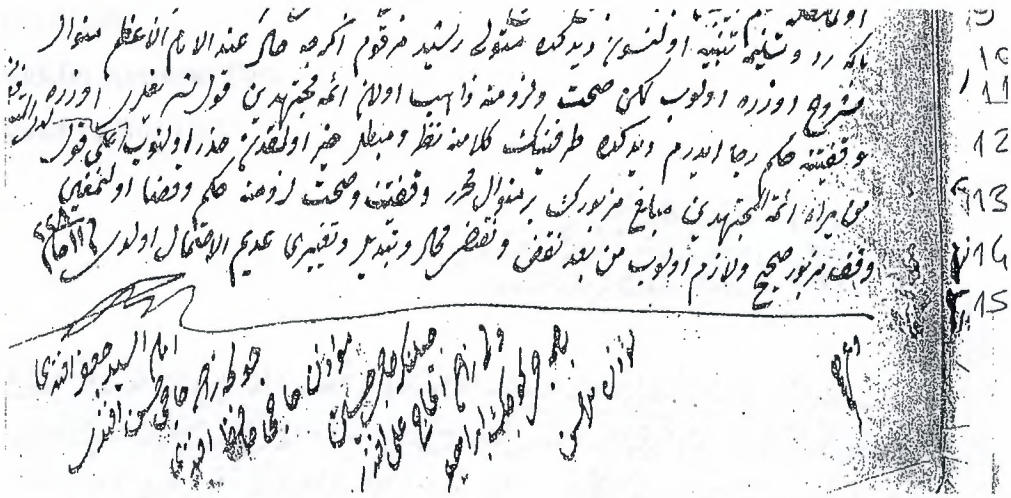

10) bana redd ü teslîme tenbîh olunsın didik de mütevellî reşîd-i merkûm eğerçi hâl inde'l-İmâmi'l-A'zam minvâl-i meşrûh üzre olub

11) lâkin sıhhat ve lüzûmına zâhib olan eimme-i müctehidîn kavl-i şerîfleri üzre lede'l-müterâfi'ân

12) vakfiyyetine hükm ü recâ iderem didik de tarafeynin kelâmına nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar olunub lede'l-müterâfi'ân alâ kavli

13) men yerâhü eimmetü'l-müctehidîn meblağ-i mezbûrın ber-minvâl-i muharrer vakfiyyetine ve sıhhat-i lüzûmına hükm ü kazâ olunmağın

14) vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz ve nakîzına muhâl ve tebdîl ü tağyîri adîmü'l-ihtimâl oldı. *Fi 11 Cemaziye'l-Evvel 1228.*

15) Şühûdü'l-hâl: İmâm es-Seyyid Ca'fer Efendi. Çulha-zâde Hacı Hasan Efendi. Müezzin Hacı Hâfız Efendi. Çilingir Hacı Hüseyin. Veli-zâde el-Hâcc Ali Efendi. Basmacı Küçük İbrahim. Müezzin Molla Hasan. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahipleri: Feyzi Ağa ibn-i Abdullah ve Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 18/1

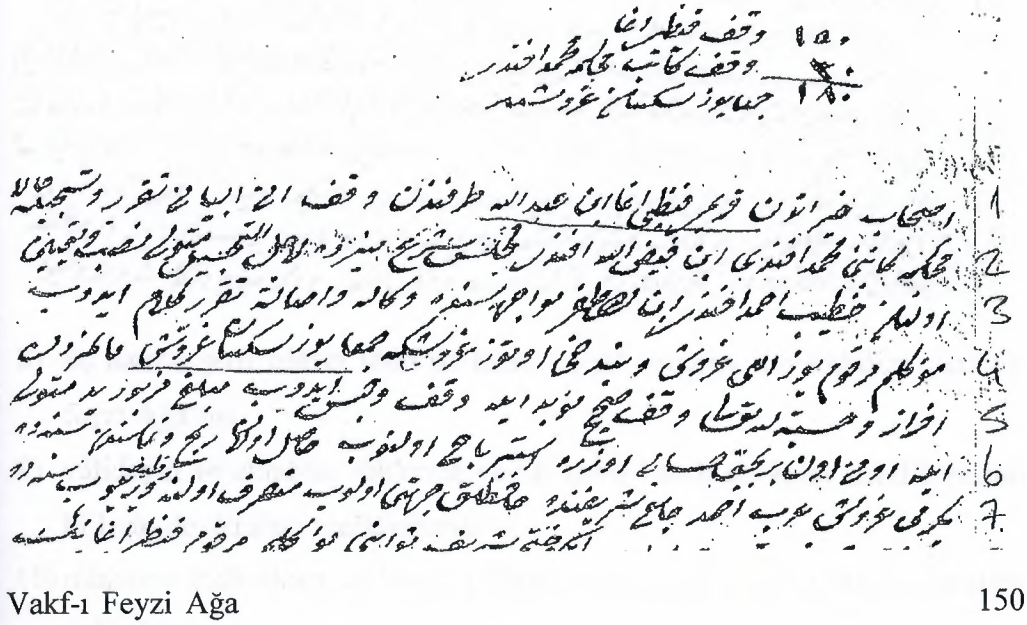

Vakf-ı Feyzi Ağa	150
Vakf-ı Kâtib-i Mahkeme, Mehmed Efendi	30
Cem'an yüzseksen ğurûşdır	180

1) Ashâb-ı hayrâtdan karyemde Feyzi Ağa ibn-i Abdullah tarafından vakf-ı âti'l-beyânı takrîr ve tescîle hâlen
2) mahkeme kâtibi Mehmet Efendi ibn-i Feyzullah Efendi meclis-i şer'-i münîrde li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ü ta'yîn
3) olunan Hatîb Ahmed Efendi ibni Mustafa muvâcehesinde vekâleten ve asâleten takrîr-i kelâm idüb
4) müvekkilim merkûm yüz elli ğurûş ve ben dahî otuz ğurûş ki cem'an yüz seksen ğurûş mâlımızdan
5) ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi teâlâ vakf-ı sahîh-i müebbed ile vakf ü habs idüb meblağ-i mezbûr yed-i mütevellî
6) ile onu on bir buçuk hisâbı üzre istirbâh olunub hâsıl olan ribh ü nemâsından
7) senede yirmi ğurûş Arab Ahmed Câmi'-i Şerîfi'nde hâfızlık ciheti olub mütesarrif olana vazîfe virilüb senede

Vakfiye No: 18/2

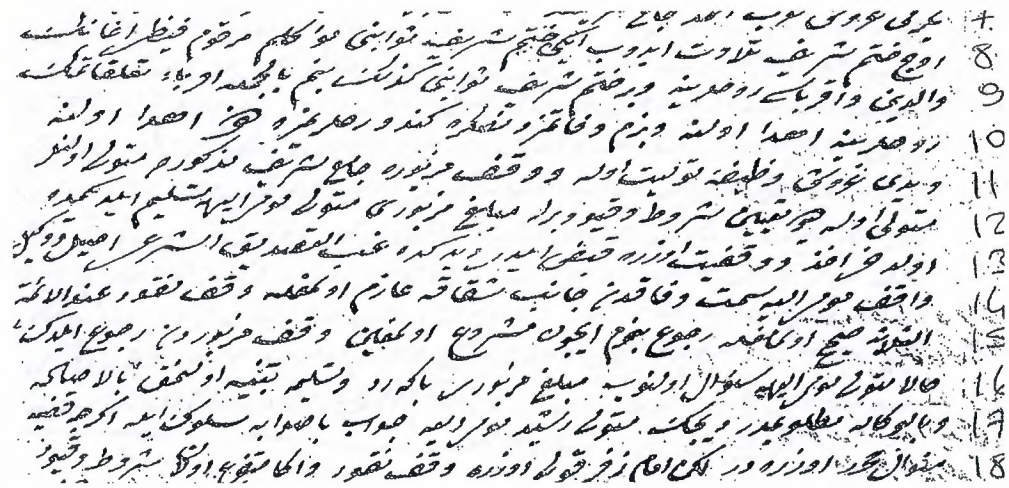

8) üç hatm-i şerîf tilâvet idüb iki hatm-i şerîf sevâbını müvekkilim merkûm feyzi Ağa'nın

9) vâlideyni ve akrabâsı rûhlarına ve bir hatm-i şerîf sevâbını kezâlik benim bi'l-cümle akrabâ-i taallükâtımın

10) rûhlarına ihdâ oluna ve bizim vefâtımızdan sonra kendü rûhlarımıza dahî ihdâ oluna

11) ve yedi ğurûş vazîfe-i tevliyet ola ve vakf-ı mezbûra câmi'-i şerîf-i mezkûrde mütevellî olanlar

12) mütevellî ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh meblağ-i mezbûri mütevellî-i mûmâ ileyhe teslîm eylediğinde

13) ol dahî ahz ü vakfiyyet üzre kabz eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î asîl ve vekîl

14) vâkıf-ı mûmâ ileyh semt-i vifâkdan cânib-i şikâka âzim olmağla vakf-ı nukûd inde'l-eimmeti's-selâse

15) sahîh olmamağla rucû' benim içün meşrû' olmağın vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledik

16) hâlen mütevellî-i mûmâ ileyhe süâl olunub meblağ-i mezbûri bana redd ü teslîme tenbîh olunmak bi'l-asâle

17) ve bi'l-vekâle matlûbumdır diyecek mütevellî reşîd-i mûmâ ileyh cevâb-ı bâ-savâba sülûk ile eğerçi kaziye

18) minvâl-i muharrer üzredir, lâkin İmâm-ı Züfer kavli üzre vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd

Vakfiye No: 18/3

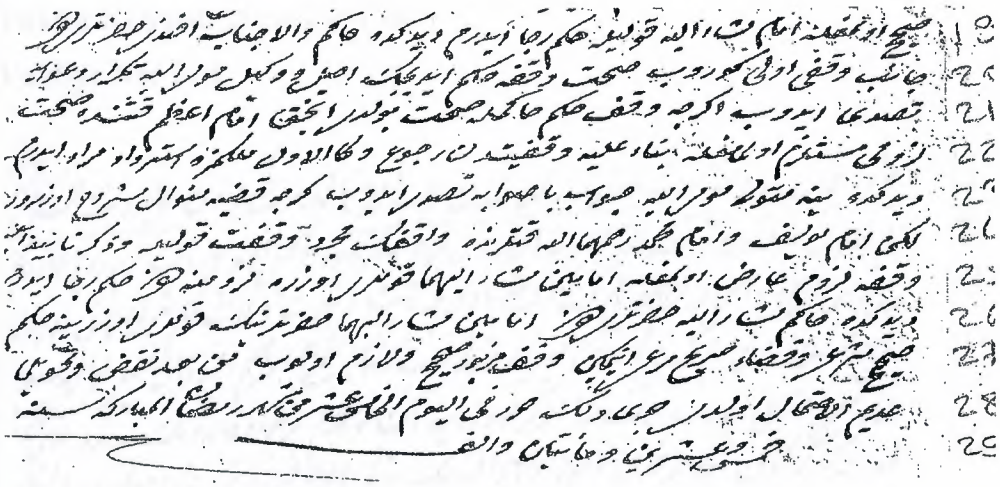

19) sahîh olmağla imâm-ı müşârun ileyh kavlile hükm ü recâ iderem didik de hâkim-i vâlâ cenâb efendi hazretleri dahî

20) cânib-i vakfı evlâ görüb sıhhat-ı vakfe hükm idicek asîl ve vekîl-i mûmâ ileyh tekrâr da'vâya

21) tesaddî idüb eğerçi vakf, hükm-i hâkimle sıhhat buldı. Ancak İmâm-ı A'zam katında sıhhat-i lüzûmî

22) müstelzim olmamağla binâen aleyh vakfiyyetden rucû' ve ke'l-evvel mülkümüze istirdâd-ı murâd iderem

23) didik de yine mütevellî-i mûmâ ileyh cevâb-ı bâ-savâba tesaddî idüb gerçi kaziye minvâl-i meşrûh üzredir.

24) Lâkin İmâm-ı Yûsuf ve İmâm-ı Muhammed (rahimehumallâh) katlarında vâkıfın mücerred vakfet kavlile ve zikr-i te'bîd ile

25) vakfa lüzûm-ı ârız olmağla imâmeyn-i müşârun ileyhimâ kavilleri üzre lüzûmuna dahî hükm-i recâ iderem

26) didik de hâkim-i müşârun ileyh hazretleri dahî imâmeyn-i müşârun ileyhimâ hazretlerinin kavilleri üzerine hükm-i sahîh-i şer'î

27) ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz ve tahvîli adîmü'l-ihtimâl oldı.

28) Cerâ zâlik, harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi aşera fî şehri ramazâni'l-mübârek. Lisene: Hamsin ve işrîne ve mieteyni ve elf. (15 Ramazan 1225).

29) Şühûdü'l hâl: …

Vakfiye Sahibi: Âbide bint-i Hasan İbn-i Abdullah

Vakfın Konusu: Menzil ve Ekleri

Vakfiye No: 19/1

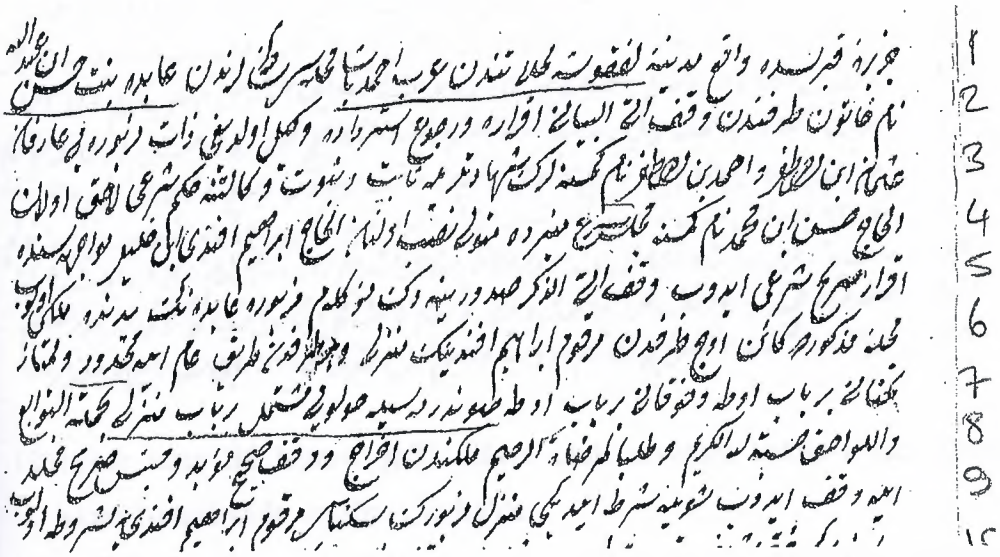

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâkı' Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı' ndan Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi sâkinelerinden Âbide bint-i Hasan İbn-i Abdullah
2) nâm hâtûn tarafından vakf-ı âtil-beyânı ikrâra ve rucû'-i istirdâda vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi ârifân
3) Osman İbn-i Mustafa ve Ahmed bin Mustafa nâm kimesnelerin şehâdetleriyle sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan
4) el-Hâcc Hasan İbn-i Muhammed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde mütevellî nasb olunan el-Hâcc İbrahim Efendi İbn-i Hâlil müvâcehesinde
5) ikrâr-ı sarîh-i şer'î idüb vakf-ı âti'z-zikr sudûrına dek müvekkilem mezbûre Âbide'nin yedinde mülki olub
6) mahalle-i mezkûrde kâin üç tarafdan merkûm İbrahim Efendi'nin Menzili ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz
7) tahtânî bir bâb oda ve fevkânî bir bâb oda sundurmasıyla havluyı müştemil bir bâb menzili bi-cümleti't-tevâbi' vel-levâhık hasbeten
8) li'l-lâhi'l-kerîm ve taleben li-merzâti'r-rahîm mülkünden ihrâc ve vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i muhalled
9) ile vakf idüb şöyle şart eyledi ki: Menzil-i mezbûrın süknâsı merkûm İbrahim Efendi meşrût olub

Vakfiye No: 19/2

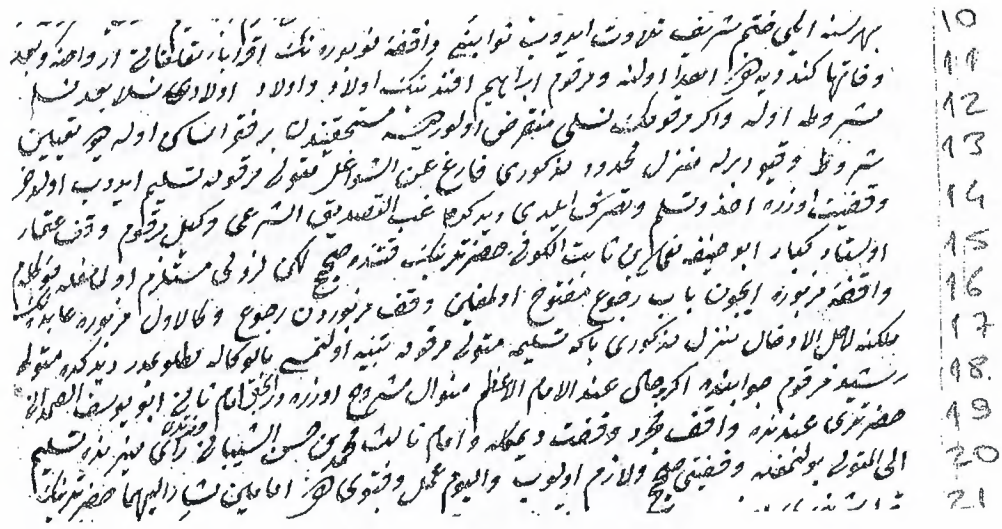

10) beher sene iki hatm-i şerîf tilâvet idüb sevâbını vâkıfe-i mezbûrenin akrabâ-i taallukâtı ervâhına ve ba'de

11) vefâtihâ kendüye dahî ihdâ oluna ve merkûm İbrahim Efendi'nin evlâd ve evlâd-ı evlâdına neslen ba'de nesl

12) meşrût ola ve eğer merkûmun nesli munkarız olur ise müstehıkkından bir fukarâ sâkin ola deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd

13) ber-leh menzil-i mahdûd-i mezkûri fâriğun ani'ş-şevâğili mütevellî-i merkûme teslîm idüb ol dahî

14) vakfiyyet üzre ahz ü tesellüm ve tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i merkûm vakf-ı akâr,

15) Üstâz-ı Kibâr Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit el-Kûfî Hazretleri'nin katında sahîh, lâkin lüzûmî müstelzim olmamağla müvekkilem

16) vâkıfe-i mezbûre içün bâb-ı rucû'-i meftûh olmağın vakf-ı mezbûrdan rucû' ve ke'l-evvel mezbûre Âbide'nin

17) mülküne li-ecli'l-idhâl menzil-i mezkûri bana teslîme mütevellî-i merkûme tenbîh olunması bi'l-vekâle matlûbımdır didik de mütevellî

18) reşîd-i merkûm cevâbında eğerçi hâl inde'l-İmâmi'l-A'zam minvâl-i meşrûh üzredir. Lâkin İmâm-ı Sânî Ebû Yûsuf es-Samedânî

19) Hazretleri indinde vâkıf-ı mücerred vakfet dimekle ve İmâm-ı Sâlis Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî Hazretleri ra'y-ı münîrinde teslîm

20) ile'l-mütevellî bulunmağla vakfiyyeti sahîh ve lâzım olub ve'l-yevm amel ve fetvâ dahî imâmeyn-i müşârun ileyhimâ hazretlerinin

Vakfiye No: 19/3

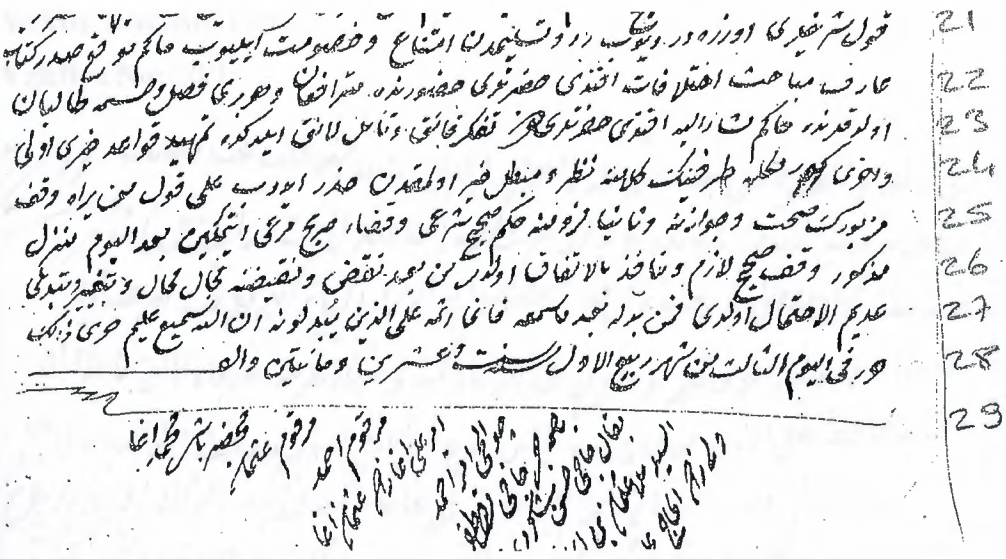

21) kavl-i şerîfleri üzredir deyüb redd ü teslîmden imtinâ' ve husûmet eyleyüb hâkim-i mevkı', sadr-ı kitâb

22) ârif-i mebâhis-i ihtilâfât efendi hazretleri huzûrında müterâfi'ân ve her biri fasl ü hasme tâlibân

23) oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh efendi hazretleri dahî tefekkür-i fâık ve teemmül-i lâik eyledik de temhîd-i kavâid-i hayri ûlâ

24) ve uhrâ görmekle tarafeynin kelâmına nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar idüb alâ kavli men yerâhü vakf-ı

25) mezbûrın sıhhat ve cevâzına ve sâniyen lüzûmına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr

26) vakf, sahîh-i lâzım ve nâfiz-i bil-ittifâk oldı. Min ba'di nakz ve nakîzına mecâl-i muhâl ve tağyîr ü tebdîli adîmü'l-ihtimâl oldı.

27) "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû feinnemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Cerâ zâlik, harrara fil-yevmi's-sâlisi

28) min şehri rabîi'l-evvel. Lisene, sittin ve işrîne ve mieteyni ve elf. (3 Rabiulevvel 1226).

29) Şühûdü'l-hâl: Muhzır Başı Mehmed Ağa. Merkûm Osman. Merkûm Ahmed. Emîr Ali Ağa-zâde Osman Ağa. Çuvalcı Emîr Ahmed. Basmacı Hacı Mustafa. Bakkâl Hacı Hasan Şâkirdi. es-Seyyid Molla Osman bin… Veli-zâde el-Hâcc Ali.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Mü'mine bint-i el-Hâcc Mustafa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 20/1

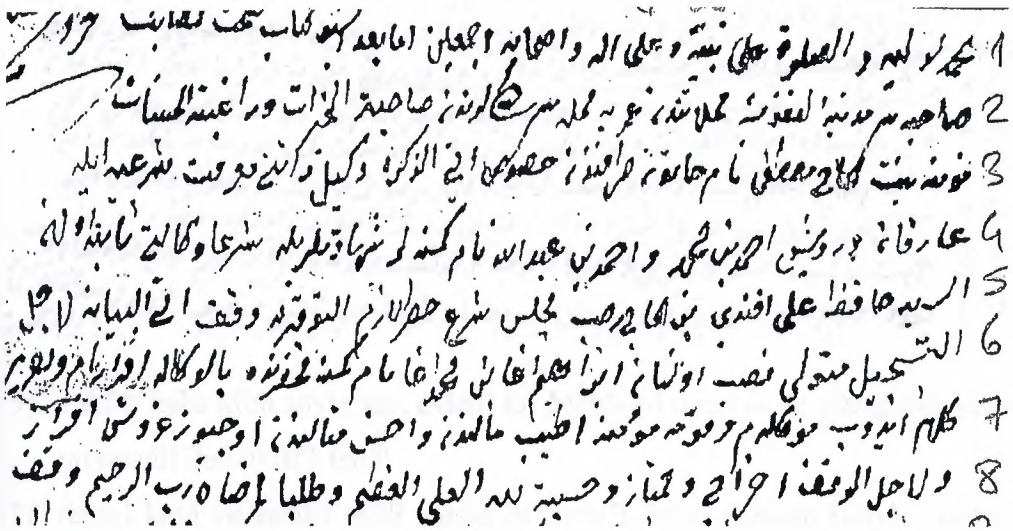

1) El-hamdü li-veliyyihî ve's-salâtü alâ nebiyyihî ve alâ âlihî ve eshâbihî ecmaîn. Ammâ ba'd: İş bu kitâb-ı semt-i mesâib-i
2) sâhibesi Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ömeriye Mahallesi sâkinlerinden sâhibetü'l-hayrât ve râğibetü'l-hasenât
3) Mü'mine bint-i el-Hâcc Mustafa nâm hâtûn tarafından husûs-i âti'z-zikre vekîl zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile
4) ârifân Derviş Ahmed bin Mehmed ve Ahmed bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan
5) es-Seyyid Hâfız Ali Efendi bin el-Hâcc Receb meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzimü't-tevkîrde vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl
6) mütevellî nasb olunan İbrahim Ağa bin Mehmed nâm kimesne mahzerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb
7) müvekkilem merkûme Mü'mine, etyab-ı mâlından ve ahsen-i menâlinden üç yüz ğurûş ifrâz
8) ve li-ecli'l-vakf ihrâc ve mümtâz ve hasbeten li'l-lâhi'l-aliyyi'l-azîm ve taleben li-merzâti rabbi'r-rahîm

Vakfiye No: 20/2

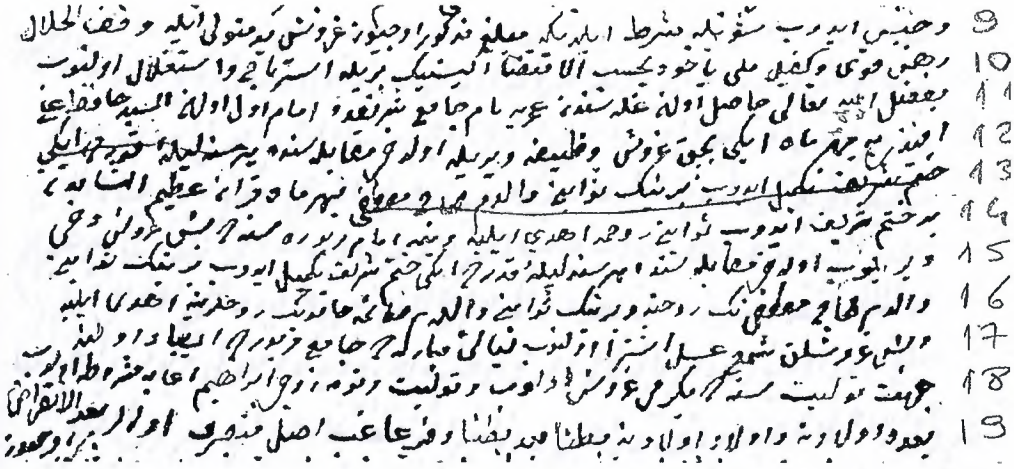

9) vakf ü habs idüb şöyle şart eyledi ki: Meblağ-i mezkûr üç yüz ğurûş yed-i mütevellî ile vakfü'l-halâl

10) rehn-i kavî ve kefîl-i millî yahud bi-hasbi'l-iktizâ ikisinin biriyle istirbâh ve istiğlâl olunub

11) bi-fazli'l-lâhi teâlâ hâsıl olan ğallasından Ömeriye nâm Câmi'-i Şerîf'de imâm-ı evvel olan es-Seyyid Hâfız Ali Efendi'ye

12) beher mâh iki buçuk ğurûş vazîfe virile ol dahî mukâbelesinde beher sene leyle-i kadrde iki

13) hatm-i şerîf tekmîl idüb birinin sevâbını vâlidim el-Hâcc Mustafa beher mâh Kur'ân-ı Azîmü'ş-Şân'dan

14) bir hatm-i şerîf idüb sevâbını rûhuma ihdâ eyleye ve yine imâm-ı mezbûre senede beş ğurûş dahî

15) virilüb ol dahî mukâbelesinde beher sene leyle-i kadrde iki hatm-i şerîf tekmîl idüb birinin sevâbını

16) vâlidim el-Hâcc Mustafa'nın rûhuna ve birinin sevâbını vâlidem Sâime Hâtûn'un rûhlarına ihdâ eyleye

17) ve beş ğurûşlık şem'-i asel iştirâ olunub leyâli-i mübârekede câmi'-i mezbûrda ibkâ olunub

18) cihet-i tevliyet senede yirmi ğurûş olub ve tevliyet-i merkûme zevci İbrahim Ağa'ya meşrût olub

19) ba'de evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batn ve fer'an ğıb-i asl mütesarrif olalar. Ba'de'l-inkırâz

Vakfiye No: 20/3

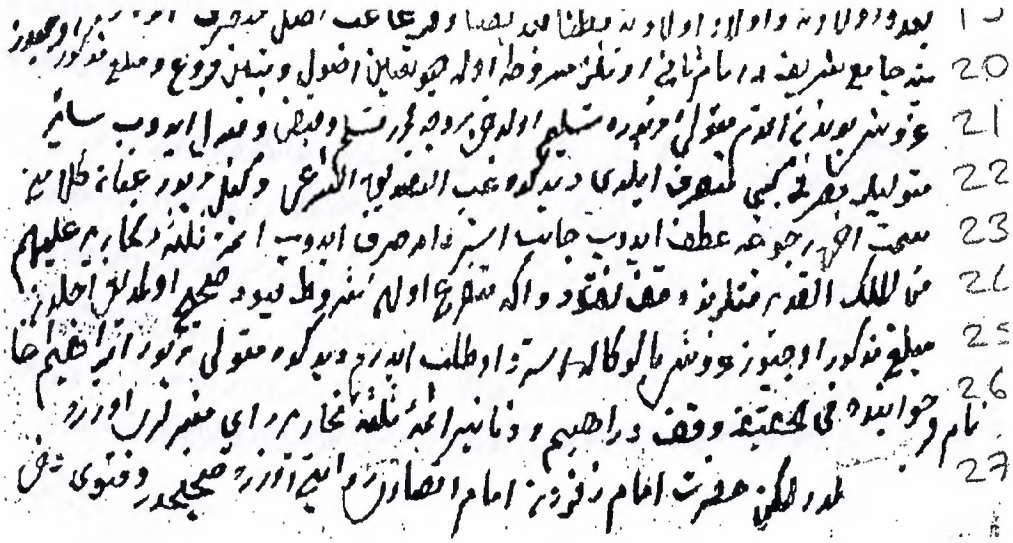

20) yine câmi'-i şerîfde imâm-ı sânî olanlar meşrût ola deyû ta'yîn-i usûl ve ta'yîn-i furû' ve meblağ-i mezkûr üç yüz

21) ğurûş bundan akdem mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahî ber-vech-i muharrer tesellüm ü kabz ü kabûl idüb sâir

22) mütevellîler masrafı gibi mütesarrif eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i mezbûr ınân-ı kelâmını

23) semt-i âhararucûa atf idüb cânib-i istirdâda sarf idüb eimme-i selâse ve nehârîr (aleyhim mine'l-mülki'l-kadîr)

24) katlarında vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd sahîh olmadığı icliden

25) meblağ-i mezkûr üç yüz ğurûş bi'l-vekâle istirdâd taleb iderem didik de mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa

26) nâm cevâbında fi'l-hakîka vakf-ı derâhîm ve denânîr eimme-i selâse-i nehârîr ra'y-ı münîrleri üzredir.

27) Lâkin Hazreti İmâm-ı Züfer'den İmam-ı Ensârî rivâyeti üzre sahîhdir ve fetvâ dahî…

Vakfiye Sahibi: Basmacı Mehmed bin el-Hâcc Abdurrahman

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 21

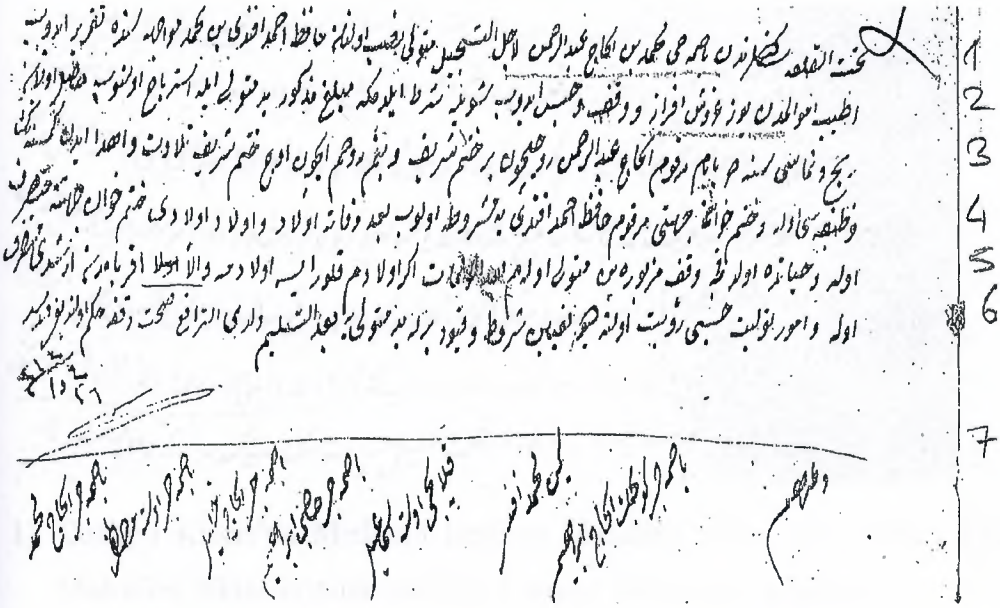

1) Tahtelkale sâkinlerinden Basmacı Mehmed bin el-Hâcc Abdurrahman li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan Hâfız Ahmed Efendi bin Mehmed müvâcehesinde takrîr idüb
2) etyab-ı emvâlimden yüz ğurûş ifrâz ve vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezkûr yed-i mütevellî ile istirbâh olunub hâsıl olan
3) ribh ü nemâsı senede babam merkûm el-Hâcc Abdurahman rûhi içün bir hatm-i şerîf ve benim rûhum içün üç hatm-i şerîf tilâvet ve ihdâ iden kimesnenin
4) vazîfesi ola ve hatm-i hânî ciheti merkûm Hâfız Ahmed Efendi'ye meşrût olub ba'de vefâtihî evlâd ve evlâd-ı evlâdı hatm-i hânî cihetine mütesarrif
5) ola ve hayatda oldıkça vakf-ı mezbûra ben mütevellî olam. Ba'del-vefât eğer evlâdım kalur ise evlâdıma ve akrabâmdan erşedi mütesarrif
6) ola ve ümûr-ı tevliyet hasbî ru'yet olına deyû ta'yîni şurût ve kuyûd ber-leh yed-i mütevellîye ba'de't-teslîm ve lede't-terâfu' sıhhat-i vakfe hükm olundığı kayd şüd. (Fi 26 Rebiu'l-Evvel 1214).
7) Şühûdü'l-hâl: Basmacı el-Hâcc Mehmed. Basmacı Usta Mustafa. Basmacı el-Hâcc Hâlil. Basmacı Hacı İbrahim. Kalâycı Usta İsmail. Yeğen Mehmed Efendi. Basmacı Küçük el-Hâcc İbrahim. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: Fatıma bint-i Şaban

Vakfın Konusu: Menzil ve Zeytûn Ağaçları

Vakfiye No: 22/1

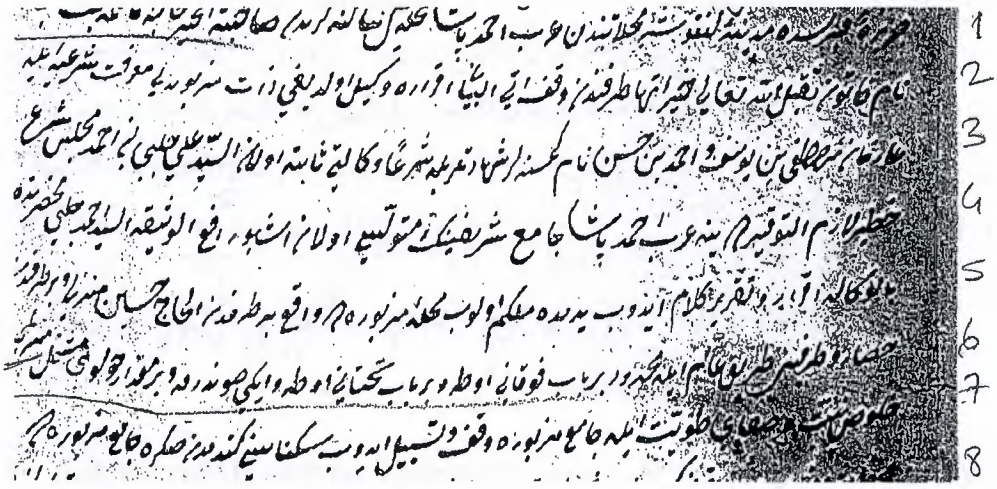

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi sâkinelerinden sâhibetü'l-hayrat Fatıma bint-i Şaban
2) nâm hâtûn (tekabbele'l-lâhü teâlâ hayrâtehâ) tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi ma'rifetü'ş-şer'iyye ile
3) ârifân Mustafa bin Yûsuf ve Ahmed bin Hasen nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan es-Seyyid Ali Çelebi bin Ahmed meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzimü't-tevkîrde
4) yine Arap Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîfi'nin mütevellîsi olan iş bu râfiu'l-vesîka es-Seyyid Ahmed Çelebi mahzerinde
5) bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb yedinde mülkim olub mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafdan el-Hâcc Hüseyin Menzili ve bir tarafdan
6) hisâr ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî oda ve bir bâb tahtânî oda ve iki sundurma ve bir mikdâr havluy-ı müştemil menzilimi
7) hulûs-ı niyet ve safây-ı taviyyet ile câmi'-i mezbûra vakf ü tesbîl idüb süknâsını kendimden sonra câmi'-i mezbûrede

Vakfiye No: 22/2

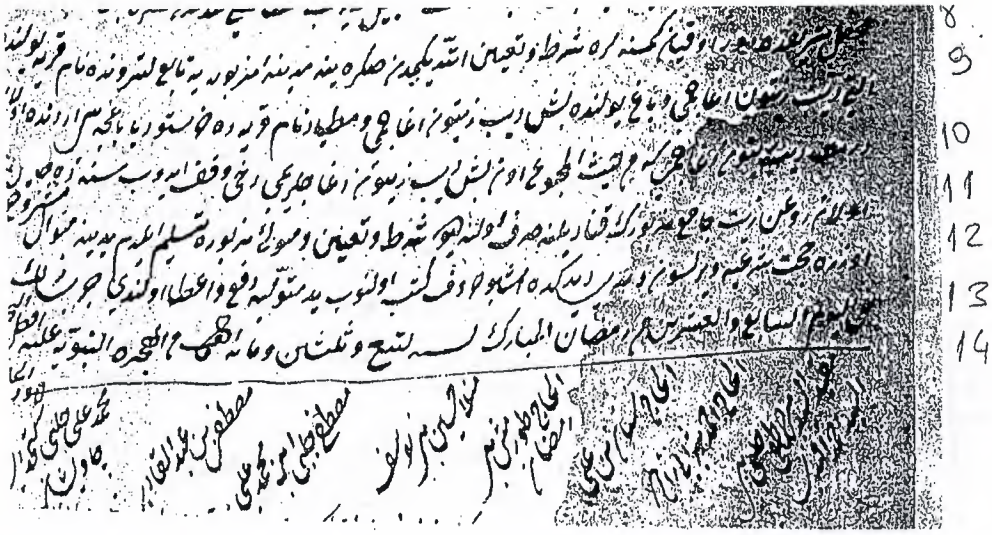

8) mahfil-i şerîfde okuyan kimesnelere şart ve ta'yîn itdiğimden sonra yine medîne-i mezbûreye tâbi' Ketrunde nâm karye yolunda

9) altı dib zeytûn ağacımı ve bağ yolunda beş dib zeytûn ağacımı ve Matyad nâm karyede Hristorya bağçesi ardında olan

10) dört dib zeytûn ağacımla min haysü'l-mecmû' on beş dib zeytûn ağaçlarımı dahî vakf idüb senede hâsıl

11) olan rôğan-i zeyt câmi'-i mezbûrın kanâdîline sarf olına deyû şart ve ta'yîn ve mütevellî-i mezbûra teslîm eyledim yedine minvâl-i meşrûh

12) üzre hüccet-i şer'iyye virilsün didi didik de iş bu hurûf ketb olunub yed-i mütevellî def' u i'tâ olundı. Cerâ zâlik.

13) Harrara fi'l-yevmi's-sâbi'i ve'l-işrîne min ramazâni'l-mübârek. Lisene: Tis'in ve selâsîne ve mietin ve elf. (27 Ramazan 1239).

14) Şühûdü'l-hâl: Mehmed Ali Çelebi, Kethudây-ı Çâvişân. Mustafa bin Abdülkadîr. Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Ali. Monla Hüseyin bin Yûsuf. el-Hâcc Durmuş bin Ramazan. el-Hâcc Sinan bin Ali. el-Hâcc Ahmed Şârâbi-zâde. Mukayyid es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Efendi.

Vakfiye Sahibi: Emetullah bint-i Ömer Ağa

Vakfın Konusu: Zeytûn Ağaçları

Vakfiye No: 23

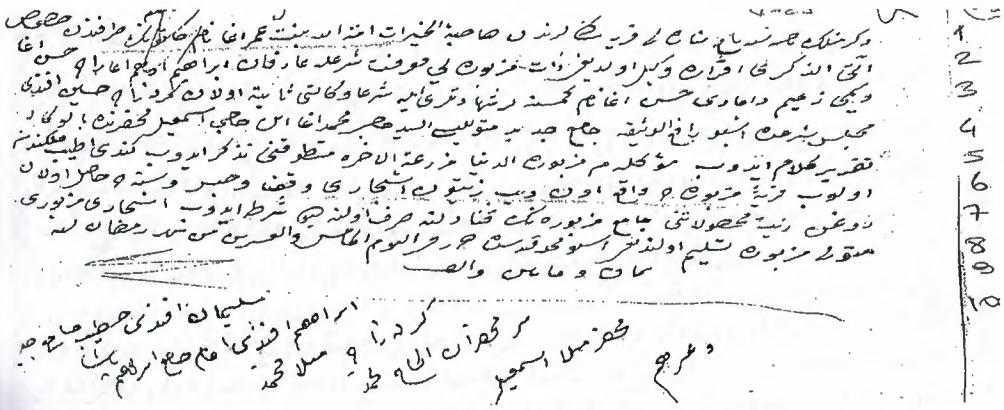

1) Değirmenlik Mahallesi'ne tâbi' Minâreli Karye sâkinlerinden sâhibetü'l-hayrât Emetullâh bint-i Ömer Ağa nâm hâtûnın tarafından
2) husûs-i âti'z-zikri ikrâra vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer' ile ârifân İbrahim Edhem Ağa-zâde Hasan Ağa
3) ve yeni zaîm damadı Hasan Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan Kürd-zâde Hüseyin Efendi
4) meclis-i şer'ide iş bu râfiu'l-vesîka Câmi'-i Cedîd Mütevellîsi es-Seyyid Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hacı İsmail mahzerinde bi'l-vekâle
5) takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre "ed-dünyâ mezraatü'l-âhirah"[1] mütetavvikını tezekkür idüb kendi etyab-ı mülkünden
6) olub karye-i mezbûrede vâki' on dib zeytûn eşcârı vakf ü habs ve senede hâsıl olan
7) rôğan-i zeyt mahsûlâtını câmi'-i mezbûrenin kanâdîline sarf oluna deyû şart idüb eşcâr-ı mezbûri
8) mütevellî-i mezbûre teslîm olındığı iş bu mahalle kayd şüd. Harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi ve'l-işrîne min şehr-i ramazân.
9) Lisene: Semânîn ve mieteyni ve elf. (25 Ramazan 1280).
10) Şühûdü'l-hâl: Süleyman Efendi, Hatîb-i Câmi'-i Cedîd. İbrahim Efendi, İmâm-ı Câmi'-i İbrahim Pâşâ. Kürd-zâde Monla Muhammed. ser-Muhzırân el-Hâcc Muhammed. Muhzır Monla İsmail. Ve ğayruhum.

---

[1] **İsmail b. Muhammet Aclûni,** Keşfu'l-Hafa, Beyrut, 2001, C. 1, S. 364, Hadis no: 1318

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Ahmed bin Osmân

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 24/1

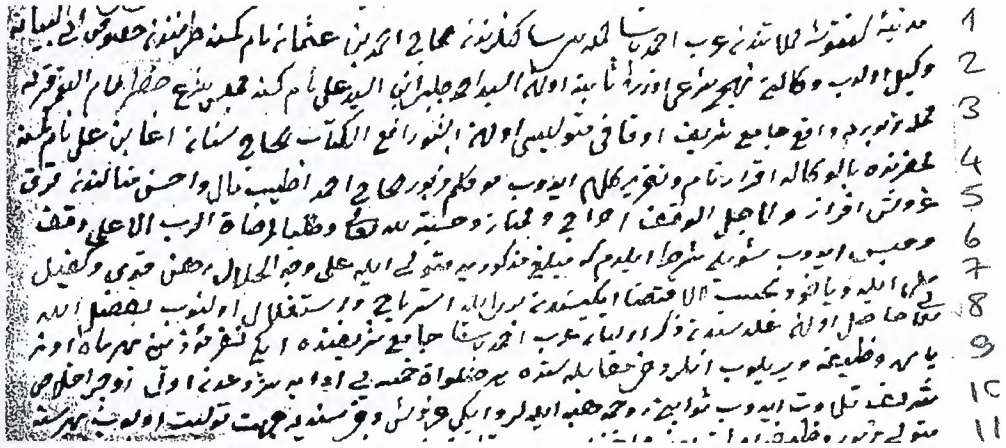

1) Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Ahmed bin Osman nâm kimesne tarafından husûs-i âtil-beyâna
2) vekîl olub vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbit olan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Seyyid Ali nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-ı imâmü't-tevkîrde
3) mahalle-i mezbûrda vâki' câmi'-i şerîf evkâfı mütevellîsi olan iş bu râfiu'l-kitâb el-Hâcc Sinan Ağa bin Ali nâm kimesne
4) mahzerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr el-Hâcc Ahmed, etyab-ı mâl ve ahsen-i menâlinden kırk
5) ğurûş ifrâz ve li-ecli'l-vakf ihrâc ve mümtâz ve hasbeten li'l-lâhi teâlâ ve taleben li-merzâti'r-rabbi'l-a'lâ
6) vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezkûr yed-i mütevellî ile alâ vechi'l-hâlâl rehn-i kavî ve kefîl-i millî ile
7) ve yahud bi-hasbi'l-iktizâ ikisinden biri ile istirbâh ve istiğlâl olunub bi-fazli'l-lâhi teâlâ
8) hâsıl olan ğallesinden zikr olunan Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîfi'nde iki nefer müezzin beher mâh on
9) para vazîfe virilüb onlar dahî mukâbelesinde her salât-ı hamseyi edâya şurû'dan evvel üçer ihlâs-ı
10) şerîf tilâvet idüb sevâbını rûhuma hîbe eyleyeler ve iki ğurûş dahî senede cihet-i tevliyet olub beher sene

Vakfiye No: 24/2

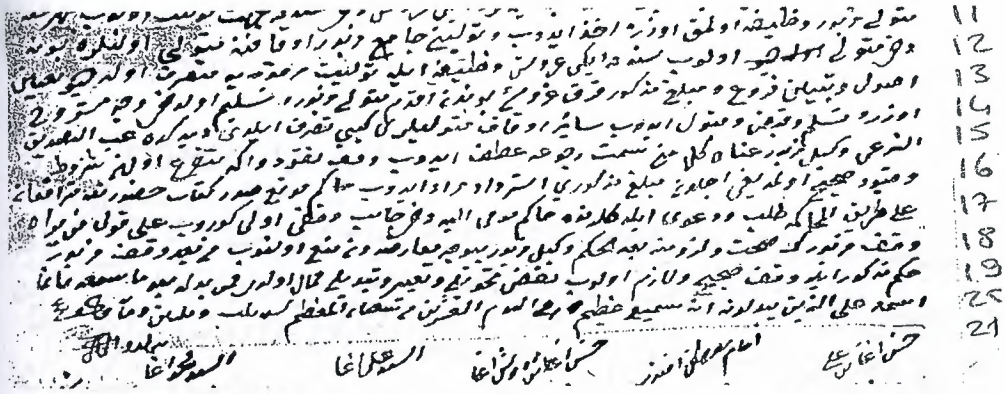

11) mütevellî-i mezbûr vazîfe olmak üzre ahz idüb ve tevliyeti câmi'-i mezbûr evkâfına mütevellî olanlara buna

12) dahî mütevellî olub senede iki ğurûş vazîfe ile tevliyet-i merkûmeye mütesarrıf ola deyû ta'yîn-i üsûl

13) ve tebyîn-i furû' ve meblağ-i mezkûr kırk ğurûş bundan akdem mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahî vech-i meşrûh üzre

14) tesellüm ü kabz ü kabûl idüb sâir-i evkâf-ı mütevellîleri gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î

15) vekîl-i mezbûr ınân-ı kelâmını semt-i rucû'a atf idüb vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd

16) sahîh olmadığı icliden meblağ-i mezkûri istirdâd-ı murâd idüb hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb huzûrunda müterâfi'ân alâ tarîki'l-muhâkeme

17) taleb ü da'vâ eylediklerinde hâkim-i mûmâ ileyh dahî cânib-i vakfı evlâ görüb alâ kavli men yerâhü vakf-ı mezbûrun

18) sıhhat ve lüzûmuna ba'de'l-hükm vekîl-i mezbûr bi-vech-i muârazadan men' olunub min ba'd vakf-ı mezbûr hükm-i mezkûr ile vakf,

19) sahîh ve lâzım olub nakz-ı tahvîli ve tağyîr u tebdîli muhâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh.

20) İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Harrara fi'l-yevmi'l-işrîne min şa'bâni'l-muazzam. Lisene: Selâsin ve selâsîne ve mietin ve elf. (20 şaban 1133).

21) Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Mehmed Ağa. es-Seyyid Ali Ağa. Hasan Ağa bin Derviş Ağa. İmâm Mustafa Efendi. Hasan Ağa bin Ali.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Ümmühânî bint-i Mehmed

Vakfın Konusu: Dükkân ve Gelirleri

Vakfiye No: 25/1

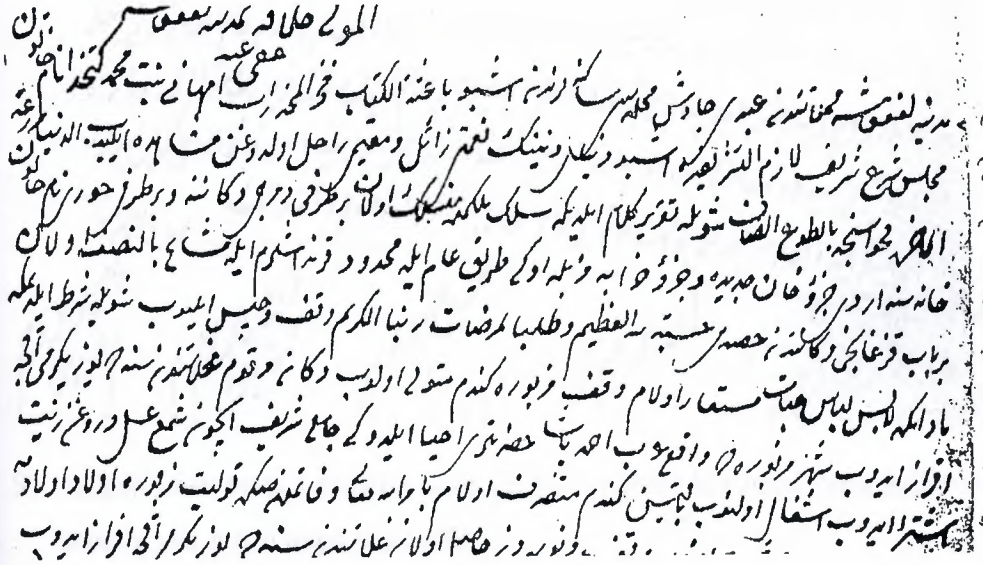

1) Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Abdi Çavuş Mahallesi sâkinelerinden iş bu bâisetü'l-kitâb Fahru'l-Muhadderât Ümmühânî bint-i Mehmed Kethudâ nâm hâtûn
2) meclis-i şer'-i şerîf-i lâzimü't-teşrîfde iş bu yengi dünyânın ni'meti zâil ve mukîmi râhıl oldığın müşâhede eyleyüb "ed-dünyâ mezraatü'l-âhirah"[1]
3) fehvâsınca bi't-tav'il-insâf şöyle takrîr eyledi ki: Silk-i mülkünde münselik olan bir tarafı Demirci Dükkânı'na ve bir tarafı Huri nâm hâtûn
4) hanesine, ardı cüz'-i hân-i cedîde ve cüz'i-harâbe mezbele önü tarîk-ı âmm ile mahdûd karındâşların ile müşâ' bi'n-nasb olan
5) bir bâb Kazğancı Dükkânı'ndan hissesi hasbeten li'l-lâhil-azîm ve taleben li-merzâti rabbine'l-kerîm vakf ü habs eyleyüb şöyle şart eyledim ki:
6) Madem ki lâbis-i libâs-ı hayât-ı müsteâr olam, vakf-ı mezbûra kendim mütevellî olub dükkân-ı merkûm ğallâtından senede yüz yirmi akçe
7) ifrâz idüb şehr-i mezbûrede vâki' Arap Ahmed Pâşâ Hazretleri ihyâ eylediği câmi'-i şerîf içün şem'-i asel ve rôğan-i zeyt
8) iştirâ idüb iş'âl olunub bâkîsin kendim mütesarrif olam, bi-emri'l-lâhi teâlâ vefâtımdan sonra tevliyet-i mezbûre evlâd-ı evlâdıma

[1] **İsmail b. Muhammet Aclûni,** Keşfu'l-Hafa, Beyrut, 2001, C. 1, S. 364, Hadis no: 1318

Vakfiye No: 25/2

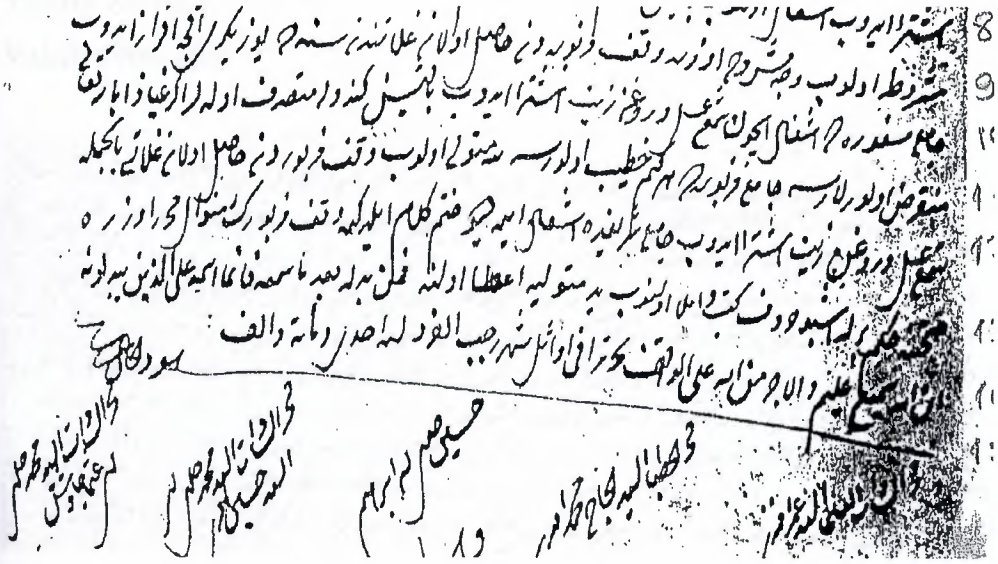

9) meşrût olub vech-i meşrûh üzre vakf-ı mezbûreden hâsıl olan ğallâtından senede yüz yirmi akçe ifrâz idüb

10) câmi'-i mesfûrede iş'âl içün şem'-i asel ve rôğan-i zeyt iştirâ idüb bâkîsin kendüler mütesarrıf olalâr. el-Iyâzü bi'l-lâhi teâlâ

11) münkarız olurlarsa, câmi'-i mezbûrede her kim hatîb olursa yine mütevellî olub vakf-ı mezbûrdan hâsıl olan ğallâtı bi'l-cümle

12) şem'-i asel ve rôğan-i zeyt iştirâ idüb câmi'-i şerîfde iş'âl eyle deyû hatm-i kelâm eylediği vakf-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre

13) sıhhatına hükm ber-leh iş bu hurûf ketb ü imzâ olunub yed-i mütevellîye i'tâ oluna. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh.

14) İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve'l-ecru mine'l-lâhi ale'l-vâkıf. Tahrîran: Fî evâili şehri recebi'l-ferd. Lisene: İhdâ ve mietin ve elf. (Receb 1101).

15) Şuhûdü'l-hâl: Fahru's-Sâdât es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Osman Çavuş. Fahru's-Sâdât es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hüseyin Efendi. Hüseyin Çelebi bin İbrahim. Fahru'l-Hutebâ es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Efendi. Fahru's-Sâdâti'l-Ulemâi'l-lâh Ömer Efendi.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Emine Hâtûn bint-i Zurnacı el-Hâcc Mustafa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 26/1

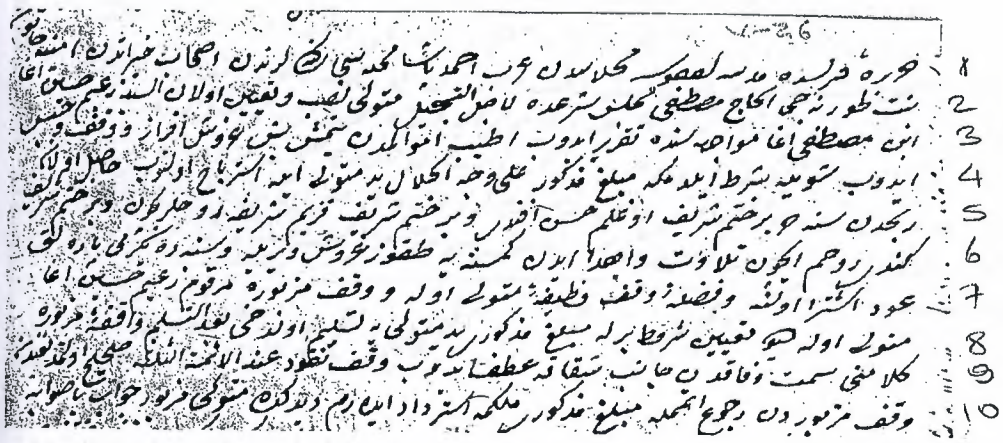

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi sâkinlerinden ashâb-ı hayrâtdan Emine Hâtûn
2) bint-i Zurnacı el-Hâcc Mustafa, meclis-i şer'ide li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn olan es-Seyyid Zaîm Hüseyin Ağa
3) ibn-i Mustafa Ağa müvâcehesinde takrîr idüb etyab-ı emvâlimden yetmiş beş ğurûş ifrâz vakf ü habs
4) idüb şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezkûr alâ vechi'l-hâlâl, yed-i mütevellî ile istirbâh olunub hâsıl olan
5) ribhden senede bir hatm-i şerîf oğlum Hasan Efendi ve bir hatm-i şerîf kızım Şerîfe rûhları içün ve bir hatm-i şerîf
6) kendi rûhum içün tilâvet ve ihdâ iden kimesneye dokuz ğurûş virile ve senede yirmi paralık
7) ûd iştirâ oluna ve fazla-i vakf vazîfe-i mütevellî ola ve vakf-ı mezbûre merkûm Zaîm Hüseyin Ağa
8) mütevellî ola deyû ta'yîn-i şurût ber-leh meblağ-i mezkûri yed-i mütevellîye teslîm ol dahî ba'de't-tesellüm vâkıfe-i mezbûre
9) kelâmını semt-i vifâkdan cânib-i şikâka atf idüb vakf-ı nukûd inde'l-eimmeti's-selâse sahîh olmadığından
10) vakf-ı mezbûrdan rucû' itmemle meblağ-i mezkûri mülküme istirdâd iderem didik de mütevellî-i mezbûr cevâb-ı bâ-savâba

Vakfiye No: 26/2

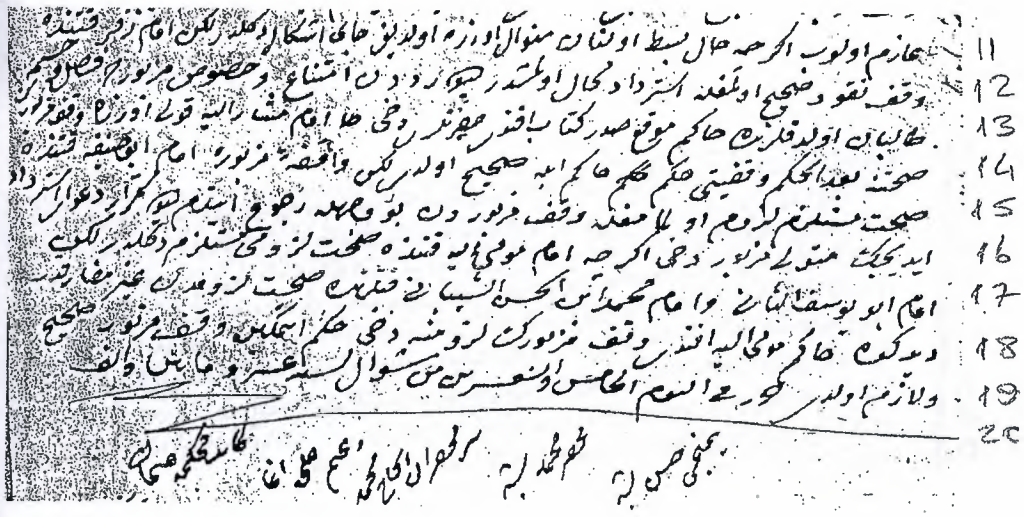

11) âzim olub eğerçi hâl bast olunan minvâl üzre oldığı cây-ı işkâl değildir. Lâkin İmâm-ı Züfer katında

12) vakf-ı nukûd sahîh olmağla istirdâd muhâl olmuşdır deyû redden imtinâ' ve husûs-i mezbûrda fasl ü hasme

13) tâlibân oldıklarında hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb efendi haretleri dahî imâm-ı müşârun ileyh kavli üzre vakf-ı mezbûrun

14) sıhhatine ba'de'l-hükm vakfiyyeti hükm-i hâkim ile sahîh oldı. Lâkin vâkıfe-i mezbûre İmâm-ı Ebû Hanîfe katında

15) sıhhat, müstelzim-i lüzûm olmamağla vakf-ı mezbûrdan bu vecihle rucû' itdim deyû ikrâr-ı da'vây-ı istirdâd

16) idecek mütevellî-i mezbûr dahî eğerçi imâm-ı mûmâ ileyh katında sıhhat-i lüzûmi müstelzim değildir. Lâkin

17) İmâm-ı Ebû Yûsuf es-Sânî ve İmâm Muhammed ibnü'l-Haseni'ş-Şeybânî katlarında sıhhat-i lüzûmdan ğayr-i mufârikdır

18) didik de hâkim-i mûmâ ileyh efendi vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahî hükm itmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldı.

19) Harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi vel-işrîne min şevvâl. Lisene: Aşera ve mieteyni ve elf. (25 Şevval 1210).

20) Şuhûdü'l-hâl: Kâtib-i Mahkeme Osman. Zaîm Ali Ağa. ser-Muhzıran el-Hâcc Mehmed. Muhzır Mehmed Beşe. Yemenici Hasan Beşe.

Vakfiye Sahibi: Hanım bint-i Hâlil

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 27/1

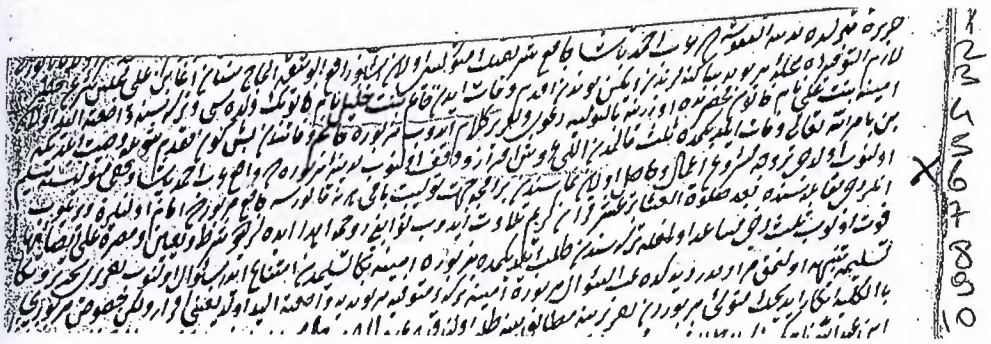

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa'da Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîfi'nin Mütevellîsi olan iş bu râfiu'l-vesîka el-Hâcc Sinan Ağa ibn-i Ali meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde
2) mahalle-i mezbûre sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Hanım bint-i Hâlil nâm hâtûnun vâlidesi ve terekesine vâzıatü'l-yed olan
3) Emine bint-i Ali nâm hâtûn mahzerinde üzerine bi't-tevliye da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûre Hanım, vefâtından beş gün mukaddem şöyle vasiyet eyledi ki:
4) Ben bi-emri'l-lâhi teâlâ vefât eylediğimde sülüs-i mâlımdan elli ğurûş ifrâz ve vakf olunub medîne-i mezbûrede vâki' Arab Ahmed Pâşâ Vakfı Mütevellîsi'ne teslîm
5) olunub ol dahî ber-vech-i meşrû' i'mâl ve hâsıl olan nemâsından bir akçe cihet-i tevliyet bâkî her ne kalursa câmi'-i mezbûrda imâm olanlara virilüb
6) anlar dahî mukâbelesinde ba'de salâti'l-işâ bir aşr Kur'ân-ı Kerîm tilâvet idüb sevâbını rûhuma ihdâ ideler deyû şart ve ta'yîn ve musırran alâ îsâihâ
7) fevt olub sülüs dahî müsâ'ıd olmağla terekesinden taleb eylediğimde mezbûre Emine, bana teslîmden imtinâ' idüb süâl olunub
8) teslîme tenbîh olunmak muradımdır didik de ğıbbe's-süâl mezbûre Emine, terekeyi müteveffiye-i mezbûreye vâziatü'l-yed oldığını ikrâr, lâkin husûs-i mezbûri

Vakfiye No: 27/2

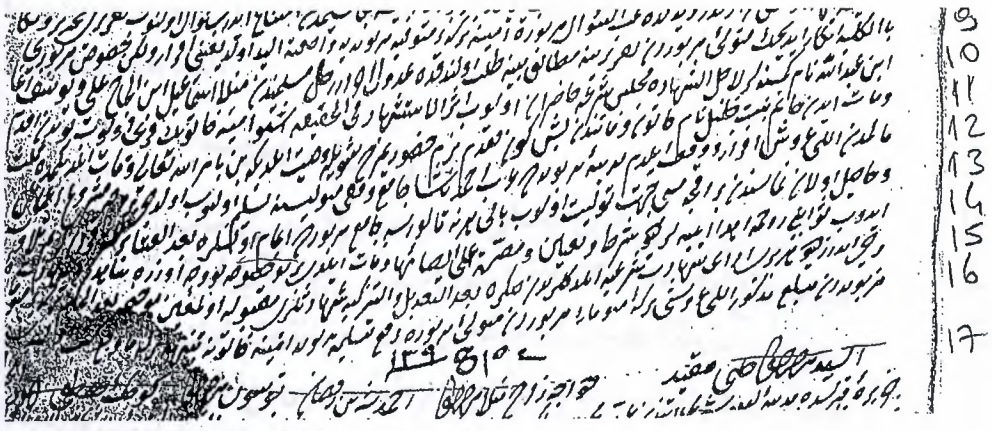

9) bi'l-külliye inkâr idecek mütevellî-i mezbûrdan takrîrine mutâbık beyyine taleb olundık da udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden Monla İsmail ibn-i el-Hâcc Ali ve Yusuf Ağa ibn-i Abdullah

10) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka iş bu Emine Hâtûn'un fer'an olub bundan akdem

11) vefât iden Hanım bint-i Hâlil nâm hâtûn vefâtından beş gün mukaddem bizim huzûrumuzda şöyle vasiyet eyledi ki: Ben bi-emrillâhi teâlâ vefât eylediğimde sülüs-i

12) mâlımdan elli ğurûş ifrâz ve vakf eyledim. Medîne-i mezbûrede Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Vakfı Mütevellîsi'ne teslîm olunub ol dahî ber vech-i meşrû' i'mâl

13) ve hâsıl olan nemâsından bir akçesi cihet-i tevliyet olub bâkî her ne kalursa câmi'-i mezbûrde imâm olanlara ba'de'l-işâ bir aşr Kur'ân-ı Kerim tilâvet

14) idüb sevâbını rûhuma ihdâ eyleyeler deyû şart ve ta'yîn ve musırran alâ îsâihâ vefât eylediler. Şu husûsa bu vecih üzre şâhid ve şehâdet dahî

15) ideriz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcibince ba'de'l-hükm tereke-i müteveffâ-i mezbûreden

16) meblağ-i mezkûr elli ğurûşı tereke-i müteveffâ-i mezbûrdan mütevellî-i mezbûre def'-i teslîme mezbûre Emine Hâtûn şehâdeti ber-leh mâ vekaa ketb ü kayd şüd. Fî 15 Cemaziye'l-Âhir 1139. Şuhûdü'l-hâl:

17) Küçük Mustafa. Tapucu bin Mustafa. Ahmed Beşe bin Ramazan. Hâce-zâde Monla Mustafa. es-Seyyid Mustafa Çelebi, Mukayyid.

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc İsmail Ağa bin Ramazan Ağa

Vakfın Konusu: Tarlalâr, Bahçeler ve Zeytin Ağaçları

Vakfiye No: 28/1

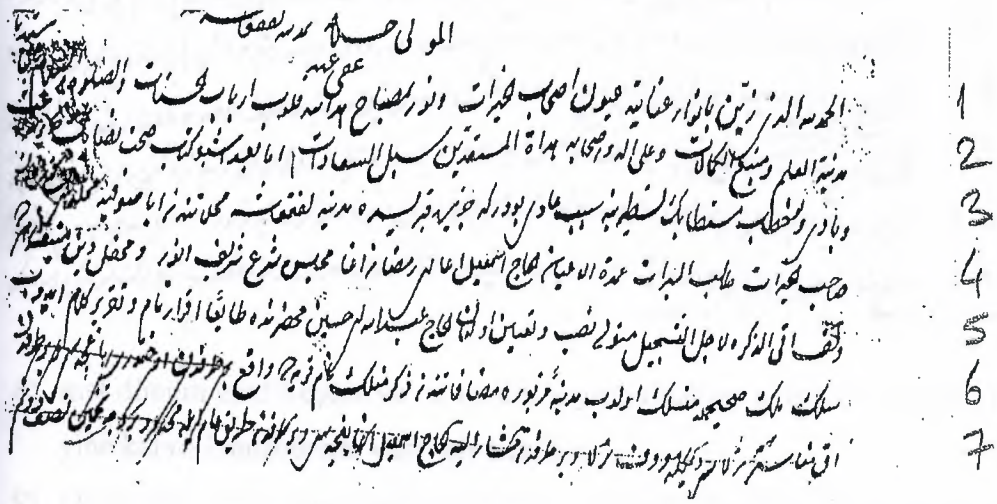

1) El-hamdü li'l-lâhi'l-lezî zeyyene bi-envâri inâyetihî uyûne ashâbi'l-hayrâti ve nevvera bi-misbâhi hidâyetihî kulûbe erbâbi'l-hasenâti ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin
2) medinetü'l-ilmi ve menbeü'l-kemâlâti ve alâ âlihî ve ashâbihî hüdâtü'l-müste'iddîne sübülü's-seâdât. Ammâ ba'd: İş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın bâis
3) ve bâdî ve bu hitâb-ı müstetâbın testîrına sebeb-i âdî budur ki: Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ayasofya Mahallesi sâkinlerinden
4) Sâhibü'l-Hayrât, Tâlibü'l-Meberrât, Umdetü'l-A'yân el-Hâcc İsmail Ağa bin Ramazan Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîfde
5) vakf-ı âti'z-zikre li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn olunan el-Hâcc Abdullah bin Hüseyin mahzerinde tâbi'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb
6) silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub medîne-i mezbûre muzâfâtından Değirmenlik nâm karyede vâki' bir tarafdan Uhturi Bâğçesi ve bir tarafdan
7) Ak Manastır Tarlası dimekle ma'rûf tarla ve bir tarafdan müşârun ileyh el-Hâcc İsmail Ağa Bâğçesi ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ber-vech-i tahmîn

Vakfiye No: 28/2

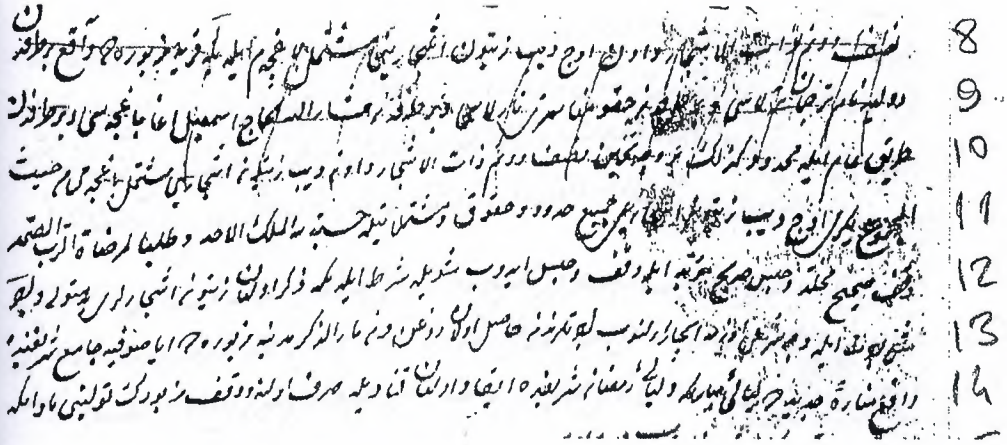

8) nısf dönüm zâtü'l-eşcâr ve on üç dib zeytun eşcârını müştemil bâğçem ile yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafdan

9) Dolya nâm Tercüman Tarlası ve bir tarafdan Çikko Manastırı Tarlası ve bir tarafdan müşârun ileyh el-Hâcc İsmail Ağa Bâğçesi ve bir tarafdan

10) tarîk-i âmm ile mahdûd kezâlik ber-vech-i tahmîn nısf dönüm zâtü'l-eşcâr ve on dib zeytun eşcârını müştemil bâğçemi min haysü'l- mecmû'

11) yirmi üç dib zeytun eşcârımı cemî'-i hudûd ve hukûk ve müştemilâtıyla hasbeten li'l-lâhi'l-meliki'l-ehad ve taleben li-merzâti'r-rabbi's-samed

12) vakf-ı sahîh-i muhalled ve habs-ı sarîh-i müebbed ile vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki:Zikr olunan zeytun eşcârları yed-i mütevellî ve ecr-i

13) misl ile vech-i şer'î üzre icâr olunub ücretlerinden hâsıl olan rôğandan mârrü'z-zikr medîne-i mezbûrede Ayasofya Câmi'-i Şerîfi'nde

14) vâki' minâre-i cedîdede leyâli-i mübâreke ve leyâli-i ramazan-ı şerîfde îfâ olunan kanâdîle sarf oluna ve vakf-ı mezbûrun tevliyeti mâdem ki

Vakfiye No: 28/3

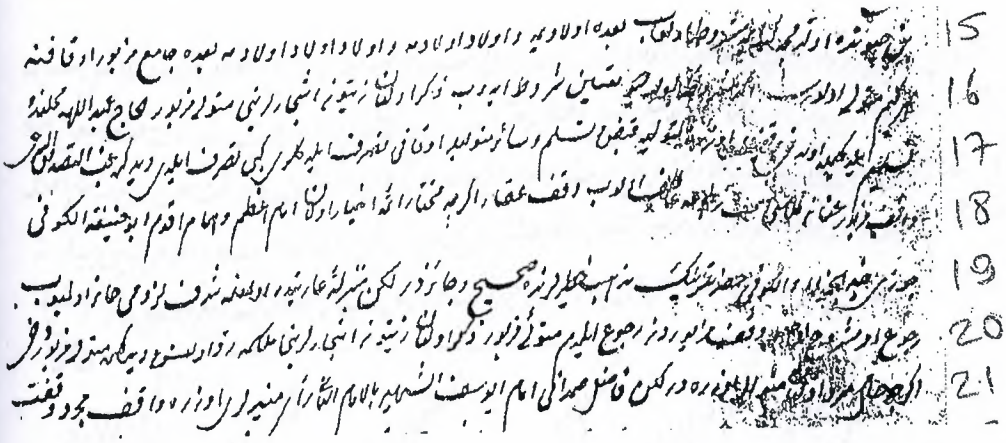

15) ben hayatda oldıkça bu meşrût olub ba'de evlâdıma ve evlâd-ı evlâdıma ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdıma ba'dehû câmi'-i mezbûr evkâfına

16) her kim mütevellî olursa ana meşrût ola deyû ta'yîn-i şurût idüb zikr olunan zeytun eşcârlarını mütevellî-i mezbûr el-Hâcc Abdullah mahallinde

17) teslîm eyledik de ol dahî vakfiyyet üzre bi't-tevliye kabz ü tesellüm ve sâir mütevellîler evkâfı tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î

18) vakıf-ı mezbûr ınân-ı kelâmını semt-i rucû'a âtıf olub vakf-ı akâr eğerçi Muhtâr, Eimme-i Ahyâr olan İmam-ı A'zam ve İmam-ı Akdem Ebû Hanîfetü'l-Kûfî

19) cûzî hayru'l-cezâi'l-kûfî hazretlerinin mezâhib-i hatîrlarında sahîh ve câizdir, lâkin menzile-i âriyetde olmakla şeref-i lüzûmi câiz olmayub

20) rucû',emr-i meşrûh olmakla vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledim. Mütevellî-i mezbûr zikr olunan zeytun eşcârlarını mülküme ikrârlatsın dimekle mütevellî-i mezbûr dahî

21) eğerçi hâl zikr olunan minvâl üzredir lâkin Fâzıl-ı Samedânî İmam-ı Ebû Yûsufu'ş-Şehîr bi'l-İmâmı's-Sânî ra'y-ı münîrleri üzre vâkıf-ı mücerred vakfet

Vakfiye No: 28/4

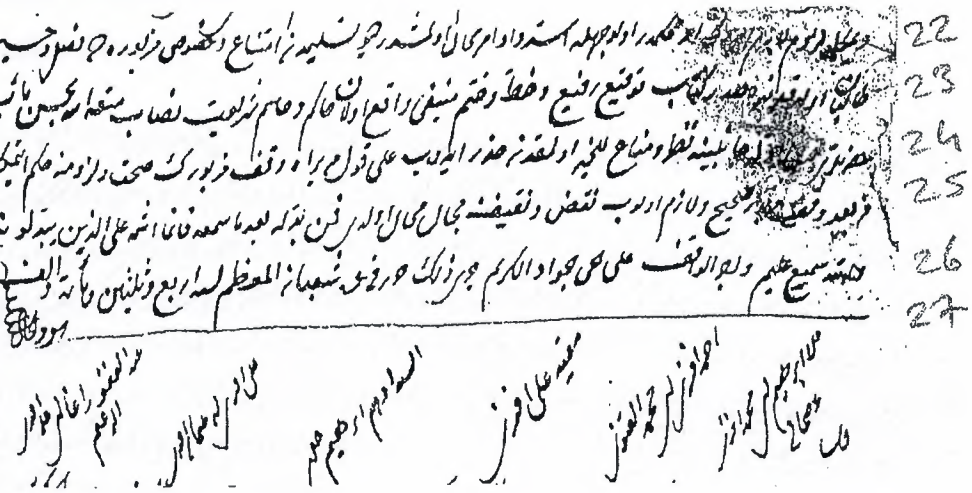

22) dimekle... muhkemdir. Ol vechile istirdâd emr-i muhâl olmışdır deyû teslîmden imtinâ' ve husûs-i mezbûrede fasl u hasme

23) tâlibân oldıklarında sadr-ı kitâb tevkî'-i refî' ve hatt ü hatm-i münîfi vâki' olan hâkim ve hükm-i şerîat-ı nisâb (mene'ahü'l-lâhu bi-hüsn-i meâb)

24) hazretleri… cânibine nazar ve mennâ'un li'l-hayr olmakdan hazar idüb alâ kavli men yerâhu vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm itmekle

25) min ba'di vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub nakz ve nakîzına mecâl-i muhâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh.

26) İnne'l-lâhe semî'un alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlik. Harrara fî ğurre-i şa'bâni'l-muazzam. Lisene: Erbain ve selâsîne ve mietin ve elf. (Şaban 1134).

27) Şühûdü'l-hâl: ez-Zaîm Abdülğafur Ağa bin Ali Efendi. Ali Efendi bin Osman Efendi. es-Seyyid Edhem İbrahim Çelebi. Mukayyid Ali Efendi. Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi. Arzuhâlci Molla İbrahim bin Mehmed Efendi.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Durdı bint-i Hasan

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 29/1

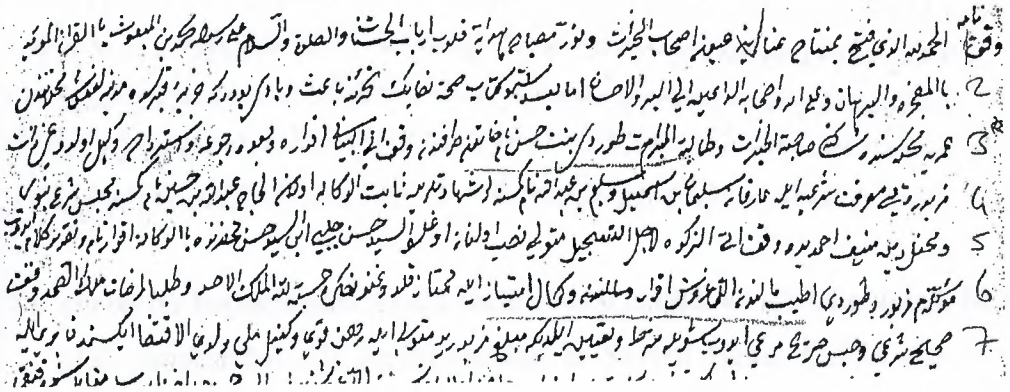

1) Elhamdü li'l-lâhi'l-lezî feteha bi-miftâhi inâyetihî uyûne ashâbi'l-hayrâti ve nevvera misbâha hidâyetihî kulûbe ashâbi'l-hasenâti ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûlihî muhammedin el-meb'ûsü bi'l-kur'âni'l-müeyyedi
2) bi'l-mu'cizeti ve'l-burhân ve alâ âlihî ve ashâbihi'd-dâ'ıyeti ile'l-birri ve'l ihsân. Ammâ ba'd, iş bu kitâb-ı sıhhat-ı nisâbın tahrîrine bâis ve bâdî budur ki: Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan
3) Ömeriye Mahallesi'nde sâkine Sâhibetü'l-Hayrât ve Tâlibetü'l-Meberrât Durdı bint-i Hasan nâm hâtûn tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra ve ba'dehû rucû'a ve istirdâda vekîl oldığı zât-ı mezbûreyi
4) zât-ı şer'iyye ile ârifân Süleyman bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbitü'l-vekâle olan el-Hâcc Abdullah bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i nebevî
5) ve mahfel-i dîn-i münîf-i ahmedîde vakf-ı âti'z-zikre li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan oğlu es-Seyyid Hasan Çelebi ibnü's-Seyyid Hasan mahzerinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb
6) müvekkilem mezbûre Durdı, etyab-ı mâlından elli ğurûş ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz kıldığından sonra hasbeten li'l-lâhi'l-meliki'l-ehad ve taleben li-merzâti meliki's-samed, vakf-ı sahîh-i şer'î ve
7) habs-ı sarîh-i mer'î idüb şöyle şart ve ta'yîn eyledi ki: Meblağ-i mezbûr yed-i mütevellî ile rehn-i kavî ve kefîl-i millî ve lede'l-iktizâ ikisinden biri ile

Vakfiye No: 29/2

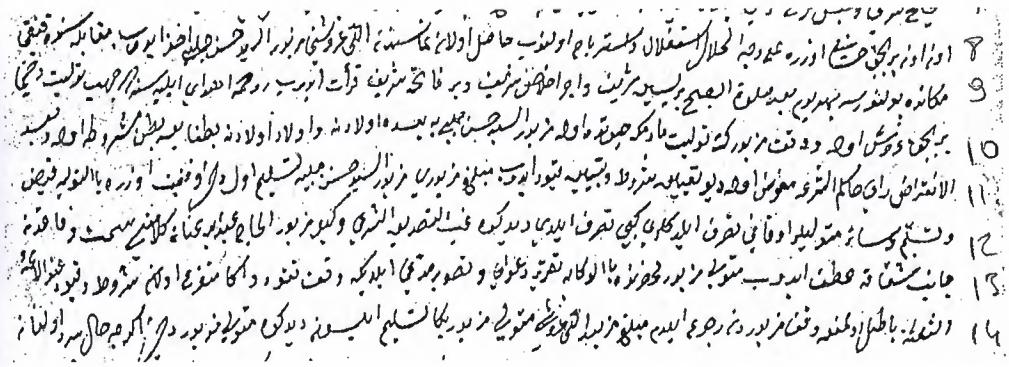

8) onı on bir buçuk hesâbı ile alâ vechi'l-halâl istiğlâl ve istirbâh olunub hâsıl olan nemâsından elli ğurûşı mezbûr es-Seyyid Hasan Çelebi ahz idüb mukâbelesinde kanki mekânda

9) bulunursa beher yevm ba'de salâti's-subh bir Yâsîn-i Şerîf ve bir Fâtiha-i Şerîf kırâat idüb rûhuma ihdâ eyleye. Senede cihet-i tevliyet dahî

10) bir buçuk ğurûş ola ve vakf-ı mezbûrun tevliyet mâdemki hayatda ola. Mezbûr es-Seyyid Hasan Çelebi'ye ba'dehû evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batn meşrût ola ve ba'de'l- inkırâz

11) ra'y-ı hâkimü'ş-şer'a müfevviz ola deyû ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd idüb meblağ-i mezbûri mezbûr es-Seyyid Hasan Çelebi teslîm ol dahî vakfiyyet üzre bi't-tevliye kabz u tesellüm

12) ve sâir mütevellîler evkâfı tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vekîl-i mezbûr el-Hâcc Abdullah, ınân-ı kelâmını semt-i vifâkdan

13) cânib-i şikâka atf idüb mütevellî-i mezbûr mahzerinde bi'l-vekâle takrîr-i da'vâyı ve tasvîr-i müdde'î eylediği vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd inde'l-eimmeti's-selâse

14) bâtıl olmağla vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledim, meblağ-i mezbûr elli ğurûşı mütevellî-i mezbûr bana teslîm eylesun didik de mütevellî-i mezbûrde eğerçi hâl serd olunan

Vakfiye No: 29/3

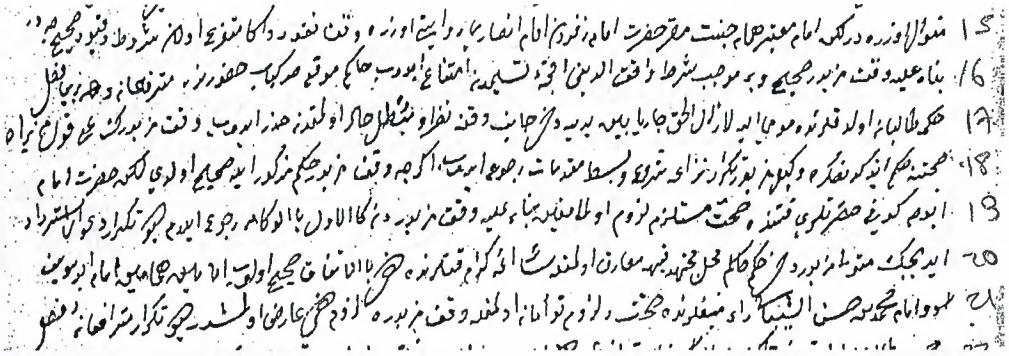

15) minvâl üzeredir, lâkin İmâm-ı Mu'teber-i Hümâm Cennet Makârr Hazreti İmâm-ı Züfer'den İmâm-ı Ensârî rivayeti üzre vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût ve kuyûd-ı sahîh ber-vech

16) binâen aleyh vakf-ı mezbûr sahîh ve ber-mûcib-i şart-ı vâkıf oldığı akçeyi teslîmden imtinâ' idüb hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb huzûrunda müterâfi'ân ve her biri fasl-ı

17) hükme tâlibân oldıklarında mûmâ ileyh (lâ zâle'l-hakku câriyen beyne yedeyh) dahî cânib-i vakfa nazaran ve mübtal-i hâl olmakdan hazar idüb vakf-ı mezbûrun alâ kavli men yerâhu

18) sıhhatine hükm itdikden sonra vekîl-i mezbûr tekrâr nizâ'a şurû' ve bast-ı mukaddemâta rucû' idüb eğerçi vakf-ı mezbûr hükm-i mezkûr ile sahîh oldı. Lâkin Hazreti İmam-ı Ebû Hanife el-Kûfî Hazretleri

19) katında sıhhat müstelzim-i lüzûm olmamakla binâen aleyh vakf-ı mezbûrdan ke'l-evvel bi'l-vekâle rucû' eyledim deyû tekrâr da'vây-ı istirdâd

20) idecek mütevellî-i mezbûrda hükm-i hâkim-i mahall-i müctehid me'ârık olmakla sâir eimme-i kirâm katlarında dahî bi'l-ittifâk sahîh olub İmâmeyn-i Hümâmeyn İmâm-ı Ebû Yusuf

21) ve İmâm-ı Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî ra'y-ı münîflerinde sıhhat ve lüzûm-i tû-emân olmağla vakf-ı mezbûra lüzûm dahî ârız olmuşdır deyû tekrâr müterâfi'ân ve fasl ü hasme tâlibân

Vakfiye No: 29/4

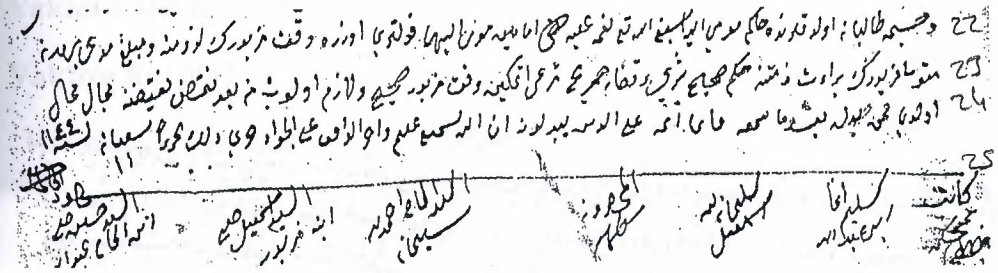

22) oldıklarında hâkim-i mûmâ ileyh (esbeğa'l-lâhu teâlâ ni'amehû aleyh) dahî imâmeyn-i mûmâ ileyhimâ kavilleri üzre vakf-ı mezbûrun lüzûmuna ve meblağ-i müdde'î...

23) mütevellî-i mezbûrun berât-ı zimmetine hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz-ı nakîzına mecâl-i muhâl oldı.

24) "Femen beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semî'un alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-cevâd. Cerâ zâlik. Tahrîran: Şaban 11. Lisene: 1144. (11 Şaban 1144).

25) Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i el-Hâcc Abdullah. es-Seyyid İsmail Çelebi ibn-i mezbûr. es-Seyyid el-Hâcc Ahmed bin Süleyman. el-muhzırûn bin Süleyman bin İsmail. Selim Ağa ibn-i Abdullah. Kâtib-i Mahkeme Mustafa.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Mustafa bin Avaz

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 30/1

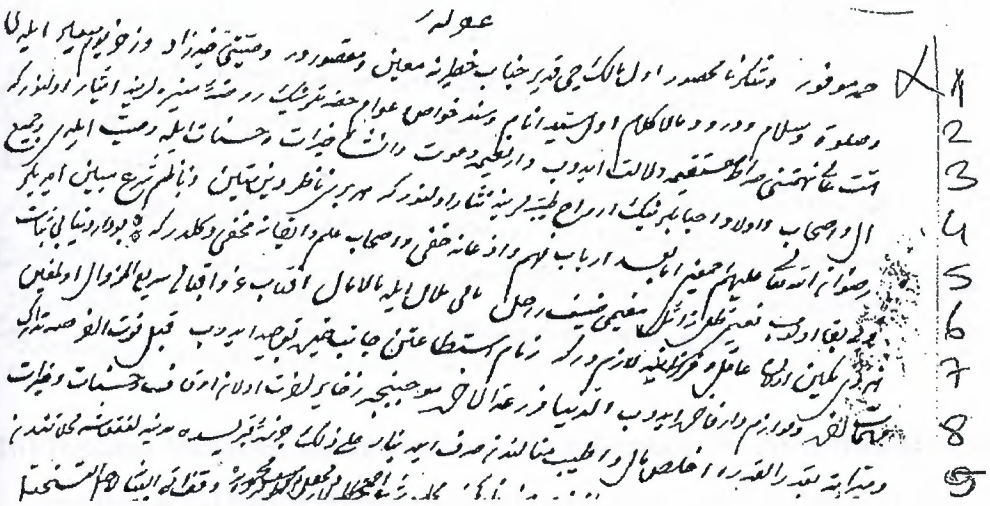

1) Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ mahsûr ol mâlik-i hayy-ı kadîr cenâb-ı hatîrine muayyen ve maksûrdır, vasiyeti hayr-zâd ve zühr-i yevm-i mîâd eyledi.
2) Ve salât ve selâm ve dürûd-i mâ lâ kelâm ol seyyid-i enâm ve sened-i havâss u avâm hazretlerinin ravza-i münîrlerine îsâr olunur ki
3) ümmet-i âlî nehmetini sırât-ı müstekîme delâlet idüb dâr-ı naîme da'vet ve inşâ-i hayrât ve hasenât ile vasiyet eyledi. Ber-cemî'-i
4) âl ve ashâb ve evlâd-ı ahbâblarının ervâh-ı tayyibelerine îsâr olunur ki her biri nâzır-ı dîn-i metîn ve nâzım-ı şer'-i mübîn emriyle
5) (rızvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn). Ammâ ba'd: Erbâb-ı fehm ü iz'ân-ı hafî ve ashâb-ı ilm ü îkân-ı muhfî değildir ki bu dâr-ı dünyâ bî-sebât
6) ve bî-bekâ olub na'îmi zıll-i zâil, mukîmi zayf-ı râhil, mâlı melâl ile mâlâmâl, aftâb-ı ızz ü ikbâli serîu'z-zevâl olmağın
7) her biri mekîn olan âkıl ü ferzlerine lâzımdır ki zimâm-ı istitâateyn cânib-i hayra tevcîh idüb kable fevti'l-fırsat tedâruk-i mühimmâtlığa
8) ve levâzım-ı dâr-ı fâhira idüb "ed-dünyâ mezraatü'l-âhira" mûcibince zehâyir-i nusret olan evkâf ve hasenât ü hayrât ü meberrâta
9) bi-kadri'l-kudret ahlas-ı mâl ve etyab-ı menâlinden sarf ile binâen alâ zâlik Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan

Vakfiye No: 30/2

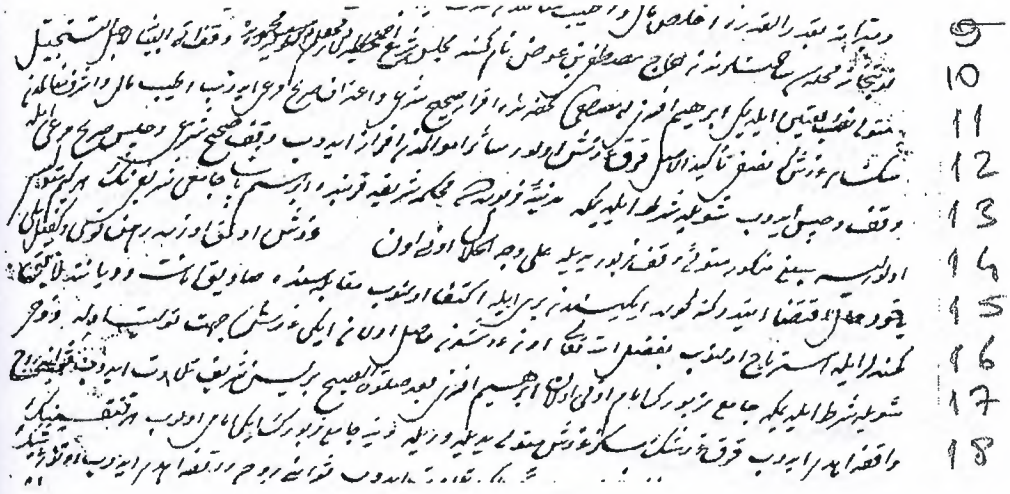

10) Tophane Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Mustafa bin Avaz nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl

11) mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği İbrahim Efendi bin Mustafa mahzerinde ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb etyab-ı mâl ve eşref-i menâlinden

12) seksen ğurûş ki nısf-ı te'kîdü'l-asl kırk ğurûş olur sâir emvâlimden ifrâz idüb vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î ile

13) vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki: Medîne-i mezbûrede mahkeme-i şerîfe kurbında İbrahim Pâşâ Câmi'-i Şerîfi'nde her kim mütevellî

14) olursa meblağ-i mezkûr mütevellî-i vakf-ı mezbûr yediyle alâ vechi'l-halâl onı on ğurûş olmak üzre rehn-i kavî ve kefîl-i millî ile

15) yahud hâl-i iktizâ itdirdiğine göre ikisinden biri ile iktifâ olunub mukâbelesinde sâdık-ı emânet ve diyânet-i lâik

16) kimesneler ile istirbâh olunub bi-fazli'l-lâhi teâlâ on ğurûşdan hâsıl olan iki ğurûş cihet-i tevliyet ola ve dahî

17) şöyle şart eyledim ki: Câmi'-i mezbûrun imâm-ı ûlâ olan İbrahim Efendi ba'de salâti's-subh bir Yâsîn-i Şerîf tilâvet idüb sevâbını rûh-ı vâkıfa

18) ihdâ idüb kırk ğurûşın sekiz ğurûşı mütevellî yediyle virile ve yine câmi'-i mezbûrun iki imâmı olub her kankisinin

Vakfiye No: 30/3

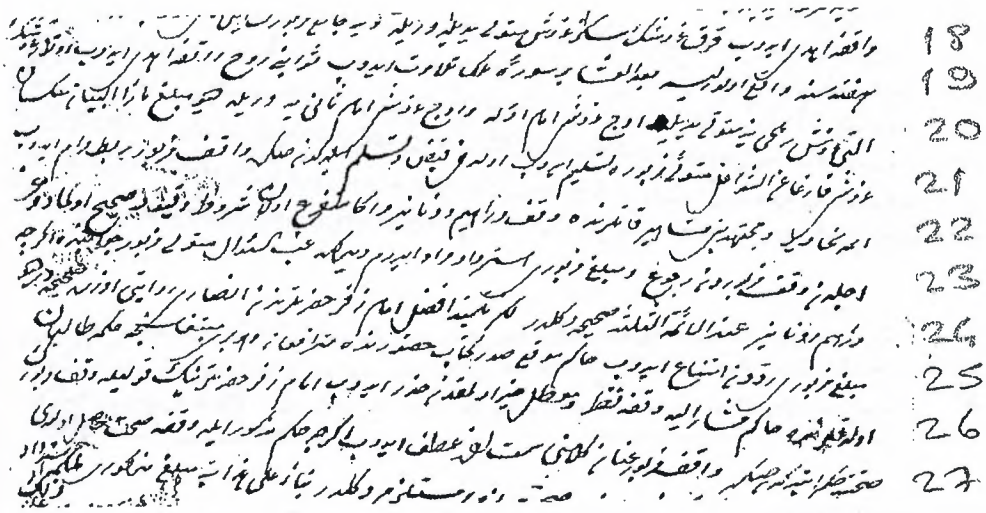

19) heftesine vâki' olursa ba'de'l-işâ bir Sûre-i Mülk tilâvet idüb sevâbını rûh-ı vâkıfa ihdâ idüb otuz ğurûşın

20) altı ğurûş rıbhı yine mütevellî yediyle üç ğurûşı imâm-ı evvele ve üç ğurûşı imâm-ı sânîye virile deyû meblağ-i mârru'l-beyân seksen

21) ğurûş, fâriğan ani'ş-şevâğili mütevellî-i mezbûra teslîm idüb ol dahî kabz ü tesellüm eyledikden sonra vâkıf-ı mezbûr rabt-ı merâm idüb

22) eimme-i nevâdir ve müctehidîn-i meşâhîr katlarında vakf-ı derâhîm ü denânîr ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd sahîh olmadığı

23) icliden vakf-ı mezbûrdan rucû' ve meblağ-i mezbûri istirdâd-ı murâd iderem didik de ğıbbes-suâl mütevellî-i mezbûr cevâbında eğerçi

24) derâhîm ü denânîr inde'l-eimmeti's-selâse sahîh değildir, lâkin Tilmîz-i Afdal İmâm-ı Züfer Hazretleri'nden ensârî rivâyeti üzre sahîhdir deyû

25) meblağ-i mezbûri redden imtinâ' idüb hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb huzurında müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca hükme tâlibân

26) oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh vakfa nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar idüb İmâm-ı Züfer Hazretleri'nin kavlile vakf-ı mezbûrun

27) sıhhatine hükm itdikden sonra vâkıf-ı mezbûr inân-ı kelâmını semt-i âhara atf idüb eğerçi hükm-i mezkûr ile vakfa sıhhat hâsıl oldı.

Vakfiye No: 30/4

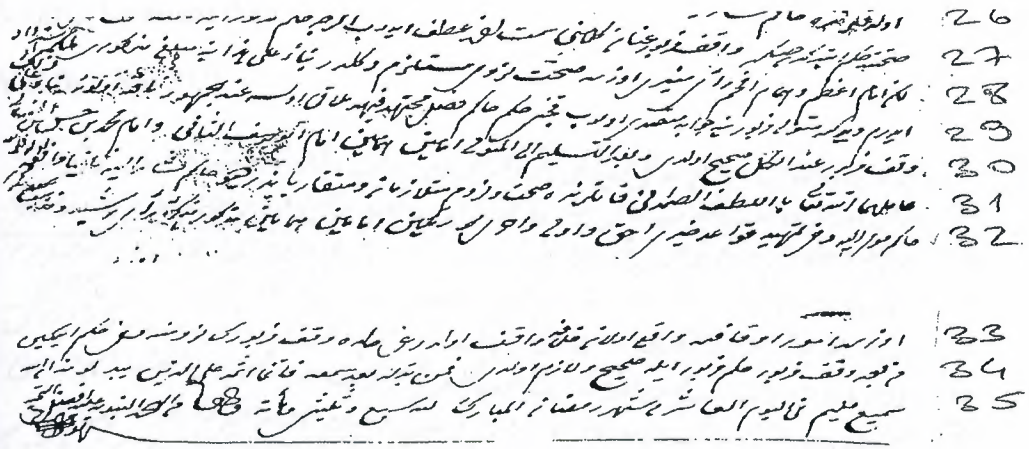

28) Lâkin İmâm-ı A'zam ve Hümâm-ı Efham ra'y-ı münîri üzre sıhhat-i lüzûmi müstelzim değildir. Binâen alâ hâzâ yine meblağ-i mezkûri mülküme istirdâd

29) iderem didik de mütevellî-i mezbûr yine cevâba mütesaddî olub kaçan hükm-i hâkim fasl-ı müctehidîne mülâkî olsa inde'l-cumhûr nâfî olur. Binâen alâ zâlik,

30) vakf-ı mezbûr inde'l-küll sahîh oldı ve ba'de't-teslîm ile'l-mütevellî İmameyn-i Hümameyn İmam-ı Ebû Yusuf es-Sânî ve İmâm-ı Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî

31) (âmelehüme'l-lâhü teâlâ bi'l-lutfi's-samedânî) katlarında sıhhat ve lüzûm-i müstelzimân ve mütekâribândır deyû hâkim-i müşârun ileyh sânîyen dâfi'a olur ise

32) hâkim-i mûmâ ileyh dahî temhîd-i kavâid-i hayrî ehakk ve evlâ ve uhrâ görmeğin imameyn-i hümameyn-i mezbûr ra'y-ı reşîd

33) üzre ümûr-i evkâfına vâki' olan hilâfa vâkıf oldığı hâlde vakf-ı mezbûrun lüzûmına dahî hükm itmeğin min ba'd vakf-ı mezkûr hükm-i mezbûr ile

34) sahîh ve lâzım oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1]

35) Fi'l-yevmi'l-âşiri min şehri ramazâni'l-mübârek. Lisene: Seb'in ve selâsîne ve mietin ve elf. (10 Ramazan 1137).

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: es-Seyyid Mehmed Emin Efendi

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 31/1

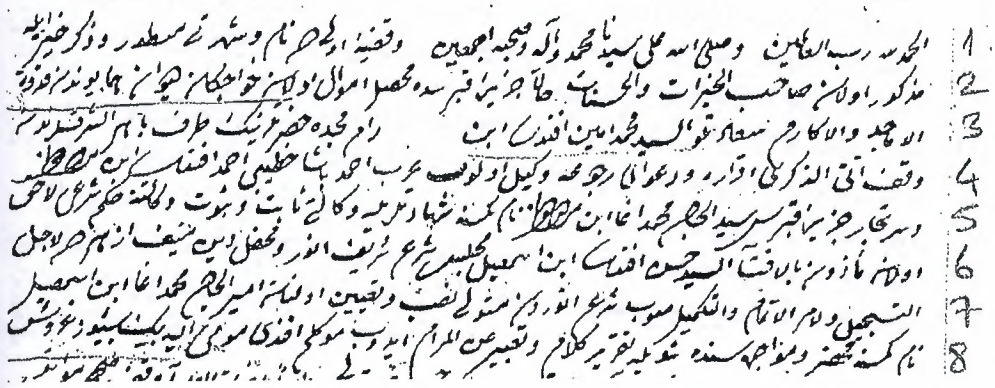

1) Elhamdü li'l-lâhi rabbi'l-âlemîn ve salla'l-lâhu alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'în. Vakfiye-i ûlâda nâm ve şöhreti mestûr ve zikr-i hayr ile mezkûr olan sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât,
2) hâlen Cezîre-i Kıbrıs'da Muhassıl-ı Emvâl olan Hâcegân-ı Divân-ı Hümâyun'dan Kudvetü'l-Emâcid ve'l-Ekârim,
3) Saâdetlu es-Seyyid Mehmed Emin Efendi (dâme mecdehum) Hazretleri'nin taraf-ı bâhiru'ş-şereflerinden
4) vakf-ı âti'z-zikri ikrâra ve da'vây-ı rucû'a vekîl olub Arab Ahmed Pâşâ Hatîbi Ahmed Efendi ibn-i Mustafa
5) ve ser-Tüccâr-ı Cezîre-i Kıbrıs Seyyid el-Hâcc Mehmed Ağa ibn-i Mustafa nâm kimesne şehâdetleriyle vekâleti sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık
6) olan me'zûn-i bi'l-iftâ es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i İsmail meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde li-ecli't-tescîl
7) ve li-emri'l-itmâm ve't-tekmîl savb-ı şer'-i enverden mütevellî nasb ve ta'yîn olunan Emir el-Hâcc Mehmed Ağa ibn-i İsmail nâm kimesne
8) mahzer ve muvâcehesinde şöyle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb müvekkilim efendi-i mûmâ ileyh bin beş yüz ğurûş

VakfiyeNo: 31/2

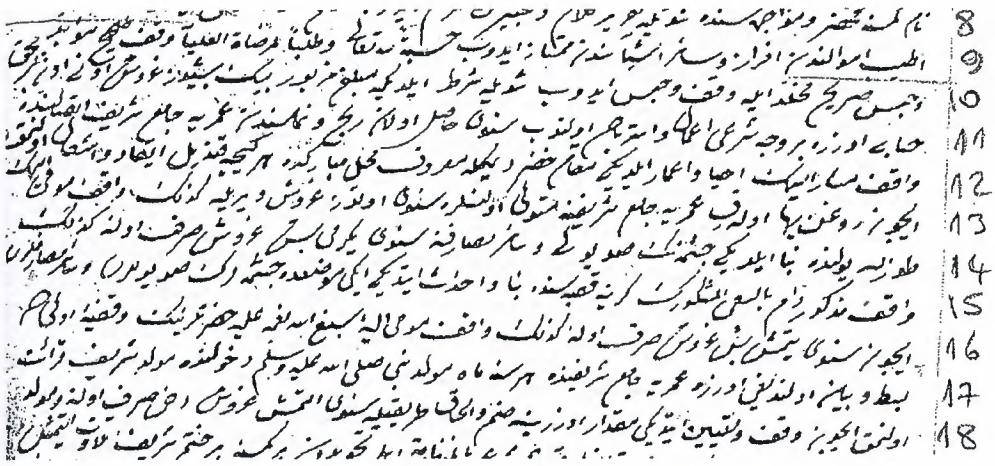

9) etyab-ı emvâlinden ifrâz ve sâir eşyâsından mümtâz idüb hasbeten li'l-lâhi teâlâ ve taleben li-merzâti'l-ulyâ vakf-ı sahîh-i müebbed ve

10) habs-ı sarîh-i muhalled ile vakf ü habs idüb şöyle şart eyledi ki meblağ-i mezbûr bin beş yüz ğurûş onı onbir buçuk hesabı üzre ber-vech-i şer'î

11) i'mâl ve istirbâh olunub senevî hâsıl olan ribh ü nemâsından Ömeriye Câmi'-i Şerîf-i Vâkıf-ı müşârun ileyhin

12) ihyâ ü i'mâr eylediği Makâm-ı Hızr dimekle ma'rûf mahall-i mübârekde her gece kandîl îkâd ve iş'âl olunmak

13) içün rôğan baha olarak Ömeriye Câmi'-i Şerîfi'ne mütevellî olanlara senevî otuz ğurûş virile. Kezâlik vâkıf-ı mûmâ ileyhin

14) Tuzla yolunda binâ eylediği çeşmenin su yolu ve sâir mesârifine senevî yirmi beş ğurûş sarf oluna. Kezâlik

15) vâkıf-ı mezkûr (râme bi's-sa'yi'l-meşkûr) Girne Kasabası'nda binâ ve ihdâs itdiği iki mevzi'de çeşmelerin su yolları ve sâir mesârifleri

16) içün senevî yetmiş beş ğurûş sarf oluna. Kezâlik vâkıf-ı mûmâ ileyh (esbağa'l-lâhu niamehû aleyh) hazretlerinin vakfiye-i ûlâda

17) bast ve beyân olundığı üzre Ömeriye Câmi'-i Şerîfi'nde her sene mâh-i mevlid-i nebî (s.a.v) duhûlinde mevlid-i şerîf kırâat

18) olunmak içün vakf ve ta'yîn itdiği mikdâr üzerine zamm ü ilhâk tarîkiyle senevî altmış ğurûş dahî sarf oluna ve mevlid-i mezkûr

Vakfiye No: 31/3

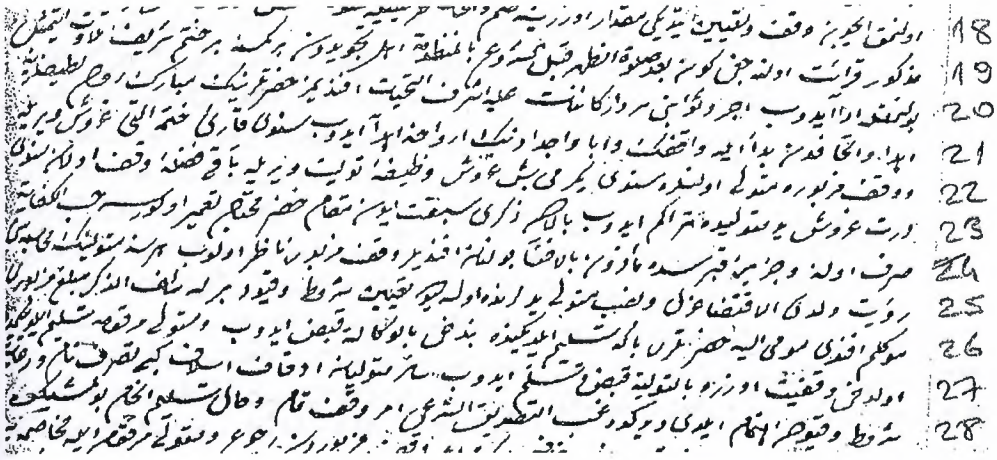

19) kırâat olunacağı gün ba'de salâti'z-zühr kable şurû'-i bi'l-manzume ehl-i tecvîdden bir kimesne bir hatm-i şerîf tilâvet itmiş

20) bulunmakla edâ idüb ecr ü sevâbını serdâr-ı kâinât aleyhi eşrefü't-tahiyyât efendimiz hazretlerinin mübârek rûh-i latîfelerine

21) ihdâ ü ithâfdan bed' ile vâkıfın ve âbâ ü ecdâdının ervâhına ihdâ idüb senevî kârî-i hatm altı ğurûş virile

22) ve vakf-ı mezbûre mütevellî olanlara senevî yirmi beş ğurûş vazîfe-i tevliyet virile. Bâkî fazla-i vakf olan senevî

23) dört ğurûş yed-i mütevellîde terâküm idüb bâlâda zikri sebkat iden Makâm-ı Hızır muhtâc-ı ta'mîr olursa hasbü'l-kifâye

24) sarf oluna ve Cezîre-i Kıbrıs'da me'zûn-i bi'l-iftâ bulunan efendiler vakf-ı mezbûra nâzır olub her sene mütevellînin muhâsebesi

25) rü'yet ve lede'l-iktizâ azl ü nasb mütevellî yedlerinde olsa deyû ta'yîn-i şurût u kuyûd ber-leh sâlifü'z-zikr meblağ-i mezbûri

26) müvekkilim-i mûmâ ileyh hazretleri bana teslîm eylediğinde ben dahî bi'l-vekâle kabz idüb ve mütevellî-i merkûma teslîm eylediğimde

27) ol dahî vakfiyyet üzre bi't-tevliye kabz ü tesellüm idüb sâir mütevelliyân evkâf-ı eslâfı gibi tasarruf-ı tâm ve reâyât-ı şurût u kuyûda

28) ihtimâm eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î emr-i vakf-ı tâm ve hâl-i teslîm-i itmâm bulmuş iken

Vakfiye No: 31/4

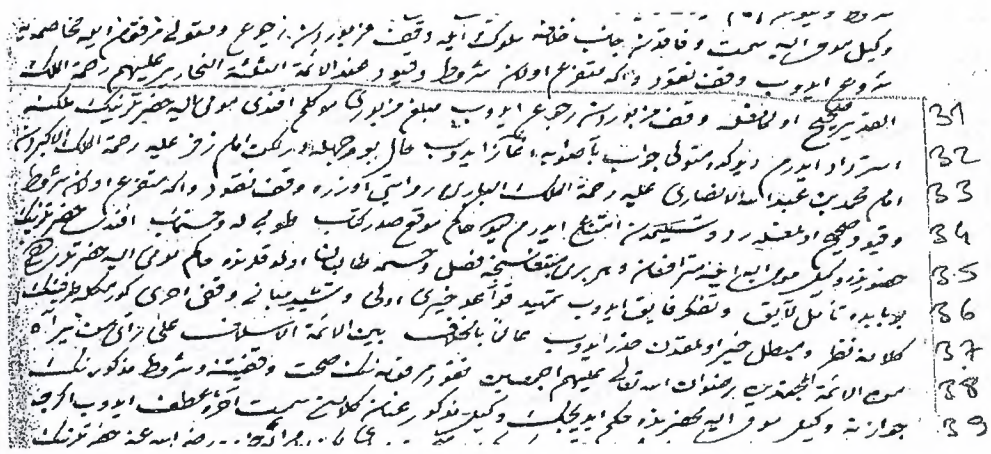

29) vekîl-i mûmâ ileyh semt-i vifâkdan cânib-i hilâfa sülûk ile vakf-ı mezbûrdan rucû' ve mütevellî-i merkûm ile muhâsemeye

30) şurû' idüb vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd inde'l-eimmetis-selâseti'n-nehârîr (aleyhim rahmetü'l-meliki'l-kadîr)

31) sahîh olmamakla vakf-ı mezbûrdan rucû' idüb meblağ-i mezbûri müvekkilim-i mûmâ ileyh hazretlerinin mülküne

32) istirdâd iderem didik de mütevellî cevâb-ı bâ-savâba ağâz idüb hâl bu vecihledir, lâkin İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetü'l-meliki'l-ekberden)

33) İmâm Muhammed bin Abdullah el-Ensârî (aleyhi rahmetü'l-meliki'l-bârî) rivâyeti üzre vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd sahîh

34) olmakla redd ü teslîmden imtinâ' iderem deyû hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretlerinin huzûrında

35) vekîl-i mûmâ ileyh ile müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl ü hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i mûmâ ileyh hazretleri dahî

36) bu babda teemmül-i lâik ve tefekkür-i fâik idüb temhîd-i kavâid-i hayrî ûlâ ve teşyîd-i mebânî vakf-ı uhrâ görmekle tarafının

37) kelâmını nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar idüb âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eslâf alâ ra'y-i men yerâhu

38) mine'l-eimmeti'l-müctehidîn (rızvânu'l-lâhi teâlâ aleyhim ecma'în) nukûd-ı merkûmenin sıhhat ve vakfiyyetine ve şurût-ı mezkûrenin

39) cevâzına vekîl-i mûmâ ileyh mahzerinde hükm idecek vekîl-i mezkûr inân-ı kelâmını semt-i âharaatf idüb eğerçi

Vakfiye No: 31/5

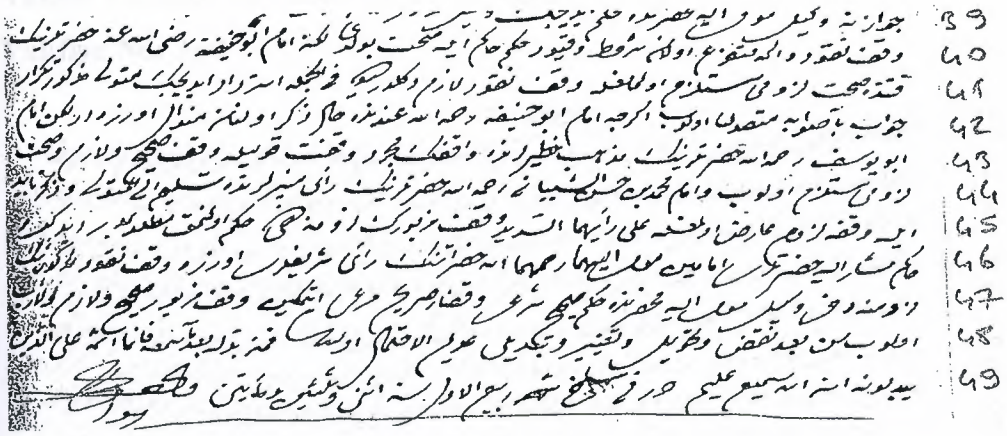

40) vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd hükm-i hâkimle sıhhat buldı. Lâkin İmâm-ı Ebû Hanife (r.a) Hazretleri'nin

41) katında sıhhat lüzûm-i müstelzim olmamakla vakf-ı nukûd lâzım değildir deyû fi'l-cümle istirdâd idecek mütevellî-i mezkûr

42) tekrâr cevâb-ı bâ-savâba mütesaddî olub eğerçi İmâm-ı Ebû Hanife (rahimehu'l-lâh) indinde hâl zikr olunan minvâl üzeredir, lâkin İmâm-ı

43) Ebû Yusuf (rahimehu'l-lâh) Hazretleri'nin mezheb-i hatîrlerinde vâkıfın mücerred vakfet kavlile vakf, sahîh ve lâzım ve sıhhat-i lüzûmi müstelzim

44) olub ve İmâm-ı Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî (rahimehu'l-lâh) Hazretleri'nin ra'y-ı münîrlerinde teslîm ile'l-mütevellî ve zikr-i te'yîd ile

45) vakfa lüzûm-i ârız olmakla alâ ra'yihime's-sedîd vakf-ı mezbûrun lüzûmına dahî hükm olunmak matlûbumdır didik de hâkim-i müşârun

46) ileyh hazretleri imâmeyn-i mûmâ ileyhimâ (rahimehüme'l-lâh) hazerâtının ra'y-ı şerîfleri üzre vakf-ı nukûd-ı mezkûrenin

47) lüzûmına dahî vekîl-i mûmâ ileyh mahzerinde hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub

48) min ba'di nakz u tahvîl ve tağyîr u tebdîli adîmü'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh.

49) İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Harrara fî şehri rebî'il-evvel. Lisene: İsneyni ve selâsîne ve mieteyni ve elf. (Rabîu'l-evvel 1232). Şühûdü'l-hâl…

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Ahmed bin Mehmed Efendi

Vakfın Konusu: Para, Bağ ve Zeytin Ağaçları

Vakfiye No: 32/1

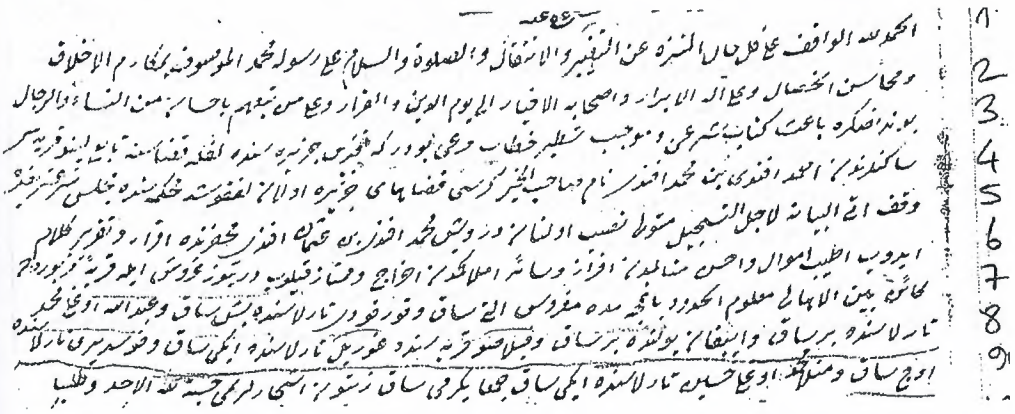

1) El-hamdü li'l-lâhil-vâkıfı alâ külli hâli'l-münezzehi ani't-takyîri ve'l-intikâl, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûlihî muhammedin el-mevsûfi bi-mekârimi'l-ahlâki
2) ve mehâsini'l-hisâl, ve alâ âlihi'l-ebrâri ve ashâbihi'l-ahyâri ilâ yevmi'd-dîni ve'l-karâr,ve alâ men tebi'ahüm bi-ihsânin mine'n-nisâi ve'r-ricâl.
3) Bundan sonra bâ'is-i kitâb-ı şer'î ve mûcib-i testîr-i hitâb-ı mer'î budur ki: Kıbrıs Cezîresi'nde Lefke Kazası'na tâbi' Lino Karyesi
4) sâkinlerinden Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi sâhibü'l-hayr kazâhâ-i cezire olan Lefkoşa Mahkemesi'nde meclis-i şer'-i şerîfde
5) vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan Derviş Mehmed Efendi bin Osman Efendi mahzerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm
6) idüb etyab-ı emvâl ve ahsen-i menâlimden ifrâz ve sâir emlâkımden ihrâc ve mümtâz kılub dört yüz ğurûş ile karye-i mezbûrede
7) kâin beyne'l-ahâlî ma'lûmü'l-hudûd bağçemde mağrûs altı sâk ve Korkadi Tarlası'nda beş sâk ve Abdullah oğlu Muhammed
8) Tarlasında bir sâk ve Aybakan yolunda bir sâk ve Filaso Karyesi'nde Ğoril Tarlası'nda iki sâk ve Koldiri Tarlası'nda
9) üç sâk ve Monla Mehmed oğlu Hüseyin Tarlası'nda iki sâk cem'an yirmi sâk zeytun eşcârlarımı hasbeten li'l-lâhil-ahad

Vakfiye No: 32/2

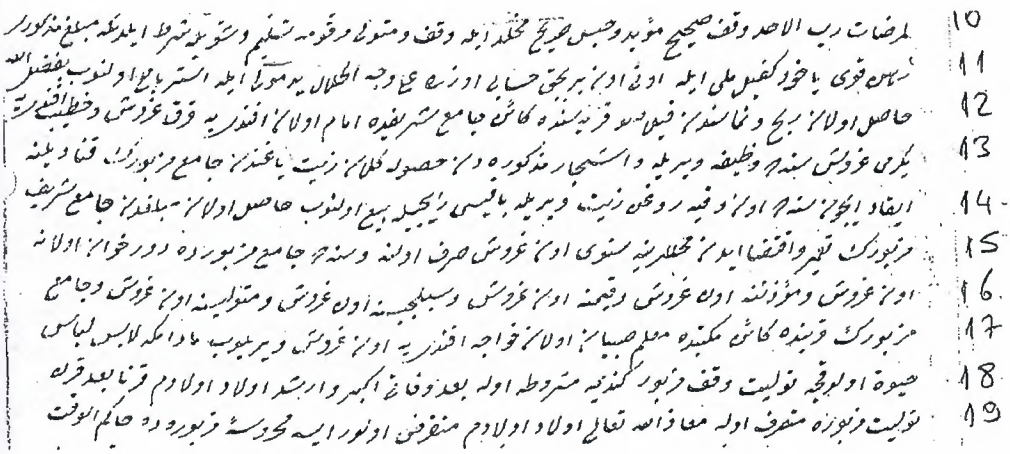

10) ve taleben li-merzâti rabbi'l-ahad vakf-ı sahîh-i müebbed ve ve habs-ı sarîh-i muhalled ile vakf ve mütevellî-i merkûma teslîm ve şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezkûr

11) rehn-i kavî ve kefîl-i millî ile onu on bir buçuk hesâbı üzre alâ vechi'l-halâl yed-i mütevellî ile istirbâh olunub bi-fazli'l-lâh

12) hâsıl olan ribh ü nemâsından Filaso Karyesi'nde kâin câmi'-i şerîfde imâm olan efendiye kırk ğurûş ve hatîb efendiye

13) yirmi ğurûş senede vazîfe virile ve eşcâr-ı mezkûreden husûle gelen zeyt yağından câmi'-i mezbûrun kanâdîline

14) îkâd içün senede on okka rôğan-i zeyt virile bâkîsi rayiciyle bey' olunub hâsıl olan meblağdan câmi'-i şerîf-i mezbûrun

15) ta'mîr ve iktizâ iden mahallerine senevî on ğurûş sarf oluna ve senede câmi'-i mezbûrda devr-i hân olana

16) on ğurûş ve müezzinine on ğurûş ve kayyimine on ğurûş ve sebîlcisine on ğurûş ve mütevellîsine on ğurûş ve câmi'-i mezbûrun

17) kurbında kâin mektebde muallim-i sıbyân olan hâce efendiye on ğurûş virilüb mâdemki lâbis-i libâs-ı hayat

18) oldıkça tevliyet-i vakf-ı mezbûr kendime meşrût ola ba'de vefâtî ekber ve erşed-i evlâd-ı evlâdım karnen ba'de karn

19) tevliyet-i mezbûre mütesarrif ola. Maâze'l-lâhi teâlâ evlâd-ı evlâdım munkariz olur ise mahrûse-i mezbûrede hâkimül-vakt olan

Vakfiye No: 32/3

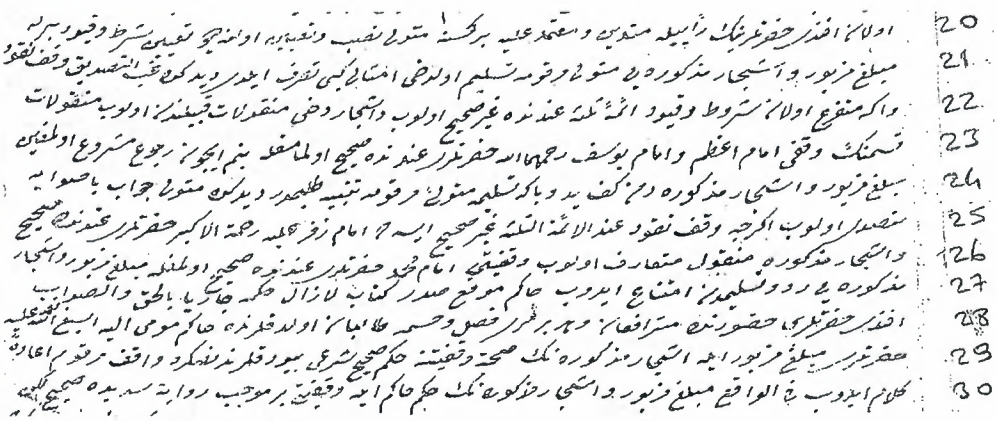

20) efendi hazretlerinin ra'yıyle mütedeyyin ve mu'temed-i aleyh bir kimesne mütevellî nasb ü ta'yîn oluna deyû ta'yîn-i şurût u kuyûd ber-leh

21) meblağ-i mezbûr ve eşcâr-ı mezkûreyi mütevellî-i merkûma teslîm ol dahî emsâli gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîk vakf-ı nukûd

22) ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd eimme-i selâse indinde ğayr-i sahîh olub ve eşcâr dahî menkûlât kabîlinden olub menkûlât

23) kısmının vakfı İmâm-ı A'zam ve İmâm-ı Ebû Yusuf (rahimehüme'l-lâh) Hazretleri indinde sahîh olmamakla benim içün rucû'i meşrû' olmağın

24) meblağ-i mezbûr ve eşcâr-i mezkûreden keff-i yed ve bana teslîme mütevellî-i merkûma tenbîh talebimdir didik de mütevellî cevâb-ı bâ-savâba mütesaddî olub

25) eğerçi vakf-ı nukûd inde'l-eimmeti's-selâse ğayr-i sahîh ise de İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetü'l-lâhi'l-ekber) Hazretleri indinde sahîh

26) ve eşcâr-ı mezkûre menkûl-i müte'ârif olub vakfiyyeti İmâm-ı Muhammed Hazretleri indinde sahîh olmakla meblağ-i mezbûr ve eşcâr-i mezkûreyi

27) redd ü teslîmden imtinâ' idüb hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb (lâ zâle hükme câriye bi'l-hakkı ve's-savâb)

28) efendi hazretleri huzûrında müterâfi'ân ve her birileri fasl ü hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i mûmâ ileyh (esbeğa'l-lâhu ni'amehû aleyh)

29) hazretleri meblağ-i mezbûr ile eşcâr-i mezkûrenin sıhhat ve vakfiyyetine hükm-i sahîh-i şer'î buyurdıklarından sonra vâkıf-ı merkûm i'âde-i

30) kelâm idüb fi'l-vâki' meblağ-i mezbûr ve eşcâr-ı mezkûrenin hükm-i hâkim ile vakfiyyeti ber-mûcib-i rivâyet-i sedîde sahîh, lâkin

Vakfiye No: 32/4

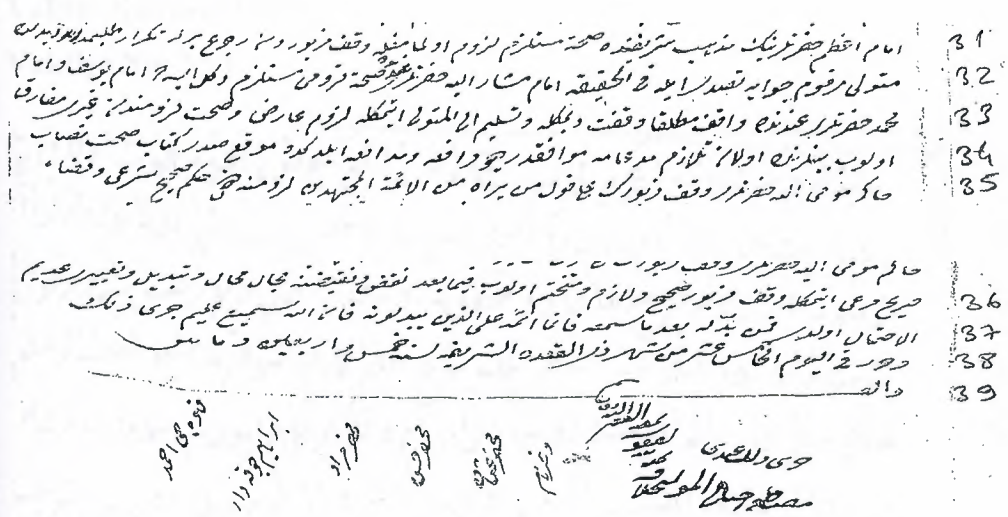

31) İmâm-ı A'zam Hazretleri'nin mezheb-i şerîfinde sıhhat müstelzim-i lüzûm olmamakla vakf-ı mezbûrdan rucû' ber-leh tekrâr talebimdir didik de

32) Mütevellî-i merkûm cevâba tasaddî ile fi'l-hakîka imâm-ı müşârun ileyh hazretleri indinde sıhhat-i lüzûmi müstelzim değil ise de İmâm-ı Yusuf ve İmâm-ı Muhammed Hazretleri

33) indinde vâkıf-ı mutlaka vakfet dimekle ve teslîm ile'l-mütevellî itmekle lüzûm-i ârız ve sıhhat-i lüzûmından ğayr-i müfârık olub beynlerinde olan

34) telâzüm-i müdde'âma muvâfıkdır deyû murâfa'a ve müdâfa'a eyledik de mevki'-i sadr-ı kitâb sıhhat-i nisâb hâkim-i mûmâ ileyh hazretleri

35) vakf-ı mezbûrun alâ kavli men yerâhu mine'l-eimmeti'l-müctehidîn lüzûmına dahî hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î

36) itmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve mütehattem olub fîmâ ba'd nakz ve nakîzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîri adîmü'l-ihtimâl oldı.

37) "Femen beddelehû ba'de mâ semi'ahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semî'un alîm."[1] Cerâ zâlik.

38) Ve harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi aşera min şehr-i zil-ka'deti'ş-şerîfe. Lisene: Hamsin ve erbaîne ve mieteyni ve elf. (15 Zil-kade 1245).

39) Şühûdü'l-hâl: Kahveci Ahmed. İbrahim Cakadar. Muhzır Murad. Muhzır Hasan. Muhzır Osman. Ve ğayruhum.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Benî Cemil bint-i Abdulkerim

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 33/1

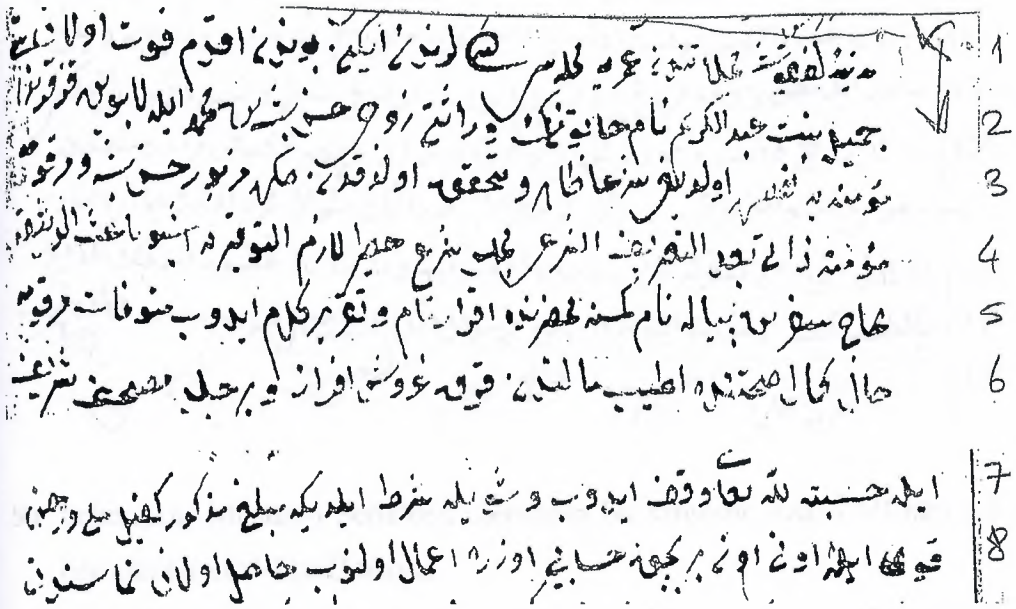

1) Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ömeriye Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan
2) Benî Cemil bint-i Abdulkerim nâm hâtûnun verâseti zevci Hasan Beşe bin Mehmed ile li-ebeveyn kızkarındaşı
3) Mü'mine bin Nefise oldığı şer'an zâhir ve tahakkuk oldıkdan sonra mezbûr Hasan Beşe ve merkûme
4) Mü'mine zât-ı ba'de't-ta'rîfi'ş-şer'î meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde iş bu bâ'isü'l-vesîka
5) el-Hâcc Sefer bin Piyale nâm kimesne mahzerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffât-ı merkûme
6) hâl-i kemâl-i sıhhatında etyab-ı mâlından kırk ğurûş ifrâz ve bir cild Mushaf-ı Şerîf
7) ile hasbeten li'l-lâhi teâlâ vakf idüb ve şöyle şart eyledi ki: Meblağ-i mezkûr kefîl-i millî ve rehn-i kavî
8) ile onu on bir buçuk hesâbı üzre i'mâl olunub hâsıl olan nemâsından

Vakfiye No: 33/2

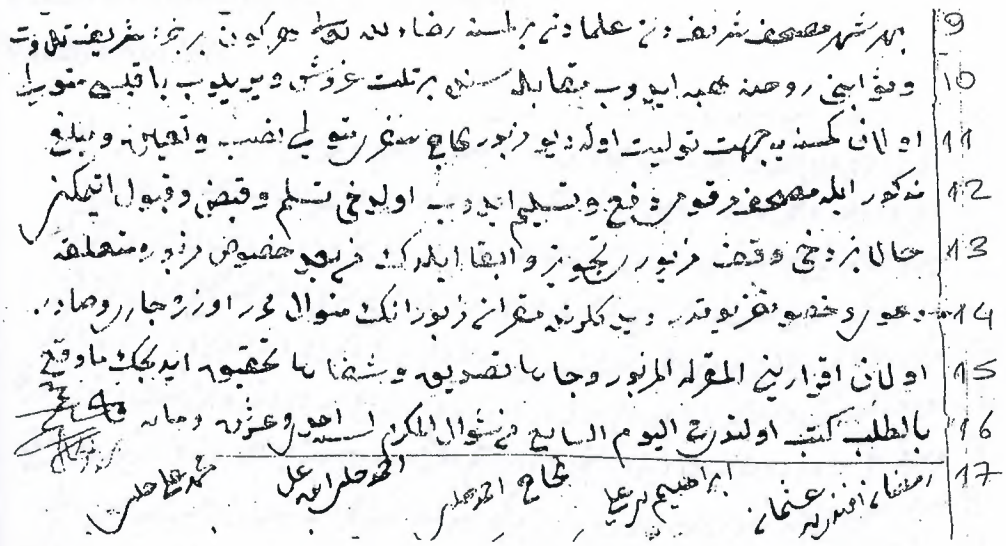

9) beher şehr Mushaf-ı Şerîf'den ulemâdan bir kimesne rızâen li'l-lâhi teâlâ her gün bir cüz'-i şerîf tilâvet

10) ve sevâbını rûhuna hibe idüb mukâbelesinde bir sülüs ğurûş virilüb bâkîsi münevver

11) olan kimesne cihet-i tevliyet ola deyû mezbûr el-Hâcc Sefer'i mütevellî nasb ü ta'yîn

12) ve meblağ-i mezkûr ile mushaf-ı merkûmi def' u teslîm idüb ol dahî tesellüm ü kabz ü kabûl itmeğin

13) hâlen biz dahî vakf-ı mezbûri tecvîz ve ibkâ eyledik. Min ba'di husûs-i mezbûr-i müteallika

14) da'vâ husumet yokdır didiklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzre cârî ve sâdır

15) olan ikrârını el-mukirru lehü'l-mezbûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idecek mâ veka'a bi't-taleb ketb olındı.

16) Fi'l-yevmi's-sâbi'i min şevvâli'l-mükerrem. Lisene: İhdâ ve işrîne ve mieteyni ve elf. (7 Şevval 1221).

17) Şühûdü'l-hâl: Mehmed Ali Çelebi. Ahmed Çelebi ibn-i Ali. el-Hâcc Ahmed Çelebi. İbrahim bin Ali. Ramazan Efendi bin Osman.

Vakfiye Sahibi: es-Seyyid Hüseyin bin Veli

Vakfın Konusu: Bağ ve Zeytin Ağaçları

Vakfiye No: 34/1

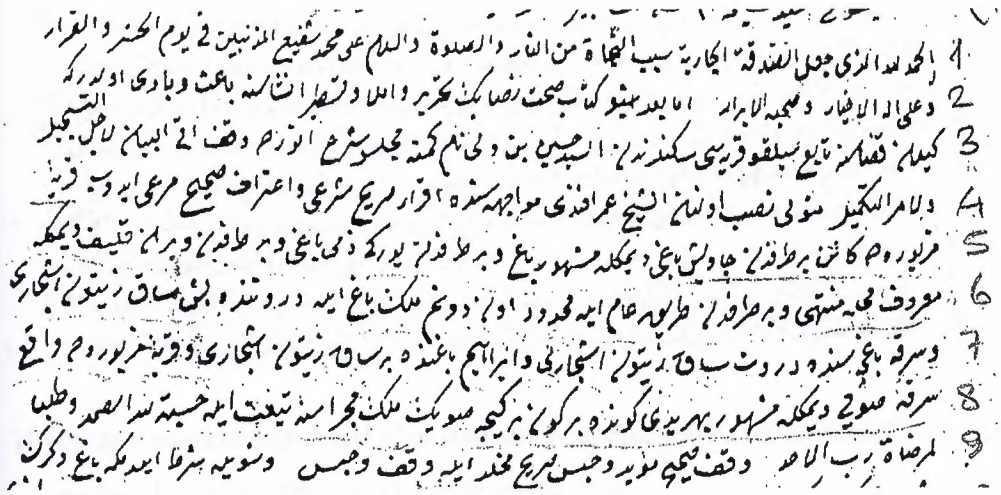

1) El-hamdü li'l-lâhi'l-lezî ceale's-sadekate'l-câriyete sebebe'n-necâti mine'n-nâr, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ muhammedin şefî'il-müznibîne fî yevmi'l-haşri ve'l-karâr,
2) ve alâ âlihi'l-ahyâri ve sahbihi'l-ebrâr. Ammâ bad: İş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîr u imlâ ve testîr-i inşâsına bâ'is ve bâdî oldur ki,
3) Gilan Kazası'na tâbi' Silko Karyesi sâkinlerinden es-Seyyid Hüseyin bin Veli nâm kimesne meclis-i şer'-i enverde vakf-ı âti'l-beyân li-ecli't-tescîl
4) ve li-emri't-tekmîl mütevellî nasb olunan eş-Şeyh Ömer Efendi müvâcehesinde ikrâr-ı sarîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sahîh-i mer'î idüb karye-i
5) mezbûrede kâin bir tarafdan Çavuş Bağı dimekle meşhûr bâğ ve bir tarafdan Yorgi zımmiye bağı ve bir tarafdan Vîrân-ı Kalif dimekle
6) ma'rûf mahalle-i müntehâ ve bir tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd on dönüm mülk-i bâğ ile derûnında beş sâk zeytun eşcârı
7) ve sirka bâğçesinda dört sâk zeytun eşcârı ve İbrahim Bâğı'nda bir sâk zeytun eşcârı ve karye-i mezbûrede vâki'
8) sirka suyı dimekle meşhûr beher yedi günde bir gün bir gice suyın mülk-i mecrâsına teb'ıyyet ile hasbeten li'l-lâhi's-samed ve taleben
9) li-merzâti rabbi'l-ehad vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i muhalled ile vakf ü habs ve şöyle şart eyledim ki: Bâğ ve gerek

Vakfiye No: 34/2

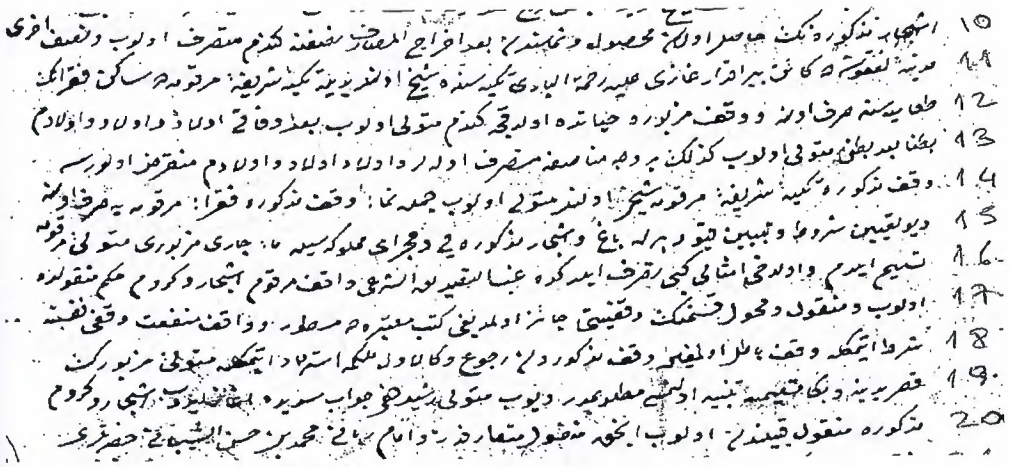

10) eşcâr-ı mezkûrenin hâsıl olan mahsûl ve nemâsından ba'de ihrâci'l-mesârif nısfına kendim mütesarrif olub ve nısf-ı âhir

11) Medîne-i Lefkoşa'da kâin Bayrakdar Gazi (aleyhi rahmetü'l-bârî) Tekiyesi'nde şeyh olanlar yediyle tekiye-i şerîfe-i merkûmede

12) sâkin fukarânın ta'âmiyesine sarf oluna ve vakf-ı mezbûre hayatda oldıkça kendim mütevellî olub ba'de vefâtî evlâd-ı ve evlâd-ı evlâdım

13) batnen ba'de batn mütevellî olub kezâlik ber-vech-i münâsafe olalar ve evlâd-ı evlâd ve evlâdım münkariz olursa

14) vakf-ı mezkûre tekiye-i şerîfe-i merkûme şeyh olanlar mütevellî olub cümle nemâ-i vakf-ı mezkûra fukarâ-i merkûmeye sarf oluna

15) deyû ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd ber-leh bâğ ve eşcâr-ı mezkûreyi ve mecrây-ı memlûkesiyle mâ-i cârî mezbûri mütevellî-i merkûme

16) teslîm eyledim ve ol dahî ve emsâli gibi tasarruf eyledik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı merkûm eşcâr ve kürûm hükm-i menkûlde

17) olub ve menkûl ve muhavvel kısmının vakfiyyeti câiz olmadığı kütüb-i mu'teberede mestûr ve vâkıf-ı menfa'at vakfı nefsine

18) şart itmekle vakf, bâtıl olmağın vakf-ı mezkûrdan rucû' ve ke'l-evvel mülküme istirdâd itmekle mütevellî-i mezbûrın

19) kasr-ı yedine ve bana teslîme tenbîh olunması matlûbumdır deyüb mütevellî-i reşîd dahî cevâb-ı sedîde âğâz idüb eşcâr ve kürûm-i

20) mezkûre menkûl kabîlinden olub ancak menkûl-i müte'ârifdir ve İmâm-ı Rabbani Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî Hazretleri

Vakfiye No: 34/3

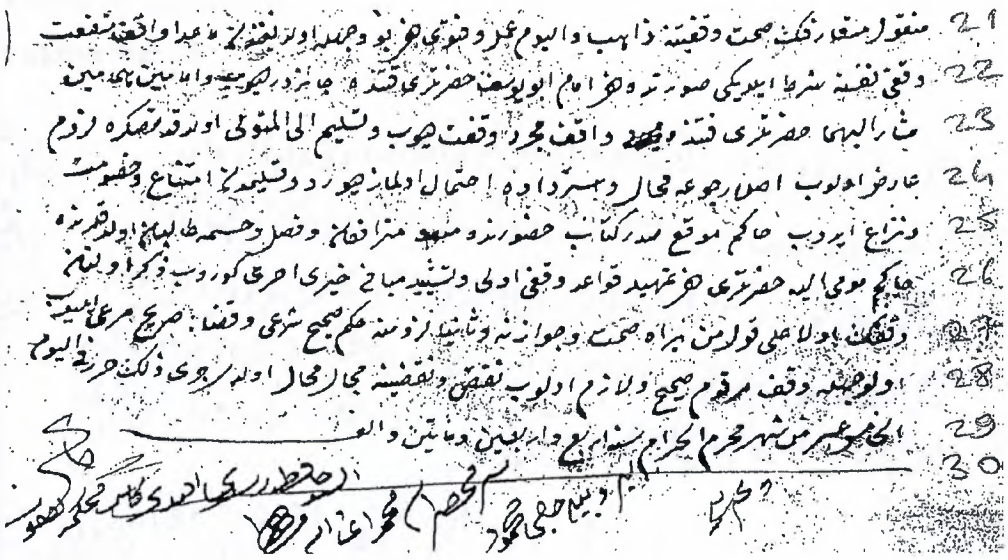

21) menkûl-i müte'ârifin sıhhat ve vakfiyyetine zâhib ve'l-yevm amel ve fetvâ dahî bu vechile oldığından mâ adâ vâkıf-ı menfa'at

22) vakfı nefsine şart eylediği sûretde dahî İmâm-ı Ebû Yusuf Hazretleri katında câizdir deyû ve imâmeyn-i hümâmeyn

23) müşârun ileyhimâ hazretleri katında vâkıf-ı mücerred vakfet deyüb ve teslîm ile'l-mütevellî oldıkdan sonra lüzûm-i ârız

24) olub asla rucû'a muhâl ve istirdâda ihtimâl olmaz deyû redd ü teslîmden imtinâ' ve husûmet ve nizâ'

25) idüb hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb huzûrında müterâfi'ân ve fasl ü hasme tâlibân oldıklarında

26) hâkim-i mûmâ ileyh hazretleri dahî temhîd-i kavâ'id-i vakfı ûlâ ve teşyîd-i mebânî hayri uhrâ görüb zikr olunan vakfın evvelen

27) alâ kavli men yerâhu sıhhat ve cevâzına ve sâniyen lüzûmına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eyleyüb ol vechile vakf-ı merkûm

28) sahîh ve lâzım olub nakz u nakîzına mecâl-i muhâl oldı. Cerâ zâlik.

29) Harrara fi'l-yevmi'l-hâmisi aşera min şehr-i muharremi'l-harâm. Lisene: Erbain ve erbaîne ve mieteyni ve elf. (15 Muharrem 1244).

30) Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid Hâfız Reşid Efendi, Kâtib-i Mahkeme-i Lefkoşa. ser-Muhzıran Mehmed Ağa ibn-i Mustafa. Vasili Hacı Mahmud. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Musaddık ibn-i Hasan

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 35

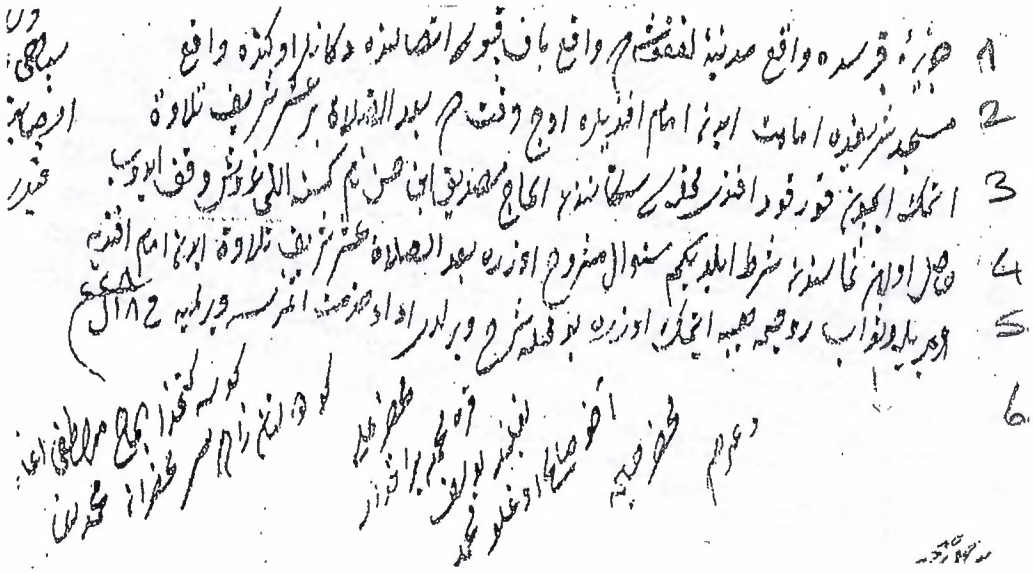

1) Cezîre-i Kıbrıs'da vâki' Medîne-i Lefkoşa'da vâki' Baf Kapısı ittisâlinde dükkânlar önünde vâki'
2) mescid-i şerîfde imâmet iden imâm efendilere üç vakitde ba'de's-salât bir aşr-i şerîf tilâvet
3) itmek içün Korkud Efendi Mahallesi sükkânından el-Hâcc Musaddık ibn-i Hasan nâm kimesne elli ğurûş vakf idüb
4) hâsıl olan nemâsından şart eylediğim minvâl-i meşrûh üzre ba'de's-salât aşr-i şerîf tilâvet iden imâm efendiye
5) virile ve sevâbı rûhuma hibe itmek üzre bu mahalle şerh virildi. Edâ-i hidmet itmezse virilmeye. Fî 18 Şevval 1228.
6) Şühûdü'l-hâl:

   Köse Kethudâ el-Hâcc Mustafa Ağa. Gevher Sinan-zâde ser-Muhzıran Mehmed Ağa. Muhzır Ali. Kara Mehmed Bayrakdarı. Na'lband Yusuf. Ehû Salih oğlı Mehmed. Muhzır Hüseyin. Ve ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: Ahmed Efendi bin Sadeddin Efendi

Vakfın Konusu: Evler, Tarlalar ve Değirmenler

Vakfiye No: 36/1

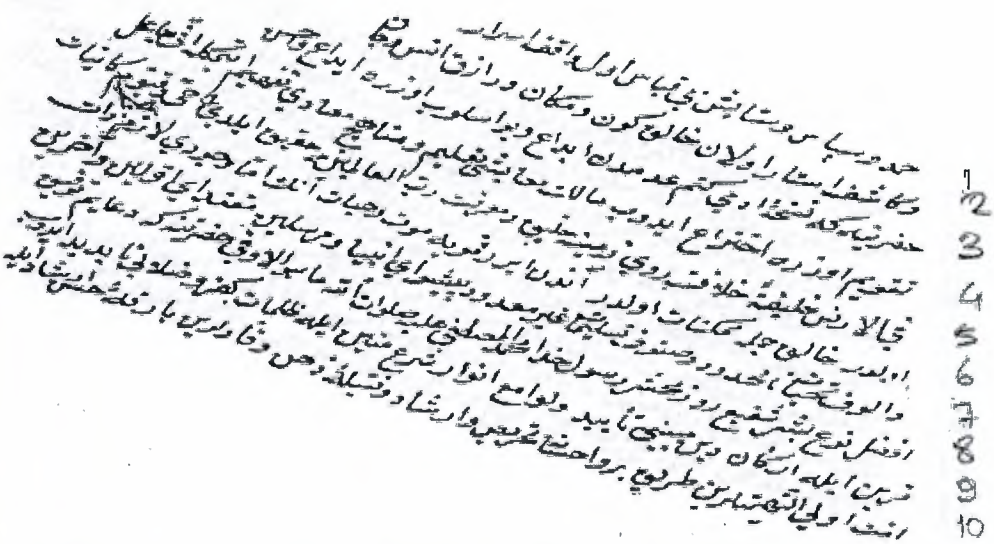

1) Hamd ü sipâs ve sitâyiş-i bî-kıyâs ol vâkıf-ı esrâr
2) ve kâşif-i istâr olan hâlık-ı kevn ü mekân ve râzik-ı ins ü cânn
3) hazretiye ki nüsha-i edemi ketm-i ademden ibdâ' ve bu üslûb üzre ibdâ' ve ahsen-i takvîm
4) üzre ihtirâ' idüb mâlik-i meâyişi ta'lîm ve menâhic-i meâdi tefhîm itmekle "innî câilün fi'l-arzı halîfeten"[1]
5) hilâfet-i rûy-ı zemîne halîk ve ma'rifet-i rabbi'l-âlemîne hakîk eyledi ve hayy ü kayyûm-ı kâinât oldur,
6) hâlik-ı cümle-i mümkinât oldur, andan irer kamûya, mevt ü hayât anın, ammâ vücûdi lâzim-i zât,
7) ve ülûf-i tahiyyât-ı nâ-mahdûd ve sunûf-i teslîmât-ı ğayr-i ma'dûd, pişvây-ı enbiyâ ü mürselîn, muktedây-ı evvelîn ve âhirîn, afzal-i nev'-ı beşer,
8) şefî'-i rûz-i mahşer, rasûl-i hudâ muhammedü'l-mustafa (aleyhi salavâtü'l-lâhi mâ sive'l-evfâ) hazretine ki duâyım tevfîk-i karîn
9) ile erkân-ı dîn-i mübîni te'yîd ve levâmi'-ı envâr-ı şer'-i metîn ile zulumât-ı küfr ü zalâli nâ-bedîd idüb
10) ümmet-i üli't-tahiyyâtların tarîk-i birr ü ihsâna tahrîs u irşâd ve fetîle-i zihn-i vekkâdlarin bârika-i hüsn-i irşâd ile

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 30

Vakfiye No: 36/2

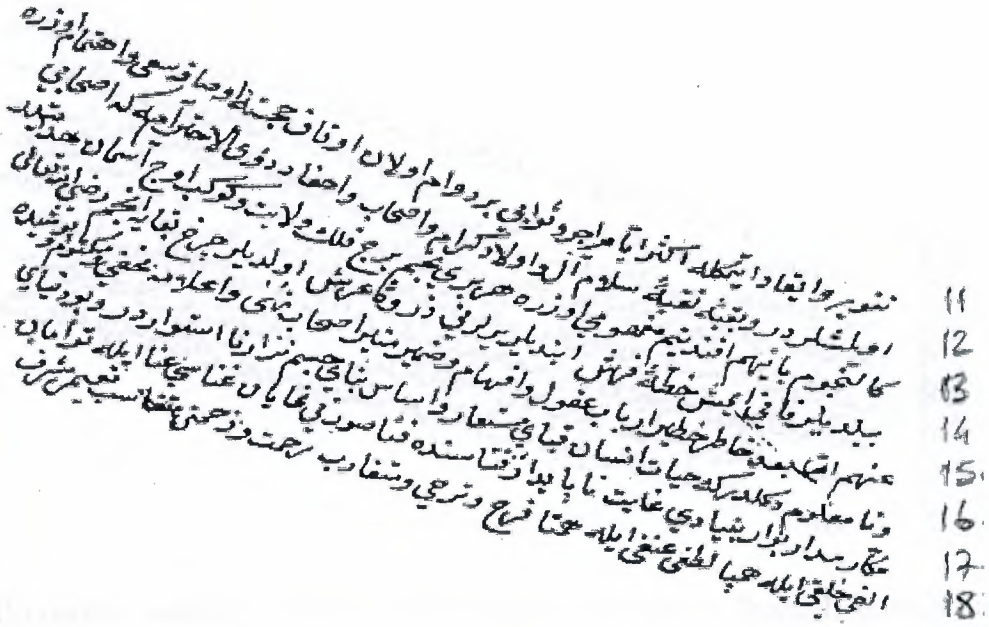

11) tenvîr u îkâd itmekle ekser-i eyyâm-ı ecr ü sevâbi ber-devâm olan evkâf-ı hüccete-i evsâfa sa'y ü ihtimâm üzre

12) olmuşlardır ve bakıyye-i nakabe-i selâm, âl ve evlâd-ı kirâm ve ashâb ü ahfâd-ı zevi'l-ihtirâma ki

13) "ashâbî ken-nücûmi bi-eyyihimu'k-tedeytüm"[1] mefhûmi üzre her biri necm-i burc-i felek-i velâyet ve kevkeb-i evc-i âsmân-ı hidâyetdir

14) bildiler, fâni imiş hıtta-i ferş itdiler yerlerini zirve-i arş oldular çarh-ı bakâye encüm (raziyellahü teâlâ anhüm).

15) Ammâ ba'd: Hâtır-ı hatîr-i erbâb-ı ukûl ve efham ve zamîr-i münîr-i eshâb-ı nühâ ve i'lâmına mahfî ve mektûm ve pûşîda

16) ve ma'lûm değildir ki hayât-ı insân, kabây-ı müsteâr ve esâs-ı binây-ı cism-i nizârına üstüvârdır ve bu dünyây-ı

17) mekkâr, medâr-ı bevâr-ı bünyâdi ğâyet nâ-pâydâr, fetâsında fetâ sûreti nemâyân, ğınâsı ğinâ ile tû-emân,

18) elfi, hulki ile hempâ; lütfi, unfi ile hemtâ, ferah ve terahi ve mütekârib-i rahmet ve zahmeti mütenâsib, naîmi müşerref,

[1] **İsmail b. Muhammed Aclûni,** Keşfü'l-Hafâ, Beyrut, 2001, C. I, S. 118, Hadis no: 381

Vakfiye No: 36/3

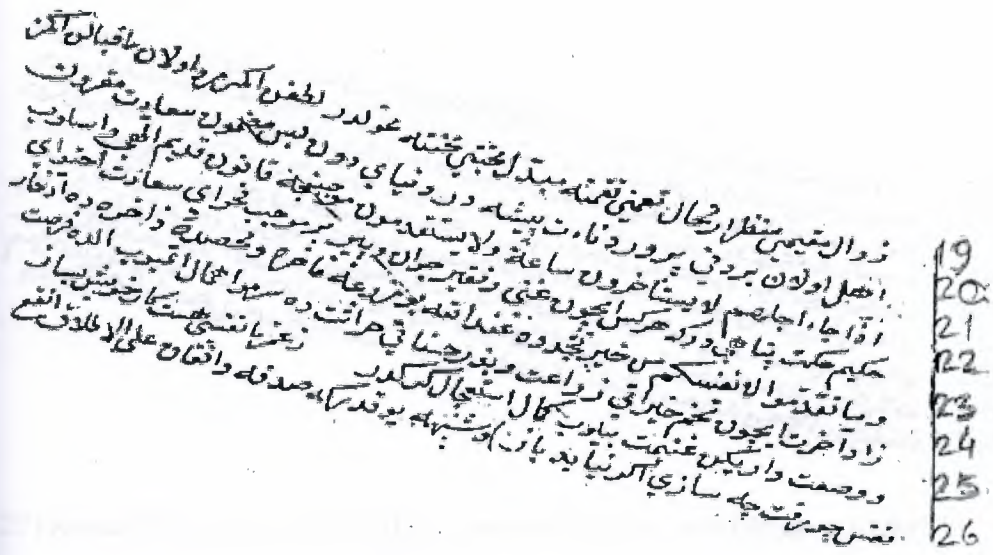

19) zevâl-i mükîmi manzar, irtihâl-i ta'mîni ni'mete mübeddel; muhabbeti, mihnete muhavveldir, lutufda ekrem olan ikbalin ekmen-i ehl

20) olan bir deni perver-i denâet pîşedir, dünyây-ı dûn-i bes mazmûn-i saâdet-i makrûn

21) "izâ câe ecelühüm lâ yeste'hirûne sâaten velâ yestekdimûn"[1] mûcibince kânûn-i kadîm-i ilâhî ve üslûb-i hakîm-i hikmet-i penâhîdir ki

22) herkes içün ğanî ve fakîr civân ve pîr, ber-mûcib-i fehvây-ı saâdet-i ihtivây

23) "vemâ tükaddimû li-enfüsiküm min hayrin tecidûhü indallâh"[2] bu mezraa'-i fâhira ve mühassıla-i zâhirede iddihâr,

24) zâd-ı ahret içün tuhm-i hayrâtı zirâat ve bezr-i hasenâtı harâsetde sehv-i ihmâl etmeyub elde fırsat

25) ve vus'at var iken ğanîmet bilüb kemâl-i isti'câl gerekdir. Zi umr tâ nefesi hest kâr-ı hiş besâz,

26) nefes çoreft çe sâz-i eğer neyâyed baz ve şübhe yokdır ki sadaka ve ittifâk-ı ale'l-ıtlâk enfe'-i vesâil ve efzal-i nevâfildir.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Araf, 34
[2] **Kur'ân-ı Kerim,** Bakara, 110

Vakfiye No: 36/4

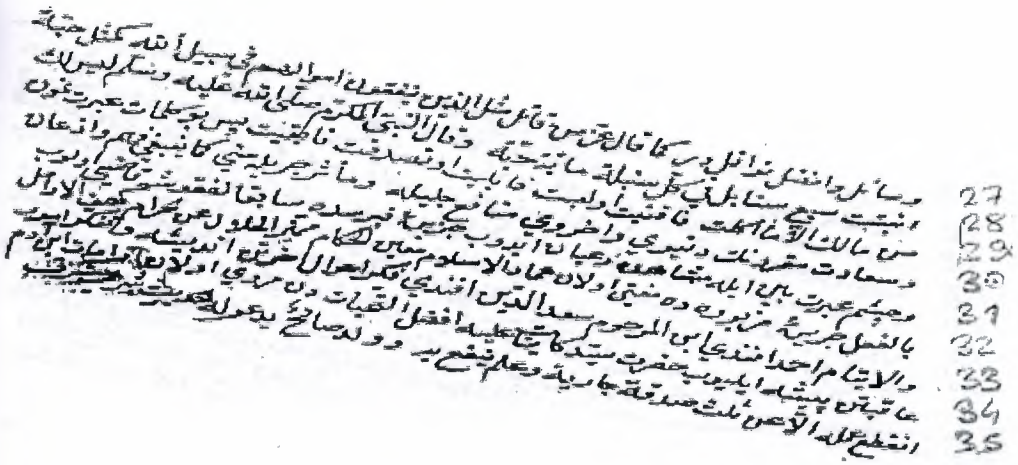

27) Kemâ kâle azze: Men kâtele "meselü'l-lezîne yünfikûne emvâlehüm fî sebîli'l-lâhi ke-meseli habbetin enbetet seb'a senâbile fî külli

28) sünbületin mietü habbeh"[1] ve kâle'n-nebiyyü'l-mükerrem (salla'l-lâhü aleyhi ve selem):

29) "Leyse leke min mâlikin illâ mâ ekelte fe efneyte ev lebiste fe ebleyte ev tesaddekte fe ebkayte "[2]. Pes bu kelimât-ı ibret-i numûn

30) ve saâted-i makrûnun dünyevî ve uhrevî menâfi'-i celîle ve meâsir-i cezîlesini kemâ yenbeğî fehm ü iz'ân

31) ve çeşm-i ibret-i bîn ile müşâhede ve ayân idüb Cezîre-i Kıbrıs'da sâbıkan Lefkoşa'da kâzî olub

32) bil-fi'l cezîre-i mezbûrede ni'meti olan imâdü'l-islâm, muînü'l-hukkâm, mümeyyizü'l-halâli ani'l-harâm, kehfü'l-erâmili ve'l-eytâm

33) Ahmet Efendi ibnü'l-merhûm Sadeddin Efendi fikr-i ahvâl-i âhretin endîşe ve tefekkür-i ümûr-i

34) âkibetde pîşe eyleyüb hazreti seyyid-i kâinât aleyhi efzalü't-tahiyyâtdan mervî olan "izâ mâte'bnü âdeme

35) inkataa amelühû illâ an selâsin: Sadakatin câriyetin ve ilmin yüntefeu bihî ve veledin sâlihin yed'û leh"[3] hadîs-i şerîf-i şerefi efzâ

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 261

[2] **Müslim b. el-Haccac,** el-Camiu's-Sahih, Beyrut, 1992, Zühd, C. II, Hadis No: 7369

[3] **Mehmet Sofuoğlu,** Sahih-i Müslim ve Tercemesi, İstanbul, 1969, C. 5, S. 182-183

Vakfiye No: 36/5

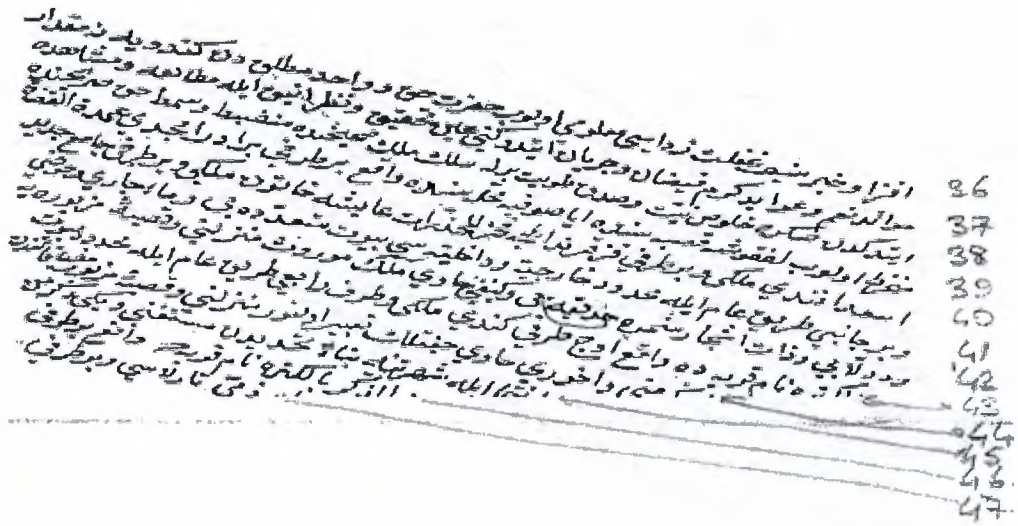

36) ve haber-i münîf-i ğaflet-i zidâsı ma'lûmi olub hazret-i hakk ve vâhid-i mutlakdan kendüye ne mikdâr

37) mevâid-i ni'am ve avâyid-i kerem feyzân ve ceryân idüğüni ayn-ı tahkîk ve nazar-ı enîk ile mutâlea ve müşâhede

38) itdikden sonra hulûs-ı niyet ve sıdk-ı taviyyet ber-leh-i silk-i mülk-i sahîhinde munzabit ve semt-ı hakk-ı sarîhinde

39) münharit olub Lefkoşa Kasabası'nda Ayasofya Mahallesi'nde vâkı' bir tarafı birâder emcedi Umdetü'l-Kuzât Es'ad Efendi Mülki

40) ve bir tarafı kız karındaşı Fahru'l-Mühadderât Aişe Hâtûn Mülki ve bir tarafı câmi'-i cedîd

41) ve bir cânibi tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciye ve dâhiliyesi büyût-i müteaddideyi ve mâ-i cârî ve havzı

42) ve dolabı ve zât-ı eşcâr-ı müsmere-i hadîkayı ve kenîfi hâvî mülk-i mevrûs menzilini ve kasabay-ı mezbûreye

43) ...Balıkesre nâm karyede vâkı' üç tarafı kendi mülki ve taraf-ı râbi'-i tarîk-i âmm ile mahdûd büyût...

44) ...değirmeni ve ahuri hâvî çiftlik ta'bîr olunur menzilini ve kasaba-i mezbûre muzâfâtından

45) ... ile şöhretine binâen tahdîden müstağnî ve yeni değirmen

46) ... zikr Balıkesre nâm karyede vâkı' bir tarafı

47) ... zımmî tarlası ve bir tarafı

Vakfiye No: 36/6

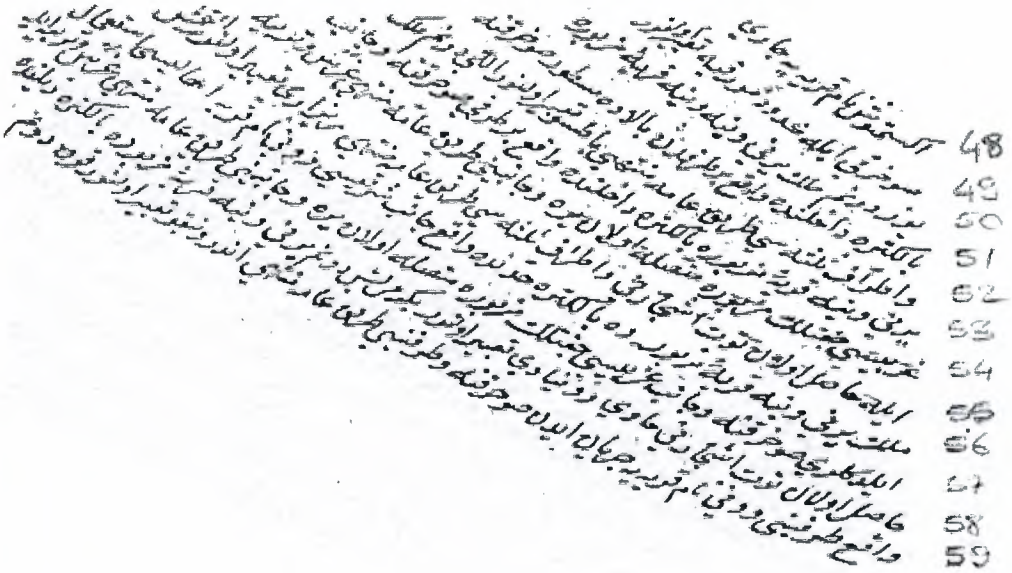

48) Aksemtuş nâm karyeye cârî

49) su harkı ile mahdûd Morkaya ta'bîr olunur

50) yüz dönüm mülk yerini ve yine karye-i mezbûre

51) Balıkesre dâhilinde vâkı' bir tarafdan bâlâda mestûr su harkına

52) ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmma müntehî Batsü ta'bîr olunur elli dönüm

53) mülk yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre dâhilinde vâkı' bir tarafı su harkına ve cânib-i ğarbisi

54) çiftliğ-i mezbûre müttesıla olan yere ve cânibini tarîk-i âmma müntehî ğars ü terbiye

55) ile hâsıl olan tut eşcârını ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmme müntehî Rizari ta'bîr olunur altmış

56) mülk yerini ve yine karye-i mezbûrede Balıkesre haddında vâkı' cânib-i şarkisi ve Vuni nâm karye ahâlîsi isti'mâl

57) eyledikleri su harkına ve cânib-i ğarbisi çiftliğ-i mezbûre müttesıla olan yere ve cânibini tarîk-i âmma müntehî ğars ü terbiye ile

58) hâsıl olan tut eşcârını hâvî ve Vünyadi ta'bîr olunur yirmi beş dönüm yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre zeylinde

59) vâkı' tarafını ve Vuni nâm karyeye ceryân iden su harkına ve tarafını tarîk-i âmma müntehî Ander ve Nokbu ta'bîr olunur kırk dönüm

Vakfiye No: 36/7

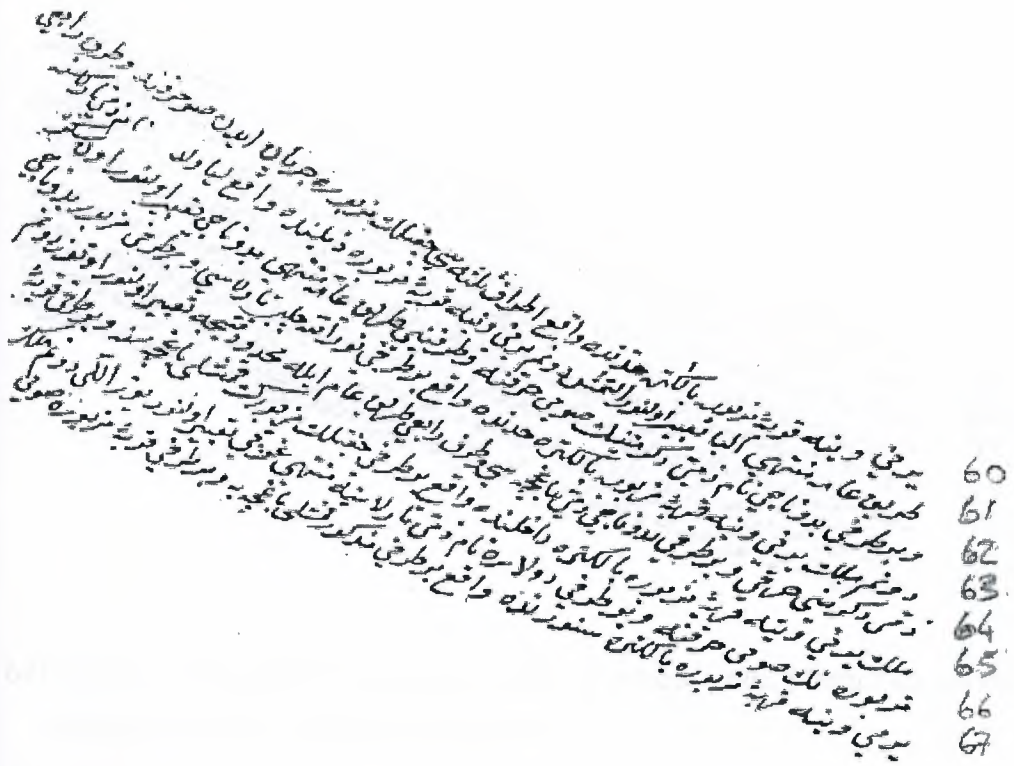

60) yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre haddında vâkı' etrâf-ı selâsesi çiftliğ-i mezbûre ceryân iden su harkına ve tarîk-i râbi'-i

61) tarîk-i âmme müntehî Alba ta'bîr olunur altmış dönüm yerini ve yine karye-i mezbûre zeylinde vâkı' Liyaveld nâm zımmî tarlasına

62) ve bir tarafı Bodunaci nâm zımmî değirmeninin suyı harkına ve tarafını tarîk-i âmma müntehî Bodunaci ta'bîr olunur on sekiz

63) dönüm mülk yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre haddında vâkı' bir tarafı Nurullah Çelebi Tarlası ve bir tarafı mezbûr Bodunaci

64) zımmî değirmeni harkı ve bir tarafı Bodunaci zımmî bâğçası ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmm ile mahdûd Fetice ta'bîr olunur otuz dönüm

65) mülk yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre dâhilinde vâkı' bir tarafı çiftliğ-i mezbûrenin kamışlı bâğçasına ve bir tarafı karye-i

66) mezbûrenin suyı harkına ve bir tarafı Dolara nâm zımmî tarlasına müntehî Ğomi ta'bîr olunur yüz elli dönüm mülk

67) yerini ve yine karye-i mezbûre Balıkesre sinürında vâkı' bir tarafı mezkûr kamışlı bâğçaya ve bir tarafı karye-i mezbûre suyı

Vakfiye No: 36/8

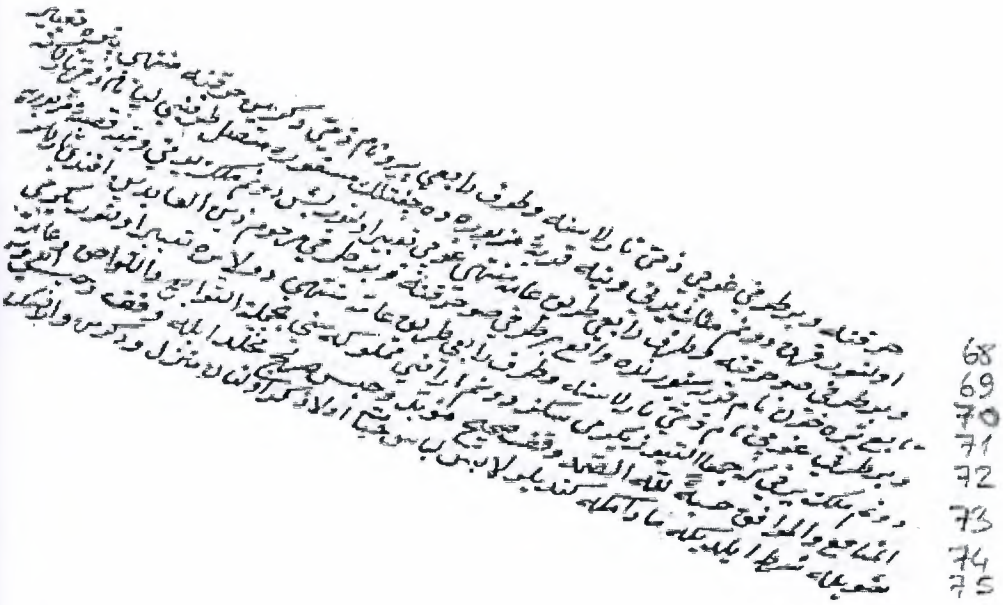

68) harkına ve bir tarafı Ğomi zımmî tarlasına ve taraf-ı râbi'i Peru nâm zımmî değirmen harkına müntehî Petre ta'bîr

69) olunur kırk dönüm mülk yerini ve yine karye-i mezbûrede çiftliğ-i mesfûre müttasıl tarafeyni Leya nâm zımmî tarlasına

70) ve bir tarafı su harkına ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmma müntehî Ğomi ta'bîr olunur beş dönüm mülk yerini ve yine kasaba-i mezbûrede

71) tâbi' Terehun nâm karye sinürunda vâkı' bir tarafı su harkına ve bir tarafı merhûm Zeynel Abidin Efendi Tarlası'na

72) ve bir tarafı Ğomi nâm zımmî tarlasına ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âmme müntehî Dolara ta'bîr olunur yirmi

73) dönüm mülk yerini ki cem'an altı yüz yirmi sekiz dönüm arazi-i memlûkesini bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve âmmeti'l-menâfi'

74) ve'l-merâfık hasbeten li'l-lâhi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i mühalled ile vakf ü habs idüb

75) şöyle şart eyledi ki: Mâdem ki kendiler lâbis-i libâs-ı hayât ola zikr olunan menzil ve değirmen ve arazinin

Vakfiye No: 36/9

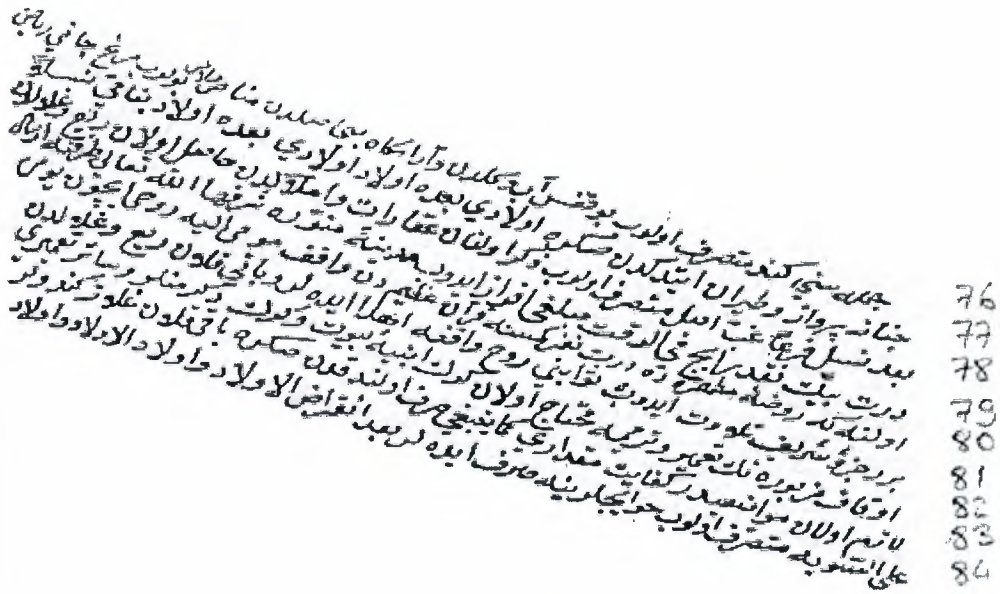

76) cümlesini kendi mütesarrif olub bu kafes-i âb ü gilden ve arâmgâh-ı bi-hâsıldan menâs-ı melâm bulub murğ-i cânı riyâz-ı cinâna

77) pervâz ve tayerân itdikden sonra evlâdı ba'de evlâd-ı evlâdı ba'de evlâd-ı benâtı neslen

78) ba'de nesl fer'an ğıb-i asl mütesarrif olub zikr olunan akârât ve emlâkdan hâsıl olan ribh ü ğalâlden

79) dört bin nakd râyic-i fi'l-vakt meblağı ifrâz idüb Medîne-i Münevvere (şerefehe'l-lâhü teâlâ) tarafına irsâl oluna ki

80) ravza-i mutahharada dört nefer kimesne Kur'ân-ı Azîm'den vâkıf-ı mûmâ ileyh rûhi içün yevmî

81) birer cüz-i şerîf tilâvet idüb sevâbını rûh-ı vâkıfa ihdâ ideler ve bâkî kalan ribh ü ğalâlden

82) evkâf-ı mezbûrenin ta'mîr ve termîme muhtâc olan gerek ebniye-i büyût ve gerek değirmenler ve sâir ta'mîri

83) lâzım olan mevâzi'idir, kifâyet mikdârı kemâ yenbeğî sarf olundıkdan sonra bâkî kalan ğallâta kendüler ale's-seviye

84) mütesarrif olub havâyiclerine sarf ideler. Ba'de'l-inkırâzı'l-evlâd ve evlâdi'l-evlâd ve evlâdi'l-benât

Vakfiye No: 36/10

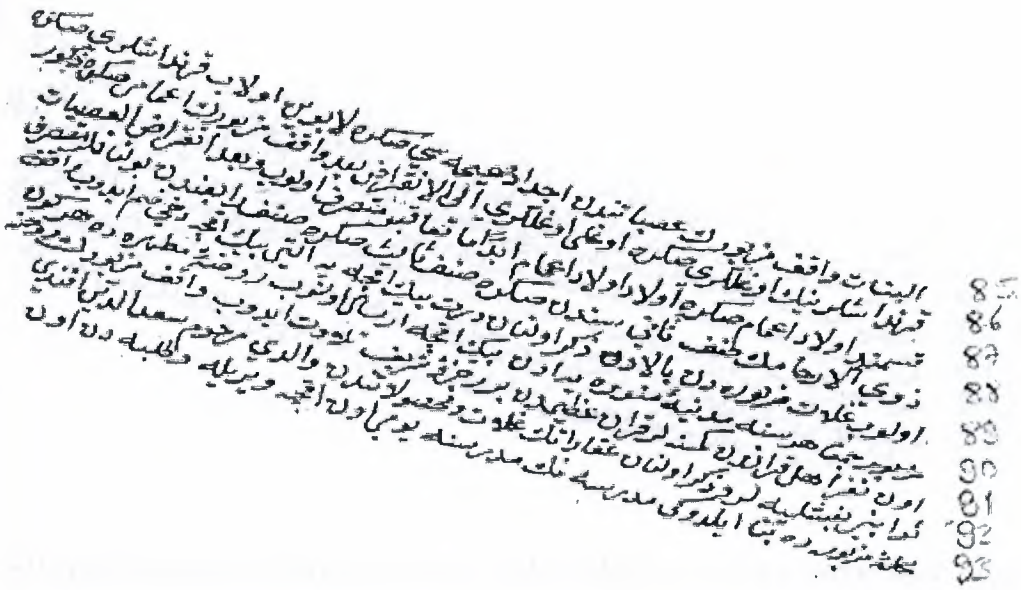

85) vâkıf-ı mezbûrun asabâtından ecdâd-ı sahîhası sonra li-ebeveyn olan karındaşları sonra

86) karındaşlarının oğulları sonra oğlı oğulları ile'l-inkırâz ba'de vâkıf-ı mezbûrun e'mâmı sonra zükûr

87) kısmına evlâd-ı e'mâmı sonra evlâd-ı evlâd-ı e'mâmı ebeden sâiğan kabz-ı mütesarrif olub ba'de inkırâzı'l-asabât

88) zevil-i erhâmın sınıf-ı sânîsinden sonra sınıf-ı sâlis sonra sınıf-ı râbi'inden bulunanlar mütesarrif

89) olub ğallât-ı mezbûreden bâlâda zikr olunan dört bin akçeye altı bin akçe dahî zamm idüb vâkıf-ı mezbûr

90) cem'an her sene Medîne-i Münevvere'ye on bin akçe irsâl olunub ravza-i mutahharada her gün

91) on nefer Ehl-i Kur'ân'dan kimesneler Kur'ân-ı Azîm'den birer cüz'-i şerîf tilâvet idüb vâkıf-ı mezbûrun rûhuna

92) sevâbını bâğışlıyalar ve zikr olunan akârâtın ğallât ve mahsûlâtından vâlidi merhûm Sadedddin Efendi

93) mahalle-i mezbûrede binâ eylediği medresenin müderrisine yevmî on akçe virile ve talebeden on

Vakfiye No: 36/11

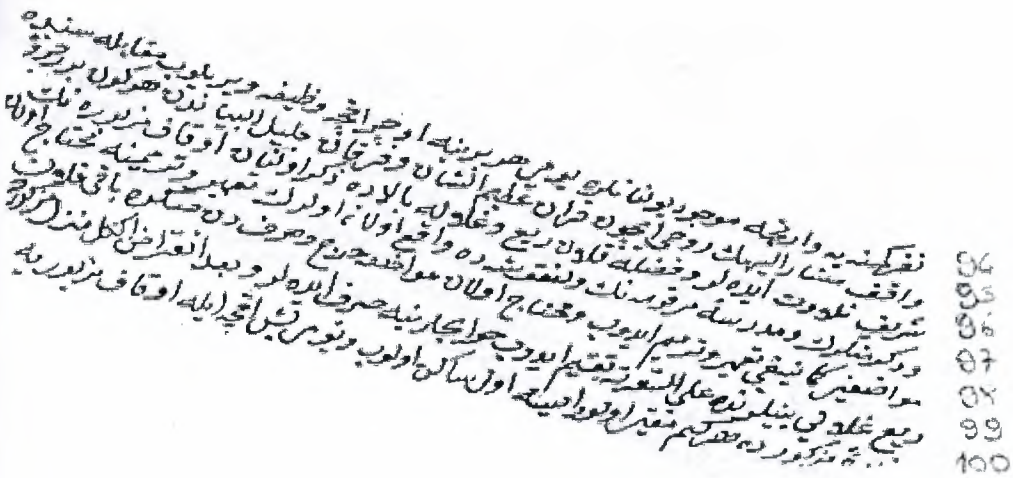

94) nefer kimesneye varınca mevcûd bulunanlara yevmî her birine üçer akçe vazîfe virilüb mukâbelesinde

95) vâkıf-ı müşârun ileyhin rûhi içün Kur'ân-ı Azîmü'ş-Şân ve Furkân-ı Celîlü'l-Beyân'dan her gün birer cüz'-i şerîf

96) tilâvet ideler ve fazla kalan ribh ü ğalâle bâlâda zikr olunan evkâf-ı mezbûrenin

97) ve değirmenlerin ve medrese-i merkûmenin ve Lefkoşa'da vâkı' olan evlerin ta'mîr ve termîmine muhtâc olan

98) mevâzi'ini kemâ yenbeğî ta'mîr ve termîm idüb ve muhtâc olan mevâzı'a harc ü sarfdan sonra bâkî kalan

99) ribh-i ğalâli beynlerinde ale's-seviye taksîm idüb havâyiclerine sarf ideler ve ba'de inkırâzı'l-küll menzil-i mezkûrde

100) ...mezkûrde her kim mukîm olur ise ol sâkin olub ve yevmî beş akçe ile evkâf-ı mezbûreye

Vakfiye No: 36/12

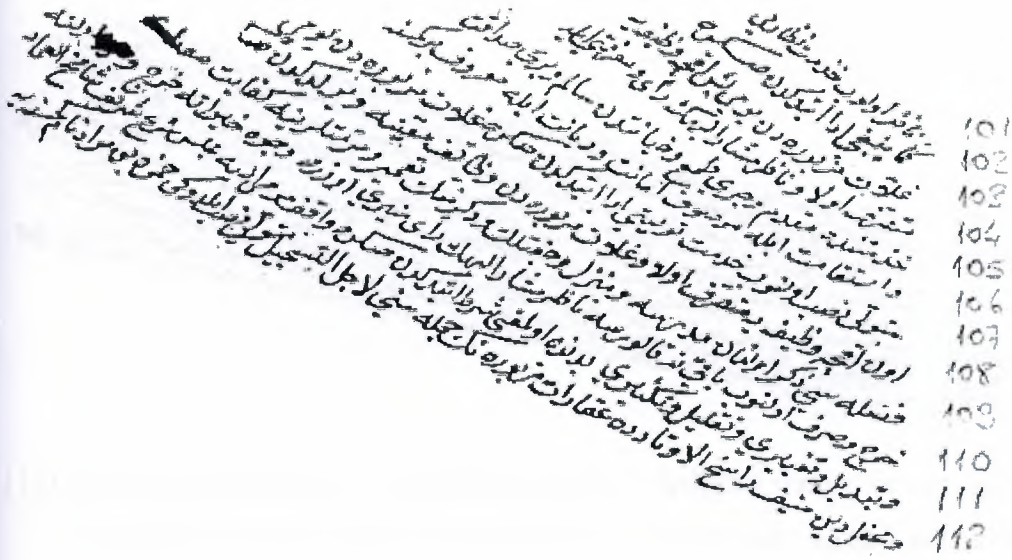

101) nâzır olub hidmet-i nezâreti

102) kemâ yenbeğî edâ itdikden sonra

103) ğallât-ı mezbûreden yevmî beş akçe vazîfeye

104) mütesarrif ola ve nâzır-ı müşârun ileyhin ra'y-ı ve ma'rifetiyle

105) hidmetine mükaddem ve cerâ tama' ve hıyânetden sâlim ve berî sadâkat

106) ve istikâmet ile mevsûf emânet ve diyânet ile ma'rûf bir kimesne

107) mütevellî nasb olunub hidmet-i tevliyeti edâ itdikden sonra ğallât-ı mezbûreden yevmî

108) on akçe vazîfeye mütesarrif ola ve ğallât-ı mezbûreden vezâif-i muayyene virildikden sonra

109) fazlası zikr olunan medrese ve menzil ve çiftlik ve değirmenin ta'mîr ve meremmetlerine kifâyet mikdârı

110) harc ü sarf olunub bâkî ne kalursa nâzır-ı müşârun ileyhin ra'y-ı münîri üzre vücûh-ı hayrâta harc ü sarf oluna

111) ve tebdîl ü tağyîri ve taklîl ü teksîri yedinde olmağı şart itdikden sonra vâkıf-ı mûmâ ileyh meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihü'l-ımâd

112) ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda akârât-ı mezbûrenin cümlesini li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Hamza bin Murad nâm kimesneye

Vakfiye No: 36/13

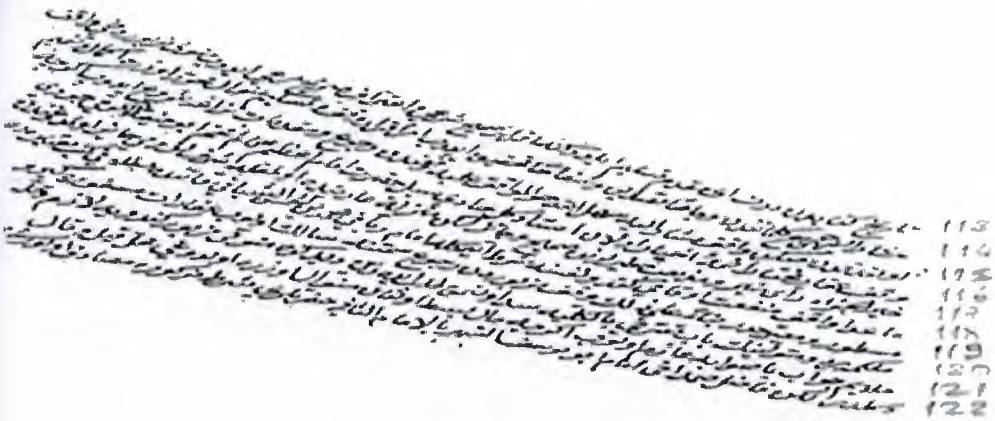

113) târîh-i kitâbdan dört ay mükaddem teslîm eylediğine ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb mütevellî-i mezbûr dahî vâkıf-ı müşârun ileyhin

114) cemî'-i kelimâtından vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idüb emr-i ikrâr-ı vakf ve teslîm-i minvâl-i muharrer üzre ikmâl ve tetmîm olundıkdan sonra

115) vâkıf-ı müşârun ileyh (sehhele'l-lâhü hüve'l-mevâkıfu aleyh) vakfından rucû' ve mukaddemât-ı nizâ'a şurû' idüb eğerçe

116) vakf-ı akâr-ı muhtâr eimme-i ahyâr olan üstâd-ı küll-i hâdî-i sübül Hazreti İmâm-ı A'zam, Hümâm-ı Efham Ebû Hanifetü'l-Kûfî cûzî

117) hayrü'l-cezâ ra'y-ı münîr ve mezheb-i hatîrlarında sahîh ve câiz, lâkin menzile-i âriyetde olmakla şeref-i lüzûmi câiz olmadığından

118) mâ adâ vâkıf-ı menfaat evkâfı kendu nefsine şart itmekle İmâm-ı Rabbânî Muhammed bin el-Hasen eş-Şeybânî katında butlânı kütüb-i mikyâsda

119) mestûr ve musarrahdır. Binâen alâ zâlik vakf-ı mezbûrdan rucû'-i semtine sâlik olub akârât-ı mesfûre geri

120) mülküme redd ve mütevellînin bâb-ı tasarrufı bi'l-külliye sedd olunmak taleb iderin didik de mütevellî-i mezbûr kendüye lâzım ve mahalle

121) mülâyim cevâb-ı bâ-savâba âzim olub eğerçe hâl bast olunan minvâl üzre oldığı mahall-i kîl ü kâl

122) değildir, lâkin Fâzıl-ı Samedânî İmâm Ebû Yusufu'ş-Şehîr bi'l-İmâmı's-Sânî Hazretleri şart-ı mezkûre musâdif olursa da

Vakfiye No: 36/14

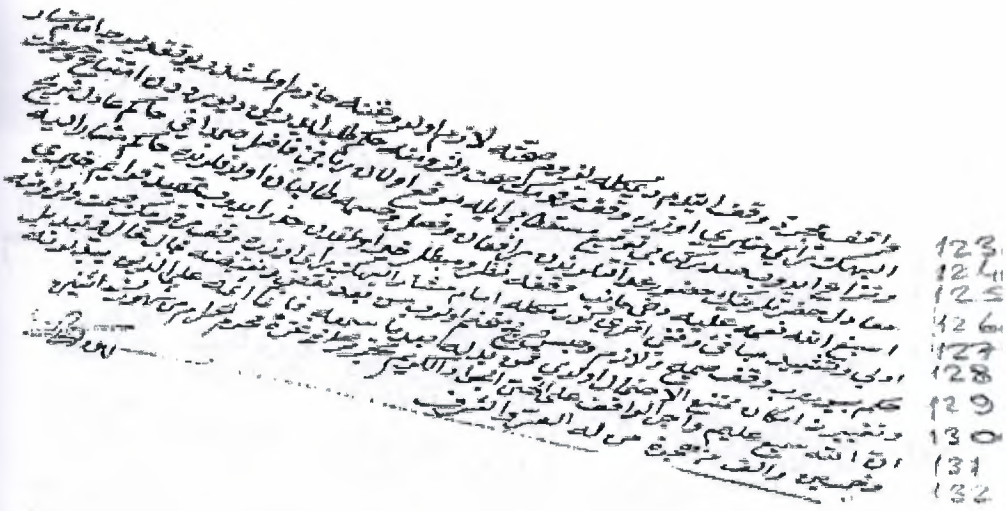

123) vâkıf-ı mücerred vakf itdim dimekle lüzûm-i sıhhate lâzım oldığına câzim olmuşdır. Bu takdirce imâm-ı müşârun ileyhin

124) ra'y-ı münîri üzre vakf-ı merkûmun sıhhat ve lüzûmuna hükm taleb iderin deyû redden imtinâ' ve husûmet

125) ve nizâ' idüb sadr-ı kitâbı tevkî'-i müstetâbı ile mevkı' olan rabbânî, fâzıl-ı samedânî, hâkim-i âdil, şerîh-i muâdil

126) hazretlerinin huzûr-ı adâtlarından mürâfe'an ve fasl ü hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh

127) (esbeğa'l-lâhü niamehû aleyh) dahî cânib-i vakfa nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar idüb temhîd-i kavâid-i hayri

128) ûlâ ve teşyîd-i mebânî vakfı ûhrâ görmekle imâm-ı müşârun ileyhin ra'yı üzre vakf-ı merkûmun sıhhat ve lüzûmuna

129) hükm buyurub vakf, sahîh ve lâzım ve habs-ı sarîh-i mütehattim olub min ba'd nakz u nakîzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîrine

130) imkân-ı mümteniu'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1]

131) Ve ecrul-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerim. Tahrîran: Fî ğurre-i muharremi'l-harâmi min şuhûr. Lisene: İsneyni ve hamsîne ve elfin min hicre. (Muharrem 1052).

132) Men lehü'l-izzü ve'ş-şeref.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye No: 36/15

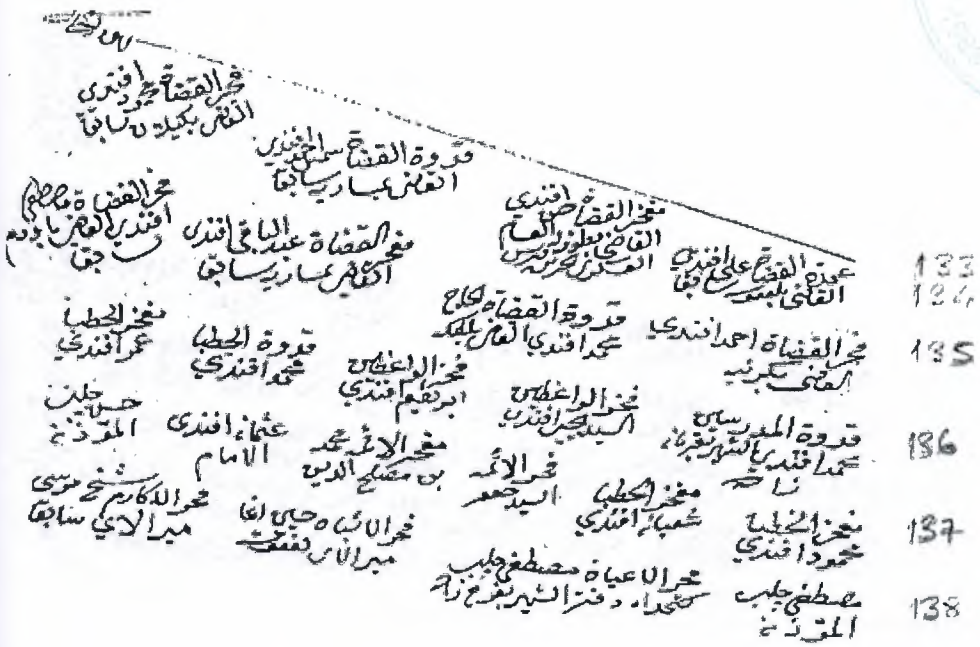

133) Şühdu'l-hâl:

134) Fahru'l-Kuzât Mahmud Efendi , el-Kâzî bi-Gilan, sâbık. Kudvetü'l-Kuzât Şems Ahmed Efendi, el-Kâzî bi-Maseriya, sâbık. Müfahhirü'l-Kuzât Hasan Efendi, el-Kâzî bi-Tuzlati'l-Âmmi'l-Askerî, bi-Cezîre-i Kıbrıs. Umdetu'l-Kuzât Ali Efendi, el-Kâzî bi-Lefkoşa, sâbık.

135) Fahrul-Kuzât Mustafa Efendi, el-Kâzî, Mebdem, sâbıkan. Mufahhiru'l-Kuzât Abdulbâkî Efendi, el-Kâzî, bi-Maseriya, sâbık. Kudvetu'l-Kuzât el-Hâcc Mehmed Efendi, el-Kâzî bi-Lefke. Fahru'l-Kuzât Ahmed Efendi, el-Kâzî bi-Girne.

136) Mufahhiru'l-Hutebâ Ömer Efendi. Kudvetü'l-Hutebâ Mehmed Efendi. Fahrü'l-Vâizîn İbrahim Efendi. Fahru'l-Vâizîn es-Seyyid Yahya Efendi. Kudvetü'l-Müderrisîn Mehmed Efendi, bi'ş-Şehîr bi-Karaman-zâde.

137) Hasan Çelebi, el-Müezzin. Osman Efendi, el-İmam. Mufahhirü'l-Eimme Mehmed bin Muslihiddin. Fahru'l-Eimme es-Seyyid Cafer. Müfahhiru'l-Hutebâ Şaban Efendi. Müfahhiru'l-Hutebâ Mahmud Efendi.

138) Fahru'l-Ekârîm Şeyh Musa, Miralay, sâbık.Fahru'l-Eşbâh Hüseyin Ağa, Miralay-ı Lefkoşa. Fahru'l-A'yan Mustafa Çelebi, Kethudâ-i Defteri'ş-Şehîr, bi-Karaman-zâde. Mustafa Çelebi, el-Müezzin.

Vakfiye No: 36/16

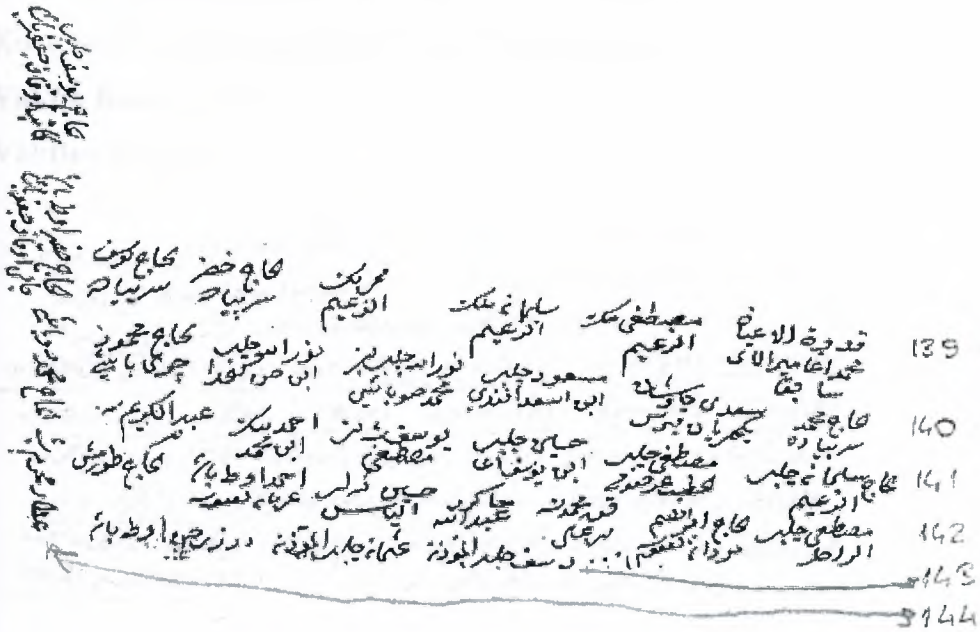

139) el-Hâcc Yusuf, ser-Piyade. el-Hâcc Hızır, ser-Piyade. Fahri Bey, ez-Zaîm. Süleyman Bey, ez-Zaîm. Mustafa Bey, ez-Zaîm. Kudvetu'l-A'yân Mehmed Ağa, Miralay, sâbık.

140) el-Hâcc Mahmud Çeribaşı. Nurullah Çelebi ibn-i Hasan, Kethudâ. Nurullah Çelebi bin Mehmed, Subaşı. Mesud Çelebi ibn-i Esad Efendi. Sa'di, Çavişân-i Yeniçeryân-i Kıbrıs. el-Hâcc Mehmed, ser-Piyade.

141) Abdulkerim bin el-Hâcc Durmuş. Ahmed Bey ibn-i Mehmed. Yusuf Beşe bin Mustafa. Hüseyin Çelebi ibn-i Yusuf Ağa. Mustafa Çelebi, el-Hatîbü'l-Hukûk. el-Hâcc Süleyman Çelebi, ez-Zaîm.

142) el-Hâcc Durmuş. Ahmed Odabaş, Ğarbân-i Lefkoşa. Hüseyin Beşe bin İlyas. Çakırar Abdullah. Kara Mehmed Beşe bin Ali. el-Hâcc İbrahim, Serdâr-ı Lefkoşa. Mustafa Çelebi, er-Rahîl.

143) Derzi Hasan Odabaş. Osman Çelebi, el-Müezzin. Yusuf Çelebi, el-Müezzin.

144) Attâr Muharrem Beşe. el-Hâcc Mehmed Subaşı. el-Hâcc Hızır Odabaş, Câmi-i Evkâf-ı Cafer Paşa. el-Hâcc Yusuf Çelebi, Kâtib-i Evkâf-ı Cafer Paşa.

Vakfiye Sahipleri: Mehmed Efendi, Mehmed Ağa, Ömer Ağa, Süleyman ibn-i Mehmed, Ali bin Sadık, Kara Mustafa, Hamamcı Ahmed Osman bin Serrâc, Koca İsmail, Musa Ağa, Monla Ali ve Emet Hatun.

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 37/1

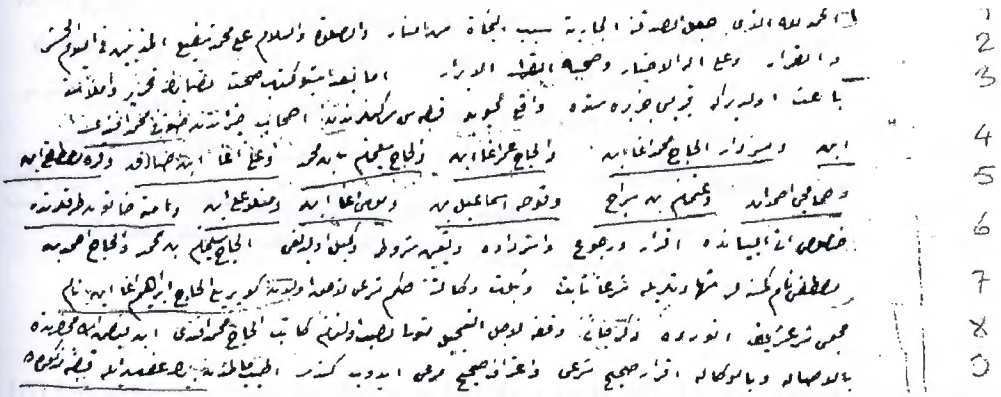

1) El-hamdü li'l-lâhillezî ceale's-sadakate'l-câriyete sebebe'n-necâti mine'n-nâri ve's-salâtü ve's-selâmü alâ muhammedin şefî'il-müznibîne fi'l-yevmi'l-haşri ve'l-karâr. Ve alâ âlihi'l-ahyâr ve sahbihi'l-ebrâr.
2) Ammâ ba'd: İş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîr ve imlâsına bâis oldur ki,
3) Kıbrıs Cezîresi'nde vâkı' Leymosun Kasabası sâkinlerinden ashâb-ı hayrâtdan Sûfi Mehmed Efendi ibn
4) ve Serdar el-Hâcc Mehmed Ağa ibn ve el-Hâcc Ömer Ağa ibn ve el-Hâcc Süleyman ibn-i Mehmed ve Ali ibn-i Sadık ve Kara Mustafa ibn
5) ve Hamamcı Ahmed ibn ve Osman bin Serrâc ve Koca İsmail bin ve Musa Ağa ibn ve Monla Ali ibn ve Emet Hatun tarafından
6) husûs-i âti'l-beyânda ikrâr ve rucû'-i istirdâda ve ta'yîn-i şurût vekîl oldığı el-Hâcc Süleyman bin Mehmed ve el-Hâcc Ahmed bin
7) Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit ve sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Köprülü el-Hâcc İbrahim Ağa ibn-i nâm
8) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i câî vakfa li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan Kâtib el-Hâcc Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah mahzerinde
9) bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sahîh-i mer'î idüb kendi etyab-ı malından bin ğuruş ile kasaba-i mezbûrede

Vakfiye No: 37/2

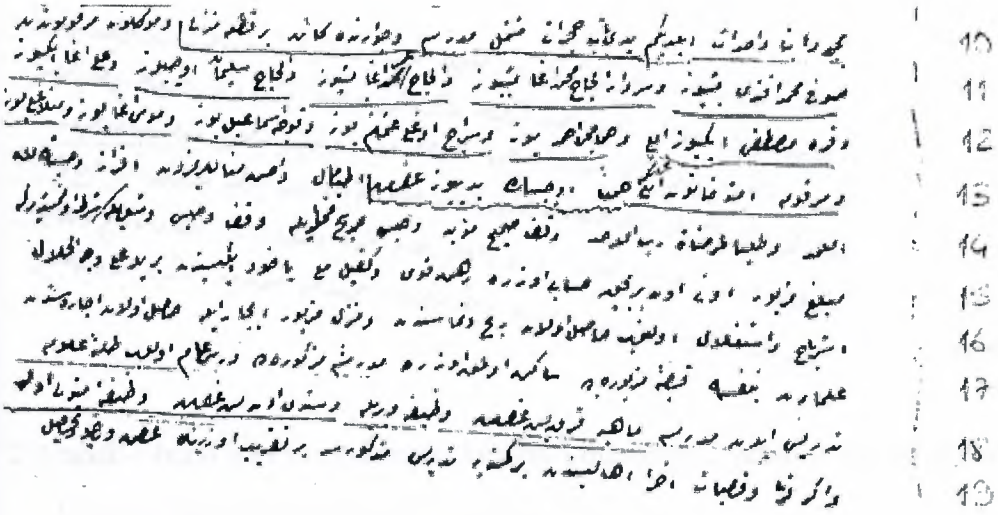

10) müceddeden binâ ve ihdâs eylediğim yedi bâb hucrâtı müştemil medrese ve civârında kâin bir kıt'a menzili ve müvekkilim merkûmdan Sûfî

11) Mehmed Efendi beş yüz ve Serdar el-Hâcc Mehmed Ağa beş yüz ve el-Hâcc Ömer Ağa beş yüz ve el-Hâcc Süleyman üç yüz ve Ali Ağa iki yüz

12) ve Kara Mustafa iki yüz elli ve Hamamcı Ahmed yüz ve Serrâc oğlu Osman yüz ve Koca İsmail yüz ve Musa Ağa yüz ve Monla Ali yüz

13) ve merkûme Emet Hatun elli ğuruş, cem'an üç bin yedi yüz ğuruş etyab-ı mâl ve ahsen-i menâllerimizden ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi's-samed

14) ve taleben li-merzâti rabbi'l-ahad vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i mühalled ile vakf ü habs ve şöyle şart olunmuşdır ki:

15) Meblağ-i mezbûr onu on bir buçuk hesâbı üzre rehn-i kavî ve kefîl-i millî ve yahud ikisinden biriyle alâ vechi'l-halâl

16) istirbâh ve istiğlâl olunub hâsıl olan ribh u nemâsından ve menzil-i mezbûr icâr ile hâsıl olan icâresinden

17) ulemâdan bi-nefsihî kasaba-i mezbûrede sâkin olmak üzre medrese-i mezkûrede ders-i-âmm olub talebe-i ulûme

18) tedrîs iden medrese-i mâhiye kırk beş ğuruş vazîfe virile ve on beş ğuruş vazîfe-i mütevellî ola

19) ve eğer kurâ ve kasabât-ı uhrâ ahâlîsinden bir kimesneye tedrîs-i mezkûri bir takrîb üzerine arz ve yahud

Vakfiye No: 37/3

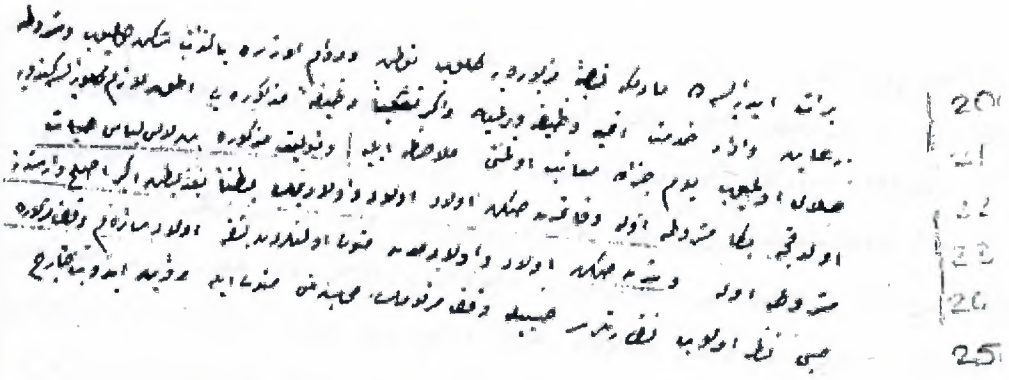

20) tahsîl-i berât ider ise mâdemki kasaba-i mezbûreye gelüb tevtîn ve devam üzre bi'z-zât sâkin olmayub ve şurût-ı riâye

21) ve edâ-i hidmet itmeye vazîfe virilmeye ve eğer teğallüben vazîfe-i mezkûreyi almak lâzım gelir ise kendüye

22) halâl olmayub yevm-i cezâ muâtab olunması mülâhaza ile ve tevliyet-i mezkûre ber-lâbis-i libâs-ı hayât oldıkça

23) bana meşrût ola. Vefâtımdan sonra evlâd ve evlâd-ı evlâdımın batnen ba'de batn ekber ve aslah ve erşedine

24) meşrût ola ve benden sonra evlâd ve evlâdımdan mütevellî olanlardan başka evlâd-ı sâirem vakf-ı mezbûre

25) hasbî nâzır olub nezâretleri hasbile vakf-ı merkûmun muhâsebesini mütevellî ile ru'yet idüb hâric

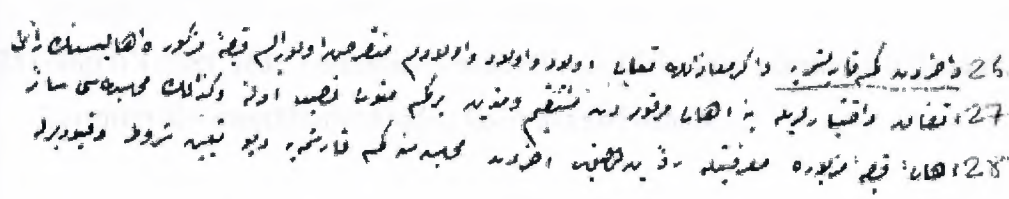

26) ve âhirden kimse karışmaya ve eğer maâza'l-lâhi teâlâ evlâd ve evlâd-ı evlâdım münkarız olur ise kasaba-i mezkûre ahâlîsinin ra'y-ı ittifâk

27) ve ihtiyârlarıyle yine ahâli-i merkûmeden müstekîm ve mütedeyyin bir kimse mütevellî nasb oluna ve kezâlik muhâsebesi sâir

28) ahâli-i kasaba-i mezbûre ma'rifetiyle ru'yet olunub âherden muhâsebesine kimse karışmaya deyû ta'yîn-i şurût ve kuyûd ber-leh

Vakfiye No: 37/4

29) meblağ-i mezbûri ve medrese-i mezkûre ve menzil-i mezbûri fâriğan ani'ş-şevâğili mahallinde mütevellî-i merkûme teslîm ol dahi vakfiyyet

30) üzre ahz ü kabz u tesellüm ve emsâli gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı merkûm eğerçi

31) vakf-ı akâr İmam-ı A'zam ve Hümâm-ı Akdem Ebû Hanîfetü'l-Kûfî cûzî hayru'l-cezâ mezheb-i şerîflerinde sahîh lâkin hasm-ı sıhhati

32) câ-i lüzûmundan ârî ve vakf-ı nukûd ve zımnında bulunan şurût u kuyûd eimme-i selâse mezheb-i şerîflerinde bâtıl

33) ve hılye-i sıhhatinden âtıl olmakla vakf-ı mezbûrdan rucû' meşrû' oldığına binâen akâr-ı mezkûre ve meblağ-i mezbûri

34) istirdâd eylerem deyu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle da'vâ ve tasvîr-i müdde'â eyledik de mütevellî-i reşîd cevâb-ı savâba mütesaddî

35) olup fi'l-vâkı' lede'l-eimmeti's-selâseti'n-nehârîr vakf-ı derâhîm ü denânîr ber-minvâl-i meşrûh merdûddır; lâkin akyes-i ashâb

Vakfiye No: 37/5

36) imâm-ı evvel ve a'zam ve ekyes-i selâseden imâm-ı mücellâ ve akdem İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetül-ekber)'den İmâm el-Ensârî (aleyhi rahmetü'l-bârî)

37) rivâyeti üzre vakf-ı nukûd ve zımnında bulunan şurût u kuyûdın sıhhati mukarrerdir deyu redd ü teslîmden imtinâ' ve her biri

38) terâfu'a tâliban oldıklarından hakim-i mevkı' sadr-ı kitab hazretleri dahi vakf-ı mezkûr sadakaten câriyeten ve hayrât-ı bâkıyeden

39) olmağın İmâm-ı Züfer müşarun ileyh hazretlerinin nukûd-ı zımnında ra'y-ı şerîfi ve canib-i vakfı ûlâ ve uhrâ görüp vakf-ı mezbûrın

40) sıhhatine hükm-i sahîh-i şer'-î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itdikden sonra merkûm el-Hâcc İbrahim Ağa te'sîs-i mebânî hayr-i bâkî irâdesiyle

41) ber vech-i meşrûh li-ecli'l-muhâkeme tekrâr muhâsameye şurû' idüb fi'l-hakîka akâr-ı mezkûre ve meblağ-i mezbûrın vakfiyyeti hükm-i hâkimle

42) ber mûcib-i rivâyet-i sedîde sahîh lâkin sirâc-ı ümmet-i beyzâ ve eimme-i dîn-i hüdâ Ebû Hanîfetü'n-Numan (aleyhi rahmet'ül-mennân)

Vakfiye No: 37/6

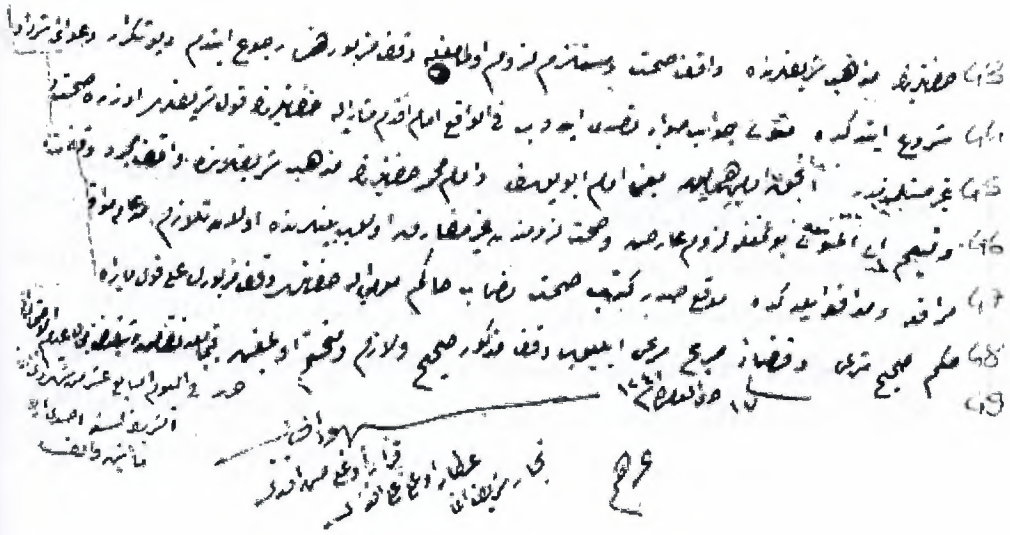

43) Hazretleri'nin mezheb-i şerîflerinde vâkıf-ı sıhhat ve müstelzim-i lüzûm olmamakla vakf-ı mezbûrden rucû' itdim deyu tekrâr da'vây-ı istirdâda

44) şurû' itdik de mütevellî cevâb-ı savâba tesaddî idüb fi'l-vâki' imâm-ı akdem müşârun ileyh hazretlerinin kavl-i şerîfleri üzre sıhhat-i lüzûmi

45) ğayr-i müstelzimdir. Ancak İmameyn-i Hümameyn ya'nî İmâm-ı Ebû Yusuf ve İmâm-ı Muhammed Hazretleri'nin mezheb-i şerîflerinde vâkıf-ı mücerred vakfet deyub

46) ve teslîm ile'l-mütevellî bulunmağla lüzûm-i ârız ve sıhhat-i lüzûmündan ğayr-i müfârık olub beynlerinde olan telâzüm-i müdde'âma müvâfıkdır deyu

47) mürâfe'a ve müdâfe'a eyledik de mevkı'-i sadr-ı kitâb sıhhat-i nisâba hâkim-i mûma ileyh hazretleri vakf-ı mezbûrun alâ kavl-i men yerâhü

48) hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eyleyüb vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım ve mütehattim olmağın fîmâ ba'd nakz u nakîzına mecâl-i adîmü'l-ihtimâl oldı.Harrara fi'l-yevmis-sâbi'-i aşera min şehr-i zi'l-kadeti'ş-şerîf. Lisene: İhdâ ve selâsîne ve mieteyni ve elf. (17 Zil-kade 1231).

49) Şühûdü'l-hâl: Kazâz oğlu Hasan Efendi. Attâr oğlu Ali Efendi. Tüccâr Şerîf Ağa. Ğayruhum.

Vakfiye Sahibi: es-Seyyid el-Hâcc Ali Efendi bin Abdulhâdî

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 38/1

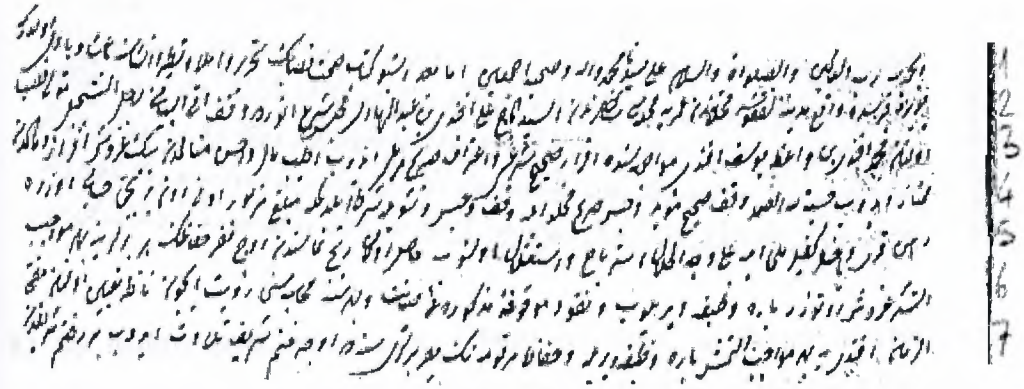

1) El-hamdü li'l-lâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn. Amma ba'd: İş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîr u imlâ ve tastîr u inşâsına bâis ve bâdi oldur ki,
2) Cezîre-i Kıbrıs'da vâki' Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Ömeriye Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid el-Hâcc Ali Efendi bin Abdulhâdî meclis-i şer'-i enverde vakf-ı âti'l-beyânı li-ecli't-tescîl mütevellî nasb
3) olunan Mehmed Efendi bin Vâiz Yusuf Efendi müvâcehesinde ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb etyab-ı mal ve ahsen-i menâlimden bin ğuruş ifrâz ve malımdan
4) mümtâz idüb hasbeten li'l-lâhi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i muhalled ile vakf ü habs ve şöyle şart eyledim ki, meblağ-i mezbûr onu on bir buçuk hesâbı üzre
5) rehn-i kavî ve yahud kefîl-i millî ile alâ vechi'l-halâl istirbâh ve istiğlâl olunub hâsıl olan ribh-i nemâsından üç nefer huffâzın her birilerine beher mevâcib altışar ğuruş otuzar para
6) vazîfe virilüb ve nukûd-ı mevkûfe-i mezkûrenin sıyânet ve beher sene muhâsebesini ru'yet içün nâzır ta'yîn olunan müfti'z-zaman efendiye
7) beher mevâcib altmışar para vazîfe virile ve huffâz-ı merkûmenin her birileri senede üçer hatm-i şerîf tilâvet idüb birer hatm-i şerîfden

Vakfiye No: 38/2

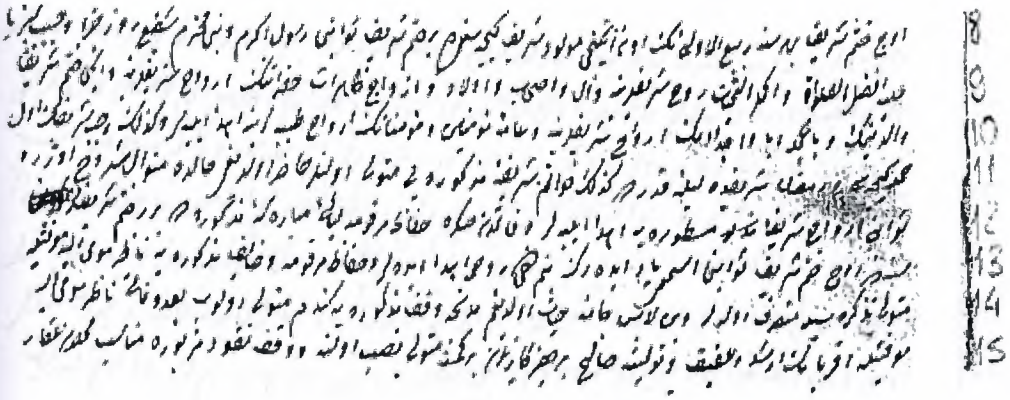

8) üç hatm-i şerîf beher sene rabîu'l-evvelinin on ikinci mevlid-i şerîf gicesinde bir hatm-i şerîf sevâbını Rasûl-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem, Şefî'-i Rûzi Cezâ ve Habîb-i Kibriyâ

9) (aleyhi afzalü's-salavât ve ekmelü't-tahiyyât) rûh-i şerîflerine ve âl ve ashâb ve evlâd ve ezvâc-ı tâhirât hazerâtının ervâh-ı şerîflerine ve iki hatm-i şerîf vâlideynimin ve bi'l-cümle

10) âb ü ecdâdımın ervâh-ı şerîflerine ve âmme-i mü'minîn ve mü'minâtın ervâh-ı tayyibelerine ihdâ eyleyeler ve kezâlik receb-i şerîfin evvel

11) cuma gicesi ve ramazan-ı şerîfde leyle-i kadrde kezâlik havâtim-i şerîfe-i mezkûreyi mütevellî olanlar hâzır oldığı halde minvâl-i meşrûh üzre

12) sevâbını ervâh-ı şerîfey-i mestûreye ihdâ eyleyeler vefâtımdan sonra huffâz-ı merkûme leyâli-i mübâreke-i mezkûrede birer hatm-i şerîfden

13) senede üç hatm-i şerîf sevâbını ismimi yâd iderek benim dahi rûhuma ihdâ ideler ve huffâz-ı merkûme hâfız-ı mezkûreye nâzır-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle

14) mütevellî tezkeresiyle mütesarrif olalar ve ben lâbis-i câmi'-i hayât oldığım müddetçe vakf-ı mezkûreye kendim mütevellî olub ba'de vefâtî nâzır-ı mûmâ ileyh

15) ma'rifetiyle akrabânın erşed ve afîf ve tevliyet-i sâlih bir hafirgârından bir kimesne mütevellî nasb oluna ve vakf-ı nukûd-ı mezbûre münâsib mahallinden akâr

Vakfiye No: 38/3

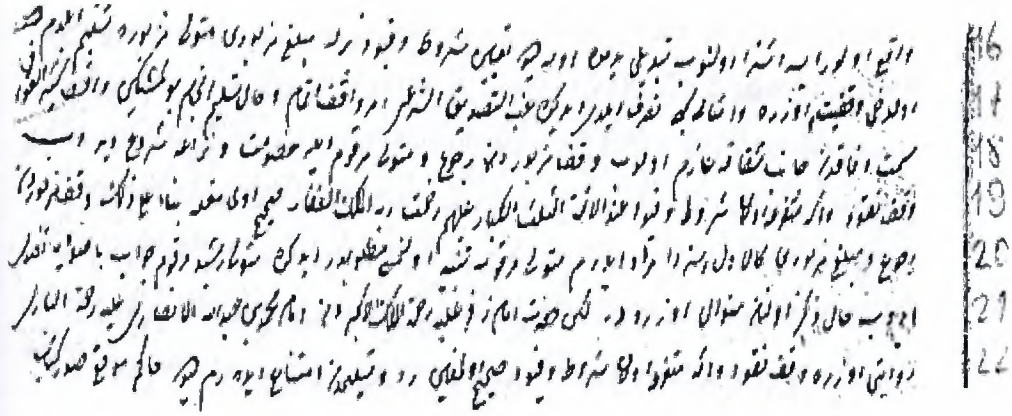

16) vâki' olur ise iştirâ olunub tebdîli yedinde ola deyu ta'yîn-i şurût u kuyûd ber-leh meblağ-i mezbûri mütevellî-i mezbûre teslîm eyledim

17) ol dahi vakfiyyet üzre ve emsâli gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î emr-i vâkıf-ı itmâm ve hâl-i teslîm-i encâm bulmuş iken vâkıf-ı kesîr-i ğufûra

18) semt-i vifâkdan cânib-i şikâka âzim olub vakf-ı mezbûrdan rucû' ve mütevellî-i merkûm ile husûmet ve nizâ'a şurû' idüb

19) vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd inde'l-eimmeti's-selâseti'l-kibâr (aleyhim rahmet-i rabbi'l-meliki'l-ğaffâr) sahîh olmamakla binâen alâ zâlik vakf-ı mezbûrdan

20) rucû' ve meblağ-i mezbûri ke'l-evvel istirdâd murâd iderem mütevellî-i merkûma tenbîh olunması matlûbumdır didikde mütevellî reşîd-i merkûm cevâb-ı bâ savâba tesaddî

21) idüb hâl zikr olunan minvâl üzeredir, lâkin Hazreti İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetü'l meliki'l-ekber)'den İmâm-ı Muhammed bin Abdullah el-Ensârî (aleyhi rahmetül-bârî)

22) rivâyeti üzre vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd sahîh olmağın redd ü teslîmden imtinâ' iderem deyu hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb

Vakfiye No: 38/4

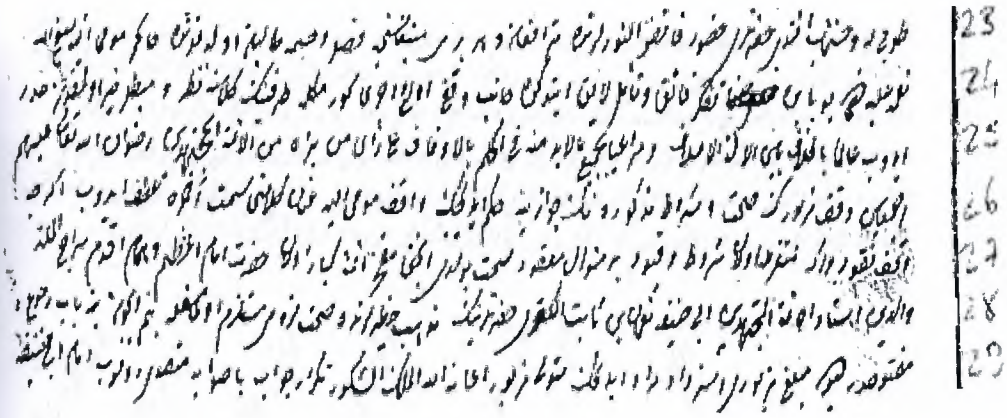

23) tûba lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri huzûr-ı fâizu'n-nûrlarında müterâfiân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i mûmâ ileyh (esbeğa'l-lâhü niamehû aleyh)

24) dahi bu bâbın tefekkür-i fâık ve teemmül-i lâyık itdik de cânib-i vakfı ûlâ ve uhrâ görmekle tarafının kelâmına nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar

25) idüb âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eslâfi ve mürâıyen bi-cemî-i mâ lâ büdde minhu fi'l-hükmi bi'l-evkâfi alâ ra'y-i men yerâhu mine'l-eimmeti'l-müctehidîn (rızvânul'lâhi teâlâ aleyhim ecmaîn)

26) vakf-ı mezbûrun sıhhat ve şurût-ı mezkûrenin cevâzına hükm idecek vakıf-ı mûmâ ileyh ınân-ı kelâmını semt-i âhara atf idüb eğerçi

27) vakf-ı nukûd ve ana müteferri' olan şurût u kuyûd ber minvâl-i ma'kûd sıhhat buldı. Ancak Müfahhir-i Eimme-i Kibâr olan Hazreti İmâm-ı A'zam ve Hümâm-ı Akdem, Sirâcü'l-Milleti

28) ve'd-Din, Üstâzü'l-Eimmeti'l-Müctehidîn Ebî Hanife Nu'man bin Sabit el-Kûfî Hazretleri'nin mezheb-i hatîrlerında sıhhat-i lüzûmi müstelzim olmamakla benim içün yine bâb-ı rucû'-i

29) meftuhdır deyu meblağ-i mezbûri istirdâd-ı murâd idecek mütevellî-i mezbûr, eâze'l-lâhü'l-melikü'ş-şekûr, tekrâr cevâb-ı bâ savâba mutesaddî olub İmâm-ı Ebî Hanife

Vakfiye No: 38/5

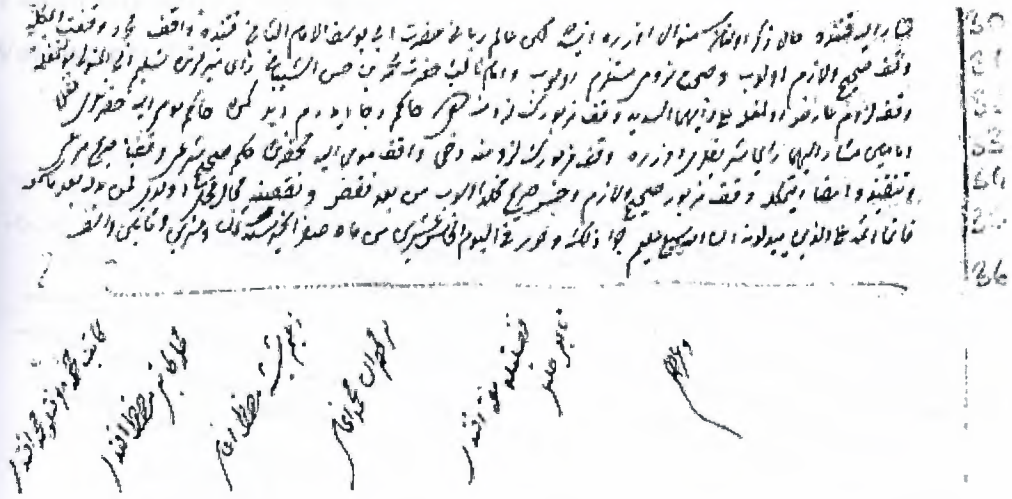

30) müşârun ileyh katında hâl zikr olunan minvâl üzeredir, lâkin Âlim-i Rabbânî Hazreti Ebî Yusuf el-İmâmı's-Sânî katında vâkıf-ı mücerred vakfet dimekle

31) vakf, sahîh ve lâzım olub ve sıhhat-i lüzûmi müstelzim olub ve İmâm-ı Sâlis Hazreti Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî ra'y-ı münîrlerinde teslîm ile'l-mütevellî bulunmakla vakfa lüzûm-ı ârız olmakla

32) alâ ra'yihime's-sedîd vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahi hükm-i recâ iderem didik de hâkim-i mûmâ ileyh hazretleri dahi imâmeyn-i müşârun ileyhimâ

33) ra'y-ı şerîfleri üzre vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahi vâkıf-ı mûmâ ileyh mahzerinde hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î

34) ve tenfîz ü imzâ itmekle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve habs-ı sarîh-i muhalled olub min ba'di nakz u nakîzına mecâl-i muhâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû

35) fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Cerâ zalik ve harara fi'l-yevmi'l-hâmisi işrîne min mâh-i saferi'l-hayr. Lisene: Semânin ve işrîne ve mieteyni ve elf. (25 Safer 1228).

36) Şühûdü'l-hâl: Kâtib-i Mahkeme, Ma'rifetlu Mehmed Efendi. Mahkeme Kâtibi Mustafa Efendi. Zaîm Şişe Mustafa Ağa. Ser-muhzırân Mehmed Ağa. Fazîletlu Müfti Efendi. Tâbi' Halil. Ve ğayruhum.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye sahibi: Osman Ağa ibn-i Ahmed

Vakfın konusu: Zeytun Ağaçları

Vakfiye no: 39/1

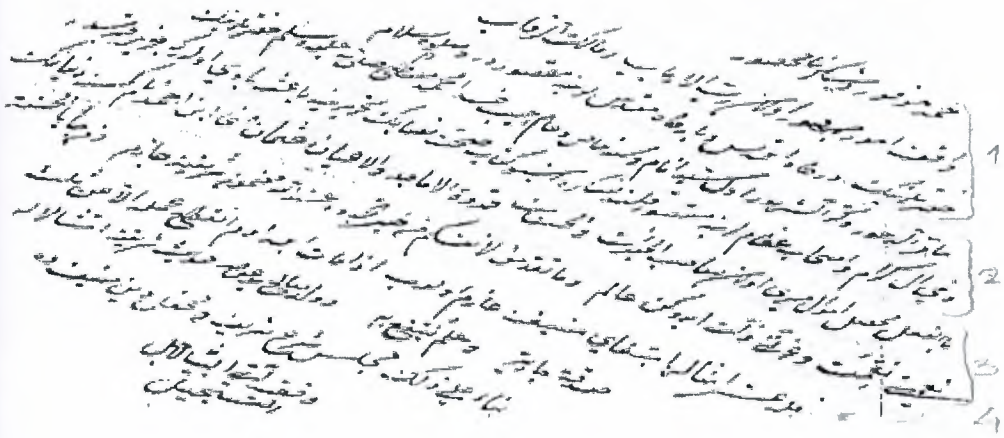

1) Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ-mahsûr vâkıf-ı ümûr-i cumhûr olan rabbü'l-erbâb ve mâlikü'r-rikâb hazretlerinin dergâh-ı akdes ve bârigâh-ı mukaddeslerine maksûrdır ve salât-ı selâm
2) mârrü'd-dühûr ve kerrü'ş-şühûr ol Seyyid-i Enâm ve Sened-i Hâss ve Âmm, Habîb-i Hudâ Muhammed Mustafa (s.a.v) Hazretleri'nin dahi âl-i kirâm ve ashâb-ı ızâmlarına maksûr kılınmasından sonra iş bu kitâb-ı sıhhat-ı nisâbın tahrîrine bâis-i bâdi oldır ki: Cezîre-i Kıbrıs'da
3) bi'l-fiil muhassıl-ı emvâl-i mîri olan sâhibül-hayrât ve'l-hasenât, Kudvetü'l-Emâcid ve'l-A'yân Osman Ağa ibn-i Ahmed nâm kimesne dünyanın ni'meti nıkmet ve izzeti zillet iderken âlim "ve mâ tukaddimû li enfusikum min hayrin tecidûhu inde'l-lâh"[1] mazmûn-i şerîfine câzim "ve men câe bi'l-haseneti fe lehû aşru emsâlihâ" [2]
4) mübteğây-ı münîfine âzim olub "izâ mâtebn'ü âdeme inkataa ameluhû illâ an selâsin: Sadakatin câriyetin ve ilmin yüntefeu bih ve veledin sâlihin yed'û leh"[3] hadîs-i şerîfine imtisâlen binâen alâ zâlik meclis-i şer'-i şerîf ve mahfel-i dîn-i münîfde vakf-ı âti'l-beyân li-ecli't-tescîl

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 110
[2] **Kur'an-ı Kerim,** En'am, 160
[3] **Mehmet Sofuoğlu,** Sahih-i Müslim ve Tercemesi, İstanbul, 1969, C. 5, S. 182-183

Vakfiye No: 39/2

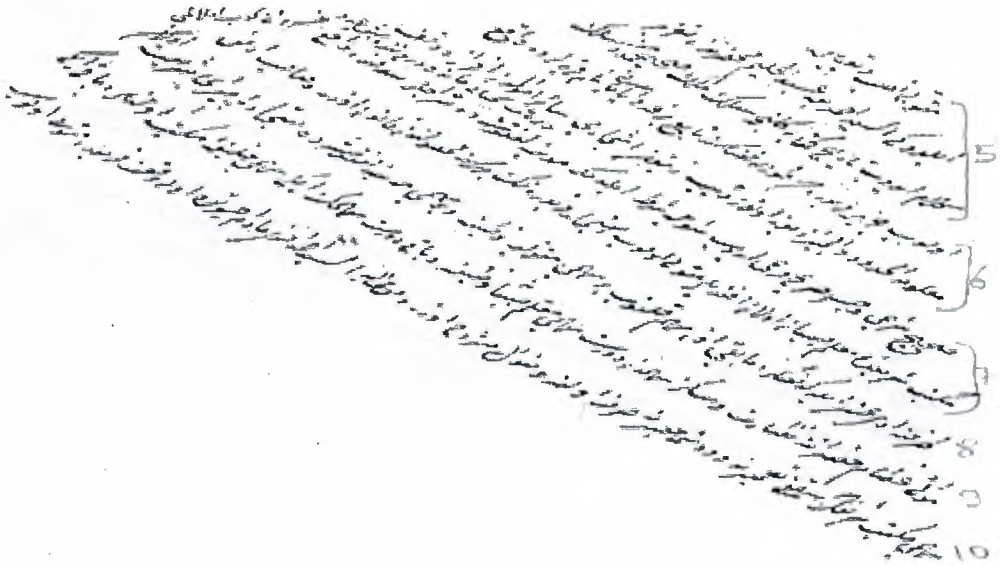

5) mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği es-Seyyid Ahmed bin Abdulhalim mahzerinde takrîr-i kelâm idüb târîh-i kitaba gelince silk-i mülk-i sahîhimde münselik

6) olub cezîre-i mezbûrede Tuzla Kazasına tâbi' Berğa ve Ayayani nâm karyelerde vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-cîrân yüz otuz dib zeytun eşcârımı sâir emvâlimden ifrâz ve vakf-ı

7) sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î idüb şöyle şart eyledim ki:Medîne-i Lefkoşa'da Saraçlar Sûkı'nda vâki' bir bâb tahtânî hâne ve derûnında beş aded husrevâni kûb emlakımı mekteb-i şerîfde muallim-i sıbyân olan efendiler mütevellî olub eşcâr-ı mezbûrenin beher sene mahsûlünden kanun üzre sâhib-i arz

8) tarafına edâ-i uşr eyledikden sonra mâ bakıye on sehm kılınub bir sehmi mütevellîye vazîfe ve bir sehmi Medîne-i Lefkoşa'da seccâde-i pîrây-ı şeriyyet olan

9) mevâli-i ızâm hazerâtına nezâret ve sekiz sehimden dört sehmi muallim-i sıbyâna vazîfe ve bâkî dört sehmin iki sehmi halîfe-i mekteb olanlara ve bâkî iki

10) sehmi mekteb-i şerîfin sakf-ı ta'mîrine ve döşeme hasırına sarf oluna ve minvâl-i meşrûh üzre mûmâ ileyh es-Seyyid Ahmed Efendi mâ dâme hayatda ola vakf-ı mezbûra mütevellî olub

Vakfiye No: 39/3

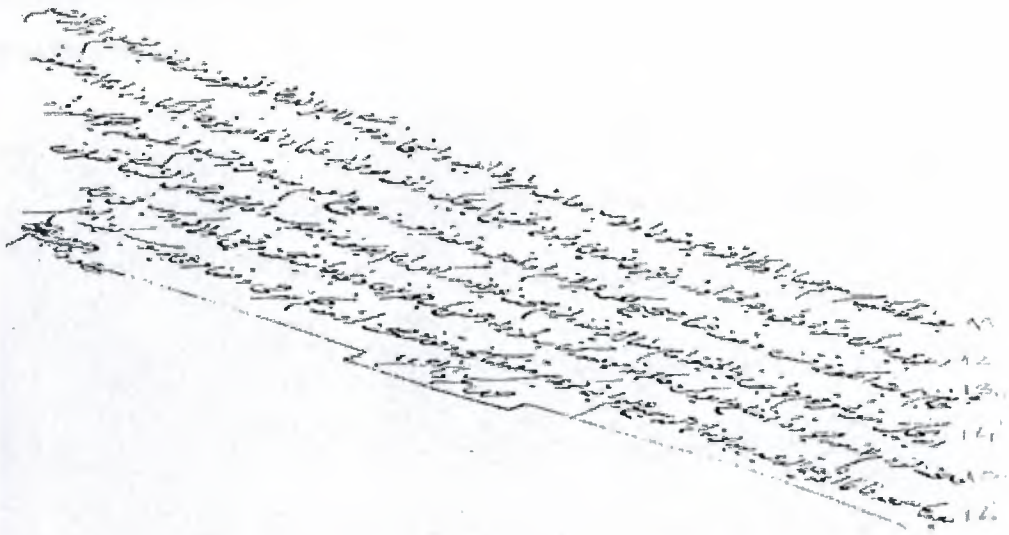

11) ba'de vefât mektebde muallim-i sıbyân olan efendiler mütevellî olub riâyet-i şurût-ı ebniye ve eşcâr-ı mezbûreyi li-ecli'n-nisâb ve't-tasarruf mütevellî-i mezbûre teslîm ol dahi tesellüm eyledi didik de

12) mütevellî dahi vech-i muharrer üzre takrîri tasdîk ve kabûlune tahkîk idecek vâkıf-ı mûmâ ileyh Osman Ağa Hazretleri, Eimme-i Kibâr'dan İmâm-ı Ebû Hanife Nu'man bin Sâbit el-Kûfi

13) katında vakf-ı akâr sahîh lâkin ğayr-i lâzım olmağın vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledim yine bana redd ü teslîm eylesün deyu istirdâd

14) idecek mütevellî-i merkûm cevâbında fi'l-hakîka imâm-ı müşârun ileyh katında lüzûm-i sıhhat ğayr-i lâzımdır lâkin İmâm-ı Ebû Yusuf bin Yakub ve İmâm-ı Muhammed bin Hasen eş-Şeybânî katlarında

15) sıhhatına lüzûm-ı lâzımdır deyu redden imtinâ' eyledik de hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i-meâb hazretleri dahi cânib-i sıhhat-ı vakfi ûlâ görüb "femen beddelehû

16) ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm"[1] âyet-i kerîmesi muktezâsınca vakfın sıhhat-i lüzûmuna hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î buyurub ketb olındı. Fî Zi'l-ka'de 1151. Şühûdü'l-hâl.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Fâtıma Hâtûn ibnet-i Hüseyin Ağa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 40/1

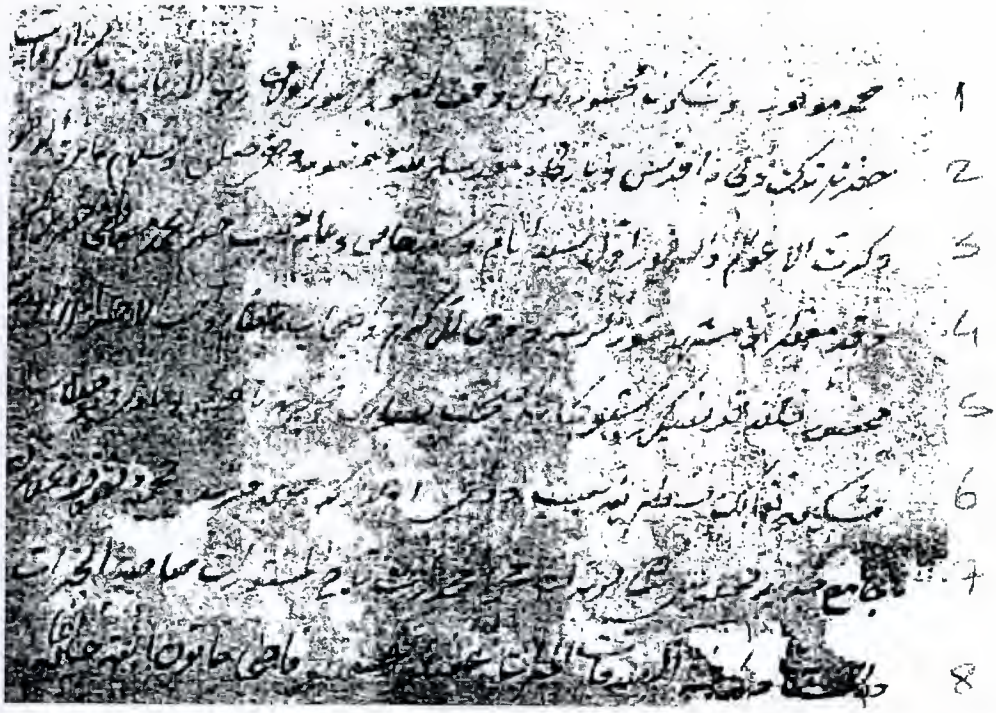

1) Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ-mahsûr ol vâkıf-ı ümûr-i cumhûr olan rabbü'l-erbâb ve mâlikü'r-rikâb
2) hazretlerinin der-gâh-ı akdes ve bâr-gâh-ı mukaddeslerine maksûrdır ve salât ü selâm sâhiratü'd-dehr
3) ve kürati'l-a'vâmi ve'ş-şuhûr ol seyyid-i enâm ve sened-i hâss u âmm habîb-i hudâ Muhammed Mustafa Hazretleri'nin
4) merkad-i muazzam ve meşhed-i münevverlerine ve dahi âl-i kiram ve ashâb-ı ızâm ve vâcibü'l-ihtirâmları üzerine
5) mahsûr kılındıkdan sonra iş bu kitâb-ı sıhhat-ı nisâbın tahrîrine bâ'is ü bâdî ve bu hitâb-ı müşkîn-i sevâbın
6) tastîrine sebeb ü dâ'î oldır ki: Cezîre-i Kıbrıs'da Mehmiye-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan
7) Câmi-i Cedîd Mahallesi sâkinlerinden fahru'l-muhadderât, tâcü'l-mestûrât, sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât
8) ve râğibetü's-sadekâti'l-hayrât, Utûfetlü, Haşmetlü Fâtıma Hâtûn ibnet-i Hüseyin Ağa

Vakfiye No: 40/2

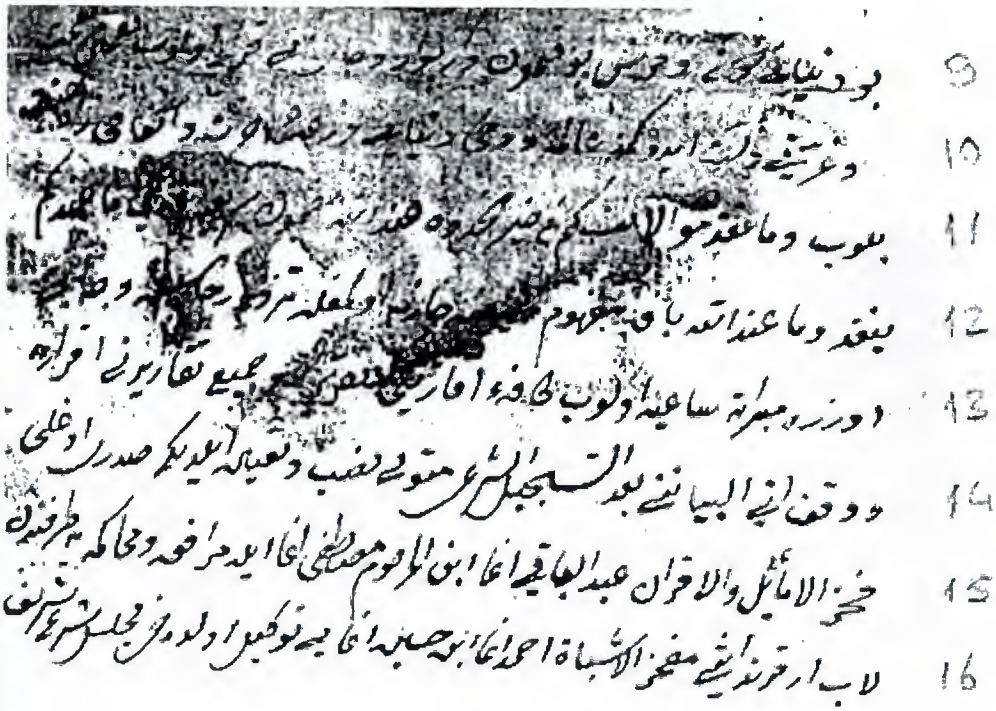

9) bu dünyây-ı dûn ve ferş bûkalemûn dâr-ı bevâr ve cây-ı bî-karâr olub ni'met-i nıkmet

10) ve izzeti zillet iderken âlim ve dahi dünyây-ı mezraat-i âhiret ve infâk-ı zâd-ı hakîkat

11) bulub "ve mâ tükaddimû li-enfüsikum min hayrin tecidûhü inde'l-lâh"[1] mazmûn-i şerîfine ve dahi

12) "mâ indeküm yenfedü ve mâ inde'l-lâhi bâk"[2] mefhûm-i münîfine câzim olmağla tezvîr-i ricâsının vech-i âtî

13) üzre meberrâta sâiye olub kâffe-i ekârîbini takrîr ve cemî-i tekârîrini ikrâra

14) ve vakf-ı âti'l-beyânını ba'de't-tescîli'ş-şer'î mütevellî nasb ü ta'yîn eylediği Sadri oğlu

15) Fahru'l-Emâsili ve'l-Akrân Abdülbâkî Ağa ibnü'l-merhûm ve Mustafa ile murâfe'a ve muhâkemeye tarafından

16) li-eber karındaşı Müfahhirü'l-Eşbâh Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa'yı tevkîl ol dahi meclis-i şer'-i şerîf-i ahmedî

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 110
[2] **Kur'an-ı Kerim,** Nahl, 96

Vakfiye No: 40/3

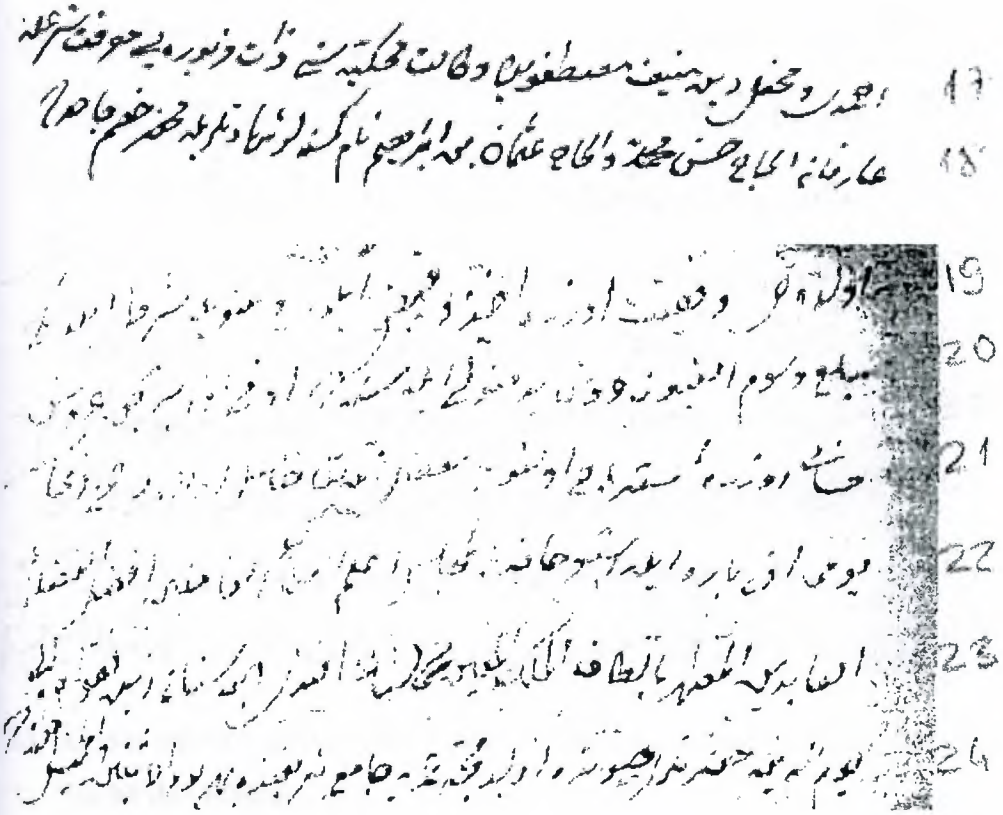

17) ve mahfel-i dîn-i münîf-i mustafavîde vekâlet-i mahkiyesini zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'ile

18) ârifân el-Hâcc Hasan Muhammed ve el-Hâcc Osman bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzer-i hasm-ı câhidde

19) ol dahi vakfiyyet üzre ahz ü kabz eyledi ve şöyle şart eyledi ki:

20) Meblağ-i mersûm altı yüz ğuruş yed-i mütevellî ile senede onu on bir buçuk ğuruş

21) hisâbı üzre istirbâh olunub bi-fazlillâhi teâlâ hâsıl olan ribh ü nemâsından

22) yevmi on para ile iş bu hâzırı bi'l-meclis A'lâmü'l-Ulemâi'l-Âmilîn, Afzalü'l-Fuzelâi'l-Âbidîn,

23) el-Mutahhiru bi-Eltâfi'l-Mülki'l-Muîn Muhammed Sinan Efendi ibn-i Sinan (zeyyede takvâhu ilâ yevmi'd-dîn)

24) Hazretleri hayatda oldıkça Ömeriye Câmi-i Şerîfi'nde beher yevmü'l-isneyni ve'l-hamîs mahzerde

Vakfiye No: 40/4

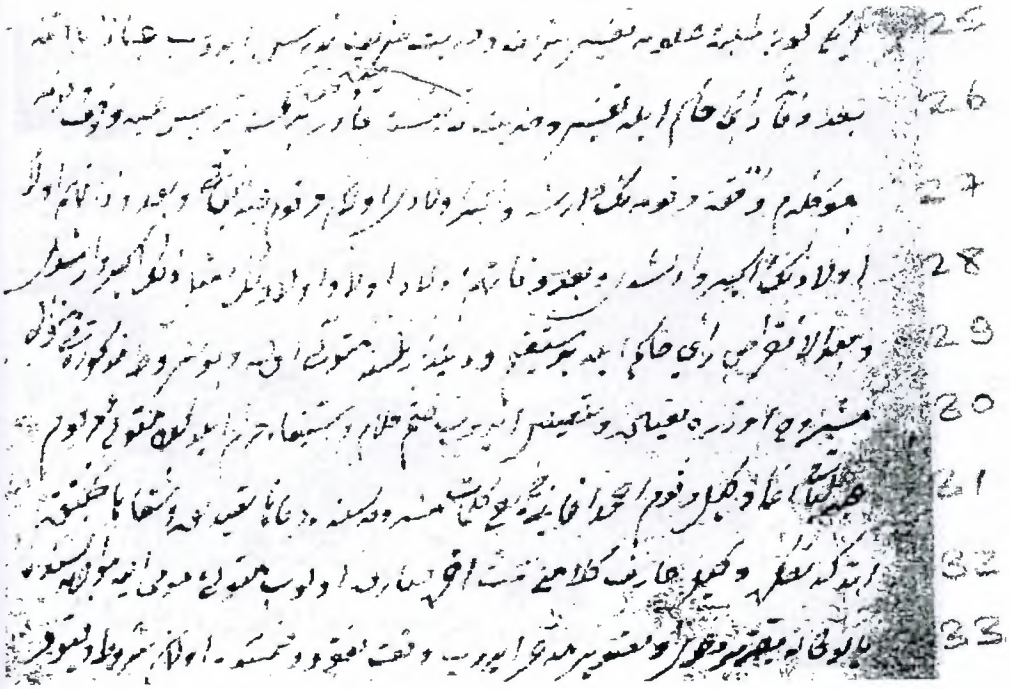

25) iki gün talebe-i ulûma tefsîr-i şerîf ve hadîs-i şerîf tedrîs idüb ıyâzen bi'l-lâhi ba'de vefâtihî

26) ra'y-ı hâkim ile tefsîr ve hadîs tedrîsine me'mûr bir kimesne tedrîs ile ve vakf-ı merkûme

27) müvekkilem vâkıfe-i merkûmenin erşed ve ekber-i evlâdı olan merkûm Abdülbâkî ve ba'de vefâtihim evlâd-ı evlâdının

28) ekber ve erşedi ve ba'de vefâtihim evlâd-ı evlâd-ı evlâdının ve misl-i zâlik ekber ve erşedi

29) ve ba'de'l-inkırâz ra'y-ı hâkim ile bir müstakîm ve dindâr kimesne mütevellî ola ve bu şurût-ı mezkûreyi minvâl-i meşrûh

30) üzre ta'yîn ü tensîs idüb zamm-ı kelâm ve istîfâ-i merâm eyledik de mütevellî-i merkûm

31) Abdülbâkî Ağa vekîl-i merkûm Ahmed Ağa'yı cemî-i kelimât-ı meşrûhasında vicâhen tasdîk, şifâhen tahkîk

32) itdikden sonra vekîl-i ârif kelâmını semt-i âhara sârif olub mütevellî-i mûmâ ileyh müvâcehesinde

33) bi'l-vekâle takrîr-i da'vâ ve tasvîr-i müdde'î idüb vakf-ı nukûd ve zımnında olan şurût u kuyûd

Vakfiye No: 40/5

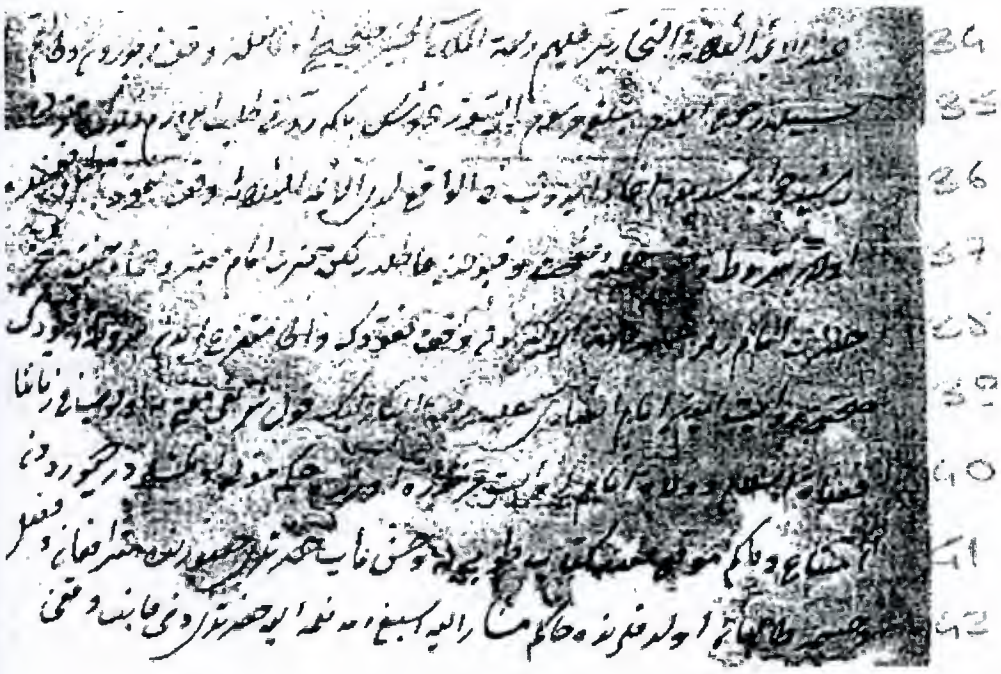

34) inde'l-eimmeti's-selâseti'n-nehârîr (aleyhim rahmetü'l-meliki'l-habîr) sahîh olmamağla vakf-ı mezbûrdan vekâletim

35) hasbiyle rucû' eyledim. Meblağ-i mersûm altı yüz ğuruş bana reddini taleb iderem didik de mütevellî-i reşîd

36) cevâb-ı sedîde ağaz idüb fi'l-vâki' lede'l-eimmetis-selâse vakf-ı nukûd bâtıl ve hakkında olan

37) şurût u kuyûd hilye-i sıhhat ve kabûlden âtıldır deyu Hazret-i İmâm-ı Muteber ve Hümâm-ı Cennet Mekarr

38) Hazret-i İmâm-ı Züfer-i Şehîr Âmmetü'l-Ekber'den vakf-ı nukûdi ve ana müteferri' iden şurût u kuyûdi

39) sıhhatını rivâyet iden İmâm-ı Ensârî (aleyhi rahmetü'l-bârînin) kavl-i şerîfi müftîye olub fî zamânınâ

40) kuzât-ı islâm ve vülât-i enâm rivâyet-i mezbûre üzre hükme mütevellî olmuşlardır deyu redden

41) imtinâ' ve hâkim-i mevkı', sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb hazretleri huzûrunda müterâfiân ve fasl ü hasme

42) tâlibân oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh (esbeğa'l-lâhü niamehû aleyh) hazretleri dahi cânib-i vakfi

Vakfiye No: 40/6

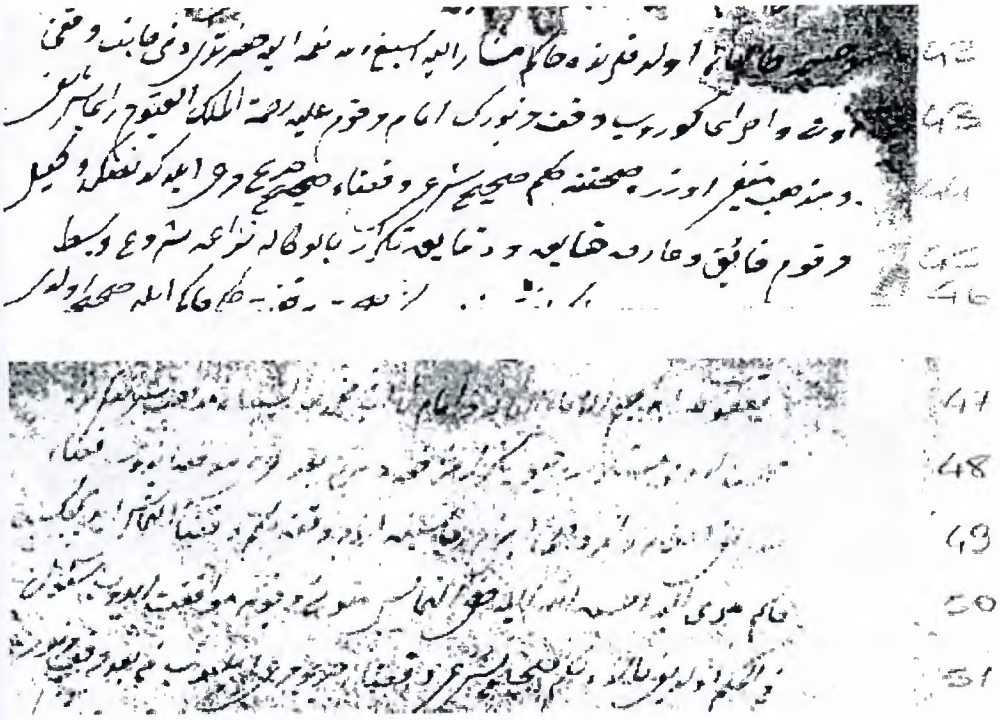

43) ûlâ ve uhrâ görüb vakf-ı mezbûri imâm-ı merkûm (aleyhi rahmetü'l-meliki'l-kayyûm) ra'y-ı şerîfi

44) ve mezheb-i münîfi üzre sıhhatına hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eyledikden sonra vekîl-i

45) merkûm fâik u ârif-i hakâik u dekâik tekrâr bi'l-vekâle nizâa şurû' ve bast

46) ... vakfiyyeti hükm-i hâkim ile sahîh oldı.

47) Ya'kûb bin İbrahim bi'l-İmâmi's-Sânî ve İmâm-ı Sâlis Muhammed bin eş-Şeybânî mezheb-i şerîflerinde

48) sıhhat-i lüzûmi müstelzimdir deyu tekrâr mürâfea ve merreten ba'de uhrâ müdâfea idüb kazâ-i

49) sâbık ve emr-i vakfi ibrâ... lüzûm-i vakfe hükm ve kazâ-i iltimâs idecek

50) hâkim-i mûmâ ileyh (ahsene'l-lâhu ileyh) dahi iltimâs mütevellî-i merkûme müvâfakat idüb mes'ûl-i fi'l-hükm

51) oldığı halde hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î eyleyüb min ba'd vakf-ı mezbûr

Vakfiye No: 40/7

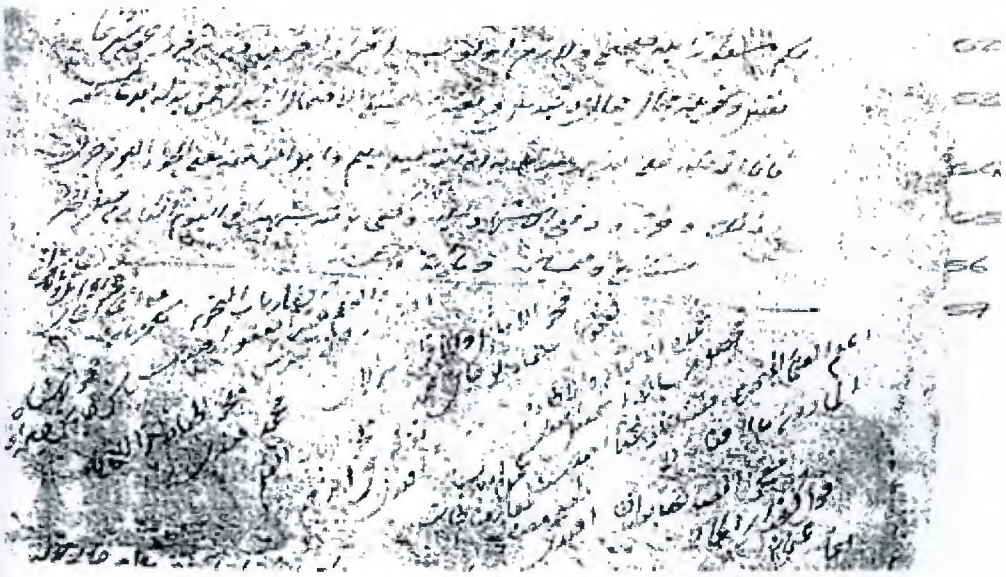

52) hükm-i mestûr ile sahîh ve lâzım olub efrâd ferden bî-ferd içün şer'an
53) nakz u tahvîli mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîri mümteniu'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû
54) fe innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıfeti ale'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ
55) zâlik. Ve harara ve defea'l-eşhâd aleyhi ve kefâ bi'l-lâhi şehîdâ. Fi'l-yevmi's-sânî min saferi'l-hayr.
56) Lisene: Tis'in ve hamsîne ve mietin ve elf. (2 Safer 1159).
57) Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-Emâsili ve'l-Akrân Ali Ağa, Ağay-ı Yeniçeryan. Erbâbü't-Tahrîri ve'l-Kalem... Ya'kûb Efendi, Def-terdâr-ı Cezîre-i Kıbrıs. Fahru'l-Eşbâh, Başçavuş Hüseyin Ağa. Mufahhiru'l-Huffâz, Kara Mehmed Efendi. Fahru'l-Emâsili ve'l-Akrân Hâcı Mehmed, Mîr-Alây-ı Lefkoşa. Mufahhir-i Erbâbü'l-Kalem, Tezkereci İbrâhîm Efendi. Umdetü'l-A'yâni ve'l-Ekârim, Muhassıl-ı Sebîl İsmâîl Efendi. Umdet-i Erbâbü'l-Meârif, bi-Medîne-i Lefkoşa, Mustafa Efendi. A'lemü'l-Ulemâi'l-Mübahhirîn, Fazîletlü Osmân Efendi, el-me'zûn bi'l-iftâ. Mufahhiru'z-Zâbıtân, Kul Kethüdâsı, el-Hâcc Osman Ağa.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Temurci el-Hâcc Hasan bin Mahmûd

Vakfın Konusu: Dükkân

Vakfiye No: 41/1

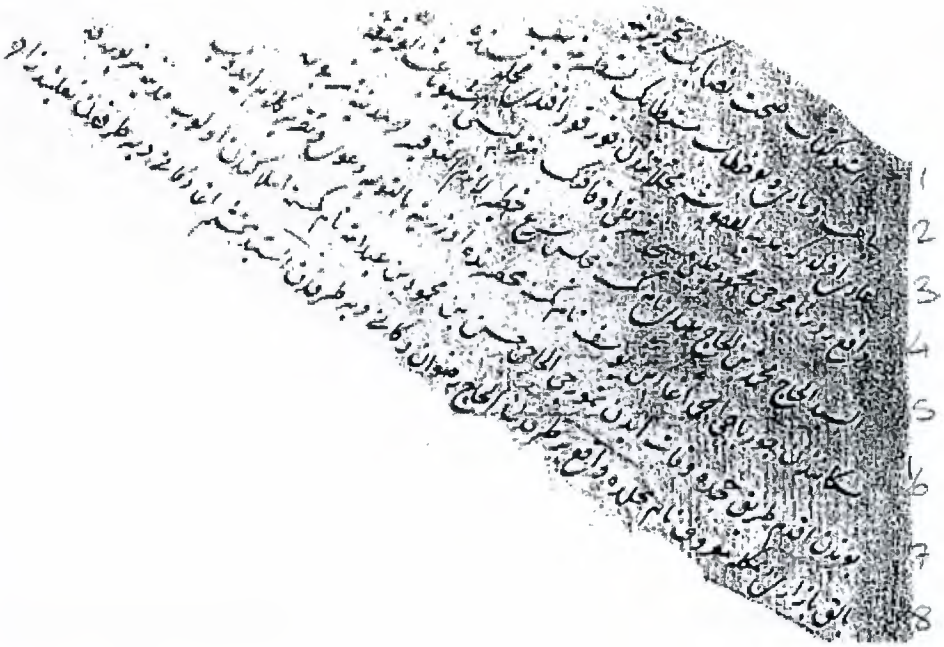

1) İş bu kitâb-ı sıhhat-ı nisâbın tahrîrine
2) bâis ü bâdî ve bu hitâb-ı müstetâbın tastîrine sebeb-i
3) âdî oldır ki: Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Korkud Efendi Mahallesi'nde
4) vâki' Rûz-nâmececi Mahmûd Çelebi, mescid-i şerîfi evkâfının mütevellîsi iş bu bâisü'l-vesîka
5) es-Seyyid el-Hâcc Muhammed bin el-Hâcc Abdi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde medîne-i mezbûre
6) sükkânından Çorbacı Ahmed Ağa ibn-i Yûsuf nâm kimesne mahzerinde üzerine bi't-tevliye da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb
7) bundan akdem tarîk-ı hacda vefât iden Temurci el-Hâcc Hasan bin Mahmûd bin Abdullâh nâm kimesne emlâkından olub Medîne-i mezbûrede
8) Balık Bâzârı dimekle ma'rûf nâm mahalde vâki' bir tarafdan el-Hâcc Rızvân Dükkânı ve bir tarafdan es-Seyyid Muhteşem Ağa Dükkânı diğer tarafdan Na'lband-zâde Mehmed Ağa Mülki

Vakfiye No: 41/2

9) ve bir tarafdan tarîk-ı âmm ile mahdûd bir bâb Temurci Dükkânı'nı vefât itmezden mukaddem hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl u sıhhatında mütevellîsi oldığım

10) mescid-i şerîfe vakf-ı sahîh ile ve işhâd idüb ol vechile dükkân-ı mahdûd-ı mezbûr mârrü'z-zikr mescid-i şerîfin evkâfından olmağla iş bu mezbûr Ahmed Ağa

11) hâlen dükkân-ı mezbûri üç senedir füzûlî zabt ider taraf-ı şer'iden kasr-ı yedine tenbîh olunmak bi't-tevliye murâdımdır didik de ğıbbe's-süâl mezbûr Ahmed Ağa cevâbında

12) dükkân-i mahdûd-ı mezbûr müteveffây-ı mezbûrın emlâkından olub ba'de vefâtihî veresesine ba'de'l-intikâl mülk-i müşterâm olmak üzre vaz'-ı yed iderem, mescid-i

13) mezbûrın evkâfından oldığı ma'lûm değildir didik de mütevellî-i mezbûr müddeâsına mutâbık yine taleb olundık da udûl-i ahrâr ricâl-i müslimînden cezîre-i

14) mezbûrede vâki' Tuzla nâm Kazâ-i İskelesi'nde sâkin el-Hâcc Mehmed bin Ali ve medîne-i mezbûre mahallâtından Ayasofya Mahallesi sükkânından Bekir el-Hâcc Mehmed bin Mustafa

Vakfiye No: 41/3

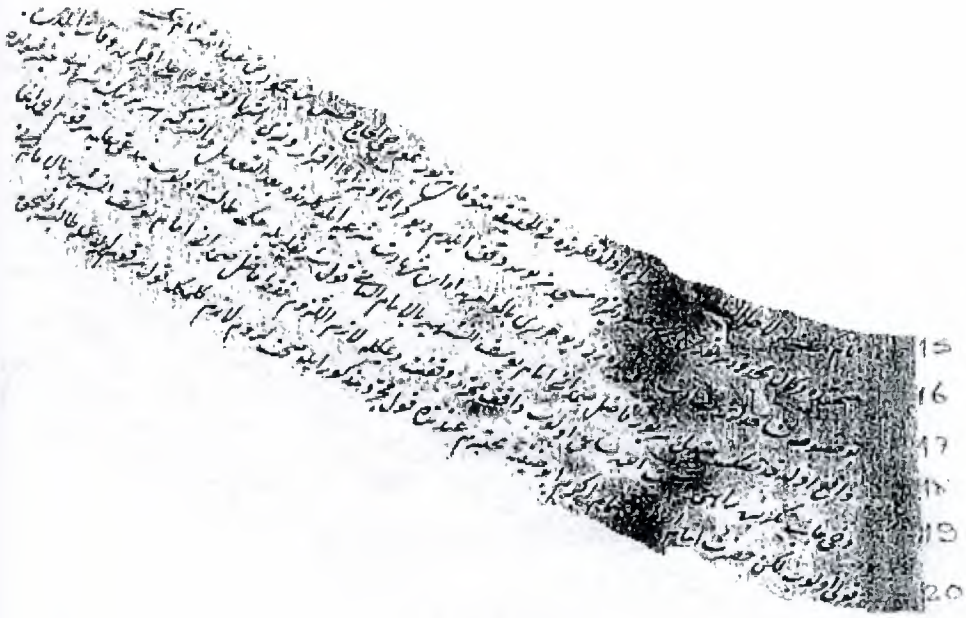

15) nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân oldıklarında fi'l-hakîka müteveffây-ı mezbûr Temurci el-Hâcc Hasan bin Mahmud bin Abdullah nâm kimesne hâl-i hayatında ve kemâl-i akl-ı

16) sıhhatında dükkân-ı mahdûd-ı mezbûri bizim huzûrumuzda mescid-i mezbûre vakf eyledim deyu kerrâran ve serrâran ikrâr ve bizi işhâd ve mukırran alâ ikrâra vefât eyledi. Bizler

17) bu husûsa şâhidleriz, şehâdet dahi ideriz deyu her biri bi'l-müvâcehe edây-ı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye her birinin şehâdeti hayr-i kabûlde

18) vâki' oldıkdan sonra mütevellî-i mezbûr Fâzıl-ı Samedânî İmâm-ı Yûsüfü'ş-Şehîr bi'l-İmâmı's-Sânî kavl-i şerîfleriyle hükme tâlib olub müddeî aleyh merkûm Ahmed Ağa

19) dahi cânib-i tekrîre râhî ve semt-i âhıra sâî olub vâkıf-ı mücerred vakfet dimekle lâzimü'l-lüzûm fakat Fâzıl-ı Samedânî İmâm-ı Yûsufü'ş-Şehîr bi'l-İmâmi's-Sânî

20) kavli olub lâkin Hazreti İmâm-ı A'zam ve Hümâm-ı Ekrem Ebû Hanîfe-i Muhterem indinde kavl-i mücerred-i mezkûr ile sıhhat-i lüzûm lâzım gelmekle kavl-i merkûm ile amele tâlib olunacak

Vakfiye No: 41/4

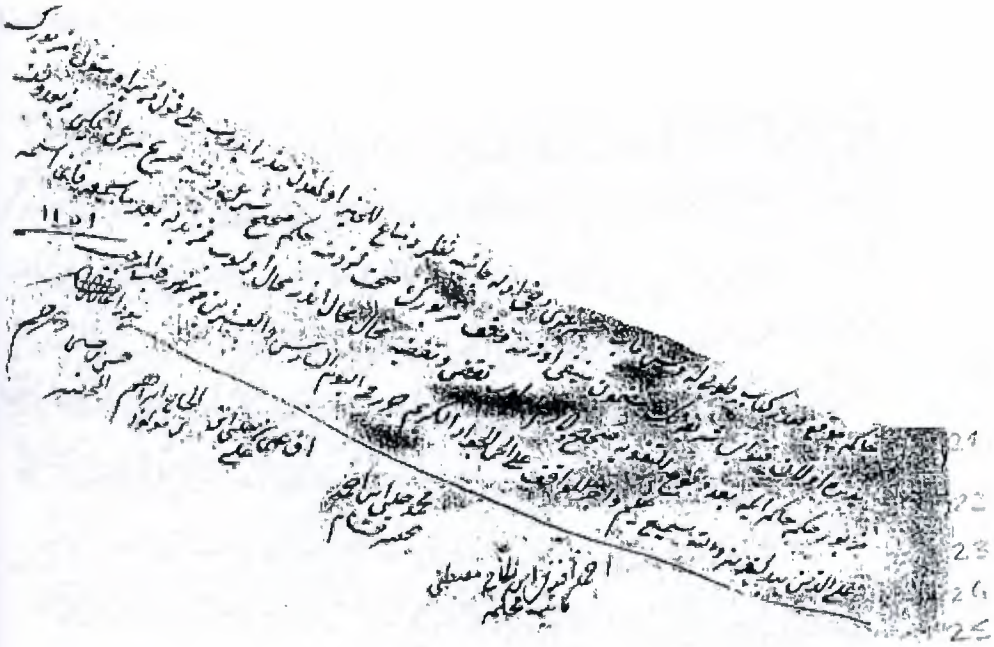

21) hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb hazretleri dahi ola cânib-i nazar ve mennâun li'l-hayr olmakdan hazar idüb alâ kavl-i men yerâhu mütevellî-i mezbûrun

22) yedinde olan fetvây-ı şerîfenin mazmûn-i münîfi üzre vakf-ı mezbûrun sıhhat-i lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'-î ve tenbîh-i sarîh-i mer'-î itmeğin min ba'di vakf-ı

23) mezbûr hükm-i hâkim ile ba'de vukûı't-takviye sahih ve lâzım olub nakz u nakîzına mecâl-i muhâl üzre muhâl olub "femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû

24) ale'l-lezîne yübeddilûneh. İnne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Harrara fi'l-yevmi's-sâdisi ve'l-ışrîne fî şehr-i recebi'l-müreccep. Lisene: (26 Receb 1151).

25) Şühûdü'l-hâl:

Ahmed Efendi ibnü'l-Hâcc Mustafa, Kâtib-i Mahkeme. Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed, yehzuru kassâm. Ak Osman Çelebi ibn-i Ali. el-Hâcc İbrahim bin Mevlûd. Hasan bin Hüseyin, el-Muhzır. Ve ğayruhum.

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: Gülden bint-i Abdullâh

Vakfın Konusu: Ev ve Ekleri.

Vakfiye No: 42/1

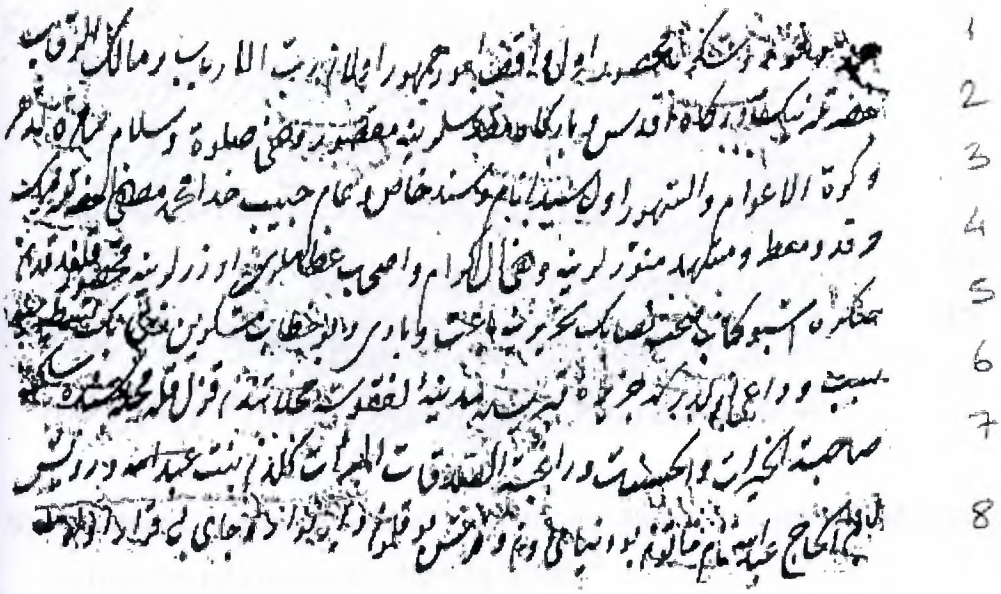

1) Hamd-i mevfûr ve şükr-i nâ-mahsûr ol vâkıf-ı ümûr-ı cumhûr olan rabbü'l-erbâb ve mâlikü'r-rikâb
2) hazretlerinin der-gâh-ı akdes ve bâr-gâh-ı mukaddeslerine maksûr dahi salât ü selâm sâhiratü'd-dehr
3) ve küretü'l-e'vâm ve'ş-şuhûr ol seyyid-i enâm ve sened-i hâss u âmm hâbib-i hudâ Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin
4) merkad ve me'ta ve meşhed-i münevverlerine dahi âl-i kirâm ve ashâb-ı ızâmları üzerlerine mahsûr kılındıkdan
5) sonra iş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîrine bâıs ü bâdî ve bu hitâb-ı müşkîn-i nikâbın tastîrine
6) sebeb ü dâî oldır ki: Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Kızılkule Mahallesi'nde sâkine
7) sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât ve râğibetü's-sadakâti'l-meberrât Gülden bint-i Abdullâh ve Dervîş
8) bin el-Hâcc Abdullâh nâm hâtûn bu dünyây-ı dûn ve ferş-i bûkalemûn dâr-ı bevâr ve cây-ı bî-karâr olub

Vakfiye No: 42/2

9) "ed-dünyâ mezraatü'l-âhire"[1] ma'nâsına âlime "ve mâ tükaddimû li-enfüsiküm min hayrin tecidûhü inda'llâh"[2]

10) mazmûn-ı şerîfine câzim olmakla vech-i âtî üzre meberrâta sâıye olub kâffe-i ekârîri

11) sahîha ve cemî'-i tekârîri nâfize oldığı halde meclis-i şer'-ı şerîf-i nebevî ve mahfel-i dîn-i münîf-i mustafavîde

12) medîne-i mezbûre kazâsı muzâfâtından Omorfa Kazâsı'na tâbi' Prestorona Karye'de vâki'

13) câmi-i şerîfin imâmı ve mütevellîsi ve vakf-ı câirü'z-zikre dahi mütevellî nasb olunan el-Hâcc Abdurrahmân

14) Efendi ibn-i Dâvûd mahzerinde bi-tav'ıhe's-sâf hâl-i ani'l-cevri ve'l-i'tibâr ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb

15) ile'l-ân silk-i mülkümde münselik olub Medîne-i Lefkoşa'da Kızılkule Mahallesi'nde vâki' bir tarafdan

16) Şerîfe Hâtûn Menzili ve bir tarafdan... Hâtûn Menzili ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd

---

[1] **İsmail b. Muhammet Aclûni,** Keşfu'l-Hafa, Beyrut, 2001, C. 1, S. 364, Hadis no: 1318

[2] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 110

Vakfiye No: 42/3

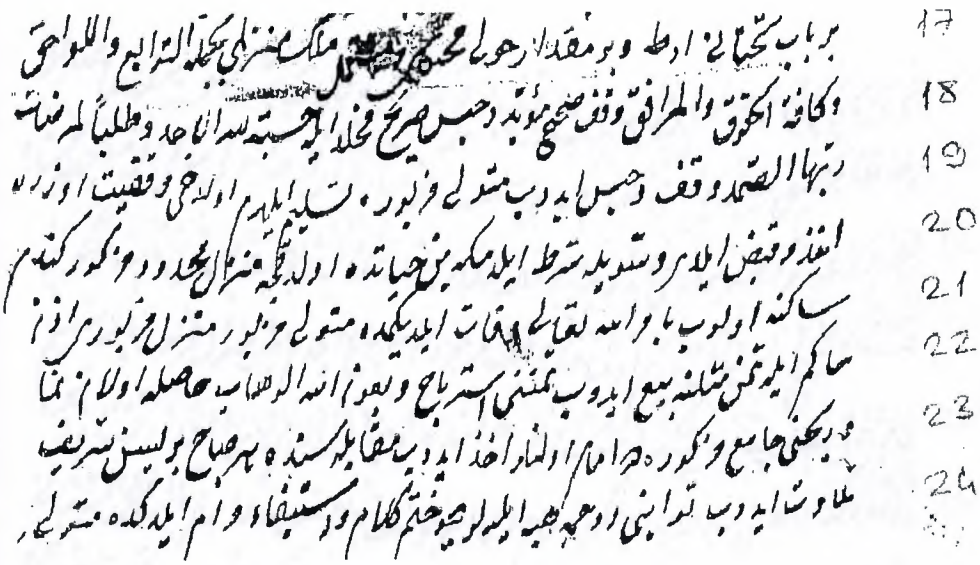

17) bir bâb tahtânî oda ve bir mikdâr havli muhtevî ve müştemil mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık

18) ve kâffeti'l-hukûk ve'l-merâfik vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-ı sarîh-i muhalled ile hasbeten li'l-lâhi'l-ehad ve taleben li-merzâti

19) rabbihe's-samed vakf ü habs idüb mütevellî-i mezbûre teslîm eyledim ol dahi vakfiyyet üzre

20) ahz ü kabz eyledi ve şöyle şart eyledim ki: Ben hayâtda oldıkça menzil-i mahdûd-i mezkûr kendim

21) sâkine olub bi-emri'l-lâhi teâlâ vefât eylediğimde mütevellî-i mezbûr menzil-i mezbûri izn-i hâkim

22) ile semen-i misline bey' idüb semenini istirbâh ve bi-avzi'l-lâhi'l-vehhâb hâsıla olan nemâ

23) ve rıbhini câmi-i mezkûrede imâm olanlar ahz idüb mukâbelesinde her sabâh bir Yâsîn-i şerîf

24) tilâvet idüb sevâbını rûhuma hîbe eyleyeler deyu hatm-ı kelâm ve istîfâ-i merâm eyledik de mütevellî-i mezbûr

Vakfiye No: 42/4

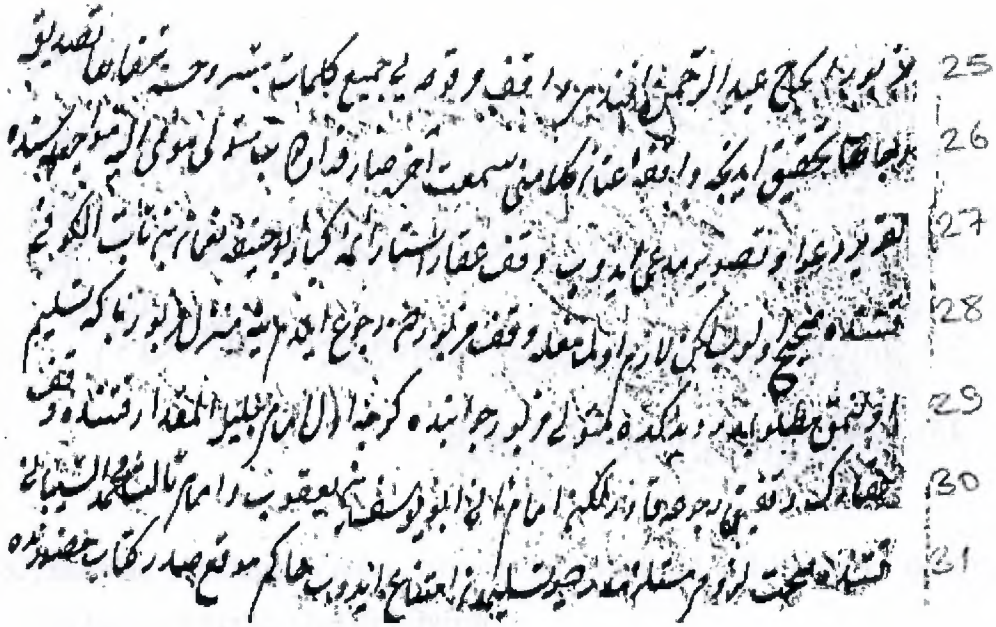

25) el-Hâcc Abdurrahmân Efendi vâkıf-ı merkûmeyi cemî-i kelimât-ı meşrûhına şifâhen tasdîk,

26) vicâhen tahkîk idince vâkıfe ınân-ı kelâmını semt-i âharasârif ola. Yine mütevellî-i mûmâ ileyh müvâcehesinde

27) takrîr-i da'vâ ve tasvîr-i müdde'î idüb vakf-ı akâr Üstâd-ı Eimme-i Kibâr Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit el-Kûfî

28) katında sahîh olub lâkin lâzım olmamakla vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledim. Yine menzil-i mezbûr bana teslîm

29) olunmak matlûbumdır didik de mütevellî-i mezbûr cevâbında gerçi ol imâm-ı celilü'l-mikdâr katında vakf-ı

30) akârın vakfiyyeti rucû'a kâdir. Lâkin İmâm-ı Sânî Ebû Yûsuf bin Ya'kûb ve İmâm-ı Sâlis Muhammed eş-Şeybânî

31) katında sıhhat-i lüzûmi müstelzimdir deyu teslîmden imtinâ' idüb hâkim-i mevkı', sadr-ı kitâb huzûrında

Vakfiye No: 42/5

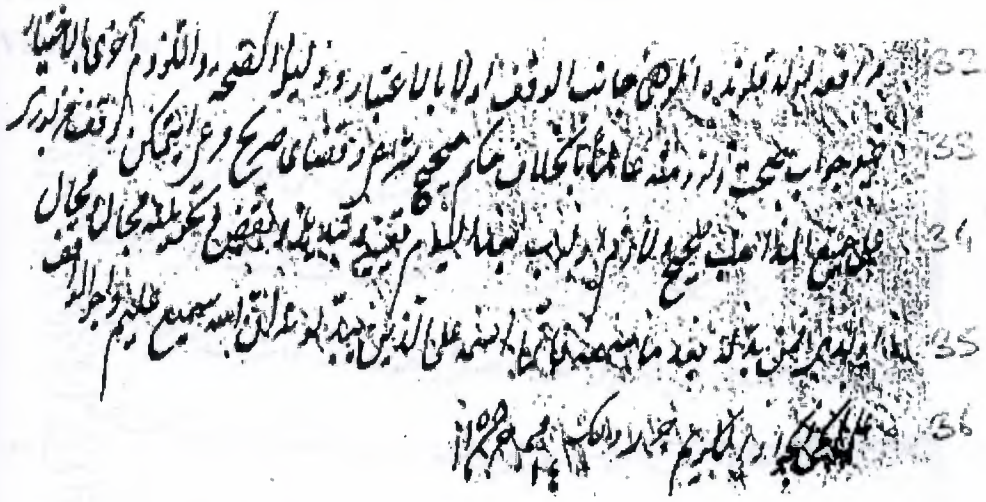

32) mürâfaa oldıklarında anlar dahi cânibü'l-vakf ûlâ bi'l-i'tibâr ve delîlü's-sıhhati ve'l-lüzûm uhrâ bi'l-ihtiyâr

33) deyu cevâb-ı sıhhat ve lüzûmına âlimen bi'l-hilâf hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin vakf-ı mezbûri

34) alâ cemîı'l-mezâhib sahîh ve lâzım olub ba'de'l-yevm tağyîr u tebdîl ü nakz u tahvîline mecâl ve muhâl oldı.

35) "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh, inne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf

36) ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlik: Fî 14 Receb 1158.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: es-Seyyid Mustafâ Sükker ibn-i Ali

Vakfın Konusu: Ev, Dükkân, Arsa ve Su Kuyusu

Vakfiye No: 43/1

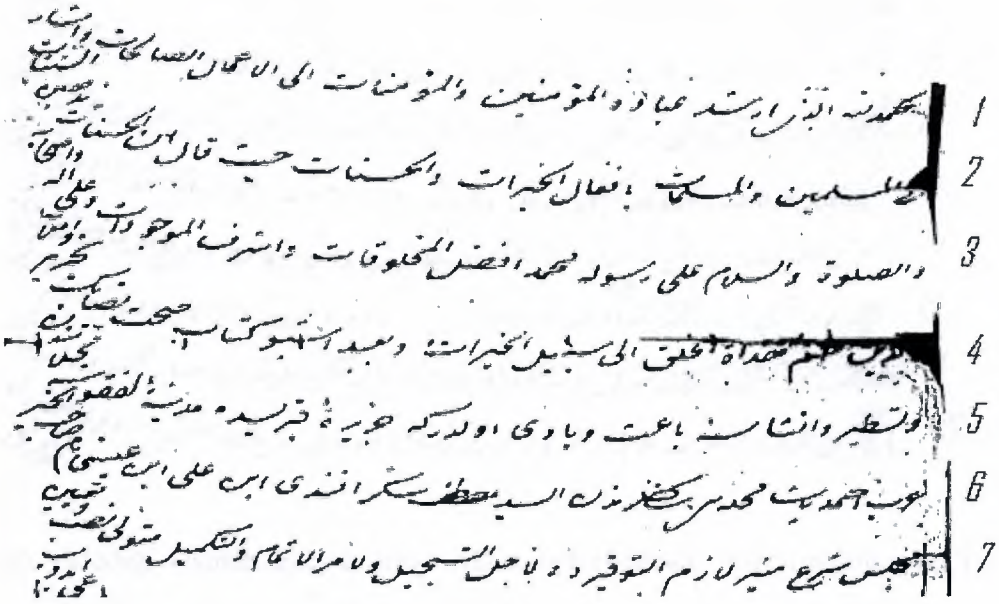

1) Elhamdü-li'l-lâhi'l-lezî erşede ibâdehü'l-mü'minîne ve'l-mü'minâti ile'l-a'mâli's-sâlihâti ve eşâra
2) ile'l-müslimîne ve'l-müslimâti bi-ef'âli'l-hayrâti ve'l-hasenât. Haysü kâle: "İnne'l-hasenâti yüzhibne's-seyyiât."[1]
3) Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûlihî muhammedin afzali'l- mahlûkâti ve eşrefi'l-mevcûdâti ve alâ âlihî ve eshâbihi'l-
4) lezîne hüm hüdâtü'l-halkı ilâ sebîli'l-hayrât. Ve ba'de iş bu kitâb-ı sıhhat-i nisâbın tahrîr ü imlâsına
5) ve tastîr ü inşâsına bâis ve bâdî oldır ki: Cezîre-i Kıbrıs'da, Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan
6) Arab Ahmed Paşa Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Mustafâ Sükker Efendi ibn-i Ali ibn-i Îsâ nâm sâhibü'l-hayr,
7) meclis-i şer'-i münîr-i lâzimü't-tevkîrde li-ecli't-tescîl ve li-emri'l-itmâm ve't-tekmîl mütevellî nasb ü ta'yîn

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Hud, 114

Vakfiye No: 43/2

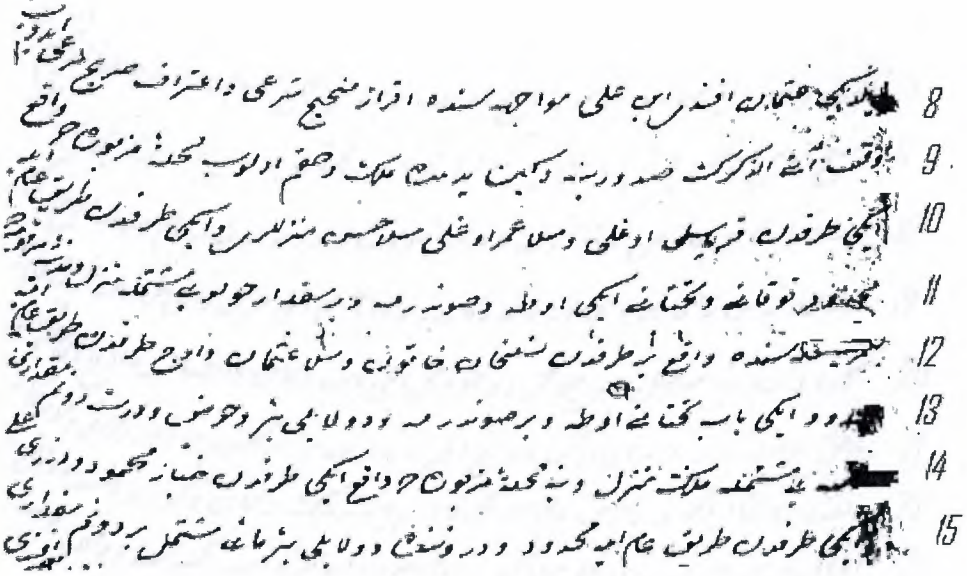

8) eylediği Osmân Efendi ibn-i Ali müvâcehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb

9) vakf-ı âti'z-zikrin sudûrına değin yedimde mülk ve hakkım olub mahalle-i mezbûrede vâki'

10) iki tarafdan Karpaslı oğlı ve Monla Ömer oğlı Monla Hasan Menzilleri ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile

11) mahdûd fevkânî ve tahtânî iki oda ve sundurma ve bir mikdâr havlıyı müştemil menzil ve medîne-i merkûmede

12) Ömeriye Mahallesi'nde vâki' bir tarafdan Neslihân Hâtûn ve Monla Osmân ve üç tarafdan tarîk-i âmm ile

13) mahdûd iki bâb tahtânî oda ve bir sundurma ve dolablı bi'r ve havz ve dört dönüm mikdârı

14) arsa-i müştemile mülk-i menzil ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' iki tarafdan Habbâz Mahmûd ve Derzi Ali

15) ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve derûnında dolablı bi'r-i mâi müştemil bir dönüm mikdârı

Vakfiye No: 43/3

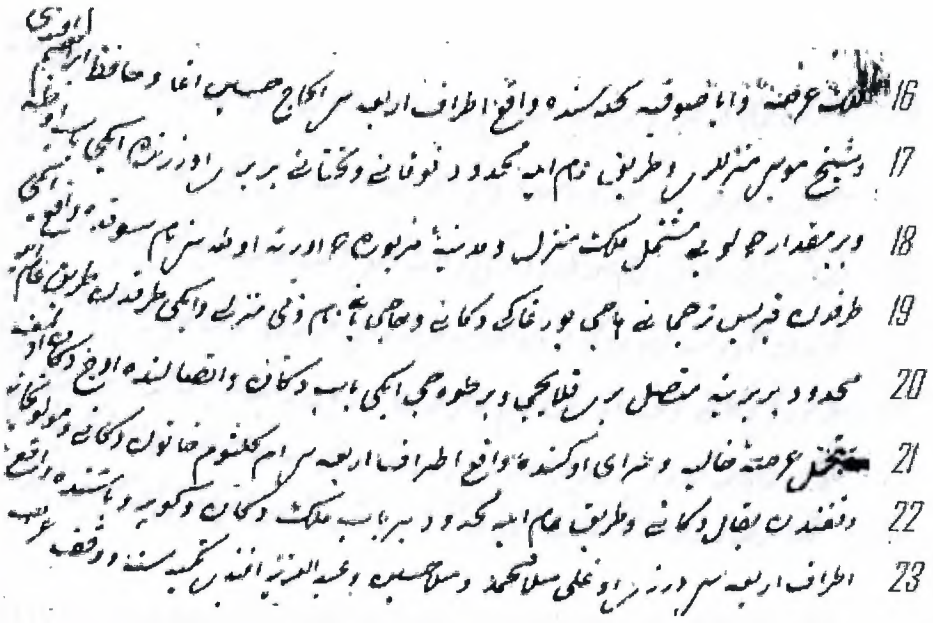

16) mülk-i arsa ve Ayasofya Mahallesi'nde vâki' etrâf-ı erbaası el-Hâcc Hüseyin Ağa ve Hâfız İbrahim Efendi

17) ve Şeyh Mûsâ Menzilleri ve tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî birbiri üzerinde iki bâb oda

18) ve bir mikdâr havluyı müştemil mülk-i menzil ve medîne-i mezbûrede Ortaodası nâm sûkda vâki' iki

19) tarafdan Kıbrıs Tercümânı Hâcı Yorgaki Dükkanı ve Hâci Yanni nâm zımmî menzili ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile

20) mahdûd birbirine muttasıl biri kalaycı ve bir tavacı iki bab dükkân ve ittisâlinde üç dükkân olmağa

21) mütehammil arsa-i hâliye ve Sarâyönü'nde vâki' etrâf-ı erbaası Ümmi Gülsüm Hâtûn Dükkânı ve Mevlevi-hâne Vakfı'ndan

22) bakkâl dükkânı ve tarîk-i âmm ile mahdûd bir bâb mülk-i dükkân ve Köprübaşı'nda vâki'

23) etrâf-ı erbaası Derzi oğlı Monla Muhammed ve Monla Hüseyin ve Abdülazîz Efendi Tekiyesi'ne ve vakf-ı arsa

Vakfiye No: 43/4

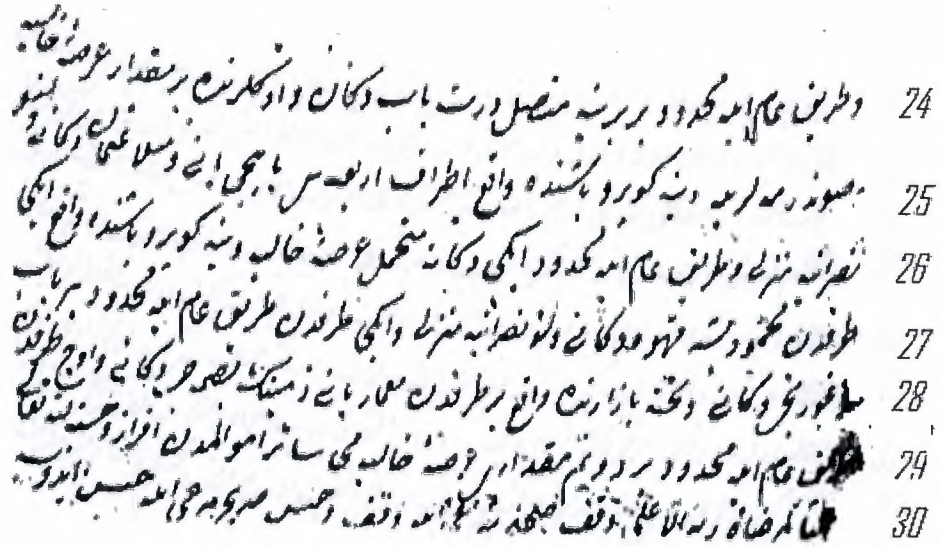

24) ve tarîk-i âmm ile mahdûd birbirine muttasıl dört bâb dükkân ve önlerinde bir mikdâr arsa-i hâliye

25) ve sundurmalarıyla ve yine Köprübaşı'nda vâki' etrâf-ı erbaası Baycı Yanni ve Monla Osman Dükkânı ve Lino

26) Nasraniye Menzili ve tarîk-i âmm ile mahdûd iki dükkâna mütehammil arsa-i hâliye ve yine Köprübaşı'nda vâki' iki

27) tarafdan Mahmûd Beşe Kahve Dükkanı ve Lino Nasraniye Menzili ve iki tarafdan tarîk-i âmm ile mahdûd ve bir bâb

28) Yoğurtcı Dükkanı ve Tahtabazarı'nda vâki' bir tarafdan Mi'mâr Yanni zımmînin Basmacı Dükkanı ve üç tarafdan

29) tarîk-i âmm ile mahdûd bir dönüm mikdârı arsa-i hâliyemi sâir emvâlimden ifrâz ve hasbeten li'l-lâhi teâlâ

30) ve taleben li-merzâti rabbihi'l-a'lâ vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve habs-ı sarîh-i mer'î ile habs idüb

Vakfiye No: 43/5

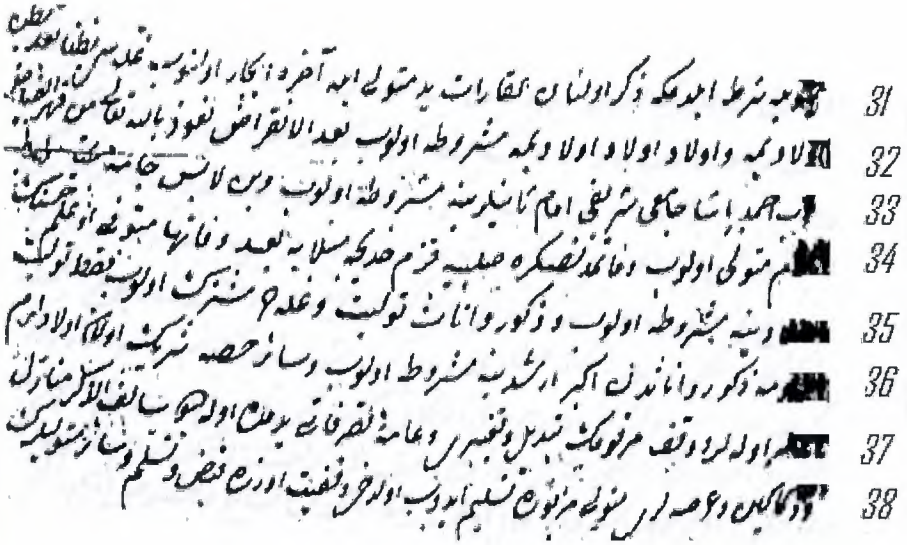

31) şöyle şart eyledim ki: Zikr olunan akârât yed-i mütevellî ile âhire îcâr olunub ğallesı batnen ba'de batn

32) evlâdıma ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdıma meşrût olub ba'de'l-inkırâz neûzü bi'l-lâhi teâlâ min kahri'l-inkıyâz

33) Arab Ahmed Pâşâ Câmi-i Şerîfi İmâm-ı Sânîleri'ne meşrût olub ve ben lâbis-i câmi-i hayât

34) olam mütevellî olub vefâtımdan sonra sulbiye kızım Hadîce Monlaya ba'de vefâtihâ müteveffâ oğlım Hasan'ın

35) adına meşrût olub ve zükûr ve inâs tevliyyet ve ğallede müşterek olub fakat tevliyet-i

36) merkûme zükûr ve inâsdan ekber ve erşedine meşrût olub ve sâir hıssa-i şerîk olan evlâdlarım

37) basîr olalar ve vakf-ı merkûmın tebdîl ü tağyîri ve âmme-i tasarrufâtı yedimde ola deyu sâlifü'z-zikr menâzil

38) ve dekâkîn ve arsaları mütevellî-i mezbûre teslîm idüb ol dahi vakfiyyet üzre kabz ü tesellüm vesâir mütevellîlerin

Vakfiye No: 43/6

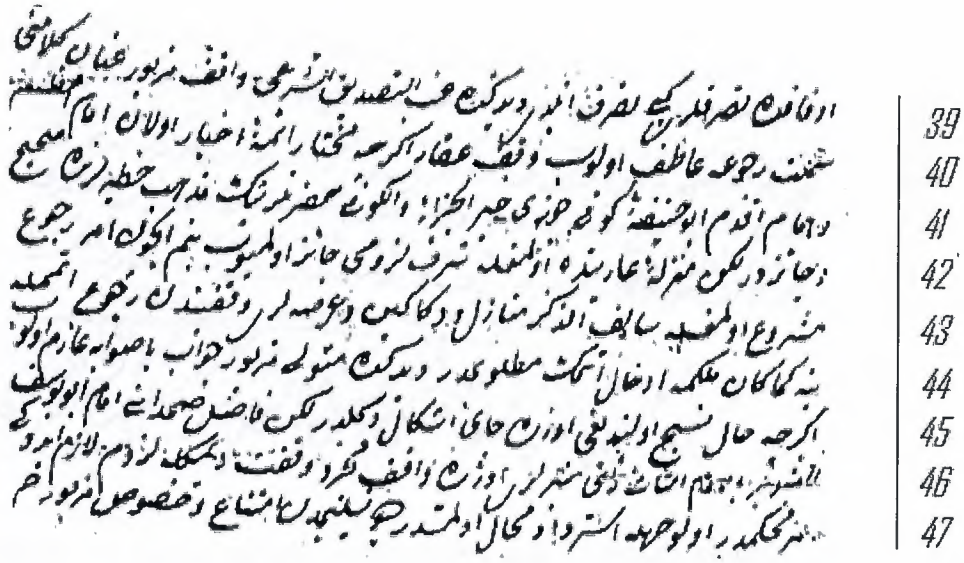

39) evkâfda tasarrufları gibi tasarruf eyledi didik de ğıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı mezbûr inân-ı kelâmını

40) semt-i rucûa âtıf olub vakf-ı akâr eğerçi Muhtâr, Eimme-i Ahyâr olan İmâm-ı A'zam

41) ve Hümâm-ı Akdem Ebû Hanîfe-i Kûfî cûzî hayru'l-cezâi ve'l-kûfî Hazretleri'nin mezheb-i hatîrlerinde sahîh

42) ve câizdir. Lâkin menzile-i âriyetde olmakla şeref-i lüzûmi câiz olmayub benim içün emr-i rucû'

43) meşrû' olmakla sâlifü'z-zikr menâzil ve dekâkîn ve arsaları vakfiyyetden rucû' itmemle

44) yine kemâ kân mülküme idhâl itmek matlûbumdır didik de mütevellî-i mezbûr cevâb-ı bâ-savâba âzim olub

45) eğerçi hâl nesc olundığı üzre cây-ı eşkâl değildir. Lâkin Fâzıl-ı Samedânî İmâm-ı Ebû Yûsuf eş-Şehîr bi'l-İmâmı's-Sânî

46) ra'y-ı münîrleri üzre vâkıf-ı mücerred vakfet dimekle lüzûm-i lâzım idüği

47) muhkemdir ol vechile istirdâd-ı muhâl olmışdır deyu teslîmden imtinâ' ve husûs-i mezbûrda

Vakfiye No: 43/7

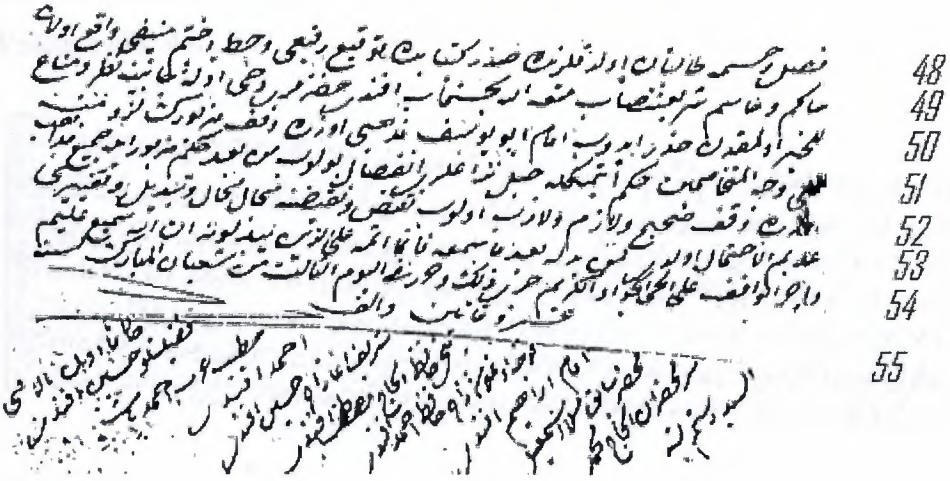

48) fasl u hasme tâlibân oldıklarında sadr-ı kitâbda tevkî'-ı refî'ı ve hatt u hatm-i münîfi vâki' olan

49) hâkim ve hâsim şerîat-i nisâb (meteahü'l-lâhü bi hüsn-i meâb) efendi hazretleri dahi edille-i cânibine nazar ve mennâun li'l-hayr

50) olmakdan hazar idüb İmâm-ı Ebû Yûsuf Mezhebi üzre vakf-ı mezbûrın lüzûmına

51) alâ vechi'l-mütehâsımîn hükm itmekle habl-i nizâaları infisâl bulub min ba'di hükm-i mezbûr ile cemî-i mezâhib

52) üzre vakf, sahîh ve lâzım ve lâzib olub nakz u nakîzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ü tağyîri adîmü'l-ihtimâl oldı.

53) "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh, inne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecrul-vâkıf

54) ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm. Cerâ zâlik. Ve harara fi'l-yevmi's-sâlisi min şa'bâni'l-mübârek. Lisene: Aşera ve mieteyni ve elf. (3 Şaban 1210).

55) Şühûdü'l-hâl: Hâlen Me'zûn bi'l-İftâ, Fazîletlü Hüseyin Efendi. Hatîb-i Arab Ahmed Pâşâ Ahmed Efendi. Şerîf Ağa-zâde Hüseyin Efendi. Benî Hâfız el-Hâcc Mustafâ Efendi. Kocaoğlan-zâde Hâfız Ahmed Efendi. İmâm İbrahim Efendi. Muhzır Sâbık Molla İsmail. ser-muhzırân el-Hâcc Muhammed. es-Seyyid Rüstem Beşe.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: el-Hâcc Muhammed Ağa ibn-i İsmail Ağa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 44/1

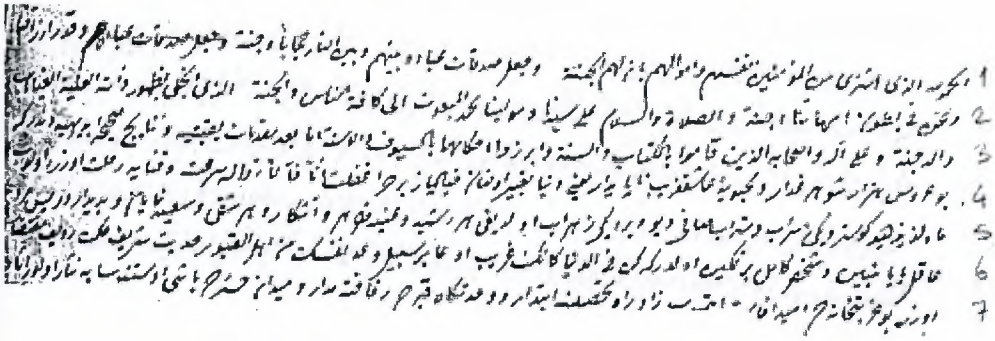

1) Elhamdü-li'lâhi'l-lezi'ş-terâ mine'l-mü'minîne enfüsehüm ve emvâlehüm bi enne lehümü'l-cenneti ve ceale sadekâti ibâdehû beynehüm ve beyne'n-nâri hicâben ve cünneten ve kaddera erzâkanâ
2) ve harrame fî bütûni ümmehâtinâ ecinneten, ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ ve mevlânâ Muhammedin el-meb'ûsi ilâ kâffeti'n-nâsi ve'l-cinneti'l-lezî incelâ bi-zuhûri zâtihi'l-ılliyyeti'l-ğayâhibi
3) vâlidi cennetihî ve alâ âlihî ve eshâbihi'l-lezîne kâmû bi'l-kitâbi ve's-sünneti ve ebrazû ehkâmehümâ bi's-süyûfi ve'l-esinneh. Ammâ ba'd, mükaddemât-ı yakîniyye ve netâic-i sahîha-i bedîhiyyedendir ki,
4) bu arûs-i hezâr şevher-i ğaddâr ve mahbûbe-i âşık ferîb nâ pâydâr ya'nî dünyâ ta'bîr olunan hayâl-bâz perde-i ğaflet-i ânen feânen zevâle sür'at ve fenâya rihlet üzre olub
5) mâ-i lezîz deyû gösterdiği şarâb ve şarâb-ı sâfî deyû virdiği zehr-âb oldığı her reşîd ve anîde dahî zâhir ve âşikâr ve her şakî ve saîde nümâyân ve bedîdârdır pes merd-i
6) âkıl-ı pâyânbîn ve şahs-ı kâmil ber-temkîn oldır ki "kün fid-dünyâ ke-enneke ğarîbün ev âbiru sebîlin ve ud nefseke min ehli'l-kubûr"[1] hadîs-i şerîf-i hikmet-i redîf muktezası
7) üzre bu ğurbet-hânede ümîd-i ikâmet itmeyub zâd-i râh tahsîline ibtidâr ve vahdet-gâh-ı kabîrde refâkate medâr ve meydân-ı haşrde bâşı üstünde sâye-nisâr olur isâr-ı

[1] **Muhammet b. İsa et-Tirmizi,** es-Sünen, İstanbul, 1991, Zühd, 25, C. 4, S. 567

Vakfiye No: 44/2

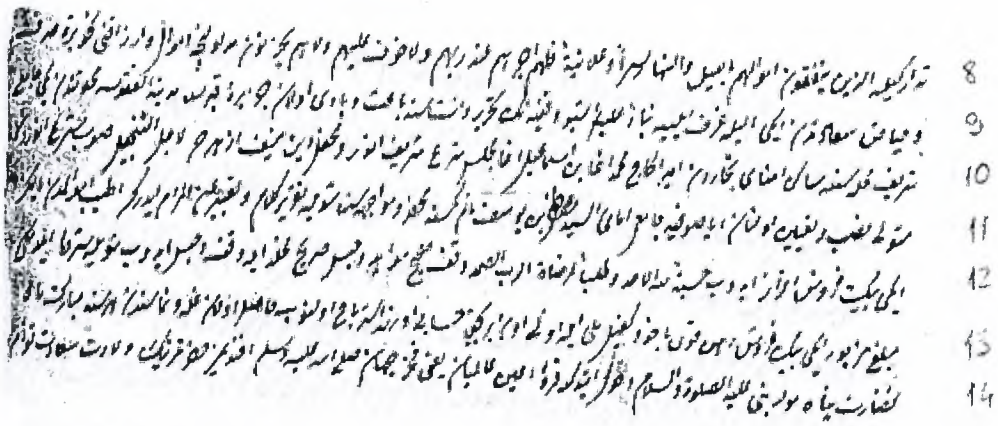

8) tedârükiyle "el-lezîne yünfikûne emvâlehüm bil-leyli ven-nehâri sirran ve alâniyeten felehüm ecruhüm ınde rabbihim ve lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn"[1] medlûlince emvâl ve erzâkını hayr-ı birre sarf

9) ve hıyâz-ı seâdetden iki eliyle ğurf eyleye. Binâen aleyh işbu vakfiyenin tahrîr ve inşâsına bâis ve bâdî olan Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Yeni Câmi'-i Şerîf Mahallesi'nde

10) sâkin ümenây-ı tüccârdan Emîr el-Hâcc Muhammed Ağa ibn-i İsmail Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde li-ecli't-tescîl savb-i şer'-i enverden

11) mütevellî nasb ü ta'yîn olunan Ayasofya Câmi'-i İmamı es-Seyyid Mustafa bin Yûsüf nâm kimesne mahzer ve müvâcehesinde şöyle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anil-merâm ider ki, etyab-ı emvâlimden yalnız

12) iki bin ğuruş ifrâz idüb hasbeten li'l-lâhi'l-ehad ve taleben li-merzâti'r-rabbi's-samed vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i mühalled ile vakf ü habs idüb şöyle şart eyledim ki:

13) Meblağ-i mezbûr iki bin ğuruş rehn-i kavî yahud kefîl-i millî ile onı on bir buçuk hisâbi üzre istirbâh olunub hâsıl olan ğalle ve nemâsından her sene mübârek mâh-i nezâret-penâh

14) mevlid-i nebî (aleyhi's-salâtü ve's-selâm) dühûl itdik de kurret-i e'yün-i âlemiyân ya'nî fahr-i cihân (sallallâhü aleyhi ve selem) efendimiz hazretlerinin vilâdet-i seâdet tûem

---

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 274

Vakfiye No: 44/3

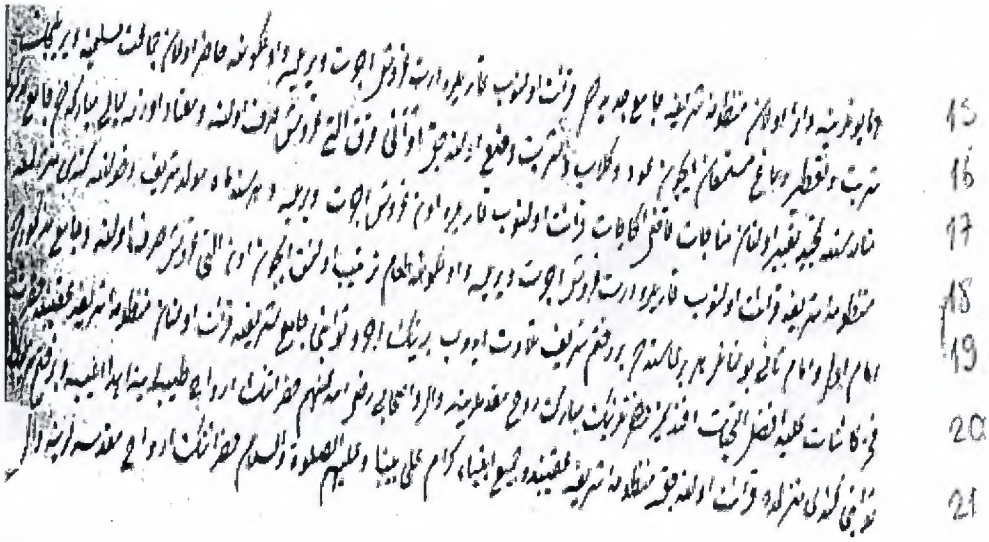

15) hümâyunlarına dâir olan manzûme-i şerîfe câmi-i cedîdde kıraât olunub kârîlere dört ğuruş ücret virile ve ol günde hâzır olan cemâat-i müslimîne virilecek

16) şerbet ve ta'tîr-i dimâğ-ı müstemi'ân içün ûd ve gülâb ve şerbet vaz' olınacak âvâni kırk altı ğuruş sarf olına ve mu'tâd üzre leyâli-i mübârakede câmi-i mezkûr

17) minâresine temcîd ta'bîr olınan münâcât-i kâzi'l-hâcât kırâat olunub kârîlere on ğuruş ücret virile ve her sene mâh-i mevlid-i şerîf dühûlinde kendi menzilimde

18) manzûme-i şerîfe kırâat olunub kârîlere dört ğuruş ücret virile ve ol günde taâm tertîb olunmak içün on altı ğuruş sarf olına ve câmi-i mezkûrde

19) imâm-ı evvel ve imâm-ı sânî bulunanlar her biri senede bir hatm-i şerîf tilâvet idüb birinin ecr ü sevâbını câmi-i şerîfde kırâat olınan manzûme-i şerîfe akîbinde Hazret-i Fahr-i Kâinât

20) (aleyhi efzalü't-tahıyyât) Efendimiz Hazretleri'nin mübârek rûh-i mükaddemlerine ve âl ve ashâbı (razıyallâhü anhüm) hazerâtının ervâh-ı tayyibelerine ihdâ eyleye ve bir hatm-i şerîfin

21) sevâbını kendi menzilimde kırâat olunacak manzûme-i şerîfe akîbinde cemî-i enbiyâ-i kirâm alâ nebiyyinâ ve aleyhimü's-salâtü ve's-selâm hazerâtının ervâh-ı mukaddeselerine ve âl

Vakfiye No: 44/4

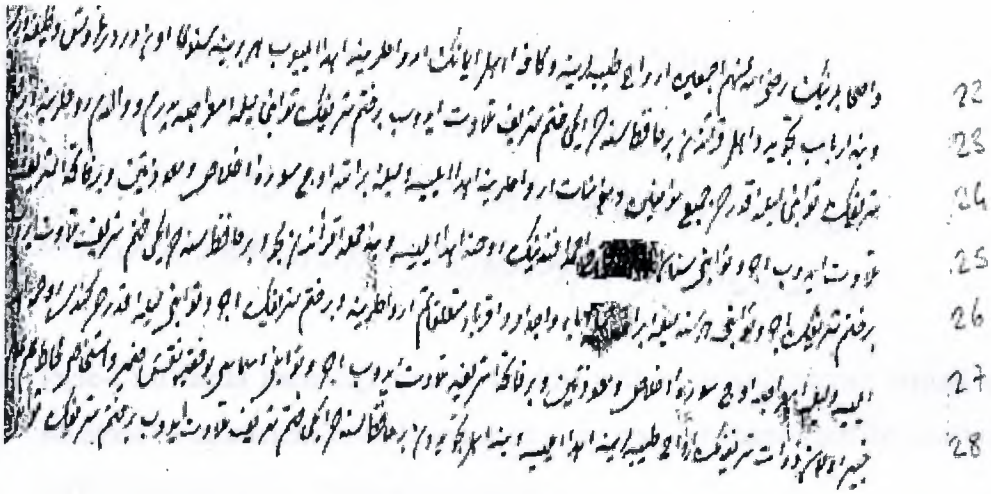

22) ve ashâblarının (raziyallâhü anhüm ecmaîn) ervâh-ı tayyibelerine ve kâffe-i ehl-i îmânın ervâhlarına ihdâ eyleyüb her birine senevî on dört ğuruş vazîfe virile

23) ve yine Erbâb-ı Tecvîd ve Ehl-i Kur'ân'dan bir hâfız senede iki hatm-i şerîf tilâvet idüb bir hatm-i şerîfin sevâbını leyle-i mi'râcda pederim ve vâlidem rûhlarına ve bir hatm-i şerîfin

24) sevâbını leyle-i kadrde cemî-i mü'minîn ve mü'minât ervâhlarına ihdâ eyleye ve leyle-i berâtda üç Sûre-i İhlâs ve Muavvizeteyn ve bir Fâtiha-i Şerîf

25) tilâvet idüb ecr ü sevâbını Sinan... el-Hâcc Ahmed Efendinin rûhına ihdâ eyleye ve yine Hamele-i Kur'ân'dan mücevvid bir hâfız senede iki hatm-i şerîf tilâvet idüb

26) bir hatm-i şerîfin ecr ü sevâbını her sene leyle-i berâtda cümle-i âbâ ve ecdâd ve akrıbâ-i müteallikâtim ervâhlarına ve bir hatm-i şerîfin ecr ü sevâbını leyle-i kadrde kendi rûhıma ihdâ

27) eyleye ve leyle-i mi'râcda üç Sûre-i İhlâs ve Muavvizeteyn ve bir Fâtiha-i Şerîfe tilâvet idüb ecr ü sevâbını esmâsı bu fakîre nakş-i zamîr ve eşhâs-ı muhât ilm-i allâm-i habîr olan

28) zevât-ı şerîfenin ervâh-ı tayyibelerine ihdâ eyleye ve yine ehl-i tecvîdden bir hâfız senede iki hatm-i şerîf tilâvet idüb bir hatm-i şerîfin sevâbını

Vakfiye No: 44/5

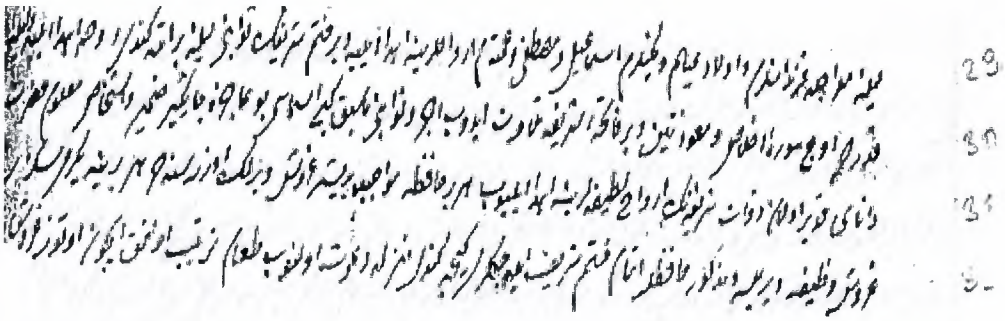

29) leyle-i mi'râcda karındâşlarım ve evlâd-ı ıyâlim ve yeğenlerim İsmail ve Mustafa ve ammetem ervâhlarına ihdâ eyleye ve bir hatm-i şerîfin sevâbını leyle-i berâtda kendi rûhıma ihdâ eyleye

30) ve leyle-i kadrde üç Sûre-i İhlâs ve Muavvizeteyn ve bir Fâtiha-i Şerîfe tilâvet idüb ecr ü sevâbını mâ sebak gibi esmâsı bu âcize câygîr-i zamîr ve eşhâs-ı ma'lûm hazreti

31) dânây-ı kadîr olan zevât-i şerîfenin ervâh-ı latîfelerine ihdâ eyleyüb her bir hâfıza mi'râciyyede yedişer ğuruş virilmek üzre senede her birine yirmi sekizer

32) ğuruş vazîfe virile ve mezkûr hâfızlar itmâm-i hatm-i şerîf eyleyecekleri gice kendi menzilime da'vet olınub taâm tertîb olınmak içün otuz ğuruş

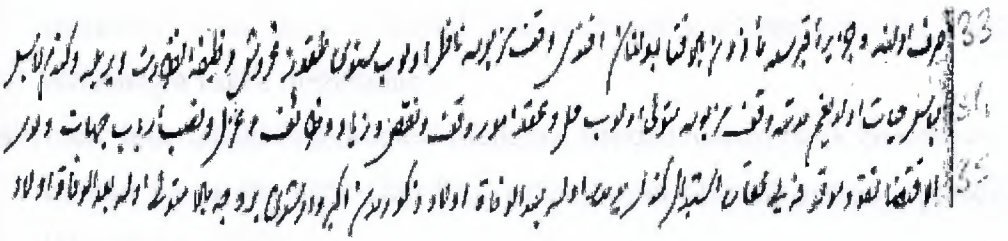

33) sarf olına ve Cezîre-i Kıbrıs'da me'zûn-i bil-iftâ bulınan efendi vakf-ı mezbûra nâzır olub senevî dokuz ğuruş vazîfe-i nezâret virile ve kendim lâbis-i libâs-i hayât

34) oldığım müddetde vakf-ı mezbûra mütevellî olub hall ü akd ümûr-ı vakf ve naks u ziyâd-i vezâif ve azl ü nasb-ı erbâb-ı cihât

35) ve lede'l iktizâ nükûd-i mevkûfeyi akâra istibdâl kendi yedinde ola. Ba'de'l-vefât evlâd-ı zükûrımdan ekber ve erşedi ber-vech-i bâlâ mütevellî ola ba'de'l-vefât evlâd-ı zükûrımdan

Vakfiye No: 44/6

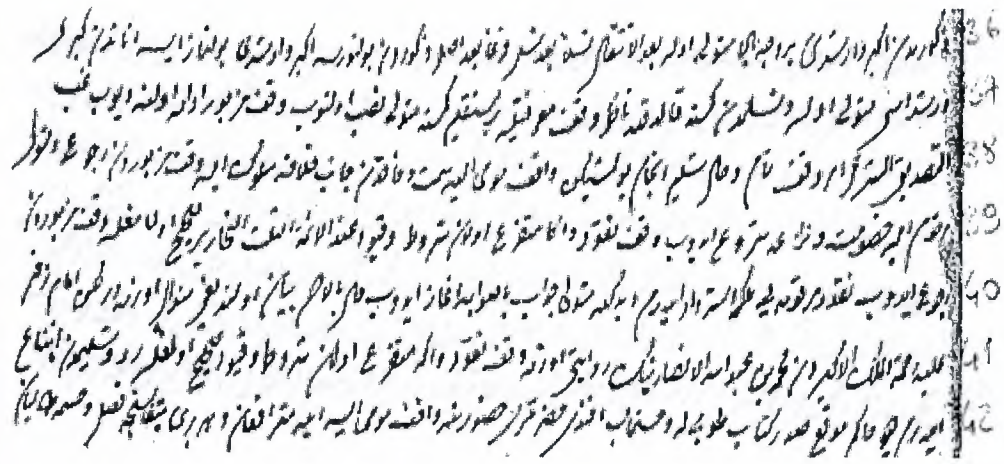

36) ekber ve erşedi ber-vech-i bâlâ mütevellî ola. Ba'de'l-intikâl neslen ba'de nesl fer'an ba'de asl zükûrden bulunur ise ekber ve erşedi, bulunmaz ise inâsdan kübrâ

37) ve rüşdâsı mütevellî ola ve neslimden kimesne kalmadık da nâzır-ı vakf ma'rifetiyle bir müstekîm kimesne mütevellî nasb olunub vakf-ı mezbûr idâre oluna deyüb ğıbbe't-tasdîkı'ş-şer'î

38) emr-i vakf tamam ve hâl-i teslîm-i encâm bulmuş iken vâkıf-ı mûmâ ileyh semt-i vifâkdan cânib-i hilâfa sülûk ile vakf-ı mezbûrdan rucû'

39) ve mütevellî-i merkûm ile husûmet ve nizâa şürû' idüb vakf-ı nükûd ve ana müteferri' olan şürût u kuyûd inde'l-eimmeti's-selâseti'n-nehârîr sahîh olmamağla vakf-ı mezbûrdan

40) rucû' idüb nükûd-i merkûmeyi mülküme istirdâd iderem didik de mütevellî cevâb-ı bâ-savâba ağâz idüb hâli bâlâda beyân olundığı minvâl üzeredir, lâkin İmâm-ı Züfer

41) (aleyhi rahmetü'l-meliki'l-ekber)'den Muhammed bin Abdullah el-Ensârî'nin rivâyeti üzre vakf-ı nükûd ve ana müteferri' olan şürût u kuyûd sahîh olmağla redd ü teslîmden imtinâ'

42) iderem deyü hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri huzûrında vâkıf-ı mûmâ ileyh ile müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl ü hasme tâlibân

Vakfiye No: 44/7

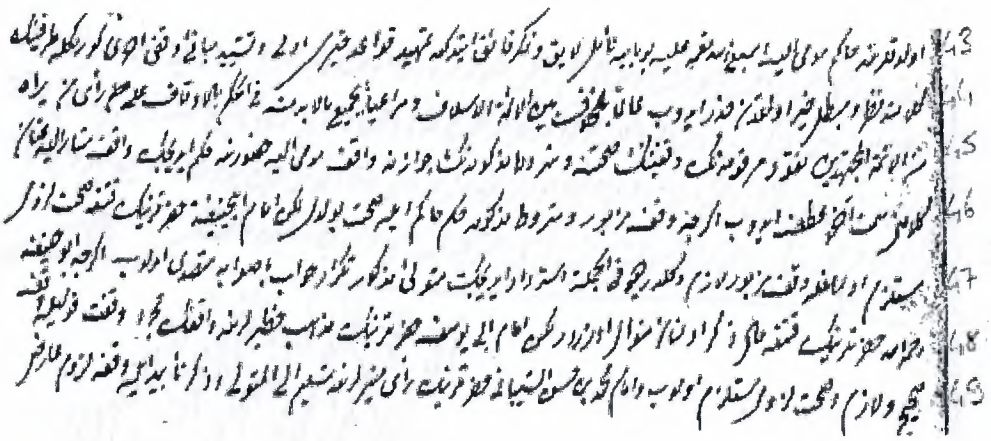

43) oldıklarında hâkim-i mûmâ ileyh (esbeğa'l-lâhü niamehû aleyh) bu bâbda teemmül-i lâyık ve fikr-ı fâık itdiğine temhîd-i kavâıd-i hayri ûlâ ve teşyîd-i mebâni-i vakfı uhrâ görmekle tarafeynin

44) kelâmına nazar ve mübtal-i hayr olmakdan hazar idüb âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eslâf ve mürâıyen bi-cemî-i mâ lâ büdde minhü fi'l-hükmi bi'l-evkâf alâ ra'yi men yerâhü

45) mine'l-eimmeti'l-müctehidîn nükûd-i merkûmenin vakfiyyetinin sıhhatine ve şürût-i mezkûrenin cevâzına vâkıf-ı mûmâ ileyh huzûrında hükm idecek vâkıf-ı müşârun ileyh ınân-i kelâmını

46) semt-i âhıra atf idüb eğerçi vakf-ı mezbûr ve şürût-ı mezkûre hükm-i hâkim ile sıhhat buldı. Lâkin İmâm-ı Ebî Hanîfe Hazretleri'nin katında sıhhat-i lüzûmi

47) müstelzim olmamağla vakf-ı mezbûr lâzım değildir deyu fi'l-cümle istirdâd idecek mütevellî-i mezkûr tekrâr cevâb-ı bâ-savâba mütesaddî olub eğerçi Ebû Hanîfe

48) (rahimehü'l-lâh) Hazretleri'nin katında hâl zikr olunan minvâl üzredir. Lâkin İmâm-ı Ebî Yûsüf Hazretleri'nin mezâhib-i hatîrlerinde vâkıfın mücerred vakfet kavliyle vakf

49) sahîh ve lâzım ve sıhhat-i lüzûmi müstelzim olub ve İmâm-ı Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî Hazretleri'nin ra'y-i münîrlerinde teslîm ile'l-mütevellî ve zikr-i te'bîd ile vakfa lüzûm-i ârız

Vakfiye No: 44/8

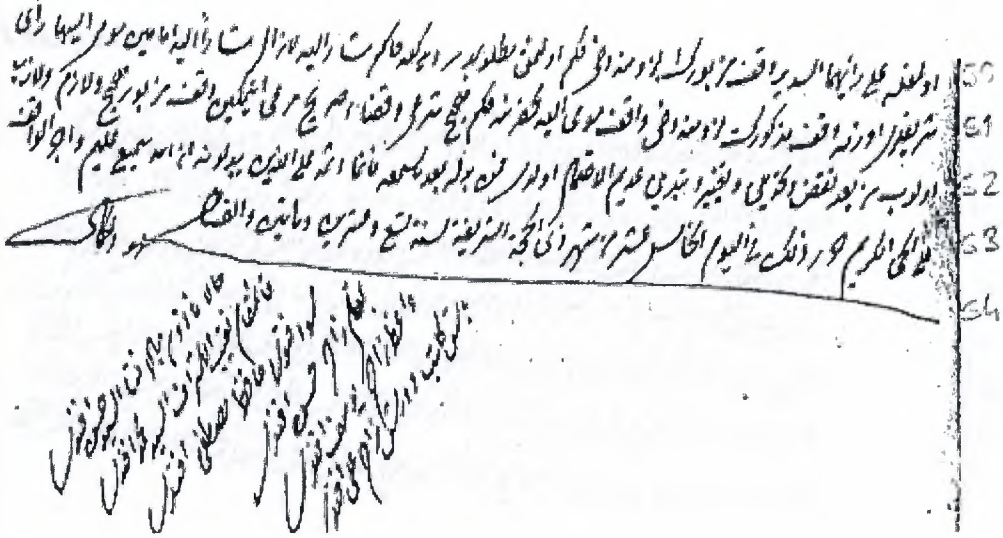

50) olmağla alâ ra'yihime's-sedîd vakf-ı mezbûrın lüzûmına dahi hükm olunmak matlûbımdır didik de hâkim-i müşârun ileyh imâmeyn-i mûmâ ileyhimâ ra'y-i şerîfleri

51) üzre vakf-ı mezkûrın lüzûmına dahi vâkıf-ı mûmâ ileyh mahzerinde hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i sarîh-i mer'î itmeğin vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım ve lâzıb

52) olub min ba'di nakz u tahvîli ve tağyîr u tebdîli adîmü'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh, inne'l-lâhe semîun alîm."[1] Ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-kerîm.

53) Harrara zâlik: Fi'l-yevmi'l-hâmisi aşera min şehr-i zil-hicceti'ş-şerîfe. Lisene: Tis'in ve ışrîne ve mieteyni ve elf. (15 zilhicce 1229).

54) Şühûdü'l-hâl: Hâlen Me'zûn-i bi'l-İftâ, es-Seyyid Hasan Efendi. Kâim-Mekâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf, es-Seyyid Muhammed Efendi. Müsevvid-i Fetvâ, Hâfız Mustafa Efendi. Bakkâl-zâde Hasan Efendi. Vâiz-zâde Yûsüf Efendi. Bâş-kâtib Derviş-zâde Ali Efendi.

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

Vakfiye Sahibi: es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Hâcc Muhammed Ağa

Vakfın Konusu: Para

Vakfiye No: 45/1

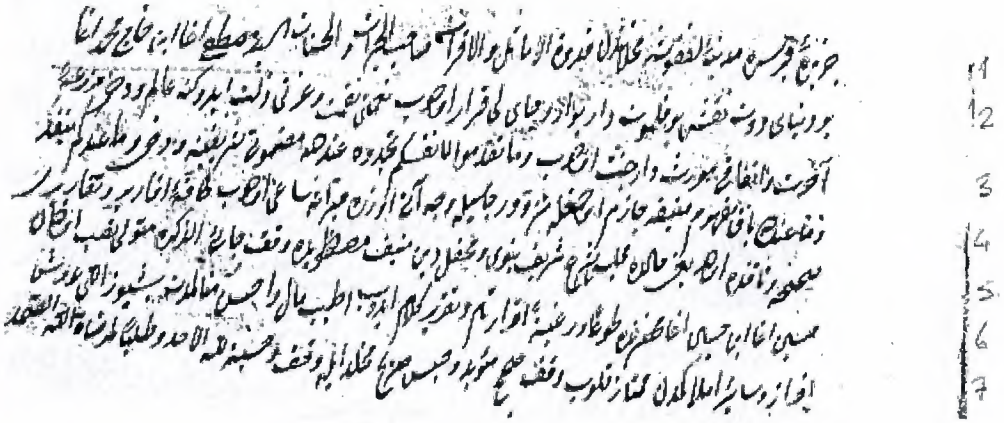

1) Cezîre-i Kıbrıs'da Medîne-i Lefkoşa Mahallâtı'ndan Kudvetü'l-Emâsil ve'l-Akrân, sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât es-Seyyid Mustafa Ağa ibn-i Hâcc Mehmed Ağa
2) bu dünyây-ı dûn-i nakş-i bûkalemûn dâr-ı bevâr ve cây-i lî karâr olub ni'met-i nıkmet ve ızzet-i zillet idüğine âlim ve dahi mezraa-i
3) âhiret ve infâkı mûris-i dâr-ı cennet olub "ve mâ tükaddimû li-enfüsiküm min hayrın tecidûhü ınde'l-lâh"[1] mazmûni şerîfine ve dahi "ve mâ indeküm yenfedü ve mâ inde'l-lâhi bâk"[2]
4) mefhûm-i münîfe câzim olmağla... ve recâsiyle vech-i âtî üzre meberrâta sâî olub kâffe-i ekârîr ve tekârîri
5) sahîha ve nâfize oldığı hâlde meclis-i şer'-ı şerîf-i nebevî ve mahfel-i dîn-i münîf-i müstafavîde vakf-ı câi'z-zikre mütevellî nasb olunan
6) Hüseyin Ağa ibn-i Hüseyin Ağa mahzerinde tav'an ve rağbeten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb etyab-ı mâl ve ahsen-i menâlimden beş yüz elli ğuruş
7) ifrâz vesâir emlâkimden mümtâz kılub vakf-ı sahîh-i müebbed ve habs-i sarîh-i mühalled ile vakf ve hasbeten li'l-lâhi'l-ehad ve taleben li-merzâti'l-lâhi's-samed

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 110
[2] **Kur'an-ı Kerim,** Nahl, 96

Vakfiye No: 45/2

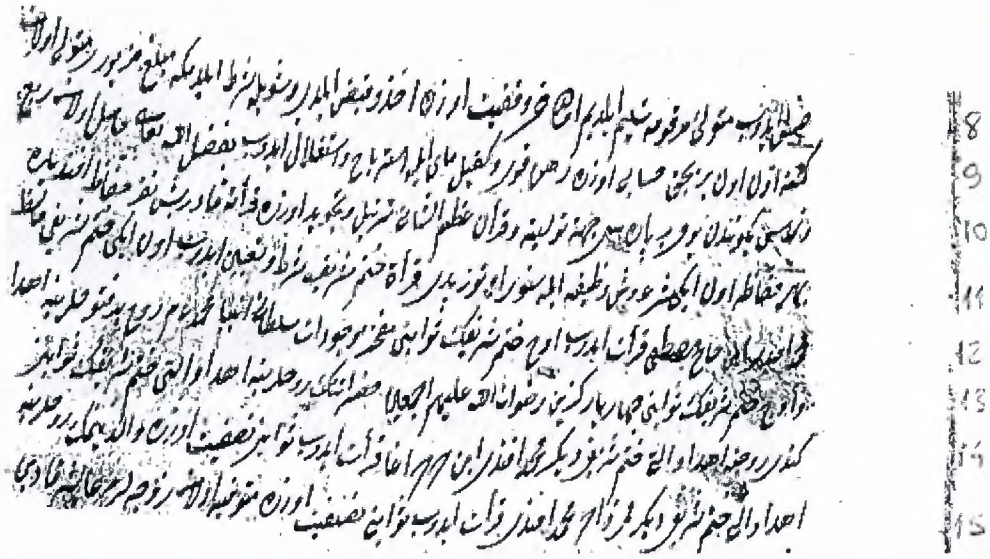

8) habs idüb mütevellî-i merkûme teslîm eyledim ol dahi vakfiyyet üzre ahz ü kabz eyledi ve şöyle şart eyledim ki: Meblağ-i mezbûr mütevellî olan

9) kimesne onı onbir buçuk hisâbı üzre rehn-i kavî ve kefîl-i millî ile istirbâh ve istiğlâl idüb bi-fazli'l-lâhi teâlâ hâsıl olan rıbh u nemâsı

10) yekûnünden yevmî bir parası cihet-i tevliyet ve Kur'ân-ı Azîmü'ş-Şânı tertîl ve tecvîd üzre kıraâte kâdir beş nefer huffâz efendilere

11) beher huffâza on ikişer ğuruş vazîfe ile senevî otuz yedi Kur'ân hatm-i şerîf şart ve ta'yîn idüb on iki hatm-i şerîfi

12) Hâfız Muhammed Efendi ibn-i Hâcc Mustafa kırâat idüb üç hatm-i şerîfin sevâbını Mefhar-i Mevcûdât Sultân-i Enbiyâ Muhammed'in rûh-i pür-fütûhlarına ihdâ

13) ve üç hatm-i şerîfin sevâbını cihâr-ı yâr-ı güzîn (rızvânü'l-lâhi aleyhim ecmaîn) hazerâtının rûhlarına ihdâ ve altı hatm-i şerîfin sevâbını

14) kendi rûhına ihdâ ve altı hatm-i şerîf diğer Muhammed Efendi ibn-i Ağa kırâat idüb sevâbını nısfiyyet üzre vâlideynimin rûhlarına

15) ihdâ ve altı hatm-i şerîf Bekir Hamdi-zâde Muhammed Efendi kırâat idüb sevâbını nısfiyyet üzre müteveffiye olan zevcelerim Âişe Kadın

Vakfiye No: 45/3

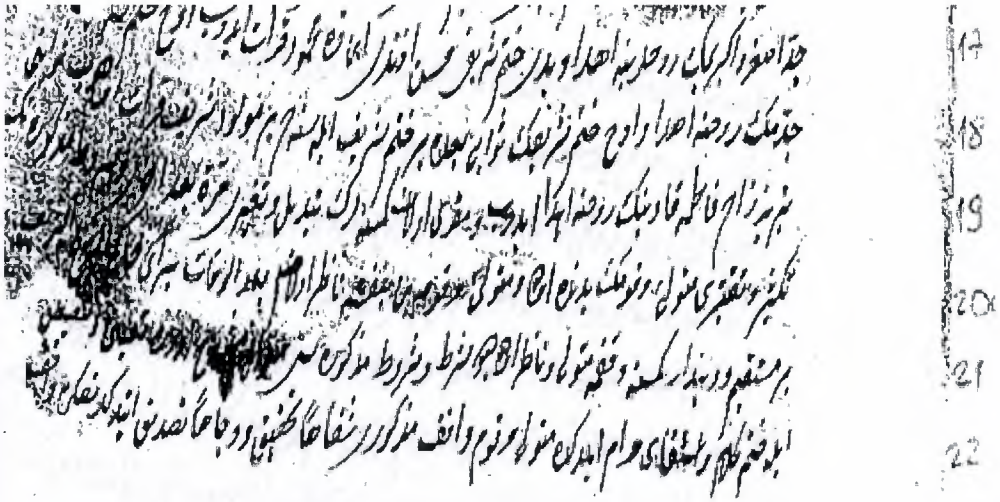

16) ve Fahri Kadın rûhlarına ihdâ ve altı hatm-i şerîf Abdurrahman Efendi ibn-i Ali Efendi kırâat idüb sevâbını nısfiyyet üzre

17) cedd-i asğar ve ekberimin rûhlarına ihdâ ve yedi hatm-i şerîf Hasan Efendi ibn-i Kara Mahmud kırâat idüb üç hatm-i şerîfin sevâbını

18) ceddimin rûhuna ihdâ ve üç hatm-i şerîfin sevâbını ba'dehû bir hatm-i şerîf ile senede bir mevlûd-i şerîf kırâat olub sevâbını

19) Peri-zâde Fatıma Kadın'nın rûhına ihdâ idüb ve mukrî olan kimesnelerin tebdîl ü tağyîri merraten ba'de uhrâ ve şürût-ı mezkûrenin

20) teksîr u taktîri mütevellî-i merkûmenin yedinde ola ve mütevellî-i merkûme ben bi-nefsihî nâzır olam. Ba'de'l-vefât bi-ra'yi hâkimi'ş-şer'iş-şerîf

21) bir müstekîm ve dindâr kimesne vakfıma mütevellî ve nâzır ola deyü şart ve şürût-ı mezkûresı minvâl-i meşrûh üzre ta'yîn ü tensîs

22) ile hatm-i kelâm ve istifây-i merâm eyledik de mütevellî-i merkûm vâkıf-ı mezkûrı şifâhen tahkîk ve vicâhen tasdîk itdikden sonra vâkıf-ı

Vakfiye No: 45/4

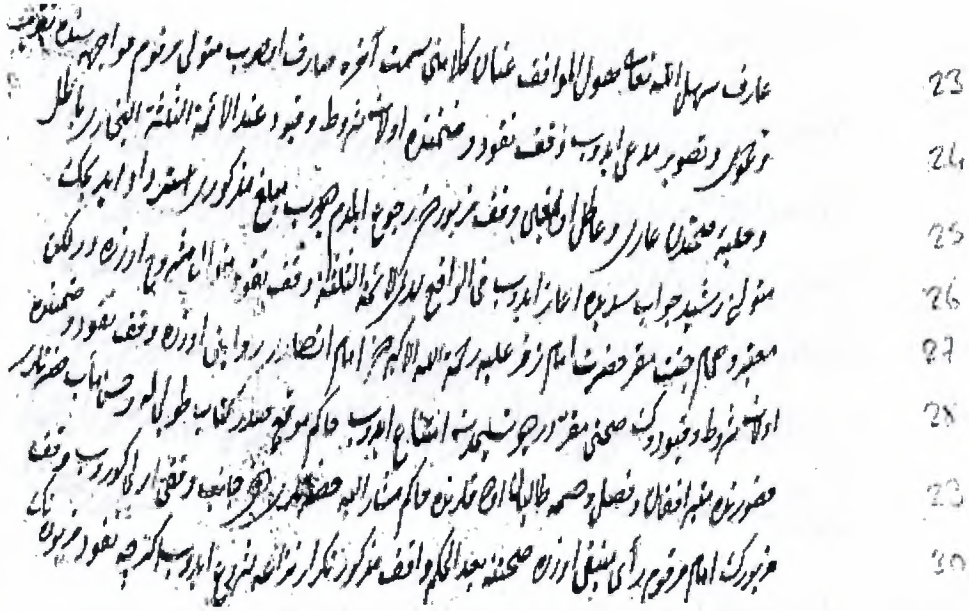

23) ârif (sehhele'l-lâhü teâlâ hevle'l-mevâkıf) ınân-ı kelâmını semt-i âhıra sârıf olub mütevellî-i merkûm müvâcehesinde takrîr-i da'vâ

24) ve tasvîr-i müddeî idüb vakf-ı nükûd zımnında olan şürût u kuyûd ınde'l-eimmeti's-selâseti'n-nehârîr bâtıl

25) ve hılye-i sıhhatden ârî ve âtıl olmağın vakf-ı mezbûrdan rucû' eyledim deyüb meblağ-i mezkûrı istirdâd idecek

26) mütevellî-i reşîd cevâb-ı sedîde ağâz idüb fi'l-vâki' lede'l-eimmeti's-selâse vakf-ı nükûd minvâl-i meşrûh üzeredir, lâkin

27) Mu'teber ve Hümâm-ı Cennet Mekarr Hazreti İmâm-ı Züfer (aleyhi rahmetu'l-lâhi'l-ekber)'den İmâm-ı Ensâri rivâyeti üzre vakf-ı nükûd ve zımnında

28) olan şürût u kuyûdın sıhhati mekarrıdır deyu teslîmden imtinâ' idüb hâkim-i mevkı' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb hazretleri

29) huzûrında müterâfi'ân ve fasl ü hasme tâlibân oldıklarında hâkim-i müşârun ileyh hazretleri dahi cânib-i vakfı ûlâ görüb vakf-ı mezbûrın

30) imâm-ı merkûm ra'y-i münîfi üzre sıhhatine ba'de'l-hükm vâkıf-ı mezkûr tekrâr nizâa şürû' idüb eğerçi nükûd-i mezbûrenin

Vakfiye No: 45/5

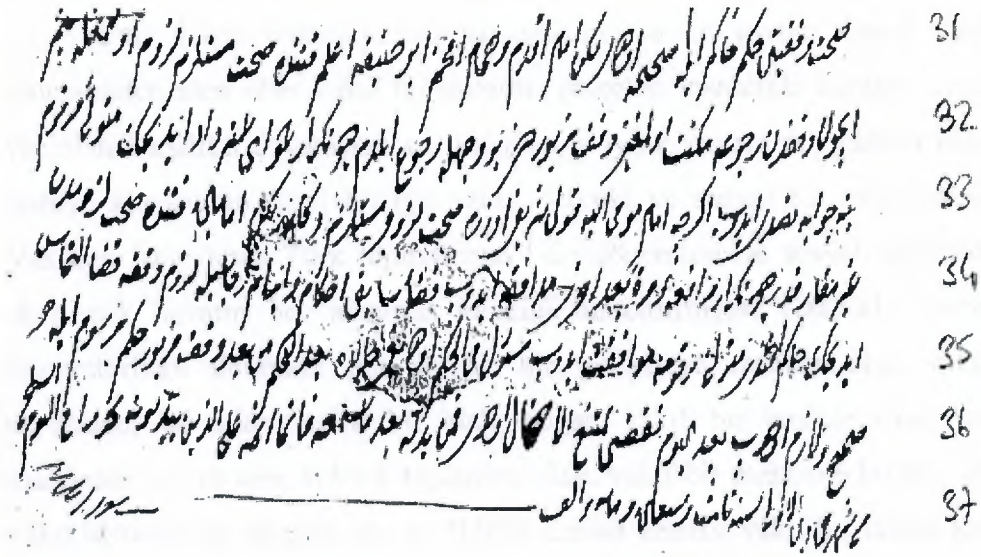

31) sıhhat-ı vakfiyyeti hükm-i hâkim ile sahîh oldı. Lâkin İmâm-ı Akdem ve Hümâm-i Efham Ebu Hanîfe-i A'lem katında sıhhat müstelzim-i lüzûm olmağla benim

32) içün vakıfdan rucû'a miknet olmağın vakf-ı mezbûrdan bu vechile rucû' eyledim deyü tekrâr da'vây-ı istirdâd idecek mütevellî-i merkûm

33) bana cevâba tesaddî idüb eğerçi imâm-ı mûmâ ileyh kavl-i şerîf-i üzre sıhhat-i lüzûmi müstelzim değildir. Lâkin imâmeyn katında sıhhat-i lüzûmdan

34) ğayr-i müfârıkdır deyu tekrâr mürâfea ve merraten ba'de uhrâ müdâfea idüb kazâ-i sâbıkı ahkâm ve ibrâm recâsiyle lüzûm-i vakfe kazâ-i iltimâs

35) idecek hâkim efendi mütevellî-i merkûme müvâfakat idüb mes'ûl-i fi'l-hükm oldığı hâlde ba'de'l-hükm min ba'd vakf-ı mezbûr hükm-i mersûm ile sahîh ve lâzım olub

36) ba'de'l-yevm nakzî mümteniu'l-ihtimâl oldı. "Femen beddelehû ba'de mâ semiahû fe innemâ ismühû ale'l-lezîne yübeddilûneh."[1] Tahrîran: Fil-yevmi's-sâbi'ı min şehr-i cumâdi'l-ûlâ.

37) Lisene: Selâsin ve seb'îne ve mietin ve elf. (7 Cemaziye'l-Evvel 1173). Şühûdü'l-hâl: ...

[1] **Kur'an-ı Kerim,** Bakara, 181

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türk İslam medeniyetinin en gelişmiş ve en yaygın sosyal yardım müesseselerinden olan vakıf müessesesi, gerçekte insanlıkla beraber insanda var olan karşılıklı dayanışma ve başkalarına iyilik yapma duygusunu hukuki statüye kavuşturan tüzel kişiliğe sahip, hukuki ve sosyal bir müessesesidir. Vakıflar, Müslüman Türk toplumunun bazı dönemlerinde sosyal, kültürel ve ekonomik hayatın her alanında kendini hissettirmiştir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu devrinde pek büyük bir gelişmeye mazhar olan vakıflar sayesinde; bir adam vakıf bir evde doğar, vakıf bir beşikte uyur, vakıf mallardan yer ve içer, vakıf kitaplardan okur, vakıf bir mektepte hocalık eder; vakıf idaresinden ücretini alır ve öldüğü zaman kendisi vakıf bir tabuta konur ve vakıf bir mezara gömülürdü. Bu suretle beşeri hayatın bütün ihtiyaçlarını vakıf mallarla sağlamak imkânı vardı. Çalışmamızın konusu olan kırk beş adet vakıf belgesi içinde hayatın her alanına nufüz etmiş pek çok vakıf bulmak mümkündür. Bu çalışmamızda vakıf gelirlerinin genel olarak şu alanlara sarf edildiğini görüyoruz: Camilere, imamlara, öğretmenlere, medreselere, talebelere, camiye gelen cemaate, yolculara, fakirlere, kütüphanelere, su yollarına vb. sayabiliriz.

Osmanlı döneminde Kıbrıs'ta devlet adamlarının ve varlıklı hayırseverlerin pek çok vakıf eserini vakfettiklerini görmek mümkündür. Tez çalışmamızda kırk beş adet belge transkrip edilmiştir. Bu belgelerde şu vakıfların vakfedildiğini görmekteyiz: Dükkânlar, evler, tarlalar, bahçeler, sular, meyve veren ağaçlar, değirmenler, hamamlar, kitaplar ve paralar. Bu vakıflardan elde edilen gelirler yukarıda genel olarak saydığımız alanlara sarf ediliyordu.

Yaptığımız çalışmayla Kıbrıs'taki vakıf belgelerinin ortaya çıkarılması, Kıbrıs Türkünün sahip olduğu vakıf mirasının gün yüzüne çıkarılması anlamına gelmektedir. Bizler de acizâne buna katkıda bulunmaya gayret ettik. Daha pek çok belge kendisini gün yüzüne çıkaracak himmetli elleri beklemektedir.

SÖZLÜKÇE

A

A'mâl-i hasene: Güzel ameller, iyi işler.

A'mâm: Amcalar.

Âbâr-ı mahfûz: Korunmuş kuyular.

Âbâr-ı vakf: Vakfedilen kuyular; vakf defterleri.

Âb-âver: Su getiren, su taşıyan.

Âbişhor: Günlük yiyecek; sulama yeri; içme kabı.

Abrâhî: Su yolu yapan.

Âdem ferîb: Adam aldatan.

Adîmü'l-ihtimâl: İhtimalsizlik, imkânsızlık.

Aftâb: Güneş, güzel yüz.

Afzal-i nev'-ı beşer: İnsan türünün en üstünü.

Ağây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs: Kıbrıs yeniçeri ağaları.

Âğâz: Başlamak.

Ahd ü va'd: Söz vermek.

Ahde-i sıyânet-i hukkâm: Hâkimlerin koruma sözü.

Ahfâd: Torunlar.

Âhire: Son, sonraki.

Ahlas-ı mâl: Malın en iyisi.

Ahrâr-ı ricâl: Özgür adamlar.

Ahsen-i menâl: Malın en güzeli.

Ahsen-i takvîm: Yaratılışın en güzeli.

Ahşâb-ı bâb: Kapısı ağaçtan.

Ahz ü kabz: Almak.

Akabinde: Bir diğerinin arkasından.

Akâr: Bina, arazi, bağ ve bahçe gibi başka yere nakli mümkün olmayan mal.

Akçe: Osmanlı padişahlarından Sultan Orhan Gazi zamanında kesilen ilk Osmanlı gümüş parasıdır. Hicri 729 tarihinde Bursa'da kesilmiştir.

Akd: Sözleşme, nikâh.

Akdem: Önce, evvel.

Âkıl: Akıllı.

Akreb: Vakıfta akreb, neseb cihetinden vâkıfa en yakın olan kimsedir.

Akrıbâ-i taallukât: Aralarında soy yakınlığı olanlar.

Akyis-i ashâb: Kıyas yapanlar.

Âl ve ashâb: Peygamberimizin (a.s.) ailesi ve arkadaşları.

Alâ ra'yı men yerâh: Fetva verenlerin görüşüne göre.

Alâ tarîki'l-muhâkeme: İki tarafı dinleyerek hüküm verme.

Ale'd-devâm: Sürekli, devamlı bir şekilde.

Ale's-seviye: eşit bir şekilde.

Alef-ı şemşîr: Otu kesmek, fazlalıkları almak.

Alenen: Açıkça.

Aleyhi afzalu's-salâvât ve ekmelü't-tahiyyât: "Selamların ve duaların en kıymetlisi O'nun (Hz. Muhammed) üzerine olsun" anlamında dua.

Aleyhi rahmetü'l bârî: "Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun" anlamında dua.

Âlî mekâm: Makamı yüksek, yüksek makam.

Âlî-kadr-i halvet-serây-i ihtisâs: Özel sarayın en şerefli sahibi Muhammed (a.s.).

Âlimen bi'l-hilâf: Farklı görüşleri iyi bilen.

Âlim-i rabbânî: Allah'a bağlı âlim.

Âmelehüme'l-lâhü teâlâ bi'l-lutfi's-samedânî: "Allah o ikisine ilahi lütuflarla muamele etsin" anlamında dua.

Amel-i sâlih: İyi olan iş.

Amma ba'd: Bundan sonra.

Âmme-i ervâh-ı mü'minîn: Bütün mü'minlerin ruhlarına.

Âmme-i tevâbi': Eklerin hepsi.

Ammete: Hala.

An samîmi'l-kalb: İçten, gönülden, öz yürekten.

Anîd: Çok inatçı.

Arâmgâh-ı bi-hâsıl: Dinlenme yeri.

Arâzî-i hâliye: Boş, sahipsiz topraklar.

Arâzî-i mîriyye: Devlete ait arazi.

Ârî: Çıplak, hür, -sız.

Ârif: Bilgili, irfan sahibi.

Arîf: Meşhur, çok bilen.

Ârifân: İyi bilenler.

Ârif-i mebâhis-i ihtilâfât: İhtilaf konularını iyi bilen.

Âriyet: Ödünç, eğreti.

Arsa-i hâliye: Sahipsiz yerler.

Arûs-i hezâr: Bin gelin.

Asabât: Baba tarafından akraba olanlar.

Ashâb-ı büyût: Evlerin sahipleri.

Ashâb-ı Hayrât: Hayır sahipleri.

Ashâb-ı ilm ü îkân: Bilgi sahipleri.

Ashâb-ı nühâ: Akıl sahipleri.

Âsıyân: Günah işleyenler.

Aslah-i ıtkâ: Azat edilmişlerin en iyisi.

Asl-ı niam-ı bâkıye: Geriye kalan nimetlerin aslı.

Asl-ı vakf: Aslın vakfı.

Âstâne-i seâdet (mutluluk eşiği, mutluluk payitahtı)**:** İstanbul.

Âsûde: Rahat, gailesiz, dinç.

Âsyâb-ı dakîkî: Un değirmeni.

Aşr-ı şerif: Kur'an-ı Kerim'den on âyet demektir.

Atf: Şefkat.

Âtıfet-i hıdîvâne: Hıdive (yöneticiye) yakışacak şekilde şefkatli olan.

Âtıl: Tembel, boş, faydasız.

Âti'z-zikr: Aşağıda zikr edilen.

Atîk: Eski.

Attâr: Güzel kokular, iğne iplik vesaire satan, aktar.

Âvân: Vakit, zaman.

Avâyid-i kerem: Bol bahşişler.

Ayn-ı tahkîk: Bizzat araştırmak.

Âzâd: Kurtulmuş, serbest olan.

Âzime: İstekli, arzulu.

Azîz: Muhterem, sayın.

Azl ü nasb: Görevden alma, işten çıkarma.

Azm-dâr-ı cinân: Cennetleri isteyen.

B

Bâ: ile, -li, lu eki.

Ba'de ihrâci'l-mesârif: Masrafları çıkardıktan sonra.

Ba'de salâti'l-işâ: Yatsı namazından sonra.

Ba'de vukûı't-takviye: Destekledikten sonra.

Ba'de'l-asr: İkindiden sonra.

Ba'de'l-bey': Alışverişten sonra.

Ba'de'l-fecr: Sabahtan sonra.

Ba'de'l-inkırâz: Nesil bittikten sonra.

Ba'de'l-inkızâ: Bittikten sonra.

Ba'de'z-zühr: Öğleden sonra.

Bâb: Kapı, bölüm.

Bâb-ı kebîr: Büyük kapı.

Bâb-ı sağîr: Küçük kapı.

Bâbûc: Papuç, ayakkabı.

Bahâ: Kıymet, bedel, değer.

Bâis ve bâdî: Sebep olan.

Bâis-i tahrîr- i kitâb-ı şer'î: Şeriata uygun yazının (vakfiye) yazılmasına sebep olan.

Bâis-i tahrîr-i vesîka-i latîfe-i şerîfe: Şerefli, güzel belgenin yazılmasına sebep olan.

Bâisü'l-kitâb: Yazılmasına sebep olan.

Bakâya: Kalıntılar, artıklar.

Bakıyye-i nakabe-i selâm: Geriye kalan baş selam.

Bâkî: geride kalan

Bâlâ: Yüksek, yukarı, üst.

Bârika-i hüsn-i irşâd: Güzel irşadın parıltısı.

Basîr: Görüp anlayan.

Basîret: Önden görüş, seziş.

Bast: Yayma, açma, uzun uzadıya anlatma.

Bast-ı mukaddemât: Asıl konuya girmeden bir şeyler söyleme.

Bâtıl: Boş, yalan, çürük.

Batnen ba'de batn: Nesilden nesile, soydan soya.

Bed': Başlama.

Bedîdâr: Meşhur; açık, meydanda.

Beher yevm: Her gün.

Beher: Herbir, herbiri.

Berât: İmâmet, hitabet, tevliyet gibi bir cihetin tevcihine veya bir rütbe, nişan veya imtiyaz verilmesi hakkındaki Padişah fermanıdır.

Berât-ı zimmet: Suçsuz olduğu anlaşılarak temize çıkma.

Ber-leh: Ona göre, onun üzerinde.

Ber-minvâl-i mebsût: Yaygın usule göre.

Ber-mûcib-i fehvây-ı saâdet-i ihtivây: Mutluluk içeren sözün manasına göre.

Ber-mûcib-i şart-ı vâkıf: Vakfedenin şartına göre.

Ber-nehc-i şer'î: Dinin usulune göre.

Ber-temkîn: İhtiyatlı, tedbirli.

Ber-vech-i mâlikâne: Mülkiyeti olmak üzere.

Ber-vech-i meşrû': Şeriata göre.

Ber-vech-i muharrer: Yazılmış belgeye göre.

Ber-vech-i münâsafe: Bölüşerek, yarı yarıya olarak.

Ber-vech-i şer'î: Şeriata göre.

Bes: Yeter, yetişir, tamam, çok.

Beşe: Paşa kelimesinin muhaffef şeklidir ve daha ziyâde yeniçeriler arasında kullanılır.

Bey': Satma, satış.

Beyn: Ara, arada, arasında.

Beyyine: Delil.

Bezl-i iktidâr: İktidarın çokluğu.

Bezr-i hasenât: Güzel tohumlar.

Bi'l-cümle: Hepsi, tamamı.

Bi'l-irsi'ş-şer': Şer'i mirasla.

Bi'l-müşâfehe: Yüz yüze konuşarak.

Bi'l-müvâcehe: Yüzleştirerek.

Bi'l-vekâle: Vekâletle.

Bi'r-i mâ-i lezîz: Lezzetli su kuyusu.

Bi't-tav'ı ve'r-rızâ lâ bi'l-kerhi ve'l- izâ: Zorla değil rıza ile.

Bi't-tav'il-insâf: Adaleti isteyerek.

Bi't-tevliye: Vakıf işlerine bakma vazifesiyle.

Bi-avzi'l-lâhi'l-vehhâb: Çok veren, fazla bağışlayan Allah'a sığınarak.

Bî-bekâ: Ebedi olmayan.

Bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık: Bütün ekleriyle.

Bi-emri'l-lâhi teâlâ: Allah'ın emriyle.

Bi-emri'l-lâhi'l-meliki'l-mennân: Mennân ve Melik olan Allah'ın emriyle.

Bi-fazli'l-lâhi teâlâ: Allah'ın lutfu ile.

Bî-hadd ü kıyâs: Sınırsız ve benzersiz.

Bi-hasbi'l-iktizâ: Gerektiğinden dolayı.

Bi-kadri'l-kudret: Güç yettiği kadar.

Bilâ sâhib: Sahipsiz.

Bi-nefsih: Kendisi, kendi kendine.

Bint: Kız.

Birr u hasenât: İyilik ve güzellikler.

Bî-sebât: Kararsızlık, sözden vazgeçme.

Bi-vech-i muâraza: Kavga, çekişme yoluyla.

Butlân: Boşluk, çürüklük.

Büyût-i müteaddide: Pek çok evler.

C

Câbî: Vakıflı akar kiralarını toplamakla görevli kimse.

Câ-i lüzûm: Gerekli, lüzumlu olan.

Câmi'-i mehâmidü'ş-şîm: Güzel huyları kendinde toplayan.

Cânib-i fâkıd: Kaybolan, bulunmayan taraf.

Cânib-i ğarbi: Batı tarafı.

Cânib-i hakka: Gerçek tarafa, doğru yöne.

Cânib-i hilâf: Anlaşmazlık yönü.

Cânib-i mevkûf: Vakfedilen taraf.

Cânib-i mîrî: Mîrî tarafı.

Cânib-i şarkî: Doğu tarafı.

Cânib-i tekrîr: Sözü tekrarlama yönü.

Cânib-i vakf: Vakıf ciheti.

Cânib-i vifâk: Anlaşma tarafına.

Cârî: Akan, yürüyen, uygulanan.

Câygîr-i zamîr: Vicdana yerleşen.

Cây-ı eşkâl: Şekil, biçim ve tarzların yeri.

Cedd: Dede, ata.

Ceddât: Nineler.

Cedîd: Yeni.

Cem' u iddihâr: Toplama, bir araya getirme.

Cenâb-ı hatîr: Ulu, yüce, hazret (şeref ve büyüklük terimi olarak kullanılır).

Cennet makârr: Yerleşeceği yer cennet olan.

Ceryân: Akma, akım, geçme.

Cevâb-ı savâba: Doğru cevap.

Cevâmi': Toplu şeyler; namaz kılınan yerler.

Cevâz-dâde: İzin verilmiş.

Cevr: Haksızlık, zulüm, sitem.

Cezîre-i Kıbrıs: Kıbrıs adası.

Cibâyet: Vergilerin ve başkaca devlet gelirlerin tahsili.

Cihâr-ı yâr-ı güzîn: Peygamberimiz (as)'ın ashabı, arkadaşları.

Cihât: Vakıf hizmetleri.

Cihet: Vazife, görev; yön, taraf.

Civân: Genç.

Cumhûr: Çoğunluk.

Cûzî hayru'l-cezâ: "En güzel bir şekilde karşılık görsün" anlamında dua.

Cüz': Kur'an'ın otuz bölümünden biri, parça, kısım.

Cüzhân: Kur'an'dan bir cüz okuyan.

Cüz-hân: Kur'anı okumayı öğrenen telebe.

Ç

Çarh: Çark, tekerlek, gök, dönen.

Çelebi: Allah adamı, veli: bektaşi ve mevlevi pirlerinin en büyüklerine verilen unvan.

Çeribaşı: Sipahi yüzbaşısı.

Çeşme-sâr: Çeşmesi bol olan yer.

Çeşm-i hayrât: Hayırları arayan göz.

Çeşm-i ibret-i bîn: İbret almış göz.

Çûha-i örfiyye: Örfe uygun kumaş.

Çuvaldız: 2 Hilal saniyede 18.75cm³.

D

Da'vât-i hayriyye: Hayırlı davalar; hayırlı dualar.

Da'vet-i dârü'l-cinân: Cennet yurtlarına davet.

Dâfı': Kovan, iten.

Dâme ızzehû zâde'l-lâhü umrahû ve devletehû ve rafe'a fi'l-cenneti rutbeteh: "Allah (cc) şerefini devam ettirsin ve ömrünü ve devletini artırsın ve cennette derecesini yükseltsin" anlamında dua.

Dâme mecdehum: "Allah onların şereflerini devam ettirsin" anlamında dua.

Dânâ: Sevgili.

Dâr-ı dünyâ: Dünya yurdu.

Dâr-ı fenâ: Sonu olan yer (dünya).

Dâr-ı naîm: Ni'met yurdu (cennet).

Dârü's-seâde: Saray, saadet yeri.

Def' u teslîm: Verme, teslim etme.

Defterdâr: Bir vilayetin para işlerini idare eden kimse.

Defter-i mesârif-i vakf: Vakıf harcamaları defteri.

Defter-i vakf: Vakıf defteri.

Dekâik: İnce düşünceler.

Dekâkîn: Dükkânlar.

Dekâkîn-i mevkûfe: Vakfedilen dükkânlar.

Delâlet: Gösterme, işaret.

Dellâl: Alıcı ile satıcı arasında aracılık eden kimse.

Denî: Alçak, rezil, soysuz.

Der-gâh-ı âlî: Padişah kapısı.

Ders-i Âmm: Talebeye ders vermeye yetkili olan kimse.

Derûn: İç, içeri, gönül.

Derzi: Terzi.

Deverân: Dönüp dolaşma, dolanma.

Devir-hân: Kur'an'ı sürekli okuyan kimse.

Devletlû: Vezir, müşir (mareşal) gibi büyük rutbelilere nimet sahibi anlamında verilen unvan.

Devr-i salâtü'l-hüsn: Peygamberimize sürekli salâtı güzelce getirmek.

Dib: Kök.

Diyânet-i lâik: Dine yakışan, dindar.

Dönüm: 1435 metre karelik bir arazi ölçüsü.

Duâs-ı kırâat: Dua okumak, dua etmek.

Dühûl: Girme, giriş.

Dükkân-ı mahdûd: Sınırları belli olan dükkân.

Dünyây-ı dûn: Alçak, sefil dünya.

Dürûd-i bî-hisâb: Hesapsız selamlar, dualar, medihler.

Dürûd-i mâ lâ kelâm: Sözle ifade edilemeyen selamlar.

Düstûr-i mükerrem: (Kanun üzre hareket eden) vezir. Sadrazamlarla vezirlere tazim makamında verilen unvan.

Düstûru'l-amel: Gereği gibi uygulanacak olan kanun.

E

E'nâ: Demek istiyorum, kastediyorum.

Eazze'l-lâhü ensârah: "Allah yardımcılarını, ordusunu güçlendirsin" anlamında dua cümlesi.

Eazz-ı kirâm: Çok değerli, pek kıymetli.

Ebeveyn: Ana-baba.

Ebniye: Binalar.

Ebniye-i büyût: Mesken binaları.

Ecdâd-ı sahîha: Mirasta sahih dedeler.

Ecr-i cezîle: Çok, bol ödül.

Ecr-i misil: Bir malın kullanılmasından doğan menfaatin para ölçüleriyle takdiri.

Ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm: Vakfedenin sevabı Kerîm, Cömert ve daima Hayy olan Allah'a aittir.

Ecrun mine'l-lâhi ale'l-vâkıf: Allah'tan gelecek ecir vakfedenindir.

Edâ-i hidmet: Hizmeti yerine getirmek.

Edâme'l-lâhü teâlâ yevme yüb'asûn: "Allah Teâlâ kıyamet gününe kadar devam ettirsin" anlamında dua.

Ed-dünyâ mezraatü'l-âhirah: Dünya ahiretin tarlasıdır.

Ef'âl-i hayriyye-i müstahsene: Güzel görülen hayırlı işler.

Efham: Çok şeref sahibi, en ulu.

Efzal-i nevâfil: Nafile ibadetlerin en üstünü.

Eğerçi: Her ne kadar, olsa da, ise de.

Ehâdîs-i celîle: Peygamberimizin yüce sözleri.

Ehâdîs-i mev'ıza: Peygamberimizin öğüt verici sözleri.

Ehakk: Daha layık.

Ehemm-i vezîr-i âsaf: Asaf gibi çok önemli vezir.

Ehl-i tecvîd: Kur'an'ı usülüne göre okuyan.

Ehl-i tereke: Mirasçılar.

Ehl-i vakâr: Ağırbaşlı kimseler.

Ehl-i vezâyif: Maaş ya da ücret alanlar; görevliler.

Ehl-i vukûf: İyi bilgi sahibi, bilirkişi.

Ehû: Erkek kardeş.

Eimme-i ahyâr: Faziletli imamlar.

Eimme-i müctehidîn: İctihad eden imamlar.

Eimme-i nevâdir: Nevâdirle ilgili kitap yazan imamlar: İmam-ı Muhammed, İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Hasan b. Ziyad.

Eimme-i selâse: Hanefi mezhebinde üç imam: İmam-ı Azam, İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Muhammed.

Ekmen-i ehl: Gizlenen, saklanan kimseler.

Ekyes-i selâse: En zeki üç kişi.

Elfi, hulki ile hempâ: Hâli ve huyu ile beraber.

el-Hâcc: Hacc vazifesini yapan.

el-Mahfûfü bi-sunûf-i avâtıfi'l-meliki'l-kadîm: Vezir-i Azam'ın elkabı.

el-Mukirru lehü'l-mezbûr: Kendisi için daha önce zikredileni kabul eden.

el-Yevm: Bugün.

Emâkin: Yerler.

Emr-i insıbâb: Dökülme işi.

Emr-i meşrûh: Açıklanmış, şerhedilmiş iş.

Emr-i vakf: Vakıf işi.

Enâre'l-lâhü merâkıdehüm ilâ yevmi'l-kıyâm: "Allah (cc) kıyamet gününe kadar kabirlerini nurlandırsın" anlamında dua.

Encüm: Yıldızlar.

Endîşe-i ümûr-i dünyeviyye: Dünyaya ait işlerden dolayı endişelenmek.

Enfe'-i vesâil: En faydalı vesileler.

Enîka: Güzel, sevimli.

Envâ-ı salavât-i bî-hadd: Çeşitli sayısız salavâtlar.

Envâ-i hasenât: Çeşitli iyilikler.

Erbâb-ı cihât: Vazife; hizmet erbabı.

Erbâb-ı fehm: Anlayış, bilgi sahipleri.

Erbâb-ı tecvîd: Kur'an'ı güzel okuyanlar.

Erkân-ı dîn-i mübîn: Apaçık dinin temel prensipleri.

Erşed-i evlâd: Çocukların en büyüğü.

Ervâh-ı tayyibe: Tertemiz ruhlar.

Esâs-ı binây-ı cism-i nizâr: Zayıf gövdeli binanın temeli.

Esbeğa'l-lâhu teâlâ ni'amehû aleyh: "Allah Teâlâ onu nimetlere boyasın" anlamında dua.

Esb-i süvâr-i bâha-i mecd ü hayr: Hayır ve şeref meydanında at koşturan.

Eserü'l-istişhâd: Şahitlik alameti.

Eslâf: Selefler, öncekiler.

Esmâr-ı müsmere: Meyveli ağaçlar.

Eşcâr: Ağaçlar.

Eşhâs-ı ma'lûm: Bilinen kişiler.

Eşhâs-ı muhât: İçerdeki kimseler.

Eş-şefîu'l-müşeffe'ı yevmü'n-nedâm: Pişmanlık günü (Kıyamet) hem şefaat eden hem de şefaati kabul edilen Hz. Muhammed (as).

Etbâ-ı etbâ': Peygamberimizin ashabından sonra gelenleri görenler.

Etrâf-ı erba'a: Dört tarafı.

Etyab-ı emvâl: En güzel mallar.

Evâhir-i ramazân-ı şerîf: Ramazan ayının sonları.

Evkâf: Vakıflar.

Evkâf-ı hüccete-i evsâf: Vakfiye belgesi olan vakıflar.

Evkâf-ı mahsûsa: Özel vakıflar.

Evkâf-ı selâtîn-i ızâm: Büyük sultanların vakıfları.

Evkât-ı hamse: Beş vakit.

Evlâd-ı benât: Kızların çocukları.

Eyyâm: Günler.

Eyyâmü'l-bîz: Arabî ayların 12, 13, 14 ve 15. Günleri.

Ez-kadîm-i mâ-i cârî: Eskiden akan su.

Ezmine-i vâfir: Uzun zaman, çok zaman.

Ezvâc-ı tâhirât: Peygamberimiz (a.s.)'ın tertemiz eşleri.

F

Fahr-i kâinât: Kâinatın övünç kaynağı olan Muhammed (a.s.).

Fahru'l-a'yân: Ayanların lakabı.

Fahru'l-Akrân: Çavuşların elkabı.

Fahru'l-eimme: Müctehid imamların elkabı.

Fahru'l-eşbâh: Çavuşların elkabı.

Fahru'l-hutebâ: Hatiplerin elkabı.

Fahru'l-muhadderât: Namuslu kadınların övüncü.

Fahru'l-vâizîn: Vaizlerin elkabı.

Fahru's-sâdât: İlmiye sınıfının elkabı.

Fâik: Manevi olarak üstün olan.

Fâizu'n-nûr: Nurun bolluğu, nurun taşması.

Fakahetlü: Müftüler hakkında kullanılan resmi bir unvan.

Fâriğan ani'ş-şevâğil: Mallardan vazgeçerek.

Fasl u hasm: Münakaşa, muhalefet, tartışma.

Fasl-ı hükm: Hüküm faslı.

Fasl-ı müctehid: Müctehid faslı.

Fâzıl-ı samedânî: İmam-ı Ebû Yusuf'un lakabı.

Fazîletlü: İlmiye sınıfına verilen bir ünvan.

Fehm ü idrâk: Anlamak, farkına varmak.

Fehvâ: Mana, anlam.

Fer'an: İkinci dereceden olarak.

Ferah: Gönül açıklığı, sevinme.

Ferden bi-ferd: Fertten ferte, tek tek.

Ferrâş: Hizmetçi.

Ferz: Bilgili, akıl veren.

Fesâd: Bozukluk.

Fetâ: Genç.

Feth: Açma, açılma.

Fetîle-i zihn-i vekkâd: Parlak zihnin yaktığı lamba.

Fevkânî: yukarıda, üstte.

Fevt: Kaybetme, elden çıkarma, kaçırma.

Feyekûn: Hemen olur.

Feyzân: Taşma, coşma.

Fî zamânînâ: Zamanımızda.

Fi'l-hakîka: Hakikatte, gerçekte.

Fikr-i ahvâl-i âhret: Ahiret hallerini düşünme.

Furû': Dal, budak, bölüm.

Fuyûzât-ı feyyâz-ı bî- enbâz: Eşi ve ortağı olmayan Feyyâz'ın (bol veren) ihsanları (Allah için söylenir).

Füâd-ı kaviyyü'l-i'tikâd: Kalbin kuvvetli bir şekilde inanması.

Fürûğ-i hayrât: Hayırların, iyiliklerin ışığı.

Fütûh: Açma, açılma, ferahlanma.

Füzûlî: Boşuna, yersiz, lüzümsuz.

G

Gerçe: Her ne kadar.

Gonce: Tomurcuk, açılmamış çiçek.

Gonce-i sahn-i ârây-i nübüvvet: Nübüvvet meydanını süsleyen açılmamış gül olan Hz. Muhammed (a.s.).

Gûnâ-gûn: Renk renk, türlü türlü.

Gülâb: Gül suyu.

Ğ

Ğaflet-i ânen fe ânen: An be an ğaflet, sürekli ğaflet.

Ğaflet-i zidâ: Temizleyip parlatmayı ihmal etmek.

Ğalla, ğalle: Gelir, zahire, mahsul.

Ğallât: Gelirler.

Ğars ü ihyâ: Ağaç dikmek ve yetiştirmek.

Ğayr-i mufârık: Ayrılmayan.

Ğayruhüm: Onlardan başka.

Ğıbbe: ... -den sonra

Ğıbbe-i asl: Asıldan, temelden, soydan sonra.

Ğıbbe-i asl-i tevliyet: Tevliyetin aslından.

Ğınâ: Zenginlik, bolluk, usanç, bıkkınlık.

Ğurbet-hâne: Yabancı memleket, gariplik yurdu (dünya).

Ğurf: Avuçlamak.

Ğurre: Arabî ayın ilk günü ve gecesi.

H

Haber-i münîf: Büyük, yüksek, değerli haber.

Habîb-i kibriyâ: Yüce sevgili Muhammed (as).

Habs: Alıkoyma, tutma, vakfetme.

Hâce: Hoca, efendi, ağa.

Hadâik-ı derûn-i hâne: Evin içindeki bahçeler.

Hadd, hudûd: Sınır, sınırlar.

Hâdî: Doğru yolu gösteren.

Hâfız: Kur'an'ı ezberleyen.

Hâfız-ı kütüb: Kütüphaneci, kütüphane memuru.

Hafî: Gizli, saklı

Hafirgâr: Kuyucu, mezarcı.

Hafr: Kazma, kazılma (toprak).

Hafr-ı âbyâr: Sulayan, sulayıcı.

Hakâik: Gerçekler.

Hakîk: Gerçek.

Hâkim: hüküm veren.

Hakîm-i hikmet-i penâhî: Hikmet sahibi Hakîm olan Allah (cc).

Hâkim-i Vâlâ Cenâb: Değerli hâkim.

Hâkimü'l-vakt: Zamanın hâkimi.

Hakk-ı mecrâ: Su yolunu, kanalını kullanma hakkı.

Hâlık-ı kevn ü mekân: Kâinatın yaratıcısı.

Hâl-i hayât: Hayatta olma durumu.

Hâl-i teslîm-i itmâm: Teslimin tamamlanması halinde.

Halîfe-i kird-gâr: Sâni', Yaratan Allah (cc).

Halîfe-i mekteb: Mektebin ikinci hocası.

Halîfe-i sıbyân: İlk hocadan sonraki hoca.

Halîk: Yaratılmış, varlık.

Hâlik-ı cümle-i mümkinât: Bütün varlıkları yaratan.

Hâliku'l-erzi ve's-semâvât: Gökleri ve yeri yaratan.

Hall ü akd: İş bitirme, neticelendirme.

Hamd-i bî hadd: Sınırsız hamd.

Hamele-i Kur'ân: Kur'an'ı ezberleyip hafız olanlar.

Hamîs: Beşinci; perşembe günü.

Harâbe: Eski binaların yıkıntısı.

Harameyni'ş-şerîfeyn: Mekke'de olan Ka'be ile Medine'de olan Peygamber Mescidi.

Harâset: Ekincilik, çiftçilik.

Harbî: Harbe mensup.

Harekât-ı nâ-merzıyye: Razı olunmayan hareketler.

Hâric: Dış, dışarı.

Hâric-i ez-defter: Defterden dışarı.

Hâric-i kal'ay-ı medîne: Şehrin kalesinin dışında.

Hark: Su akacak yarık; yarmak, yırtmak.

Harrara: Yazdı, yazıya döktü.

Hars: Tarla sürmek.

Hasbeten li'l-lâhi teâlâ ve li-merzât: Allah (cc) rızası için.

Hasbî: Karşılıksız, parasız.

Hâsıl: Olan, çıkan, üreyen, türeyen.

Hasm-ı sıhhat: Sahih olmaması.

Hâss u âmm: Özel ve genel.

Hâssaten: Özellikle, ayrıca.

Haste-dilân: Gönülleri hasta.

Hâtır-ı hatîr-i erbâb-ı ukûl: Şan ve şeref sahibi, akıllı kimselerin fikirleri.

Hatîb: Camide hutbe okuyan kimse.

Hatîbü'l-hukûk: Hakları, hakikatleri konuşan.

Hatîr: Ulu, yüce.

Hatm ü imzâ: Mühürleme ve imzalama.

Hatm-i hânî: Hatim yapan.

Hatm-i kelâm: Sözü bitirme.

Hatm-i şerîf: Kur'an'ı baştan sona kadar okuma.

Hatt: Çizmek, yazmak.

Havâyic: İhtiyaçlar, lüzümlu şeyler.

Hâvî: İhtiva eden, içine alan.

Hayâl-bâz: Hayal eden.

Hayr-zâd: İyiliği ve hayrı azık yapan.

Haysü: Zira, çünkü.

Hayy ü kayyûm-ı kâinât: Mutlak diri ve varlıkların kaynağı ve dayanağı olan Allah (cc).

Hazer: Sakınma, korunma.

Hâzıran bi'l- meclis: Mecliste hazır olanlar.

Hazret-i hakk: Hakikatin kaynağı olan Allah (cc).

Hefte: Yedi günlük müddet olan hafta.

Hem-ân-dem: Hemen, çabucak o anda.

Hılye: Süs, ziynet.

Hırâmân: Salınarak, naz ve eda yaparak yürüyen.

Hısn-ı hasîn: Sağlam, kuvvetli kale.

Hıtta-i ferş: Ülkeleri, yeryüzünü dolaşmak.

Hıyâz-ı seâdet: Mutluluk havuzları.

Hibe: Bağış, bağışlama.

Hibetü'm-mine'z-zamân: Uzun zaman geçmesi.

Hidâyet-i bahş-i sudûr: Hidayetin ihsan edilmesi.

Hidmet-i kitâbet: Yazı yazma hizmeti.

Hilâfet-i rûy-ı zemîn: Yeryüzünün halifesi (padişahın elkabı).

Hilâf-ı ma'lûm: Bilinen anlaşmazlık.

Hilâf-ı şart: Şart koşulan şeyin zıttına.

Himâyet: Korumak.

Hirfet-i lüzûm: Gerekli meslek.

Hitâbet: Söyleme kabiliyeti, konuşma.

Hitâb-ı müstetâb: İyi, güzel konuşma.

Huccet: Delil.

Huddâm: Hizmetçiler.

Hulûs-ı niyet: Niyette samimi olmak.

Hulûs-ı nübû': Temiz kaynak.

Hurûc: Çıkış.

Hurûf: Harfler.

Husrevâni kûb: Çok büyük küp.

Husûf: Ay tutulması.

Husûs-ı âti'z-zikr: Aşağıda zikr edilen husus.

Husûs-i âti'l-beyân: Aşağıda beyan edilen husus.

Hükkâm-ı şer'iyye: Şeri hükümler.

Hükm: Karar.

Hükm-i hâkim: Hâkimin hükmü.

Hüsn-i meâb: Güzelliğin barındığı yer.

Hüsn-i savt: Güzel ses.

I

Ibâd: Kullar, kulluk edenler.

Inân-ı kelâm: Sözü idare etmek, konuşmasına hâkim olmak.

Inde: Katında, yanında.

Işâ: Yatsı vakti.

Itkâ: Azat edilen köle.

Izz ü ikbâl: Şeref ve talih; şerefle uğurlar olsun.

İ

İ'lâm: Bildirme; bir davanın mahkemece nasıl hükme bağlandığını gösteren belge.

İ'lân-ı tekbîrât: Yüksek sesle "Allahu ekber" demek.

İ'mâl: Yapma, işleme, kullanma.

İ'tâ: Verme.

İ'tibâr: Ehemmiyet verme, saygı gösterme.

İ'tibâr: Saygı gösterme, ibret alma.

İ'tiyâd: Âdet edinme, alışma, alışkanlık.

İâde: Geri gönderme, geri çevirme, eski haline getirme.

İbdâ': Yaratma, yeni bir eser meydana getirme.

İbkâ: Devamlı, sürekli kılma.

İbrâ: Temize çıkarılma, aklanma.

İbrâm: Israr etme, Zorlama.

İbtidâ: Başlama, başlangıç.

İbtidâr: Bir işe süratle başlama.

İbtiğây-ı rızây-ı mevlâ: Allah'ın rızasını arama.

Îcâre: Kiraya verilme, verme; kira.

Îcâre-i muaccele: Peşin kira.

İcrâ: Bir işi yürütme; akıtma, akıtılma.

İdâme: Devam ettirme, sürdürme.

İddihâr-ı mesûbât: Sevapları toplama, biriktirme.

Îdeyn: İki bayram: Ramazan ve Kurban Bayramı.

İdhâl: Dâhil etme, içeri sokma.

Îd-i edhâ: Kurban Bayramı.

Îd-i fıtr: Ramazan Bayramı.

Îfâ: Yerine getirme, iş görme.

İfnâ: Yok etme, tüketme.

İfrâz: Bir bütünden bir parça ayırma.

İftihâr-ı asl: Aslıyla övünme.

İhbâr: Haber verme.

İhdâ: Doğru yolu gösterme; hediye verme.

İhrâc: Dışarı atma, çıkarma.

İhsân: İyilik etme, bağışlama.

İhtibâr: Deneme, sınama, yoklama.

İhtimâl: Mümkün olma, mümkünlük; yüklenme.

İhtimâm: Özenle iş görme.

İhtirâ': Bir şey icat etme, vücuda getirme.

İhtiyâr: Seçme, seçilme.

İhyâ: Diriltme, canlandırma.

Îkâd: Yakma, tutuşturma, yakılma.

İkâmet: Oturma.

İkbal: Birine doğru dönme; arzu, istek.

İkdâm: Devamlı çalışma.

İkrâr-ı tâm: Tam tasdik etme, kabul etme.

İktidâr-ı kâmrâni: Mutluluğa giden iktidar.

İktizâ: Lazım gelme, gerekme.

İle'l-ân: Şimdiye kadar.

İlhâk: Katma, katılma.

İlm-i allâm-i habîr: Her şeyden haberdar ve her şeyi bilen Allah'ın bilgisi.

İlsâk: Bitiştirme, kavuşturma (yazmak anlamında).

İltimâs: Kayırma.

İm'ân: İnceden inceye araştırma.

İmâdü'l-islâm: İslam dininin direği (Padişahların lakabı).

İmâmet: İmamlık.

İmâmeyn: Hanefi mezhebinde iki imam, İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Muhammed.

İmam-ı ensârî: İmam-ı Muhammed'in talebesi.

İmam-ı evvel: Birinci imam İmam-ı Azam.

İmâm-ı mu'teber-i hümâm: İmam-ı Züfer'in lakabı.

İmam-ı sâlis: Üçüncü imam İmam-ı Muhammed.

İmâm-ı sânî: İkinci imam İmam-ı Ebû Yusuf.

İmlâ: Yazmak.

İnde'l-ehâlî: Halk katında.

İnde'l-eimmeti's-selâse: Üç imamın katında.

İnfâk-ı zâd-i hakîkat: Hakikatten kaynaklanan infak.

İnkırâz: Neslin tükenmesi, bitmesi.

İnşâ-i hayrât: İyilikler yapma.

İntikâl-i dâr-ı bekâ: Ahiret yurduna göçme.

Îrâd: Getirme; söyleme.

İrbâh: Faizle para verme, ticari kazanç elde etme.

İrşâd: Doğru yolu gösterme.

Îsâr: Cömertlikle verme, saçma; bahşiş, ikram.

İsğâ: Dikkat kesilme, kulak verme.

İskâ: Sulama, su verme.

İskây-ı eşcâr: Ağaçları sulama.

İsneyn: Pazartesi günü.

İsti'mâl: Kullanma.

İstibdâl: Değiştirme, değiştirilme.

İsticâr, isticâre: Kira ile tutma, kiralama.

İstifâde: Faydalanma, kazanma.

İstifây-ı merâm: İsteğin, meramın alınması.

İstiğlâl: İpotek; ev, dükkân, tarla v.b.g taşınmaz malların gelirini bir şeye karşı rehin koyma.

İstihrâc: Çıkarma, çıkarılma.

İstikâmet: Doğruluk, doğru hareket.

İstiksâ: İnceden inceye araştırmak.

İstintâk: Birine söylettirmek, sorguya çekmek.

İstirbâh: Faize yatırma, fazla faizle para verme.

İstirdâd: Geri alma, geri isteme.

İstiskâ: Su içmeyi istemek, suya ihtiyaç duymak; yağmur duasına çıkmak.

İstitlâb: İstemek, dilemek.

İş'âl: Tutuşturma, parlatma, aydınlatma.

İşhâd: Şahit olarak gösterme.

İştirâ: Satın alma, alınma.

İştirây-ı hedef: Satın almak amacıyla.

İthâf: Hediye olarak verme, manen sunma.

İttifâk: Anlaşma, sözleşme.

İttifâk-ı ale'l-ıtlâk: Mutlak olarak bir ittifakın var olması.

İttisâl: Bitişme, kavuşma, bitişiklik.

İz'ân: Anlayış, kavrayış, akıl, boyun eğme, edep, terbiye.

Îzid-i müteâl: Yüce Allah (cc).

K

Kabây-ı müsteâr: Ödünç giyilen elbise, geçici elbise (ömür).

Kabîl: Tür, gibi.

Kable fevti'l-fırsat: Fırsatı kaçırmadan önce, ölümden önce.

Kable şurû'-i bi'l-manzume: Manzumeye başlamadan önce.

Kable: Önce.

Kabr-i münevver: Nurlu kabir (Hz. Muhammed'in kabri).

Kabz u tesellüm: Alma, kabul etme.

Kabz-ı mütesarrif: Kullanma hakkını eline almak.

Kâdir: Güçlü, kuvvetli Allah (cc).

Kafes-i âb ü gil: Su ve çamurdan kafes, insan bedeni.

Kâffe-i ekârîb: Bütün akrabalar.

Kâffe-i hukûk: Bütün haklar.

Kâffeten: Bütün, hepsi, cümlesi.

Kâid-i ketîbe-i asfiyâ: tertemiz dostlar (asfiya) grubunun komutanı, lideri Hz. Muhammed (a.s.).

Kâim-mekâm: Birinin yerine geçen, bir kimsenin yerini tutan; kaymakam.

Kâin: Bulunan, var olan.

Kâle: Dedi, söyledi.

Kalîl: Az, çok az.

Kamû: Herkes.

Kanavât: Kanallar, su kanalları.

Kandîl, kanâdîl: Kandil, kandiller.

Kanki: Hangi.

Kânûn-i kadîm-i ilâhî: Eski ilahi kanunlar.

Kârî: Okuyan, Kur'an'ı usulüne göre okuyan.

Karîb: Yakın, soyca yakın.

Kârî-i hatm: Kur'an'ı baştan sona kadar okuyan.

Karnen ba'de karn: Nesilden nesile.

Karye: Köy.

Kasabât-ı büldân: Ülkelerin ya da şehrin kasabaları.

Kasr-ı yed: El çekme, vazgeçme.

Kâşif-i istâr: Yıldızları, ünlüleri keşfeden.

Kavâid: Kaideler, kurallar.

Kavl-i şerîf: Değerli söz.

Kayyim: Camii hademesi, mütevelli.

Kazâ: Kaymakamlık.

Kazâ-i mer'î: Yürürlükte olan hüküm.

Kazâ-i sâbık: Daha önce geçen hüküm.

Kazâ-i sahîh-i mer'î: Yürürlükte olan geçerli hüküm.

Kâzî: Hâkim.

Kaziyye: Dâvâ, mesele, iş, husus.

Kazzâz: İpekçi, ipek işleyen, ipek satan.

Ke'l-evvel: Önceki gibi, eskisi gibi.

Keff-i yed: El çekme, vaz geçme, karışmama.

Kefîl-i millî: Dine uygun bir kefalet.

Kehfü'l-erâmili ve'l-eytâm: Yetimlerin ve dulların sığınağı (kadıların elkabı).

Kelâm-ı meşrûh: Açıklanan söz.

Kelimât-ı ibret-i numûn: İbret olan, ibret gösteren sözler.

Kelime-i tevhîd: Allah'ı (cc) bütün sıfatlarıyla birlemek. "Lâ ilâhe illallah, muhammedün rasûlüllâh" demek.

Kemâ kân: Eskisi gibi.

Kemâ yenbeğî: Gerekli olduğu gibi, münasip olduğu gibi.

Kemâl-i hakkâniyet: Adalet ve doğruluğa uygun olarak.

Kemâl-i imtiyaz: bir işi başkaları yapmamak üzere özel bir izinle birisine vermek.

Kemâl-i isti'câl: Çok acele etmeyi istemek.

Kemer-küşte: Kemeri öldürülmüş, kemersiz, çıplak.

Kenîf: Ayak yolu, tuvalet.

Kerrü'ş-şühûr: Ayların tekrar etmesi, ayların geri gelmesi.

Ketb: Yazmak.

Kethuda: Kâhya.

Kethudây-ı çâvişân: Çavuşların kâhyası.

Kethudây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs: Kıbrıs yeniçerileri kâhyası.

Ketm-i adem: Allah'ın ruh ve cisim alemlerini yaratmayı istediği zaman bütün mahlukların ilki olan cevher-i ahzarın çıktığı yer.

Kevkeb-i evc-i âsmân-ı hidâyet: Gökyüzünün hidayet yıldızı.

Kezâlik: Böylece, böyle.

Kırâat-i azîm: Kur'an okumak.

Kıt'a: Parça, bölük.

Kifâyet: Yeterlik.

Kimesne: Kimse.

Kinâye: Maksadı kapalı bir şekilde anlatma.

Kitâb-ı mustetâb: Güzel kitap, güzel yazı.

Kudûm-i meymenet: Bereketle, uğurla gelme.

Kudvetu'l-a'yân: Ayanların lakabı.

Kudvetü'l-kuzât: Kadıların lakabı.

Kudvetü'l-müderrisîn: Medresede muallim olanların lakabı.

Kudvetü'l-ümerâi'l-kirâm: Sancakbeyi olanların elkabı.

Kul kethudâsı: Yeniçeri Ocağı'nın en yüksek rütbeli subaylarından birinin ünvanı. 1825'te ocakla birlikte lağvolunmuştur.

Kurâ: Köyler, kasabalar.

Kurb: Yakınlık, yakın olma.

Kusûf: Güneş tutulması.

Kuyûd-ı müstahsene: Güzel kayıtlar.

Kuzât-ı islâm: İslam hâkimleri.

Kübrâ: En büyük.

Küllî: Hepsi, tamamı.

Kürsî: Oturulucak yüksekçe yer, taht, makam.

Kürûm-i eşcâr-ı müsmere: Üzümlü bağlar.

Kütüb-i mezkûre: Zikredilen kitaplar.

L

Lâ zâle'l-hakku câriyen beyne yedeyh: Aralarında meydana gelen hak yok olmasın.

Lâbis-i libâs-ı hayât: Hayat elbisesini giyen, hayatta olan.

Lâbis-i libâs-ı hayât-ı müsteâr: Geçici hayatın elbisesini giyen.

Lâhık: Yetişen, ulaşan, eklenen.

Lâzım: Gereken.

Lebîb-i edîb: Akıllı, terbiyeli, zeki.

Lede'l-cîrân: Komşuların katında.

Lede'l-müterâfi'ân: İki taraf hâkime çıktıkları esnada.

Lede't-terâfu': Duruşma esnasında.

Levâhık: Ekler, eklenen şeyler.

Levâmi'-ı envâr-ı şer'-i metîn: Sağlam dinin nurlarının parıltıları.

Leyâli-yi mübârek: Mübarek geceler.

Leyl ü nehâr: Gece gündüz.

Leyle-i berât: Berat gecesi.

Leyle-i kadr: Kadir gecesi.

Leyle-i mi'râc: Miraç gecesi.

Lieber: Baba tarafından erkek kardeş.

Li-ecli'l-idhâl: İçeri sokmak için.

Li-ecli'l-vakf: Vakfetmek için.

Li-ecli'ş-şehâde: Şahitlik için.

Li-ecli't-tescîl: Onaylamak için.

Lüle: 2 yarım lüle, saniyede 600 cm^3 su ölçümünde ana birimdir. 26 mm çapındaki bir borudan akan su oranı 36 lt/dk.

Lütfi, unfi ile hemtâ: Lutfu, namusu ile beraber.

Lüzûm-ı mütelâzimân: Birbirine bağlı olan şeylerin ayrılmaması.

Lüzûm-i tû-emân: Peyderpey lazım olan şey.

M

Mâ adâ: -den başka.

Mâ dâme: Devam ettikçe.

Mâ sebak: Geçmiş şey.

Mâ veka'a bi't-taleb: İstek üzerine meydana gelen şey.

Ma'lûmâtü'l-hudûd: Sınırları bilinen.

Ma'lûmâtü'l-mikdâr: Kıymeti bilinen.

Ma'rifet: Bilmek.

Ma'rifet-i rabbi'l-âlemîn: Âlemlerin rabbini bilmek.

Ma'rifet-i şer'iyye: Dîni bilmek.

Ma'rifetü'z-zât: Kendini bilmek.

Ma'rûf: Bilinen.

Mağfiret: Bağışlama.

Mağrûs: Toprağa dikilmiş.

Mahall-i kîl ü kâl: Dedikodu yeri.

Mahall-i müctehid: Müctehid mahalli, yeri.

Mahbûbe-i âşık ferîb nâ pâydâr: Sürekli olmayan sevgili (dünya).

Mahbûs: Hapsedilmiş.

Mahfî: Gizli, saklı.

Mahfil: Oturulacak yer.

Mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâd: Temeli sağlam olan şerefli dinin huzurunda.

Mahfil-i kazâ: Adalet meydanı.

Mahfil-i şerîf: Allah'ın huzuru.

Mâh-i nezâret-penâh: Sığınılacak kaynak.

Mâh-i şa'bân: Şaban ayı.

Mahkûm bih: Hüküm ve kararı verilmiş.

Mahmî: Himaye gören, korunan.

Mahrûs, mahrûse: Muhafaza edilen, korunan.

Mahsûlât: Topraktan yetişen şeyler.

Mahzen: Bodrum, içinde eşya saklanacak yer, kiler.

Mahzer: Hazır olunan yer, hazır bulunma.

Mahzer-ı hasm-ı câhid: İnkâr edenin bulunması.

Mâ-i cârî: Akarsu.

Mâ-i muayyen: Belirlenmiş su.

Makbûl: Kabul olunmuş.

Makrûn: Yakın, yakınlaştırılmış.

Maksûr: Kısaltılmış, alıkonmuş.

Mâlâ yüadd: Sayısız, sayılamayan şey.

Mâlâmâl: Çok dolu, dopdolu.

Mâlik-i hayy-ı kadîr: Allah (cc).

Mâlik-i meâyiş: Geçinilecek şeylere sahip olan.

Mâlikü'r-rikâb: Kölelere sahip olan.

Mânde-i gûşe-i vîrân: Bir köşede harabe bir şekilde kalmış olan.

Manzar: Görünüş, çehre, yüz, bakılan.

Manzûme: Vezinli, kâfiyeli söz, şiir.

Manzûme-i şerîf: Değerli söz, şiir.

Manzûr: Görünen, bakılan.

Mârru'l-beyân: Açıklaması geçen.

Mârrü'd-dühûr: Zamanların gelip geçmesi.

Mârrü'z-zikr: Daha önce geçmiş olan.

Masrûf: Harcanan.

Masura: 2 Çuvaldız saniyede 75cm^3, 1 masura 4.5lt/dk.

Matıyye-süvâr: Binek hayvanına binen.

Mazmûn-i saâdet-i makrûn: Mutluluğa yaklaştıran söz.

Me'zûn bi'l-iftâ: Fetva vermeye izinli, müftü.

Meâdi bel'iyye: Belaların son günü.

Meâsir-i cezîle: Çok, bol eserler.

Meâze'l-lâhi teâlâ: Allah'a (cc) sığınırız.

Meberrât: İyilikler, hayırlar.

Meblağ, mebâliğ: Paralar, akçeler.

Meblağ-i müdde'î: İddia edilen miktar.

Mebnî: Yapılmış.

Mecâl-i muhâl: İmkânsız.

Meclis-i ma'kûd: Bir şeyin akdedildiği yer.

Meclis-i şer'-i enver: En nurlu şeri meclis.

Meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzimü't-tevkîr: Saygı gösterilmesi gereken yüce dini meclis.

Mecmû': Toplanmış, bir araya getirilmiş şey.

Mecrâ: Suyolu.

Mecrây-ı memlûk: Malik olunan suyolu.

Meczûm: Karar verilmiş.

Medâr: Etrafında dönülen nokta.

Medâr-ı bevâr-ı bünyâd: Dönen fani yapı (dünya).

Medfûn: Defnedilen, gömülen.

Medh: Övmek.

Medlûl: Delil getirilmiş şey, gösterilen şey.

Medrese: Okul.

Mefhar-i mevcûdât: Kâinatın övünç kaynağı (Hz. Muhammed).

Mehîn-i devlet-i rehîn: Zayıf devletin tutsağı.

Mehmiye: Korunan, (muhafazalı) büyük şehir.

Mekîn: Oturan, yerleşen.

Mekkâr: Düzenbaz, hileci.

Mekteb: Okul.

Mekteb-i münîf: Büyük, yüksek okul; şerefli okul.

Mektûm: Gizli, saklı.

Melâhık-ı etyab: En güzel ekler, ilaveler.

Melâl: Usanç, usanma, bıkma.

Memâlik-i mahrûsei'l-mesâlik-i osmâniyye: Osmanlı ülkesi.

Memnû': Yasak.

Men': Yasak etme, vermeme.

Menâbi': Kaynaklar.

Menâhic-i meâd: Ahirete giden yollar.

Menâs-ı melâm: Çekiştirme, münakaşa yeri.

Menbeu'l-cûdi ve'l-kerem: Cömertliğin kaynağı.

Mene'ahü'l-lâhu bi-hüsn-i meâb: "Allah (cc) güzel bir yerde onu muhafaza etsin" anlamında dua.

Menîa-i hayrât: Erişilmez hayırlar.

Menkûlât: Duyulan şeyler, nakledilen şeyler.

Menkûl-i müte'ârif: Duyulan, nakledilen ünlü şeyler.

Mennâ'un li'l-hayr: Hayra engel olan.

Menût: Asılı, asılmış, bağlı.

Menzil-i bekâ: Sonsuz ev.

Mer'î: Yürürlükte olan, saygı gösterilen.

Merâm: İstek, maksat.

Merd-i âkıl-ı pâyânbîn: Sonucu gören akıllı adam.

Meremmât: Tamirler.

Merhûm: Allah'ın rahmetine kavuşmuş, ölmüş kimse.

Merkad-i muazzam: Ulu kabir. Hz. Muhammed'in kabri.

Merkûm: Adı geçmiş.

Merreten ba'de uhrâ: Birbiri ardınca.

Mersûm: Bahsi geçen.

Mervî: Rivayet olunan.

Mes'ûl-i fi'l-hükm: Hükmetmekle sorumlu olan.

Mesâhif: Kitaplar, Kur'anlar.

Mesâil: Meseleler.

Mesâlih: Önemli işler, barışa götüren işler.

Mesârif: Harcananlar.

Mesâyib: Felaketler.

Mescid, mesâcid: Namaz kılınan yerler, camiler.

Mesellü: Gibi, benzeri.

Mesfûr: Adı geçen, yazılmış.

Mestûr: Yazılmış, çizilmiş.

Mestûru'l-esâmî: İsimleri yazılı.

Mesûbât-i cezîle: Çok, bol sevaplar.

Mesvây-ı deriye: Yeşilliği bol olan yer.

Meşğûl-i tefehhus-ı mîrâs: Mirası araştırmakla meşgul olma.

Meşhed-i münevver: Aydınlanmış kabir, Hz. Muhammed'in kabri.

Meşrût: Şart koşulmuş, şarta bağlı.

Meşrûtan: Şarta bağlanmış olarak.

Metîn: Sağlam, dayanıklı.

Mevâid-i ni'am: Nimet sofraları.

Mevâlî-i kirâm ve nüvvâb-ı zevi'l-ihtirâm: Valilerin lakabı.

Mevkûf: Vakfedilen şey.

Mevzi': Bir şey konulacak yer.

Meydân-ı haşr: Haşr meydanı, İnsanların yeniden dirilecekleri meydan.

Mezbele: Çöp dökülen yer.

Mezbûr: Adı geçen.

Mezkûr: Daha önce zikr edilen, daha önce geçen.

Miknet: Mümkünlük, güç, kudret.

Min ba'd: Bundan sonra.

Min haysü'l- mecmu': Bütün, hepsi.

Minvâl: Tarz, yol, şekil.

Mîr-alay: Alay komutanı, alay beyi.

Mîrî: Devlet hazinesine ait.

Mu'tâd: Alışılmış, adet olunmuş.

Mu'teka: Azat edilen.

Mu'temedün aleyh: Kendisine güvenilen kimse.

Muallim: Öğretmen.

Muâmele-i şer'ıyye: Şeriata uygun davranış.

Muâraza: Kavga, çekişme.

Muarrefe: Bilinen, tanınan.

Muâtab: Azarlanan, paylanan.

Mûcib: Lazım gelen, gereken, gerektiren.

Mûcib-i tastîr-i hitâb-ı mer'î: Bu hitabın yazılmasına sebep olan.

Mufahhiru'z-zâbıtân: Şehir güvenliğini sağlayanların elkabı.

Muharrer: Yazılan.

Muharreru'l-esâmî: İsimleri yazılı olanlar.

Muhâsame: Kavga, çekişme.

Muhâsebe: Hesap işleriyle meşgul olma.

Muhassıl: Vergi tahsildarı; mutasarrıftan küçük, kaymakam ve müdür derecesinde memur.

Muhtâc-ı ta'mîr: Tamire muhtac.

Muhtem: Mühürlenmiş.

Muhtevî: İçeren, ihtiva eden.

Muhzır: Hâzır olan.

Muînü'l-hukkâm: Hâkimlerin yardımcısı (kadıların elkabı).

Mukâbele: Karşılık verme, karşılama.

Mukaddem: Başlama.

Mukaddemât-ı nizâ': Münakaşaya başlama.

Mukâseme: Paylaşma, bölüşme.

Mukassemât: Taksim edilenler.

Mukassime: Taksîm eden.

Mukırran alâ ikrâr: Doğruyu sözüyle ikrar eden.

Mukîm: İkamet eden, yerleşen.

Muktedây-ı rüz-gâr: Zamanın önderi.

Muktezî: Lazım gelen, gereken, gerektiren.

Mûmâ ileyh: Adı geçen.

Mumteni'ul-ihtimâl: Olması mümkün değil.

Munhabit: Yukarıdan aşağıya düşen, inen.

Murâd: İstek, arzu.

Murğ-i cân: Can kuşu (ruh).

Murûr-ı eyyâm: Günlerin geçmesi.

Musırran alâ îsâihâ: Vasiyyeti üzerinde israr ederek.

Muşârun ileyh: Kendisine işaret olunan.

Mutasarrıf: Kullanma hakkı ve selahiyeti bulunan; bir sancağın en büyük idare amiri (Tanzimattan sonra).

Muvaffak: Başaran, beceren.

Muzâfât: İlaveler, ekler.

Mübâderet: Bir iş yapmaya girişme.

Mübâşeret: Bir işe girişme, başlama.

Mübeyyen: Açıklanmış, meydana çıkarılmış.

Mübtal-i hâl: Halin ibtal olunması.

Mübtal-i hayr: Hayrın geçersiz kılınması.

Mübteğâ: Arzu edilen, istenen.

Mübteğây-ı münîf: Büyük, ulu istek.

Müceddeden: Yeni baştan, yeni olarak.

Mücerred: Tek, yalnız, soyulmuş, çıplak.

Mücevvid: Kur'an'ı tecvid usulüne göre okuma.

Mücmeun aleyh: Üzerinde icma edilen.

Müctehidîn-i meşâhîr: Meşhur müctehitler.

Müderris: Öğretmen.

Müeddib: Bilgi ve terbiye veren.

Müezzin-i tâlî: Ezan okuyan müaezzin.

Müfahhiru'l-hutebâ: Hatiplerin lakabı.

Müfahhirü'l-eşbâh: Çavuşların elkabı.

Müfahhirü'l-kuzât: Kadıların elkabı.

Müfârakat: Ayrılma, uzaklaşma; boşanma.

Müfevvız: İhale eden, sipariş eden.

Müfîd: Faydalı; ifade eden, anlatan.

Müftî: Fetva veren; vilayet ve kazalarda din işlerine bakan kimse.

Mühâlled: Daimi, sürekli olan.

Mühimmât: Malzemeler, lüzümlu şeyler.

Mükâfât-hâne: Ödülün verileceği yer (cennet).

Mükemmil-i mesâlihu'l-ümem: Milletlerin işlerini tamamlayan (vâlilerin elkabı).

Mülâhaza: İyice düşünme; dikkatle bakma.

Mülâkî: Buluşan, kavuşan; görüşen.

Mülâyim: Yumuşak huylu, yavaş kimse.

Mülk-i mecrâ: Suyolu mülkü.

Mülk-i mevrûs: Miras kalan mülk.

Mülk-i müşterâ: Satın alınan mülk.

Mülkü'r-rikâbi'l-ümem: Milletlerin hürriyetlerinin sahibi (padişahların elkabı).

Mümehhid-i bünyânü'd-devleti'l-osmâniyye: Vâlilerin elkabı.

Mümeyyizü'l-halâli ani'l-harâm: Kadıların elkabı.

Mümtâz: İmtiyazlı, üstün tutulmuş; seçkin.

Mün'adim: Yok olan.

Münâcât-i kâzi'l-hâcât: İhtiyaçları gideren dua (salâten tüncînâ... diye başlayan dua).

Münâdî: Nida eden, tellal.

Münharit: İpliğe dizilmiş.

Münîf: Yüksek, ulu, büyük.

Münîr: Nurlandıran, ışık veren, parlak.

Münselik: Yola giren, bir meslek tutmuş.

Mürâfaa: Yüzleşerek mahkeme olunma, mahkemeye verme.

Mürâfık: Refakat eden, yol arkadaşı olan.

Müsâferaten: Misafir olarak.

Müsevvid: Karalama, taslak yapan, yazan.

Müsevvid-i fetvâ: Fetvayı yazan.

Müsmere: Meyveli.

Müstağnî: Lüzümlu, gerekli bulmayan; gönlü tok.

Müstehakk, müstahıkk: Hak etmiş, hak kazanmış, layık.

Müstelzim: Gerektiren, gereken.

Müstemiân: İşitenler, dinleyenler.

Müstenfî: İşe yaramaz diye bir şeyi atan, çıkaran.

Müstevcib-i ızz ü felâh-ı uhreviyye: Ahirette kurtuluş ve şerefe ulaştıran şeyler.

Müşârun ileyh: Kendisine işaret edilen.

Müşeyyid-i erkânü's-seâdeti'l-hâkâniyye: Vâlilerin elkabı.

Müşîrân: Mareşaller.

Müşîr-i müfahham: Değerli mareşal (vâlilerin lakabı).

Müşrif: Etrafı gören, etrafa bakan; ölüme yakın bulunan; vakıf malını koruyan.

Müştemilât: Eklentiler.

Mütedeyyin: Dindar, dine bağlı.

Mütefattın: Derhal farkına varan.

Mütehattem: Mühürlenen, biten.

Mütekâribân: Yaklaşanlar, yakınlar.

Mütekârib-i rahmet: Rahmetin yaklaşması.

Mütenâsib: Uygun olan, denk.

Müterâfi'ân: Duruşma isteyen iki taraf.

Mütesaddî: Bir işe başlayan.

Mütesellim: Vergi tahsildarı; (eskiden mülki teşkilatta) kaymakam.

Mütetavvik: Gerdanlık ve baş süs eşyası takınan.

Müteveccih: Bir tarafa dönen, yönelen.

Müteveffâ: Ölü, ölmüş.

Mütevellî: Bir vakfın idaresi kendisine verilmiş kimse.

Mütevellî-i vakt: Zamanın mütevellisi.

Mütevelliyân: Mütevvelliler.

Müteyakkın: Kesin olarak bilen.

Mütezâyid: Ziyadeleşen, çoğalan, artan.

Müvâcehe: Yüzleşme, yüz yüze gelme.

Müvaffiku'l-ıbâdi ile'l-hayrât: Kullarını hayırlara ulaştırmakla başarılı kılan Allah (cc).

N

Na'îm: Bollukta yaşayış; cennet.

Na'lband: Ayakkabı tamircisi.

Na't-hân: Kaside okuyan.

Nâ-bedîd: Görünmez, kayıp.

Nâfî: Gideren, yok eden.

Nâfiz-i bi'l-ittifâk: İttifakla geçen şey.

Nâhiye: Kenar, civar; küçük yer, bölge.

Nâil: Ulaşan, muradına eren.

Nakd: Akçe, maden para, peşin para.

Nakîbü'l-eşrâf: Peygamber soyundan olanların işlerini görmek üzere içlerinden hükümetçe tayin edilen memur.

Naks u ziyâd-i vezâif: Görevlerin artması ve eksilmesi.

Nakş ü tasvîr: Süslemek ve resimlemek.

Nakş-ı na'lçe-i pâ-pûş: Ayakkabının tabanının izini resimleme.

Nakş-ı zamîr: Kalbi, vicdanı süsleme, güzelleştirme.

Nakz u nakîz: Bozma ve yok etme.

Nâm: İsim, ad.

Nâ-mahdûd: Sınırsız, sonsuz.

Nâmân: İsimler.

Nâ-mevcud: Var olmayan, mevcut olmayan.

Nâ-pâydâr: Sebatsız, kararsız, süreksiz.

Nasb ü ta'yîn: Dikme ve tayin etme.

Nasîr: Yardım eden.

Nasrânî, nesârâ: Hıristyan, hıristyanlar.

Nazar: Bakma, göz atma.

Nazar-ı enîk: Güzel bakış.

Nazar-ı intifâ-ı müstei'dd: Yetenekli olanın faydalı bakışı.

Nâzım-ı şer'-i mübîn: Apaçık şeriatı yazan.

Nâzır: Bakan, gözeten.

Nâzır-ı dîn-i metîn: Sapasağlam dini gözeten.

Nâzır-ı vakf: Mütevelliye vakfa ait işlerde nezaret eden.

Nebiy-yi muhtar: Seçkin peygamber Hz. Muhammed.

Necm-i burc-i felek-i velâyet: Velayetinin parlayan yıldızı.

Nefer: Bir adam, tek kişi.

Nefes çoreft çe sâzi eğer neyâyed bâz: Eğer nefes gidip geri gelmezse ne yapacaksın.

Nefs-i nefîse: Değerli, aziz ruh.

Nehmet: Yüksek himmet.

Nehy: Yasaklama

Nemâ: Artma, çoğalma.

Nemâyân: Nemalar.

Nesâyih: Öğütler, nasihatler.

Neş'et-i uhrâ: Yeniden diriliş.

Neşv ü nemâ: Yetişip büyüme, sürüp çıkarma.

Netâic-i sahîha-i bedîhiyye: İspatı gerekmeyen açık şeylerin doğru neticeleri.

Nevâyib-i mevtın-i metâya: Mülkün geçici sahipleri.

Nezâret: bakma, gözetme.

Nısf-ı âher: Diğer yarısı.

Nısf-ı te'kîdü'l-asl: Tekrar edilen aslın yarısı.

Nısfiyyet: Yarı yarıya bölme.

Nizâ': Münakaşa, kavga.

Nukûd-i mevkûfe: Vakfolunan paralar.

Nübû': Çıkan, doğan.

Nümâ-yân: Görünen, meydanda.

Nümûne-i nemây-ı perniyân: İpekten dokunmuş elbise gibi çoğalan örnek.

Nüsha-i edem: Yokluk belgesi (ölüm).

O

Onu on bir buçuk: Yüzde on beş.

P

Pâd-şâh-ı âlem-penâh: Âlemin sığındığı padişah (padişahların elkabı).

Pâre: Parça, bölüm.

Pervâz: Uçma, uçuş.

Perver-i denâet pîşe: Alçaklık, adilik yapan adam.

Pes: Öyle ise, sonuç olarak; ard, arka.

Peymây-ı hayât: Hayatta oldukça.

Pîr: Yaşlı, ihtiyar.

-Pîşe: Alışmış, huy edinmiş.

Pişvâ: Reis, başkan.

Pûşîde: Örtülmüş, örtü.

Pür: Dolu, çok, sahip.

R

Ra'y: Görüş, fikir.

Ra'y-ı ittifâk: İttifakla alınan görüş.

Ra'y-ı savâb: Doğru görüş.

Rabbü'l-erbâb: Terbiyecileri en güzel terbiye eden (Allah).

Rabt: Bağlama.

Râfi': Yükselten, kaldıran.

Rağbeten: İsteyerek.

Râğibü'l-hasenât: İyilikleri yapmayı isteyen.

Râh: Yol, tutulan yol.

Râhıl: Yolcu olan.

Rahimehü'l-lâhü ilâ yevmi'n-nidâ: "Pişmanlık gününe (kıyamet) kadar Allah (cc) ona merhamet etsin" anlamında dua.

Rahş-rân-ı sâha-i kerem: Cömertlik yolunda atını güzel süren.

Râme bi's-sa'yi'l-meşkûr: Şükre değer çalışmaya kendisini adamak.

Rasûl-i hudâ: Hidayet elçisi (Hz. Peygamber).

Rasûlü's-sekaleyn: İns ve cin peygamberi Hz. Muhammed (a.s.).

Ravza-i bekâ: Ebedilik bahçesi.

Ravza-i mutahhara: Tertemiz kabir, Peygamberimiz'in (a.s.) kabri.

Ravza-i münîr: Aydınlanmış bahçe, Hz. Muammed'in kabri.

Râyic: Değer.

Râyic-i fi'l-vakt: Bir şeyin hâlihazırdaki değeri.

Râzik-ı ins ü cânn: İnsanlara ve cinlere rızık veren Allah (cc).

Reâyâ: Halk.

Recâ: Ümit, umma.

Refâkat: Arkadaşlık, yoldaşlık.

Rehn-i kavî: Kuvvetli bir şekilde rehin alma.

Reşîd: Ergin; doğru yol tutan.

Revâ: Yakışır, uygun, yerinde.

Rızâen li'l-lâhi teâlâ: Allah rızası için.

Rızvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn: "Allah onların hepsinden razı olsun" anlamında bir dua.

Riâyet: Gözetme, saygı.

Ricâl-i müslimîn: Müslüman adamlar.

Rişte-i şart: Şart bağı, şarta bağlama.

Riyâz-ı cinân: Cennet bahçeleri.

Rôğan-i zeyt: Zeytin yağı.

Ru'yet: Görme, görülme, araştırma.

Rubu': Bir şeyin dörtte biri.

Rucû': Geriye dönme, vazgeçme.

Rûh-i latîf: Güzel, iyi ruh.

Rûh-i mutahhar: Tertemiz ruh.

Rûz-nâme: Günlük olayların yazıldığı kâğıt, defter.

Rüşdâ: En büyük kız çoçuğu.

Rüz-gar: Zaman, devir, dünya.

S

Sâ': Bin dirhemlik bir hububat ölçeği.

Sa'y: Çalışmak, çabalamak, koşmak.

Saâdetlü: Miralay ile birinci ferik (korgeneral) ve vezir ile miru'l-meralık arasındaki kimselerin resmi ünvanı.

Sâbıkan: Evvelce, bundan önce.

Sadakât: Sadakalar.

Sâdık-ı emânet: Emaneti koruyan.

Safây-ı taviyyet: Kalbi, gönlü, niyeti temiz.

Saff-ı ârây-i rişte-i enbiyâ: Peygamberler cemaatinin safını süsleyen Hz. Muhammed (a.s.).

Sâhib-i arz: Arz makamı; devleti temsil eden zat.

Sâhib-i sadr-ı bâlâ-hâne-i hâssu'l-hâss: Seçkin kimselere ayrılan en yüksek yerin baş sahibi Muhammed (a.s.).

Sâhibü'l-hayrât: Hayır sahipleri.

Sahîh-i ğayr-i lâzım: Olmaması sahihdir.

Sâhire-i ğayrây-ı tuzla: Tuzla dışında yeşil olmayan yer.

Seciyye-i sahiyye-i hâtimâne: Sonucu güzel olan cömertlik huyu.

Saîd: Mutlu.

Sâk: Sap.

Sakf ü dîvâr: Tavan ve duvar.

Sâkin: Oturan.

Salâ: Minarelerden okunan salavât.

Salât-ı cum'a: Cuma namazı.

Salât-ı hamse: Beş vakit namaz.

Salât-ı terâvîh: Teravih namazı.

Salâtü'z-zühr: Öğle namazı.

Salavât-ı zâkiyât: İnsanı tertemiz yapan salavâtlar.

Sâl-i mürûr u ubûr: Senenin gelip geçmesi.

Sâl-i tevliyet: Mütevellilik senesi.

Sâlifü'z-zikr: Adı geçen.

Sâlih: İyi, uygun, yararlı.

Sâlik-i mesâlik: Tutulan yollara giren.

Sâmia-i-res: Yardım isteyenlere yetişen.

Sancak: Osmanlı yönetim teşkilatında illerle ilçeler arasında yer alan yönetim bölümü.

Sâni': Yapan, işleyen; yaratan Allah (cc).

Sâniyen: İkinci olarak.

Sarf: Harcama.

Sarîh: Açık, meydanda.

Savb: Taraf, yön.

Savt-ı ğarîb: Tuhaf ya da yabancı ses.

Sâye-endâz-i iclâl-i hukûmet: Sultanın yaydığı adalet gölgesi.

Sâye-nisâr: Etrafa gölge saçan, gölgeleyen.

Sayfî: Yazlık.

Sebât: Yerinde durma, sözünden vazgeçmeme.

Sebeb-i âdî: Neden olan sebep.

Sebîlci: Su dağıtan kimse.

Sebîl-i reşâd: Doğru yol.

Sebkat: Geçme, ilerleme.

Sebt: Cumartesi.

Seccâde-i pîrây-ı şer'iyyet: Şeriat seccadesini süsleyen (imam, şeyh, önder).

Seccâde-nişîn-i şerîat-ı ğarrâ: Tertemiz şeriatın seccadesinde oturan (imam, şeyh, önder).

Sedd: Kapama, engel olma.

Sehm: Hisse, pay; ok, yay.

Selef: Bir işte, bir yerde, bir vazifede başka birinden önce bulunmuş olan kimse.

Selh-ı memât: Ölümün dünya elbisesini soyması, ölüm.

Semen-i misil: Bilirkişi tarafından hakiki kıymetini tayin etme.

Semm: Zehir.

Semt-i âhar: Diğer taraf.

Semt-i şikâk: Anlaşmazlık tarafı.

Senây-ı lâ yuadd: Sayılamayan övme (Allah için kullanılır).

Sened-i havâss u avâm: Halkın ve ileri gelenlerin dayanağı olan Hz. Muhammed (a.s.).

Senevî: Yıllık.

Serây-ı kebîre-i pîş-gâh: Büyük sarayın önü.

Ser-bevvâbin: Kapı tutan, mabeyinci.

Serd: Soğuk, sert, kaba.

Serdâr: Ordunun başı.

Serdâr-ı kâinât: Kâinatın en üstünü Hz. Muhammed (a.s.).

Serîu'z-zevâl: Çabuk kaybolan, süreksiz.

Ser-levha-i amel-nâme: Amel defterinin başı.

Ser-mahfil: Müezzin başı.

Sermâye-i ihyâ-i zinde-gâni: Yaşamı devam ettirme sermayesi.

Ser-muhzır: Hazır olanların başı.

Ser-piyade: Piyadelerin başı.

Serrâc: Saraç, semerci, eğerci.

Server-i kâinât: Peygamberlerin başı Hz. Muhammed (a.s.).

Seyyidü'l-kevneyn: İki cihanın efendisi Hz. Muhammed (a.s.).

Sıbyân: Çocuklar.

Sıdk-ı taviyyet: İyi, doğru niyet.

Sıfât-i âlî: Yüksek, yüce sıfatlar.

Sıhhat-i lüzûm: Sahihliği, doğruluğu gerekli.

Sırât-ı müstekîm: Dosdoğru yol.

Sırran: Gizlice.

Silk-i mülk: Bir mülkte izlene yol.

Sipâs: Şükretme, dua etme.

Subaşı: Subaşılar Osmanlı İmparatorluğu döneminde; barış zamanında asayişi sağlayan, savaş zamanında da orduda çeşitli görevlerde bulunan subaylardır. Kazalarda sancak beyini temsil ederler. Genellikle kendilerine bir zeamet bağlanırdı. Kelime su (asker) ve başı kelimelerinin birleşimidir.

Sudûr: Meydana çıkma, olma.

Suffe: Sofa, çimenlik, çimenlik yer.

Sûfî: Tasavvuf ehli.

Sûk, esvâk: Sokak, sokaklar.

Sukm: Hasta, hasta olmak.

Sultânü'l arabi ve'l-acem: Arapların ve arap olmayanların sultanı (sultanların, padişahların lakabı).

Sundurma: Bir kapı ya da herhangi bir geçitin dış girişine çatı olacak biçimde, girişi yağmur, güneş vb. etmenlerden korumak amacıyla yapılan yapı.

Sunûf-i teslîmât-ı ğayr-i ma'dûd: Sayısız teslim edilen sınıflar.

Sübût: Gerçekleşme, meydana çıkma.

Sühansâz: Söz sahibi, söz söyleyen.

Sükkân: Oturanlar.

Süknâ: Oturulacak yer, konak.

Sülûk: Bir yola girme, bir yol tutma.

Sülûk-i nehc: Bir yola girme.

Sülüs-ı ahîr: Son üçte biri.

Sülüs-i mâl: Malın üçte biri.

Sürûr: Sevinç.

Sütûde: Övülmüş, övülmeye değer.

Ş

Şahs-ı kâmil: Kamil, olgun kimse.

Şakî: Haydut, haylaz, bahtsız.

Şâkird: Talebe, çırak.

Şarâb-ı sâfî: Saf şarap, içecek.

Şefâat: Bir suçun affedilmesi ve bir isteğin yerine gelmesi için aracı olmak.

Şefâat-i uzmâ: Büyük şefaat, Hz. Muhammed'in şefaati.

Şefî'-i rûz-i mahşer: Kıyamet gününün şefaatçisi Hz. Muhammed (a.s.).

Şehâdet: Şahitlik.

Şehâdet-i şer'iyye: Dine uygun şahitlik.

Şem': Mum, bal mumu.

Şem'a: Muma batırılmış fitil.

Şem'i asel: Bal mumu.

Şerâit: şartlar.

Şerh: Açıklama, açma, ayırma.

Şevher-i ğaddâr: Zulmeden eş.

Şeyh: Tekke ve zâviyede reislik yapan; yaşlı, ihtiyar.

Şifâhen: Ağızdan, sözle.

Şikâk: Uyuşmazlık, anlaşmazlık.

Şikeste: Kırık, kırılmış.

Şîme-i kerîme-i hıdîvâneleri: Vâli gibi cömert ahlaka sahip olma.

Şirâ-i mâlik: Satın alarak sahip olmak.

Şitevî: Kışlık.

Şurb: İçme, içilme.

Şurû': Başlama.

Şurût-ı hasene: İyi, güzel şartlar.

Şurût-ı müteaddide: Pek çok şartlar

Şüd: Gitti, bitti, geçti, öldü.

Şühûd-i mahzer: Şahitlerin hazır olduğu yer.

Şühûdü'l-hâl: Durumun şahitleri.

Şürûr: Şerler, kötülükler.

T

Ta'bîr-i âni'l-merâm: İsteğini söylemek.

Ta'dâd-i evlâd-ı nisâb: Asıl çocukların sayısı.

Ta'dîl: Doğrultma, doğrulama.

Ta'lîm: Öğretmek, öğretim.

Ta'mîn: Bedbahtlık yapmak.

Ta'rîf: Tarif etme, bildirme, bildirilme.

Ta'tîr-i dimâğ: Aklı, beyni güzel koku ile kokulandırma.

Ta'yîn: Ayırma, belli etme; bir memuriyete atama.

Ta'yîn-i usûl: Asılların, temel olanların belirlenmesi.

Taâmiye: Yemeklik, yemek parası.

Tâbi': Uyan, boyun eğen.

Tâbi'an: Uyarak.

Tâcü'l-mestûrât: Namuslu kadınların timsali.

Tağyîr: Değiştirme, değişme.

Tahallüfât-ı rûz-gâr-ı zûr-kâr: Anlaşmazlıkları zorlayan dünya.

Tahavvülât-ı âcâl: Ömürlerin, zamanın, ölümlerin dönüp dolaşması.

Tahdîd: Sınır çizme, sınırlama.

Tahıyyât-ı tayyibât: Tertemiz selamlar, dualar, ibadetler.

Tahiyyât: Selamlar.

Tahliye: Boşaltma, serbest bırakma.

Tahrîr u testîr: Yazmak, yazıya dökmek.

Tahrîr: Yazma, kaydetme.

Tahrîran: Yazmak süretiyle.

Tahrîs: Teşvik etmek.

Tahsîl-i berât: Beratı elde etme, ele geçirme.

Taht: Alt, aşağı.

Tahtânî: Altta olan, alttaki.

Tahte tasarruf: Tasarrufu altında.

Taht-ı nezâret-i âliye: Yüksek gözetim altında.

Tahvîl: Değiştirme, döndürme.

Tâkâ: Pencere.

Taklîl ü teksîr: Azaltma ve çoğaltma.

Takrîr: Karar verme, sağlamlaştırma, anlatma.

Takrîr-i kelâm: Söz söylemek.

Takrîr-i müdde'î: İddia edenin, davacının anlatması.

Taktîr: Damlama, dökülme.

Takvâ: Allah'a karşı sorumluluk bilincine sahip olma.

Taleb: İstek, arzu.

Talebe-i ulûm: Medrese öğrencisi.

Tâlib: İsteyen, talebe, öğrenci.

Tâlibü'l-meberrât: İyilikleri taleb eden.

Tama': Aç gözlülük, çok isteme.

Tarafeyn: İki taraf.

Taraf-ı âher: Diğer taraf.

Taraf-ı bâhiru'ş-şeref: Üstünlüğü, değeri apaçık belli olan taraf.

Taraf-ı râbi': Dördüncü tarafı.

Taraf-ı yemîn: Sağ taraf.

Tarânü'l-hilkati'l-insâniyye: En güzel yaratılan insan Muhammed (a.s.).

Târîh-i kitâb: Yazının tarihi, kitabın tarihi.

Tarîk: yol.

Tarîk-ı âmm: Herkese, umuma açık olan yol.

Tarîk-ı hacc: Hacc yolu.

Tarîk-ı müstekîm: Dosdoğru yol.

Tasarruf-ı tevliyyet: Vakıf işlerini yönetme yetkisi.

Tasdîki'ş-şer'î: Şeriate göre onaylama.

Tasvîr-i da'vâ: Davayı anlatma.

Tav'an: İsteyerek, kendi isteğiyle.

Tav'ihe's-sâf: Saf, temiz istek.

Tavsîf: Vasıflandırma, niteleme.

Tayerân: Uçma.

Te'bîd: Ebedileştirme.

Te'dîb ü tenbîh: Terbiye etme, uyarma.

Te'yîd: Kuvvetlendirme, destekleme.

Teallüm: Öğrenme, öğretim.

Tebâşîr-i sabâhu'l-hayr: Hayırlı sabahın müjdeleri.

Tebdîl: Değiştirme, değiştirilme.

Tebettül: Gönülden Allah'a yönelme.

Tebyîn-i kuyûd: Kayıtları meydana çıkarma.

Tecdîd: Yenilenme, yenileme.

Tedârük: Hazırlama, araştırıp bulma, elde etme.

Tedârük-i zâd-ı neş'et-i uhrâ: Ahiret için azık hazırlamak.

Tedbîr: Bir şeyi temin edecek veya önleyecek yol, çare.

Tedrîs: Ders verme, okutma.

Teemmül: Etraflıca düşünme

Teemmül-i lâik: Layık olan bekleme süresi; uygun olan düşünme süresi.

Tefekkür-i fâık: Üstün olan düşünce.

Tefekkür-i ümûr-i âkibet: Sonunu düşünmek.

Teferrû'-i şurût: Şartları kısımlara ayırma.

Tefhîm: Anlatma, bildirme.

Tefsîr: Yorumlama, izah etme.

Tefvîz: Bir ğayri menkulü bilinen bedeli karşılığında bir kimsenin üstüne bırakma.

Tehlîl: "Lâ ilâhe ilallah" demek.

Tekabbele'l-lâhü teâlâ hayrâtehâ: "Allahu Teâlâ hayırlarını kabül etsin" anlamında dua.

Tekallübât-ı âlem-tâb-dâr: Âlemi aydınlatan değişmeler.

Tekârîr: Teklifler, önergeler.

Tekellüm: Konuşma, söyleme.

Tekmîl: Bitirme, bitirilme, tamamlama.

Temcîd: Sabah namazı vaktinden evvel minarelerde belli makamlarda söylenen Arapça niyaz ilahisi.

Temennî: Dileme; dilek, istek.

Temessük: Tutunma, sarılma.

Temhîd-i kavâid-i hayr: Hayırlı kurallar düzenleme.

Temlîk: Mülk olarak verme.

Tenbîh: Uyarma, ikaz.

Tenezzehet ani'ş-şebîhi ve'l-misâl: Benzerlikten ve ortaklıktan berî ve uzak olması (Allah için).

Tenfîz: Hükmünü yürütme, uygulama.

Tensîs: Tetkik ederek karar verme.

Terah: Gam, tasa, acı.

Terâküm: Birikme, yığılma, toplanma.

Terfî': Yükseltme, yükseltilme.

Terğîb: Arzu ettirme, istek verme.

Termîm: Tamir, onarma.

Tertîl: Kur'an'ı üsulüyle okuma.

Tesaddî: Bir işe girişme, başlama.

Tesbîh: "Sübhânellâh" demek.

Tesbîl: Bir şeyi Allah yoluna vakfetme.

Tescîl: Kütüğe geçirme.

Teslîm-i ile'l-mütevellî: Mütevelliye teslim etmek.

Testîr-i nemîka: Mektup yazmak.

Teşne-gân-ı âb: Suya susayanlar.

Teşrîf: Onurlandırma, şereflendirme.

Teşyîd-i mebânî: Binaları yapma.

Tetimmât: Eksiği tamamlamak için katılan şeyler.

Tevcîh: Yöneltme, çevirme.

Teveccüh: Yönelme, doğrulma.

Tevfîk-i karîn: Yakın olan başarı.

Tevkî'-i refî': Yüce buyruk; mühür basmak.

Tevliyet: Mütevellilik, vakıf işlerine bakma vazifesi.

Tezâyüd ü terakkî: Artma ve yükselme.

Tezekkür: Hatıra getirme, bir meseleyi konuşma, bir mesele konuşulma.

Tezhîb: Süsleme, altın sürme.

Tezkereci: Hükümetten alınan izin kâğıdı; bazı meslek sahibi kimseler için yazılan biyografi.

Tezkiye: Temize çıkarma, aklama.

Tezvîr-i ricâ: Yalan dolanı, ara bozmayı istemek.

Tilâvet: Kur'an'ı usülüne göre okumak.

Tûbâ leh: Ne mutlu ona!

Tû-emân: Korkusuzluğun, emin olmanın katmerlisi.

Tuhm-i hayrât: İyilik tohumları.

Tûru't-tecelliyâti's-sübhâniyye: İlâhî tecellilerin zirvesi Muhammed (a.s.).

U

Ûd: Ağaç, odun; öd ağacı.

Udûl: Adaletli olanlar.

Ulûm-i şer'iyye ve ğayriyye: Dini ve beşeri ilimler.

Umdet-i erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem: Kâtiplerin elkabı.

Umdetu'l-emâcid ve'l-ekârim: Yeniçeri ağalarının elkabı.

Umdetü'l-a'yân: *Ayanların elkabı.*

Umdetü'l-muhadderât: Namuslu kadınların direği.

Utûfet: Lütuf, nezaket, şefkat.

Utûfetlu: Vezirlere, müşirlere, padişah damatlarına verilen unvan.

Ü

Ücûr-i kesîr: Çok sevap.

Üli't-tahiyyât: Selam sahipleri.

Ülü'l-elbâb: Akıllı kimseler.

Ümenây-ı tüccâr: Güvenilir tüccarlar.

Ümîd-i ikâmet: Yerleşme ümidi.

Ümmet-i âlî: Yüce ümmet, Hz. Muhammed'in ümmeti.

Ümmet-i üli't-tahiyyât: Selam sahipleri olan ümmet.

Ümûr-ı tevliyet: Mütevellilik işleri.

Ümûr-i evkâf: Vakıf işleri.

Ünsâ, inâs: Dişi, dişiler.

Üslûb: Tarz, yol, biçim.

Üstüvâr: Sağlam, kuvvetli, güvenilir.

V

Vahdet-gâh-ı kabîr: Yalnızlık yeri olan kabir.

Vâhibü'l-âmâl: İstekleri gerçekleştiren Allah (cc).

Vâhid-i mutlak: Mutlak tek olan Allah (cc).

Vakf ü habs: Bir malı vakfetme.

Vakf-ı akâr: Gelir getiren vakıf.

Vakf-ı âti'l-beyân: Adı geçen vakıf.

Vakf-ı câirü'z-zikr: Zikri geçen vakıf.

Vakf-ı derâhîm ü denânîr: Dirhemleri ve dinarları (paraları) vakfetme.

Vakf-ı nukûd: Paraları vakfetmek.

Vakf-ı sahîh: Aslen ve vasfen meşru olan vakf.

Vakfiyye-i ma'mûl: Yapılan, ortaya konan vakfiye.

Vakfu'l-lâh: Allah için vakfetme.

Vâkı': Olan, meydana gelen.

Vâkıf: Vakfeden.

Vâkıf-ı esrâr: Gizli şeyleri, sırları bilen.

Vâkıf-ı menfa'at: Faydasını, kârını bilen.

Vâkıf-ı mutlak: Şartsız vakfeden.

Vakıf-nâme: Bir vakfın şartlarını bildiren resmi senet, vakfiye.

Vakt-ı te'zîn: Ezan okuma vakti.

Vakt-i mağrib: Akşam vakti.

Vâlid: Baba.

Vâlide: Anne.

Vâris: Kendisine miras düşen.

Vâsi': Geniş, açık.

Vaz'-i yed: El koyma; tayin etme.

Vâzıatü'l-yed: El koyan.

Vazîfe: Maaş, ücret; ödev, görev.

Vecde-i ma'mûre: İstanbul.

Vech-i meşrû': Meşru olduğu üzere.

Vech-i şer'î: Şeriata göre.

Vech-i şeref: Üstünlük yönü.

Vedî'atu'l-lâh: Allah'ın emaneti (can, ruh).

Vekâlet: Birinin yerini tutma.

Vekâlet-i mahakkiye: Anlatılan vekalet.

Vekîl: Birinin işini yapması için yerine bıraktığı kimse.

Vesîka: Belge, sağlam delil.

Vicâhen: Yüz yüze gelerek, yüzüne karşı.

Vus'at: Genişlik, bolluk.

Vücûd: Varlık, bulunma, var olma.

Vücûh-i hayrât: İyilikler tarafına.

Vülât-ı ızâm zevi'l-ihtirâm: Vâlilerin elkabı.

Vülât-ı örfiyye: Askeri valiler.

Vülât-i enâm: Halkın valileri.

Vüzerây-ı zevi'l-ihtirâm: Vezirlerin elkabı.

Y

Yakîn: Sağlam bilgi.

Yed: El.

Yed-i tasarruf: Kullanım hakkı elinde olma.

Yekûn: Toplam.

Yengi: Yeni.

Yeniçeri: Osmanlı İmparatorluğu'nun belirli bir döneminde kurulan ve kendine has bir düzeni olan askeri örgüte mensup ere verilen isimdir.

Yeniçeryân-i Kıbrıs: Kıbrıs Yeniçerileri.

Yesâr: Sol.

Yevm-i cezâ: Hesap günü.

Yevmî: Günlük.

Yevmün tüczâ nefsün bimâ kesebet: Kişinin kazandığının karşılığını göreceği gün (kıyamet günü).

Z

Zabt: Sıkı tutma; anlama; kaydetme.

-zâde: Evlat, oğul.

Zâd-ı ahret: Ahiret azığı.

Zâd-i râh: Yol azığı, yolluk.

Zâhib: Giden, gidici.

Zâhid: Çok, aşırı sofu.

Zahîr: Arka çıkan, yardımcı.

Zaîfü'l-vakf: Vakfın zayıf olanı.

Zâil: Yok olan.

Zaîm: 20.000 ile 100.000 bin akçe arasında gelir getiren dirliklere "zeâmet" denir. Bu dirliklere sahip olanlara da zaîm denir.

Zalâl ü fesâd: Doğru yoldan sapma ve bozulma.

Zamîr-i münîr: Aydınlanmış gönül.

Zamm: Ekleme

Zât: Kendi; sahip, malik.

Zavâbit: Kaideler, usüller; şehir güvenliğini sağlayanlar.

Zayf-ı râhil: Yolcu, misafir.

Zehâyir-i nusret: Yardım edecek zahireler, yiyecekler.

Zehr-âb: Acı su.

Zelîl: Hor, hakir, alçak.

Zer-ender-zer: Altın içinde altın, süslemede ikinci defa altınla kaplama.

Zerrât-ı zürriyyât-ı necîbe: Temiz, pak soyların zerreleri, çocukları.

Zevâid: Fazla şeyler, fazlalıklar.

Zevil-i erhâm: Mirasta belirli paya sahip olmayan yakınlar.

Zeyl-i kitâb: Yazının, kitabın sonunda.

Zeyl-i kuyûdât: Kayıtların sonunda.

Zıll-i hayâl: Hayalin gölgesi.

Zıll-i merhamet: Merhametin gölgesi.

Zıll-i zâil: Yok olan gölge.

Zıllu'l-lâhi fi'l-âlem: Âlemde Allah'ın gölgesi (padişahların lakabı).

Zımnen: Dolayısıyla söylenen söz, iç taraf.

Zi umr tâ nefesi hest kâr-i hîş besâz: Eğer ömründen bir nefes kalmışsa kendi işini yap.

Zikr: Anma, anılma.

Zikr-i câî: Aşağıda zikr olunan.

Zikru'l-lâh: Allah'ı anma.

Zimmî: İslam devleti vatandaşı olan ve vergi veren gayri müslimler.

Zîrâ: Çünkü, bundan dolayı.

Zîr-i cinâh: Kanadı altında.

Zirve-i arş: Gökyüzünün en yüksek noktası.

Ziyâde: Artma, çoğalma.

Zuafây-ı ümmet: Ümmetin zayıfları.

Zulumât: Karanlıklar.

Zûr-kâr: Zorlayan.

Zübdetü'l-küberâi'l-fihâm: Sancakbeylerinin elkabı.

Zühr-i yevm-i mîâd: Kıyamet gününün ihtiyaçları (salih ameller).

Zükûr: Erkekler.

KAYNAKÇA

ACLÛNÎ, İ. M. (2001). **Keşfü'l-Hafâ.** Beyrut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye

AKTAN, A. (1995). **Osmanlı Paleografyası ve Siyasi Yazışmalar.** İstanbul: Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı Yay.

ALTAN, M. H. (1986). **Belgelerle Kıbrıs Türk Vakıflar Tarihi.** Kıbrıs: Kıbrıs Vakıflar İdaresi Yay.

DEVELLİOĞLU, F. (2003). **Osmanlıca-Türkçe Lügat.** Ankara: Aydın Kitabevi Yay.

EFENDİ, Ö. H. (2003). **Ahkâmü'l-Evkâf** (Çevirenler: Habib Derzinevesi ve Mustafa Kemal Kasapoğlu). Lefkoşa: Kıbrıs Vakıflar İdaresi yay.

EMİNOĞLU, M. (2008). **Osmanlı Vesikalarını Okumaya Giriş.** Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay.

GAZİOĞLU, A. C. (1994). **Kıbrıs'ta Türkler.** Lefkoşa: Kıbrıs Araştırma ve Yayın Merkezi

HAKERİ, B. H. (1993). **Başlangıcından 1878'e Dek Kıbrıs Tarihi.** Ankara: KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yay.

KOMİSYON. (2004-2005). **Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi.** İstanbul: Ana Yayıncılık A.Ş.

MÜSLİM, Ebu'l-Hüseyin Müslim b. el-Haccâc. (1992). **el-Camiu's-Sahih.** Beyrut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye

SOFUOĞLU, M. (1969). **Sahihi Müslim ve Tercemesi** (Çeviri). İstanbul

ŞEKER, M. (2007) **İslam'da Sosyal Dayanışma Müesseseleri.** Ankara: Diyanet işleri Başkanlığı Yay.

TİRMİZİ, Muhammet bin İsa. (1991). **es-Sünen.** İstanbul: Çağrı Yay.

DİZİNLER

VAKFİYELERDE GEÇEN ŞAHIS İSİMLERİ

A

Abbas Efendi 46

Abdulbâkî Efendi, el-Kâzî, bi-Maseriya 138

Abdulhâdî Efendî-zâde el-Hâcc Ali Efendî 46

Abdulkerim Ağa, Kazbafan İmâmı 46

Abdulkerim bin el-Hâcc Durmuş 139

Abdullah bin Hüseyin 97, 101

Abdullâh Efendi ibn-i Mustafâ Efendi, Kâim-Mekâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf 17

Abdullah Efendi, Hatîb 45

Abdullatif Ağa ibn-i Ali 61

Abdurrahman Efendi bin Ali, Hâfız 48, 52, 53

Abdurrahman Efendi ibn-i Ali Efendi 187

Abdurrahmân Efendi ibn-i Dâvûd 166, 168

Abdurrahman Efendi ibnü'l-Hâcc Ahmed 73

Abdurrahman Zevcesi Memuş Hâtûn 46

Abdülbâkî Ağa ibnü'l-merhûm 155

Abdülğafur Ağa bin Ali Efendi, ez-Zaîm 100

Abdülğafûr Efendi, Defterdar-ı Kıbrıs 49

Âbide bint-i Hasan İbn-i Abdullah 79

Acı Anderliko, Tercümân-ı İngiliz 23

Acı Pîri Veled-i Zimarine, Tercümân-ı Anapolitan 24

Aci Yakomi 39

Ahmed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa 155, 162, 163

Ahmed Ağa ibn-i İbrahim, mîr-Çâvişân-i Dîvân-ı Kıbrıs 19

Ahmed Beşe bin Ramazan 96

Ahmed Bey ibn-i Mehmed 139

Ahmed bin Abdulhalim 152

Ahmed bin Abdullah 82

Ahmed bin Hasen 86

Ahmed bin Mehmed 44

Ahmed bin Mehmed Efendi 114

Ahmed bin Mustafa 79, 81, 140

Ahmed bin Osman 89

Ahmed Çâviş 45

Ahmed Çelebi ibn-i Ali 119

Ahmed Efendi 46

Ahmed Efendi bin İsmail 48, 52

Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi 100

Ahmed Efendi bin Mehmed, Hâfız, Mütevelli 85

Ahmed Efendi bin Sadeddin Efendi 127

Ahmed Efendî ibn-i Mustafa 41

Ahmed Efendi ibn-i Mustafa Efendi, Hatîb, Mütevelli 72, 76, 109

Ahmed Efendi ibnü'l-Hâcc Mustafa, Kâtib-i Mahkeme 164

Ahmed Efendi, Arab Ahmed Pâşâ Hatibi 176

Ahmed Efendi, el-Kâzî bi-Girne 138

Ahmed Efendi, Hatîb 71

Ahmed ibn-i Ali 54

Ahmed Kethudâ 46

Ahmed Odabaş 139

Ahmed Şârâbi-zâde 87

Ak Osman Çelebi ibn-i Ali 164

Ali Ağa ibn-i Hüseyin, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs 19

Ali Ağa İbn-i Muhammed Ağa, Yenîçeryân-ı Kıbrıs 18

Ali Ağa, Ağay-ı Yeniçeryan 160

Ali Ağa, Zaîm 94

Ali bin Sadık 140

Ali Efendi bin Abdulhâdî 146

Ali Efendi bin İbrahim 52

Ali Efendi bin Osman Efendi 100

Ali Efendi ibn-i Hüseyin, İmam 38

Ali Efendi ibn-i Muhammed, Kazzâz 69

Ali Efendi ibn-i Veliyyüddîn 73

Ali Efendi, el-Kâzî bi-Lefkoşa 138

Antoni Veled-i Mihail 24

Arap Ahmed Pâşâ 91

Attâr oğlu Ali Efendi 145

B

Baf'lı Ali 48

Bafcı Muhammed 46

Bakkâl Şerîf Hüseyin ibn-i Musa 61

Bakkâl-zâde Hasan Efendi 184

Balyoz Françidlü 23

Basmacı Ali 40

Basmacı el-Hâcc Hâlil 85

Basmacı el-Hâcc İbrahim 51

Basmacı el-Hâcc Mehmed 85

Basmacı Hacı İbrahim 85

Basmacı Küçük el-Hâcc İbrahim 75, 85

Basmacı Mehmed bin el-Hâcc Abdurrahman 85

Basmacı Monla Hâlil 40

Basmacı Muhammed, Kalfa 40

Basmacı Sarı İbrahim 74

Basmacı Usta Mustafa 85

Bekir Ali 51

Bekir el-Hâcc Mehmed bin Mustafa 162

Bıyık oğlu Molla Mehmed bin 71

C

Cefkinu Nasrâniyye 38

Covani, Balyoz Dobra 24

Ç

Çakırar Abdullah 139

Çorbacı Ahmed Ağa ibn-i Yûsuf 161

Çorbacı el-Hâcc Ali Ağa 46

Çulha-zâde Hacı Hasan Efendi 75

D

Dellâl Başı İbrahim 63

Derviş Ahmed bin Mehmed 82

Derviş Mehmed Efendi bin Osman Efendi 114

Derviş-zâde Ali Efendi, Bâş-kâtib 184

Derzi Hasan Odabaş 139

Durdı bint-i Hasan 101

Durmuş 139

Durmuş bin Ramazan 87

Durmuş-zâde Ali Efendi 43

E

Ebû Bekir Ağa-zâde el-Hâcc İbrahim Ağa Zevcesi 41

Ebû Bekir Pâşâ, Kıbrıs Vâlisi 1, 3

Edhem Ağa-zâde Hasan Ağa 53

Edhem-zâde Seyyid Hasan Ağa 46

Ehû Salih oğlı Mehmed 123

el-Hâcc Hasan Ağa 51

el-Hâcc Hüseyin Ağa, Mîr-alây-ı Lefkoşa 49

el-Hâcc Mehmed 94

el-Hâcc Muhammed 88, 176

el-Hâcc Osman Ağâ, Kethüdây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs 49

el-Muhzırûn bin Süleyman bin İsmail 104

Emet Hatun 140

Emetullâh bint-i Mevlûd 52

Emetullâh bint-i Ömer Ağa 88

Emine bint-i Ahmed 57

Emine bint-i Ali 95, 96

Emine Hâtûn 41

Emine Hâtûn bint-i Zurnacı el-Hâcc Mustafa 93

Emir Ağa-zade es-Seyyid Ali Ağa 44

Emîr Ahmed, Çuvalcı 81

Emîr Ali Ağa-zâde Osman Ağa 81

Emir el-Hâcc Mehmed Ağa ibn-i İsmail 109

Emir Muhammed Ağa ibn-i İsmail Ağa 177

Emîr Sâlih 46

es-Seyyid Mustafa Ağa ibnü's-Seyyid Ali Ağa, ez-Zaîm 19

es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Seyyid Ali 86, 89

es-Seyyid Ali Ağa 90

es-Seyyid Ali Çelebi bin Ahmed 86

es-Seyyid Ca'fer Efendi, İmam 75, 138

es-Seyyid Cafer Efendi bin Abdurrahîm Efendi 52

es-Seyyid Edhem İbrahim Çelebi 100

es-Seyyid el-Hâcc Ahmed bin Süleyman 104

es-Seyyid el-Hâcc Ali Efendi ibni Osman, Mütevelli 74

es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Ağa 105

es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Efendi 92

es-Seyyid Hacı Mehmed Ağa ibn-i Hacı İsmail, Mütevellî 88

es-Seyyid Hâfız Ali Efendi bin el-Hâcc Receb, İmam 82

es-Seyyid Hâfız Reşid Efendi 122

es-Seyyid Hasan Çelebi ibnü's-Seyyid Hasan 101, 102

es-Seyyid Hasan Efendi 64, 66

es-Seyyid Hasan Efendi ibn-i İsmail 109

es-Seyyid Hüseyin bin Veli 120

es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn-i el-Hâcc Abdullah 104

es-Seyyid Hüseyin Efendi ibn-i İsmail 59

es-Seyyid İsmail Çelebi ibn-i mezbûr 104

es-Seyyid İsmail Efendi, Ayasofya İmâmı 68

es-Seyyid Mehmed Ağa 90

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin es-Seyyid Hüseyin Efendi 92

es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Osman Çavuş 92

es-Seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullâh, İmam 57

es-Seyyid Mehmed Emin Efendi 109

es-Seyyid Mehmed Hasib Efendi, Me'zûn bi'l-iftâ 68

es-Seyyid Meyhâne-zâde Ahmed Efendî 45

es-Seyyid Mustafa Çelebi bin es-Seyyid Ahmed Efendi, Mukayyid 87

es-Seyyid Mustafa Çelebi, Mukayyid 96

es-Seyyid Osman Efendî ibn-i Ahmed Vechi Efendî 43

es-Seyyid Tüccâr Muhammed Ağa 46

es-Seyyid Yahya Efendi, Vaiz 138

es-Seyyid Zaîm Hüseyin Ağa ibn-i Mustafa Ağa 93

eş-Şeyh Ömer Efendi, Mütevelli 120

F

Fahri Bey, ez-Zaîm 139

Fatıma bint-i Hüseyin 54

Fatıma bint-i Mehmed bin Abdullah 69

Fâtıma bint-i nâm hâtûn 41

Fâtıma Hâtûn ibnet-i Hüseyin Ağa 154

Fazîletlu Müfti Efendi 150

Fazîletlü Hüseyin Efendi, müfti 176

Fazîletlü Osmân Efendi 160

Feyzi Ağa ibn-i Abdullah 76, 77

Feyzullâh Efendi ibn-i Musayyib Muhammed Efendi 23

Feyzullah Efendi, Ayasofya Müezzini 61, 62

G

Gevher Sinan-zâde ser-Muhzıran Mehmed Ağa 123

Gülden bint-i Abdullâh 165

Gümrükçü-zâde Seyyid Mustafa Efendi 54

Gürcistan-zâde Muhammed Ağa 51

Gürle-zâde Hüseyin Efendi 53

H

Hâce Zeyneb 42

Hâce-zâde Monla Mustafa 96

Hâcı Abdulbâkî Ağa 23

Hacı Hâfız Efendi, Müezzin 75

Hâcı Hasan ibn-i Hâci Abdulkâdir 24

Hacı Hüseyin, Çilingir 75

Hâcı İbrahim Efendi 70

Hacı İsmail Efendi 71

Hâcı Mehmed, Mîr-Alây-ı Lefkoşa 160

Hâcı Muhammed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa, Mîr-alây-ı Lefkoşa 18

Hacı Mustafa 45

Hâcı Osman Ağa İbnü'l-Hâcc Receb, Ket-hudây-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 18

Haci Bekir 60

Halil 150

Hâlil Ağa, Kul Kethüdâsı 46

Hamamcı Ahmed 140

Hamza bin Murad, Mütevelli 135

Hanım bint-i Hâlil 95, 96

Hasan Ağa bin Ali 90

Hasan Ağa bin Derviş Ağa 90

Hasan Ağa ibn-i Çulha Mustafa 73

Hasan Ağa ibnü'l-Hâcc İsmail Ağa 49, 53

Hasan Beşe bin Mehmed 118

Hasan bin Hüseyin 164

Hasan Çelebi, el-Müezzin 138

Hasan Efendi bin Ahmed 48

Hasan Efendi ibn-i Kara Mahmud 187

Hasan Efendi, el-Kâzî bi-Tuzlati'l-Âmmi'l-Askerî 138

Hasan Efendi, müfti 184

Hasan Efendi, Mütevelli 57

Hasan İbn-i Muhammed 79

Hasan Muhammed 156

Hazreti Muhammed Mustafa (sav) 2, 26, 31, 34, 44, 147, 151, 154, 165, 170

Hazreti Ömer 55

Hızır Odabaş 139

Hızır, ser-Piyade 139

Horoz-zâde el-Hâcc Ali Efendi 46

Hüseyin 30

Hüseyin Ağa ibn-i Hüseyin 185

Hüseyin Ağa ibn-i Hüseyin, ser-Çavişân-ı Yenîçeryân-ı Kıbrıs 18

Hüseyin Ağa ibnü'l-Hâcc Ali 48

Hüseyin Ağa ibnü'l-Hâcc İsmail Ağa, Menteşî-zâde, ez-Zaîm 19

Hüseyin Ağa, Başçavuş 160

Hüseyin Ağa, Miralay-ı Lefkoşa 138

Hüseyin Beşe 59

Hüseyin Beşe bin İlyas 139

Hüseyin bin Yûsuf, Monla 87

Hüseyin Çelebi bin İbrahim 92

Hüseyin Çelebi ibn-i Yusuf Ağa 139

Hüseyin ibn-i Abdi 38

İ

İbn-i Cemil bint-i Abdulkerim 118

İbrahim 139

İbrahim Ağa bin Mehmed, Mütevelli 82

İbrahim Ağa ibnü'l Hâcc Hüseyin Ağa 18

İbrahim Âğa Zevcesi Fâtıma 41

İbrahim bin Ali 119

İbrahim bin Mevlûd 164

İbrahim Cakadar 117

İbrahim Edhem Ağa-zâde Hasan Ağa 88

İbrahim Efendi bin Mustafa 106

İbrahim Efendi ibn-i Bey-zâde, Sultan Tekiyesi Şeyhi 69

İbrahim Efendi ibn-i Hâlil, Mütevelli 69, 73, 79

İbrahim Efendi, Attâr 51

İbrahim Efendi, İmam 176

İbrahim Efendi, İmâm-ı Câmi'-i İbrahim Pâşâ 88

İbrahim Efendi, Vaiz 138

İlyas Ağa 36

İmam oğlı el-Hâcc Muhammed 50

İmâm-ı A'zam Ebu Hanife 14, 36, 37, 39, 43, 53, 63, 70, 73, 74, 75, 78, 80, 94, 99, 103, 108, 113, 116, 117, 136, 143, 144, 149, 153, 163, 168, 170, 183, 189

İmâm-ı Ebu Yûsuf 14, 36, 40, 43, 53, 63, 70, 73, 78, 80, 94, 99, 103, 108, 113, 116, 117, 122, 136, 145, 150, 153, 159, 163, 168, 175, 176, 183

İmâm-ı Muhammed Şeybânî 14, 36, 63, 70, 73, 78, 80, 94, 103, 108, 112, 113, 116, 117, 121, 136, 145, 150, 153, 159, 168, 182, 183, 188

İmâm-ı Züfer 56, 58, 62, 73, 77, 84, 94, 103, 107, 112, 116, 144, 158, 182, 188

İsmail Ağa bin Ramazan Ağa 97

İsmail Ağa ibnü'l-Hâcc Hasan, Zaîm 25

İsmail Ağa, Baş-çâviş 46

İsmail bin Abdullah 45

İsmâîl Efendi ibn-i Mustafâ, Cezîre-i Kıbrıs Defterdârı 7

İsmâîl Efendi, Muhassıl-ı Sebil 160

İsmail ibn-i Abdullah, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs 19

K

Kahveci Ahmed 117

Kahveci Hasan ibn-i Ahmed 61

Kalâycı Usta İsmail 85

Kara Aişe bint-i Derviş Hâtûn 59

Kara Mahmud ibn-i Ahmed 60

Kara Mehmed Bayrakdarı 123

Kara Mehmed Beşe bin Ali 139

Kara Mehmed Efendi 160

Kara Mustafa 140

Karakaş-zâde Osmân Efendi 40

Karteble Efendi 105

Kazâz oğlu Hasan Efendi 145

Koca İsmail 140

Kocaoğlan-zâde Hâfız Ahmed Efendi 176

Köprülü el-Hâcc İbrahim Ağa ibn 140, 144

Köse Kethudâ el-Hâcc Mustafa Ağa 123

Küçük Mustafa 96

Küçük Veli-zâde Ali Efendi 51

Kürd-zâde Hüseyin Efendi 88

Kürd-zâde Monla Muhammed 88

M

Ma'rifetlu Mehmed Efendi 150

Mahmûd Çelebi, Rûz-nâmececi 161

Mahmud Efendi , el-Kâzî bi-Gilan 138

Mahmud Efendi ibn-i Ahmed 60

Mahmûd Efendî ibn-i Ahmed, el-Kâtib, bi-Mahkeme-i Lefkoşa 16

Mahmud Efendi, Hatib 138

Mahmûd Efendî-zâde el-Hâcc Muhammed Efendi 46

Mahmud, Çeribaşı 139

Makaryo, Veled-i Kormi Cemdipuş 23

Mehmed Ağa 140, 150

Mehmed Ağa ibn-i Mustafa, ser-Tüccâr-ı Cezîre-i Kıbrıs 109, 122

Mehmed Ağa, Miralay 139

Mehmed Ağa, Muhzır Başı 81

Mehmed Ali Çelebi 119

Mehmed Ali Çelebi, Kethudây-ı Çâvişân 87

Mehmed bin Bıyık Mustafa 69

Mehmed bin Muslihiddin 138

Mehmed Çelebi ibn-i Ahmed 164

Mehmed Efendi 140

Mehmed Efendi bin Vâiz Yusuf Efendi 146

Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah, Kâtib 140

Mehmed Efendi, el-Kâzî bi-Lefke 138

Mehmed Efendi, Hatib 138

Mehmed Efendi, Müderris 138

Mehmed Subaşı 139

Mehmed, ser-Piyade 139

Mehmet Efendi ibn-i Feyzullah Efendi, Mahkeme Kâtibi 76

Meryem Hâtûn 46

Mesud Çelebi ibn-i Esad Efendi 139

Mısırlı-zâde Muhammed 46

Molla Ahmed 44, 45

Molla Hasan, Müezzin 75

Molla Hüseyin 24

Molla İbrahim bin Mehmed Efendi, Arzuhâlci 100

Molla İsmail 176

Monla Ali 140

Monla Ali bin Süleyman 60

Monla İsmail ibn-i el-Hâcc Ali 96

Monla Muhammed Ali 45

Muhammed Ağa 43

Muhammed Ağa ibn-i İsmail 64

Muhammed Ağa İbn-i Osmân Ağa, ez-Zaîm 17

Muhammed Ağa, ez-Zaîm 17

Muhammed Ağa, Kazzâz 53

Muhammed Ağa, Na'lband 45

Muhammed bin Abdi, Mütevelli 161

Muhammed bin Abdullah 60

Muhammed bin Ebû Bekir, Baf Sancağı Beyi 26

Muhammed Efendi bin Yûsuf, Mütevellî 50

Muhammed Efendi ibn-i Hâcc Mustafa, Hafız 186

Muhammed Efendî ibn-i Ramazân, el-İmâm 17

Muhammed Efendi ibnü'l-Hâcc İbrahim 72

Muhammed Efendi, Kâim-mekâm-ı Nakîbü'l-Eşrâf 184

Muhammed Efendi, Kâtib-i Mahkeme 68

Muhammed Efendi, Moralı 46, 53

Muhammed Sinan Efendi ibn-i Sinan 156

Muharrem Beşe, Attâr 139

Muhzır Ali 48, 123

Muhzır Hasan 117

Muhzır Hüseyin 123

Muhzır Mehmed Beşe 94

Muhzır Monla İsmail 88

Muhzır Murad 117

Muhzır Osman 117

Muhzır-zâde Muhammed Ağa 58

Mukayyid Ali Efendi 100

Musa Ağa 140

Musa Ağa ibn-i Ramazan, Muhzır-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 19

Musaddık ibn-i Hasan 123

Mustafa 53, 83

Mustafa Ağa 41

Mustafa Ağa ibn-i Ahmed, Ket-hudây-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 19

Mustafa Ağa ibn-i Hüseyin Ağa 43

Mustafâ Ağa İbn-i Hüseyin, ez-Zaîm 17

Mustafa Ağa ibn-i Muhammed Ağa 185

Mustafa Bey, ez-Zaîm 139

Mustafa bin Abdülkadîr 87

Mustafa bin Avaz 105, 106

Mustafa bin Yûsüf, Mütevelli 86, 178

Mustafa Çelebi ibn-i Mehmed Ali 87

Mustafa Çelebi, A'yan 138

Mustafa Çelebi, el-Müezzin 30, 138, 139

Mustafa Efendi 150, 160, 176

Mustafâ Efendî İbni Muhammed Efendî , el-Kâtib 16

Mustafa Efendî ibn-i Mustafa, Hâfız, Müsevvid 41

Mustafa Efendi, el-Kâzî 138

Mustafa Efendi, Hâfız 71, 184

Mustafa Efendi, İmam 90

Mustafa Efendi, Kâtib-i Mahkeme 71

Mustafa ibn-i Mahmud 57, 58

Mustafa ibn-i Ramazan, Basmacı 69

Mustafâ Sükker ibn-i Ali 170

Mustafa, Basmacı 71

Mustafa, Kâtib-i Mahkeme 104

Mü'mine bint-i el-Hâcc Mustafa 82

Mü'mine bint-i Nefise 118

N

Na'lband Yusuf 123

Nikola Veled-i Pîri 24, 25

Nu'mân Ağa ibn-i Hâcı Receb Ağa, Ğarbân-i Lefkoşa 18

Nurullah Çelebi bin Mehmed, Subaşı 139

Nurullah Çelebi ibn-i Hasan, Kethudâ 139

O

Osman Ağa ibn-i Ahmed 151

Osman Ağa İbnü'l-Hâcc Ahmed Ağa, ez-Zaîm 17

Osman Ağa, Kol Kethüdâsı 160

Osman bin İbrahim 156

Osman bin Serrâc 140

Osman Çelebi, el-Müezzin 139

Osman Efendi bin Ali, Mahkeme Kâtibi 46

Osmân Efendi ibn-i Ali 171

Osman Efendi İbn-i Muhammed, el-Müftî, bi-Cezîre-i Kıbrıs 17

Osman Efendi, el-İmam 138

Osman İbn-i Mustafa 79, 81

Osmân Vechi Efendî 41

Osman, Kâtib-i Mahkeme 94

Ö

Ömer Ağa 140

Ömer Ağa ibn-i Şemseddin 36

Ömer Ağa ibnü'l-Hâcc Hüseyin, Mütevellî, Zaîm 54

Ömer Ağa, Mütevelli, Zaîm 57

Ömer Efendi 92

Ömer Efendi, Hatib 138

R

Ramazân Ağa İbn-i Mustafa, Çorbacı, Yenîçeryân-i Kıbrıs 18

Ramazan Ağâ, Ağây-ı Yeniçeryân-i Kıbrıs 49

Ramazan Efendi bin Osman 119

Rızvân Ağa ibn-i Diz-dâr-ı Kal'a-i Lefkoşa 18

Rüstem Ağa İbn-i Receb, Ket-hudây-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 17

Rüstem Beşe 176

S

Sa'di, Çavişân-i Yeniçeryân-i Kıbrıs 139

Sâime Hâtûn 83

Salih Efendi 58

Salih Efendi ibn-i Mustafa 54

Salih Efendi ibn-i Mustafa, Müezzin 57

Sefer bin Piyale 118, 119

Selim Ağa ibn-i Abdullah 104

Sellü oğlu Faytoncu Muhammed 51

Serrâc Kemiş 46

Seyyid Abdullah Efendi ibn-i Ca'fer Efendi, el-Hatîb 17

Seyyid Ahmed Ağa, ser-Çirî-i Livâ-i Lefkoşa 18

Seyyid Ahmet Efendi 48

Seyyid Hüseyin Ağa ibn-i Hasan, ez-Zaîm 17

Seyyid Muhammed Azîz Efendi ibn-i Seyyid Ömer Ağa, el-Müftî, bi-Cezîre-i Kıbrıs 17

Seyyid Mustafa Efendi 57

Sinan Ağa bin Ali 87, 89, 95

Sinan bin Ahmed Efendi 180

Sultân Murâdhân ibn-i Selîmhân 30

Süleyman Ağa İbn-i Dâvûd Ağa, Ket-hudây-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 18

Süleyman Bey, ez-Zaîm 139

Süleyman bin İsmail 101

Süleyman bin Mehmed 140

Süleyman Çelebi, ez-Zaîm 139

Süleyman Efendi, Hatîb-i Câmi'-i Cedîd 88

Süleyman ibn-i Mehmed 140

Ş

Şaban Efendi, Hatib 138

Şafâki-zâde Hüseyin Efendi 60

Şallı Seyyid Muhammed Ağa 46

Şarâbi-zâde el-Hâcc Ahmed Ağa 45

Şems Ahmed Efendi, el-Kâzî bi-Maseriya 138

Şerîf Ağa-zâde Hüseyin Efendi 176

Şerîfe Fatıma bint-i Muhammed 61

Şeyh İsmail Efendi, el-Vâiz 17

Şeyh Musa, Miralay 138

Şişe Mustafa Ağa, Zaîm 150

T

Tahtacı-zâde es-Seyyid el-Hâcc Mustafa 51

Tapucu bin Mustafa 96

Teâlî-zâde es-Seyyid el-Haci Mustafa Efendi 60

Telli Hüseyin 46

Temurci el-Hâcc Hasan bin Mahmûd 161, 163

Tezkereci Hasan Efendi 63

Tezkereci İbrâhîm Efendi 160

Tüccâr Şerîf Ağa 145

Ü

Ümmühânî bint-i Mehmed 91

V

Vâiz-zâde Yûsüf Efendi 184

Vasili Hacı Mahmud 122

Veli-zâde el-Hâcc Ali Efendi 71, 75

Y

Ya'kûb Efendi, Def-terdâr-ı Cezîre-i Kıbrıs 160

Yeğen el-Hâcc Muhammed Ağa 46

Yeğen Mehmed Efendi 85

Yemenici Hasan Beşe 94

Yemenici Kara Yûsuf Memi Beşe 46

Yemenici Seyyid el-Hâcc Ali 46

Yorgi Kalimra 24

Yorğancı İbrahim 46

Yorğancı Kara Ali 46

Yorğancı Süleyman 46

Yûsuf 38

Yusuf Ağa ibn-i Abdullah 96

Yusuf Beşe bin Mustafa 139

Yusuf Çelebi, el-Müezzin 139

Yusuf Çelebi, Kâtib-i Evkâf-ı Cafer Paşa 139

Yusuf, ser-Piyade 139

Z

Zehraka, Tercümân-ı Veled-i Ğûr 24

Zenciye Alîme bint-i Abdullah 38, 39

VAKFİYELERDE GEÇEN ÜNVANLAR VE LAKAPLAR

A

Ağay-i yeniçeryân-i Kıbrıs 49, 160

Arzuhalci 100

Attâr 51, 139

Ayan 36, 49, 138, 139

B

Bakkâl 61, 81

Balyoz 23

Balyoz Dobra 24

Basmacı 40, 51, 71, 75, 81, 85, 173

Baş-çâviş 46, 160

Baş-katib 184

Beşe 46, 47, 59, 94, 96, 118, 139, 176

Bıyık 69, 71

C

Câbî 47, 48

Cihâr-ı yâr-i güzîn 186

Cumhur 108

Ç

Çâviş 45

Çâvişân-i Yeniçeryân-i Kıbrıs 139

Çeribaşı 139

Çilingir 75

Çorbacı 18, 19, 46, 161

Çulha 73, 75

Çuvalcı 81

D

Defterdar 7

Defterdar-ı Kıbrıs 49, 160

Dellâl Başı 63

Demirci 91

Ders-i âmm 47, 48

Derzi 139, 171, 172

Diz-dâr-ı kal'a-i Lefkoşa 18

E

Eimme-i selâse 56, 58, 77, 84, 102, 107, 116, 148, 158, 182, 188

Emir 178

Evkâf-ı Mütevelliye-i Kıbrıs 56

Evkâf-ı selâtîn-i ızâm 13

F

Fahrü'l-akrân 49

Fahrü'l-eşbâh 49

Faytoncu 51

Faziletlü 176

Ferrâş 32

G

Gümrükçü-zâde 54

Gürcistan-zâde 51

Gürle-zâde 53

Ğ

Ğarbân-i Lefkoşa 18

H

Habbâz 171

Hâcegân-ı Divân-ı Hümâyun 109

Hâfız 48, 71, 82, 85, 122, 146, 147, 160, 172, 176, 186

Hâkim 112, 115, 116, 117, 122, 145, 148, 149, 150, 157, 158, 159, 164, 168, 182, 188

Hamamcı 140

Hatîb 17, 45, 71, 72, 76, 88, 92, 109, 115, 138, 176

Horoz-zâde 46

İ

İmâm 17, 47, 55, 57, 68, 72, 75, 83, 84, 88, 90, 95, 106, 107, 115, 123, 138, 166, 176, 178

İmameyn 184, 189

K

Kâim-mekâm 9, 10

Kâim-mekâm-ı mütevellî 11, 12, 13

Kâim-mekâm-ı nakîbü'l-eşrâf 17, 184

Kalaycı 85, 172

Kalfa 40

Kara 46, 59, 60, 140, 160

Kâtib 16, 47, 68, 71, 76, 94, 104, 122, 139, 140, 150, 164

Kayyim 32, 115

Kazğancı 91

Kâzi-kuzât 138

Kazzaz 53, 69, 145

Kethudâ 46, 91, 123, 138, 139

Kethudây-ı Çâvişân 87

Ket-hudây-ı Çâvişân-i Cevân-i Lefkoşa 18

Ket-hudây-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 17

Ket-hudây-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 18, 19, 49

Köprülü 140

Kul Kethüdâsı 46, 160

Küçük Veli-zâde 51

M

Mahzer-ı Ocâğ-ı Yenîçeryân-i Kıbrıs 19

Mimar 173

Mîr-alây-ı Lefkoşa 18, 49, 138, 139, 160

Mîr-Çâvişân-i Dîvân-ı Kıbrıs 19

Molla, monla 45, 60, 69, 71, 75, 81, 87, 88, 95, 96, 100, 140, 141, 171, 172, 173, 176

Muallim 32, 72, 115, 152, 153

Muhassıl 14, 109, 160

Muhzır, Muhzırân 51, 60, 81, 88, 94, 117, 122, 123, 150, 176

Mukayyid 87, 96, 100

Müderris 138

Müeddib 32

Müezzin 62, 75, 115, 138, 139

Müfevviz 102

Müfti 17, 48, 146, 150, 176, 184

Müftî, bi-Cezîre-i Kıbrıs 17, 160

Mütesellim 14

Mütevellî 9, 10, 45, 47, 48, 54, 55, 57, 58, 60, 61, 62, 64, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 97, 99, 101, 102, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 140, 142, 143, 145, 146, 147, 148, 149, 152, 157, 158, 161, 162, 163, 166, 170, 174, 178, 182, 185, 186, 187

N

Na'lband 45, 123, 161

Nâzır 47, 147, 187

R

Ruznamececi 161

S

Sancak 26

Sebilci 115

Seccâde-i pirây-ı şeriyyet 152

ser-Çavişân-ı Yenîçeryân-ı Kıbrıs 18

ser-Çirî-i Livâ-i Lefkoşa 18

Serdar-ı Lefkoşa 139

ser-Piyade 139

Serrâc 46, 140, 141

ser-Tüccâr 109

Subaşı 139

Ş

Şallı 46

Şeyh 69, 138, 172

Şişe 150

T

Tahtacı-zâde 51

Tapucu 96

Tavacı 172

Telli 46

Temurci 161, 162, 163

Tercümân-ı Anapolitan 24

Tercümân-ı İngiliz 23

Tercümân-ı Veled-i Ğûr 24

Tezkereci 63, 160

Tüccâr 46, 145

U

Umdet-i Erbâbü't-Tahrîr ve'l-Kalem 49

V

Vâiz 17, 138, 146, 184

Vâkıf 150, 153

Vali 1

Vüzerây-ı zevi'l-ihtirâm 13

Y

Yeğen 46, 85

Yemenici 46, 94

Yenîçeryân-i Kıbrıs 18, 19

Yoğurtcu 173

Yorğancı 46

Z

Zaîm, zuamâ 17, 19, 25, 54, 57, 88, 94, 100, 139, 150

Zenciye 38

Zurnacı 93

VAKFİYELERDE GEÇEN YER İSİMLERİ

A

Abdi Çavuş Mahallesi 54, 57, 91

Absati Karyesi 27

Ahtime Kasabası 26, 27, 28, 32

Akselühurine Karyesi 28

Aksemtuş Karyesi 129

Apride Karyesi 5

Arab Ahmed Pâşâ Câmi'-i Şerîf'i 41, 42, 59, 72, 76, 86, 89, 95, 174

Arab Ahmed Pâşâ Mahallesi 44, 79, 86, 89, 93, 170

Âstâne-i Seâdet 7

Aşliye Karyesi 28

Ayasofya Cami 98, 178

Ayasofya Mahallesi 61, 97, 128, 162

Ayayani Karyesi 152

Ayayorgi Manastırı 6

B

Baf 17, 18, 26, 27, 34, 48

Baf Kapısı 123

Baf Kazası 27, 28

Balıkesre Karyesi 128, 129, 130

Bayrakdar Gazi Tekkesi 121

Berga Karyesi 152

C

Câmi'-i Cedîd 88

Cami-i Cedid Mahallesi 154

Câmi-i Şerîf Mahallesi 27

Cezîre-i Kıbrıs 2, 3, 7, 50, 57, 61, 64, 69, 74, 79, 86, 93, 95, 97, 101, 105, 109, 111, 114, 123, 127, 138, 140, 146, 151, 154, 165, 170, 178, 181, 185

Cezvine Karyesi 28

Culucedere Karyesi 29

D

Değirmenlik Mahallesi 88, 97

Dörtyol 24

E

Ebû Kavuk Mahallesi 41

F

Fayda Karyesi 28

Fetke Karyesi 28, 29

Filaso Karyesi 114, 115

G

Gilan Kazası 120, 138

Girne Kasabası 55, 110, 138

H

Harameyni'ş-Şerîfeyn 7, 8

İ

İbrahim Pâşâ Câmi' 88, 106

İbrahim Pâşâ Evkâfı 42

İbrahim Pâşâ Mahallesi 49, 59, 69

İskele Kasabası 10, 11, 162

İskele-i Tuzla Kasabası 4, 5, 24, 25

K

Katupyaye Karyesi 27

Ketrunde Karyesi 87

Kıbrıs 1, 17, 18, 33

Kızılkule Mahallesi 165, 166

Kofenye Karyesi 29

Korkud Efendi Mahallesi 74, 123, 161

Köprübaşı 172, 173

Kulunbu Mahallesi 6

Kuluni Karyesi 27

Kurduka Karyesi 27

L

Lefke Kazası 114, 138

Lefkoşa 4, 7, 8, 18, 48, 49, 50, 52, 54, 57, 59, 61, 64, 69, 72, 74, 79, 86, 89, 91, 93, 95, 97, 101, 105, 114, 118, 121, 122, 123, 127, 128, 134, 138, 146, 152, 154, 160, 161, 165, 166, 170, 178, 185

Leymosun Karyesi 27

Leymosun Kasabası 140

Lezaronade Karyesi 28

Lino Karyesi 114

M

Mahalle-i Ayayani 24

Mahalle-i Harsü Polidis 23

Mahalle-i Sütlere 23

Malanda Karyesi 27

Malonde Karyesi 29

Maseriya 138

Matyad Karyesi 87

Medine-i Münevvere 33, 52, 132, 133

Mekke-i Mükerreme 53

Minâreli Karyesi 88

Mora 7, 72

O

Omorfa Kazası 166

Orca Karyesi 29

Ö

Ömeriye Câmi'-i Şerîfi 47, 48, 83, 110, 156

Ömeriye Mahallesi 57, 82, 101, 118, 146, 171

P

Patavrobu Karyesi 29

Perestorona Karyesi 166

Peryân Karyesi 29

Piskopi 49

Pladansiye Karyesi 29

Platansete Karyesi 28

S

Saraçlar Sokağı 152

Sarâyönü Çarşısı 42, 172

Seryunaba Der-gâh-ı Âlî 49

Silko Karyesi 120

Sindi Karyesi 29

Sultan Tekiyesi 69

T

Tade Karyesi 28

Tahtelkale Mahallesi 38, 52, 85

Terehun Karyesi 131

Tıf 16

Tophane Mahallesi 106

Turuncu Câmi'-i Şerîfi 50, 74

Tuzla Kazâsı 5, 6, 10, 11, 29, 50, 110, 138, 152, 162

V

Venedik 24

Vîrân-ı Kalif Mahallesi 120

Vuni Karyesi 129

Y

Yeni Cami-i Şerif Mahallesi 178